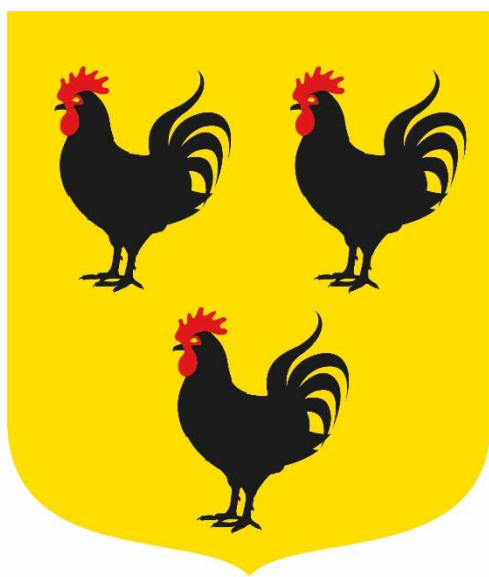

Beleidsbegroting 2026-2029

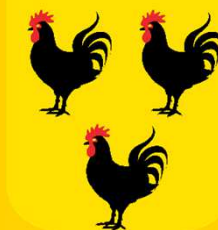

Gemeente
Woudenberg

Inhoud beleidsbegroting

Algemeen	Bladzijde
Strategiekaart	
Bestuurlijk kader	1
Uitgangspunten samenstellen begroting	5
Procedure begrotingsbehandeling	8
Programma's en paragrafen	Bladzijde
<u>Programma's</u>	
1. Samenleving	11
2. Leefomgeving	27
3. Veiligheid	42
4. Ruimte, wonen en ondernemen	57
5. Dienstverlening	71
Algemene dekkingsmiddelen	88
Reserves en voorzieningen	93
<u>Paragrafen</u>	
Algemeen	PA 01
A. Lokale heffingen	PA 04
B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	PA 09
C. Onderhoud kapitaalgoederen	PA 20
D. Financiering	PA 35
E. Bedrijfsvoering	PA 39
F. Verbonden partijen	PA 43
G. Grondbeleid (inclusief grondprijnsbrief)	PA 56
H. Wet open overheid (Woo)	PA 62
I. Duurzaamheid	PA 64
Bijlagen	Bladzijde
Overzicht lasten en baten 2026	Bij 02
Structureel begrotingssaldo 2026-2029	Bij 03
Totaaloverzicht lasten en baten 2026-2029	Bij 05
Budgetaanpassingen per programma t.o.v. 2025	Bij 06
Overzicht reserves en voorzieningen	Bij 13
Mutaties reserves 2026-2029	Bij 14
Mutaties reserves 2026	Bij 16
Belastingtarieven	Bij 17
Voorbeelden lastendruk 2026 t.o.v. 2025	Bij 18
Kerngegevens	Bij 19
Balansramingen	Bij 20
EMU-saldo	Bij 21
Kosten en opbrengsten per taakveld (BBV)	Bij 22
Verplichte indicatoren	Bij 26
Programma-indeling	Bij 27
Overzicht kader stellende beleidsnota's	Bij 28

STRATEGIEKAART

*Uitvoering binnen
wet-
en regelgeving*

Algemene visie

We hebben vertrouwen in onze inwoners, ondernemers en organisaties en samen gaan we efficiënt aan de slag voor een sociaal en veilige toekomst voor ons dorp. Wij staan voor een zelfstandig Woudenberg en dagelijks werken wij aan het in balans houden van onze financiële situatie. Een dorp waar iedereen mee kan doen, we omzien naar elkaar en iedereen zich thuis voelt. De gemeente is een dienstverlener en partner die passend binnen haar mogelijkheden meedenkt, participeert en faciliteert.

Wat is onze visie voor de komende jaren?

Samenleving

Inwoners doen naar vermogen mee en zien om naar elkaar. Waar nodig komt de gemeente samen met inwoners en maatschappelijke organisaties tot collectieve en individuele oplossingen voor ondersteuning en zorg.

M. Jansen, H.J. Dekker en D.J. Boeve – de Kruif

Leefomgeving

Inwoners en ondernemers voelen zich thuis en participeren in een veilige leefomgeving. Een ruimte waar een ieder vrij in kan bewegen, die ook beleefd en gevoeld wordt als gemeenschappelijk, als openbaar, als van ons allen.

D.J. Boeve – de Kruif

Veiligheid

Woudenberg is een gemeente waarin inwoners zich veilig voelen, weerbaar zijn en omzien naar elkaar. Overlast, ondermijnende criminaliteit en cybercrime zijn een uitzondering en worden integraal opgepakt.

M. Jansen

Ruimte, wonen en ondernemen

Een vitaal Woudenberg met ruimte voor wonen, werken en samenleven.

M. Jansen, H.J. Molenaar, H.J. Dekker en D.J. Boeve - de Kruif

Dienstverlening

Inwoners, ondernemers en organisaties ervaren de gemeente Woudenberg als dienstverlener en partner.

M. Jansen, H.J. Molenaar en D.J. Boeve - de Kruif

Wat zijn onze maatschappelijke effecten de komende jaren?

Samenleving

Gezondere leefstijl van de inwoners. Meer maatschappelijk en sociaal actieve inwoners.

Samen met inwoners komen tot meer lokale, passende en integrale antwoorden op hun ondersteuningsvragen.

Minder inzet van specialistische zorg door het stimuleren van innovatieve en adequate zorgverlening.

M. Jansen, H.J. Dekker en D.J. Boeve – de Kruif

Leefomgeving

Een veilige openbare ruimte.

Borgen verkeersveiligheid.

Geen toename van wateroverlast door klimaatontwikkelingen.

D.J. Boeve - de Kruif

Veiligheid

Gezamenlijk aanpakken cybercrime

Bestrijding ondermijnende criminaliteit

Verbindingen tussen zorg en veiligheid

Verhogen meldingsbereidheid

Adequaat reageren op maatschappelijke onrust

M. Jansen

Ruimte, wonen en ondernemen

Vitaal dorp met ruimte voor het ontwikkelen van passend woning- en bedrijfsaanbod.

Ja, mits als basis voor vergunningverlening en ruimtelijke plannen en het faciliteren van particulier initiatief.

Duurzaamheid voor mens, milieu en markt.

M. Jansen, H.J. Molenaar, H.J. Dekker en D.J. Boeve - de Kruif

Dienstverlening

Ondersteunen van bewonersinitiatieven die minimaal kostenneutraal zijn.

Meedenken, participeren en faciliteren van de inwoners, ondernemers en organisaties, passend bij de mogelijkheden.

Digitale dienstverlening waar mogelijk en persoonlijke dienstverlening waar nodig.

Zorgvuldig beheer en gebruik van gegevens van inwoners, ondernemers en organisaties.

M. Jansen, H.J. Molenaar en D.J. Boeve - de Kruif

Bestuurlijk kader

Voor u ligt de vierde en laatste begroting van deze collegeperiode. Het college, dat in mei 2022 is aangetreden, heeft de afgelopen jaren moeten laveren tussen flinke financiële onzekerheden rondom de uitkering uit het gemeentefonds, de gevolgen van de herverdeling daarvan en de stijgende zorgvraag en inflatie. Daarmee is duidelijk geworden dat de kerntakendiscussie zowel nodig als terecht was. Maar: dit financiële plaatje vertelt niet het hele verhaal. Want ondertussen zijn er inhoudelijk grote stappen gezet op verschillende beleidsterreinen en is de uitvoering stevig op stoom gekomen.

Terugkijkend vormt de opvang van Oekraïense vluchtelingen een rode draad in deze collegeperiode. In de week vóór de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 arriveerden de eerste Oekraïners in ons dorp. Sindsdien vangt de gemeente gemiddeld zo'n 250 tot 270 vluchtelingen op. Daarmee heeft Woudenberg haar verantwoordelijkheid genomen en zij blijft dat ook in 2026 doen. Opvallend is dat de extra middelen vanuit het Rijk, bedoeld voor de opvang, onbedoeld hebben bijgedragen aan forse positieve resultaten in de jaarrekeningen. Dat heeft onze reservepositie versterkt. In het financiële dashboard is dit zichtbaar terug te zien: de groei en veerkracht van onze gemeente komen daar helder naar voren. Het verstevigen van de financiële basis is een belangrijk doel in het coalitieprogramma en die basis staat er nu aantoonbaar sterker voor.

Hoewel deze versterkte basis onze financiële positie flink heeft verbeterd, bleek dit niet genoeg om de structurele uitdagingen het hoofd te bieden. Daarom is er afgelopen jaar een kerntakendiscussie gevoerd. Daarbij zijn pijnlijke, maar wel noodzakelijke keuzes gemaakt. Keuzes die ervoor zorgen dat Woudenberg ook op de langere termijn financieel gezond blijft.

Binnen het sociaal domein blijft de inzet gericht op vertrouwen, positieve gezondheid en toekomstbestendige zorg en hulpverlening. In 2026 staan de uitvoering van nieuwe afspraken, de doorontwikkeling van vier jeugdhulptransformaties en de versterking van de sociale infrastructuur centraal. Er komt een nieuwe aanpak voor huishoudelijke hulp en beschermd wonen. Daarnaast investeert de gemeente in informele ondersteuning, vroegsignalering en nauwe samenwerking in zorg en welzijn. De woonzorgvisie krijgt een plek in een breed volkshuisvestingsprogramma, gericht op langer zelfstandig wonen en passende ondersteuning. Op cultureel-maatschappelijk vlak worden nieuwe afspraken gemaakt met de bibliotheek: de samenwerking wordt versterkt en de dienstverlening toekomstgericht vormgegeven. Voor het Cultuurhuis wordt een renovatie voorbereid, aangevuld met structurele formatie voor een programmacoördinator en een huismeester. Zo blijft het gebouw ook de komende decennia bruisen als plek voor cultuur, ontmoeting en gemeenschap. Daarnaast ligt de focus op sport en bewegen: de realisatie van een modulaire sporthal, de businesscases voor de renovatie van sporthal De Camp en de kunstgrasvelden van VV Woudenberg zijn in volle gang.

De gemeente Woudenberg zet stappen richting een circulaire economie, met focus op afvalpreventie, hoogwaardige recycling en producentenverantwoordelijkheid. Vanaf 2026 gaat een nieuw afsprakenpakket voor PMD in werking, waarin de nadruk ligt op betere inzameling en verdere vermindering van restafval. Dat vraagt wel de nodige investeringen: hogere kwaliteit bij inzameling en verwerking en de kosten voor afgekeurd PMD dat alsnog als restafval moet worden verbrand. Daarbovenop komen nieuwe uitdagingen, zoals het verwijderen van lachgascilinders, de oplopende

CO₂-heffing op afvalverbranding en het kabinetsvoornemen om vanaf 2028 jaarlijks € 567 miljoen extra belastinginkomsten te innen via heffingen op afvalverwerking en CO₂ uitstoot.

Tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in een veilige, groene en inclusieve openbare ruimte (IBOR), behoud van begraafcapaciteit, verbetering van wandelroutes en verkeersveiligheid. Wateroverlast wordt aangepakt door vergroening, extra waterberging en rioolvernieuwing. Met betrokkenheid van inwoners en samenwerkingspartners wordt gewerkt aan een toekomstbestendige leefomgeving, waarin duurzaamheid, veiligheid en gezondheid centraal staan. Tot slot loopt het onderzoek naar de buitendienst; de resultaten worden eind 2025 verwacht en vormen de basis voor de verdere stappen in 2026.

De energietransitie en de uitvoering van de Regionale Energiestrategie (RES) blijven onze volledige aandacht en inzet vragen. Ook zetten we de bouwontwikkelingen in Hoevelaar en de planvorming voor een nieuw bedrijventerrein de komende jaren door. Een krachtige impuls voor de groei en vitaliteit van de gemeente. Binnen deze ontwikkeling speelt ook sociale woningbouw een belangrijke rol. Op verzoek van Omnia zijn de grondprijzen voor sociale woningbouw verlaagd ten opzichte van voorgaande jaren, zo komt betaalbaar wonen beter binnen bereik.

Op het gebied van veiligheid wordt samen met veiligheidspartners ingezet op de aanpak van jongerenoverlast, het verhogen van de meldingsbereidheid, het tegengaan van ondermijning en de bestrijding van cybercriminaliteit. De crisisbeheersing is verder doorontwikkeld, met in 2026 de nadruk op het vergroten van de weerbaarheid van de samenleving. Dankzij de inspanningen vanuit de gemeenschap zijn de afgelopen jaren meerdere relatief rustige jaarwisselingen gerealiseerd. Veiligheid blijft een belangrijk aandachtspunt, waarbij inwoners en partners alert blijven op mogelijke risico's. Maar ook de gevolgen van klimaatverandering en de toenemende droogte vragen om extra aandacht. In samenwerking met de brandweer en natuurbeheerders wordt geïnvesteerd in de voorbereiding op en bestrijding van natuurbranden. Zo ontstaat een veilige, veerkrachtige en toekomstbestendige gemeente.

In de eerste twee begrotingen van dit college lag de nadruk op het versterken van de stabiliteit en robuustheid van de ambtelijke organisatie. Ondanks de grote stappen die gezet zijn, zijn we nog niet klaar met de ontwikkeling van de organisatie. In 2026 ligt de focus op het verder verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening. Een basis hiervoor is de afgelopen jaren gelegd; nu is het moment om hierop voort te bouwen. Ook de website wordt aangepast naar het gewenste niveau, zodat deze naadloos aansluit bij de verbeterde dienstverlening. Daarnaast wordt ingezet op klantgerichte communicatie, waardoor inwoners en organisaties nog beter worden geholpen.

Financieel kader

Alle ontwikkelingen die al in gang zijn gezet, vinden plaats tegen de achtergrond van forse financiële tegenwind, veroorzaakt door de structureel kwetsbare financiële positie van de gemeente. Vanaf 2026 staat een bezuiniging van drie miljard euro door het Rijk op het gemeentefonds gepland. Uit de voorjaarsnota 2025 blijkt dat het Rijk voor 2026 en 2027 op enkele terreinen tijdelijke compensatie biedt, maar in de jaren daarna verslechtert het financiële perspectief aanzienlijk. En ook duidelijk te zien in de financiële cijfers van de eigen gemeente.

De positieve plussen uit de opvang van Oekraïense vluchtelingen zijn de afgelopen jaren grotendeels benut om de algemene reserve te versterken, in lijn met de afspraak aan het begin van deze raadsperiode. Dit vergde financiële discipline en zorgvuldige bestuurlijke keuzes: de middelen zijn

niet ingezet voor alternatieve uitgaven, maar voor het versterken van de reserves. Daarmee is niet alleen gestuurd op een sluitende begroting, maar ook op de toekomstbestendigheid van de financiële huishouding.

De resultaten spreken voor zich: de algemene reserve en bestemmingsreserves zijn gegroeid van €11,5 miljoen in 2022 naar €20,7 miljoen in 2024. Door deze substantiële toename is de gemeentelijke weerstandspositie aanzienlijk verbeterd. De robuustheid van de financiële basis is vergroot, waardoor er ruimte is om onverwachte tegenvallers op te vangen. Het verstevigen van de reservepositie draagt bij aan de stabiliteit van de gemeente en maakt het mogelijk om met vertrouwen te blijven investeren in maatschappelijke opgaven die samen met de raad en de samenleving worden gerealiseerd.

Aanpassingen en resultaat voor het jaar 2026

In de vastgestelde Kadernota 2026-2029 liet 2026 nog een tekort van €385.000 zien. Dit is inclusief bezuinigingsmaatregelen uit de kerntakendiscussie van ongeveer €665.000, die door het college zijn opgenomen om het tekort te beperken.

De baten en lasten uit de opvang van Oekraïne moeten, conform de aanwijzingen van de provincie Utrecht, voor 2026 budgettair neutraal worden geraamd. Dat betekent dat de nu verwachte overschotten vanuit deze inzet niet kunnen worden gebruikt om het begrotingsresultaat aan te vullen. Bij de voorjaarsrapportage 2026 wordt dit echter als positieve mutatie verwerkt. Het feit dat het nu budgettair neutraal is opgenomen, komt tot uiting in de aanvulling van de algemene reserve van €1,7 miljoen.

Kerntakendiscussie, ontwikkelingen, ambities en wensen, 2026 en verder

Als gevolg van de kerntakendiscussie, de bijbehorende bezuinigingsmaatregelen en de ontwikkelingen, ambities en wensen, zag het financiële plaatje bij de vastgestelde Kadernota 2026-2029 er als volgt uit:

(x€ 1.000)	2026	2027	2028	2029	Totaal
Begrotingsresultaten begroting 2025-2028	-961	-741	-550	-550	-2.802
Mutaties Kadernota 2026-2029	211	57	-393	12	-113
Totaal ontwikkelingen, ambities & wensen	-300	-797	-1.169	-1.391	-3.657
Kerntakendiscussie - Maatregelen	665	1.308	1.884	1.884	5.741
Kadernota 2026-2029 besloten beeld	-385	-174	-228	-45	-832

Vanaf 2026 zou, zonder de in de Kadernota 2026-2029 opgenomen bezuinigingsmaatregelen, een fors financieel tekort zijn ontstaan.

Begrotingsresultaten 2026-2029

De totstandkoming van de conceptbegroting 2026-2029 ziet er financieel als volgt uit:

Begrotingsresultaten (x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	Totaal
Vastgestelde Kadernota 2026-2029	-385	-174	-228	-45	-832
Inschatting algemene uitkering n.a.v. de meicirculaire 2025	612	555	365	321	1.853
Begrotingsresultaten (incl. meicirculaire 2025)	227	382	137	276	1.022
Begrotingsmutaties na kadernota	48	-68	32	-15	-3
Begrotingsresultaten 2026-2029	275	314	169	261	1.019

Deze begroting laat een gunstiger financieel resultaat zien dan de Kadernota 2026-2029. Alle vier de begrotingsjaren van deze cyclus, 2026-2029, zijn sluitend. De belangrijkste financiële verschillen tussen de Kadernota en deze Begroting zijn de volgende vier:

- Het positieve effect van de meicirculaire (+ €1,28 miljoen), waarvan met name de maatstaf 'huishoudens met een laag inkomen' (+ €380.000).
- Een toename van de kosten voor de uitvoering van de Participatiewet (- €200.000).
- Een verhoging van het budget voor wegen (- €75.000).
- De toevoeging van periodieken in het personeelsbudget, wat leidt tot een stijging van de personeelslasten (- €150.000).

Hoewel de begroting op dit moment positief uitvalt, blijft dit beeld kwetsbaar. Wanneer de bezuinigingen uit de kerntakendiscussie minder opleveren dan verwacht, de kosten van ICT Veenendaal tegenvallen of andere grote tegenvallers optreden, neemt de financiële marge snel af. Bovendien kan het voordeel dat dit jaar wordt behaald op de algemene uitkering voor huishoudens met lage inkomens volgend jaar omslaan in een nadeel, waardoor de algemene uitkering aanzienlijk kan tegenvallen. Dit risico wordt versterkt door circa 250 Oekraïense ontheemden, die gedeeltelijk als onderdeel van de categorie lage inkomens meetellen en ook invloed hebben op het totale inwonertal voor de algemene uitkering.

Deze financiële marge is onmisbaar om toekomstige tegenvallers op te vangen en de continuïteit van het beleid te waarborgen. Daarom blijft het essentieel vast te houden aan de gemaakte keuzes en koers te houden richting een financieel gezond en toekomstbestendig Woudenberg.

Afsluiting

Wij kijken terug op een bewogen collegeperiode waarin we prettig en constructief hebben samengewerkt met de gemeenteraad. College en raad zijn daarin gezamenlijk opgetrokken en hebben samen de verantwoordelijkheid genomen voor de opgaven die voorlagen. Steeds met hetzelfde doel voor ogen: het goede doen voor Woudenberg, voor onze inwoners, ondernemers en partners.

Met deze begroting wordt de gemeente, naar onze overtuiging, financieel gezond overgedragen aan de volgende raad, het nieuwe college en de toekomstige coalitie. Met gepaste trots presenteert het college daarom deze begroting: solide, toekomstgericht en met oog voor de maatschappelijke opgaven die voor ons liggen.

Burgemeester en wethouders van Woudenberg,

Z.D.M. van den Boogaard
Secretaris

M. Jansen-van Harten
Burgemeester

Uitgangspunten samenstellen begroting

Voor de jaren 2026-2029 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

	2026	2027	2028	2029
1. Aantal inwoners	15.050	15.050	15.050	15.050
2. Aantal woonruimten	6.000	6.000	6.000	6.000
3. Salarissen (cao-verhoging)	2,85 %	-	-	-
4. Prijsstijging kosten derden	div	-	-	-
5. Prijsstijging energiekosten	n.t.b.	-	-	-
6. Renteomslag	0,0 %	-	-	-
7. Rente nieuwe investeringen	0,0 %	-	-	-
8. Rente grondexploitaties (excl. Hoevelaar fase 3)	0,0 %	-	-	-
9. Tarief OZB woningen	2,6 %	6,15 %	7,85 %	n.t.b.
10. Tarief OZB niet woningen	5,2 %	6,15 %	7,85 %	n.t.b.
11. Tarief rioolheffing gebruiker	4,2 %	jaarlijks opnieuw bepalen		
12. Tarief rioolheffing eigenaar	4,2 %	jaarlijks opnieuw bepalen		
13. Tarieven afvalstoffenheffing	6,0 %	6,0 %	n.t.b.	n.t.b.
14. Tarief toeristenbelasting (per overnachting)	2,6 %	jaarlijks opnieuw bepalen		
15. Tarief hondenbelasting (per hond)	2,6 %	jaarlijks opnieuw bepalen		

Toelichting uitgangspunten

1. **Aantal inwoners:** Inschatting op basis van werkelijk aantal inwoners medio juli 2025 en verwachte toename tot 1 januari 2026. Toename 2027 en verder wordt pas meegenomen in de volgende begrotingen aangezien de kosten van toename inwoners ook pas in de volgende begrotingen wordt meegenomen.
2. **Aantal woonruimten:** Inschatting aantal woonruimten gesplitst in woonfunctie, logiesfunctie, personen zorginstelling en uitwonende studenten. Vooral op basis van werkelijk aantal per 1 januari 2025 en verwachte toename tot 1 januari 2026. Toename 2027 en verder wordt pas meegenomen in de volgende begrotingen aangezien de kosten van toename inwoners ook pas in de volgende begrotingen wordt meegenomen.
3. **Salarissen (Cao-verhoging):** De huidige Cao loopt van 1 april 2025 tot en met 31 maart 2027. De loonstijging voor de periode van 2 jaar wordt in vijf stappen doorgevoerd. De loongroei voor de hogere salarisschalen is 7 % en voor de lagere salarisschalen 8,5 % (= globaal een stijging van 7,3 %). Voor 2025 is de loonstijging 4,45 % en voor 2026 is de loonstijging 2,85 %.
4. **Prijsstijging kosten derden:** Waar nodig worden budgetten bijgesteld als gevolg van prijsstijgingen. De budgethouder doet daar een voorstel voor.
5. **Prijsstijging energiekosten:** De tarieven voor 2026 zijn nog niet bekend. In 2023 is voor gas en elektra een nieuw contract afgesloten met Vattenfall voor de jaren 2024, 2025 en een aantal optie jaren. Recent is optiejaar 2026 gelicht. In de periode februari 2025 t/m november 2025 worden door het energiecollectief, waar Woudenberg bij is aangesloten, de prijzen vastgelegd voor het jaar 2026.

6. **Renteomslag:** Wordt voor 2026 op 0 % ingeschat.
7. **Rente nieuwe investeringen:** Wordt voor 2026 op 0 % ingeschat.
8. **Rente grondexploitaties:** Wordt voor 2026 op 0 % ingeschat. Uitzondering hierop wordt de grondexploitatie Hoevelaar fase 3. Voor deze grondexploitatie wordt projectfinanciering toegepast. Het werkelijke rentepercentage voor Hoevelaar fase 3 is nog niet bekend.
9. **Tarief OZB woningen:** 2,6 % stijging voor 2026 is inschatting op basis van raming Centraal Planbureau februari 2025 (inflatie, nationale consumentenprijsindex cpi 2026). Dit percentage is ook benoemd in de meicirculaire 2025 van het Rijk. De stijging van 2,6 % is conform zoals voorgesteld in de Kadernota 2026-2029.

Stijging voor 2027 = 6,15 %. Bij de vaststelling van de maatregelen om te bezuinigen is besloten in 2027 de OZB opbrengsten te laten stijgen met € 225.000. Het tarief 2027 voor OZB woningen zal hierdoor stijgen met 6,15 %. Dit percentage is exclusief inflatiecorrectie voor 2027.

Stijging voor 2028 = 7,85 %. Bij de vaststelling van de maatregelen om te bezuinigen is besloten in 2028 de OZB opbrengsten te laten stijgen met € 450.000. Naast de verhoging in 2027 zal hier bovenop het tarief 2028 voor OZB woningen stijgen met nogmaals 5,75 %. Naast de 5,75 % zal het tarief met 2,1 % stijgen ter dekking van de verbouwing van het Cultuurhuis. Het percentage van 7,85 % is exclusief inflatiecorrectie voor 2028.

10. **Tarief OZB niet woningen:** 5,2 % stijging is conform zoals voorgesteld in de Kadernota 2026-2029. Met de raad is afgesproken dat de komende jaren de OZB tarieven voor niet-woningen meer zullen stijgen dan het OZB tarief voor woningen. Voor 2026 betekent dit dat de OZB tarieven niet-woningen stijgen met 5,2 % (het dubbele van de stijging van woningen).

Stijging voor 2027 = 6,15 %. Bij de vaststelling van de maatregelen om te bezuinigen is besloten in 2027 de OZB opbrengsten te laten stijgen met € 225.000. De tarieven 2027 voor OZB niet-woningen zullen hierdoor stijgen met 6,15 %. Dit percentage is exclusief inflatiecorrectie voor 2027.

Stijging voor 2028 = 7,85 %. Bij de vaststelling van de maatregelen om te bezuinigen is besloten in 2028 de OZB opbrengsten te laten stijgen met € 450.000. Naast de verhoging in 2027 zal hier bovenop de tarieven 2028 voor OZB niet-woningen stijgen met nogmaals 5,75 %. Naast de 5,75 % zal de tarieven met 2,1 % stijgen ter dekking van de verbouwing van het Cultuurhuis. Het percentage van 7,85 % is exclusief inflatiecorrectie voor 2028.

11. **Tarief rioolheffing gebruiker:** 4,2 % stijging is conform zoals afgesproken bij de vaststelling van het Waterplan 2025-2029 in de raad van november 2024. Bij de besluitvorming van het Waterplan 2025-2029 is besloten de tarieven rioolheffing 2026 in totaal met € 4,00 (gebruiker en eigenaar bij elkaar opgeteld) te laten stijgen (exclusief inflatiecorrectie). De inflatiecorrectie voor 2026 is bij de vaststelling van de Kadernota 2026-2029 bepaald op 2,6 %.
12. **Tarief rioolheffing eigenaar:** 4,2 % stijging is conform zoals afgesproken bij de vaststelling van het Waterplan 2025-2029 in de raad van november 2024. Bij de besluitvorming van het Waterplan 2025-2029 is besloten de tarieven rioolheffing 2026 in totaal met € 4,00 (gebruiker en eigenaar bij elkaar opgeteld) te laten stijgen (exclusief inflatiecorrectie). De inflatiecorrectie voor 2026 is bij de vaststelling van de Kadernota 2026-2029 bepaald op 2,6 %.

13. **Tarief afvalstoffenheffing:** De tarieven voor afvalstoffenheffing zijn in de jaren 2022 tot met 2025 niet gestegen. De gestegen kosten afval zijn tot en met 2025 zoveel mogelijk gedekt uit de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing. Voor 2026 verwachten we een tekort op afval van circa € 200.000. We stellen voor het tekort in 2026 voor 50 % te dekken uit de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing en voor 50 % via tariefsverhoging. Rekening houdend met het tekort in 2025 verwachten we dat in de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing eind 2025 nog voldoende ruimte beschikbaar is om het tekort op afval in 2026 voor 50 % te dekken uit de voorziening.
Het tarief vastrecht van € 238,80 stijgt in 2026 naar € 256,00. De tarieven 2026 per lediging wijzigen niet ten opzichte van 2025.
We verwachten dat het tekort op afval in 2027 niet meer deels, zoals voorgesteld voor 2026, gedekt kan worden uit de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing. Het tarief vastrecht voor 2027 zal hierdoor, ten opzichte van 2026, nogmaals stijgen met circa € 18,00 (= 6 %).
14. **Tarief toeristenbelasting:** stijging 2,6 % voor 2026 is inschatting op basis van raming Centraal Planbureau februari 2025 (inflatie, nationale consumentenprijsindex cpi 2026). De stijging van 2,6 % is conform zoals voorgesteld in de Kadernota 2026-2029.
15. **Tarief hondenbelasting:** stijging 2,6 % voor 2026 is inschatting op basis van raming Centraal Planbureau februari 2025 (inflatie, nationale consumentenprijsindex cpi 2026). De stijging van 2,6 % is conform zoals voorgesteld in de Kadernota 2026-2029.

PROCEDURE BEGROTINGSBEHANDELING

De procedure van de begrotingsbehandeling zal als volgt verlopen:

I. Aanbieden begroting

Uiterlijk 25 september 2025 wordt de begroting 2026-2029 digitaal (per mail) aangeboden aan de raad via de reguliere weg, het RIS/de GO-app.

II. Indienen technische vragen

Uiterlijk maandag 6 oktober 2025 voor 10.00 uur kunnen de raadsfracties technische vragen indienen bij de griffie (Sandra Lenderink/Janneke Vos) . Het emailadres : Griffie@woudenberg.nl.

III. Schriftelijke beantwoording technische vragen

Vrijdag 10 oktober 2025 wordt digitaal (per mail) de beantwoording van de technische vragen via de raadsgriffier aangeboden aan de raad.

IV. Behandeling in de raadscommissie

Behandeling begroting 2026-2029 vindt plaats in de raadscommissievergadering van dinsdag 14 oktober 2025 om 19.30 uur.

V. Vaststelling in de raad

Tenslotte is donderdagavond 30 oktober 2025 vanaf 20.00 uur de raadsvergadering gepland, waarin aan de orde komen:

- alle stukken met betrekking tot de begroting 2026 en de meerjarenbegroting t/m 2029;
- de **voorstellen inzake vaststelling** van de begroting 2026 en de meerjarenbegroting t/m 2029.

Beleidsbegroting

De programma's

1. Samenleving

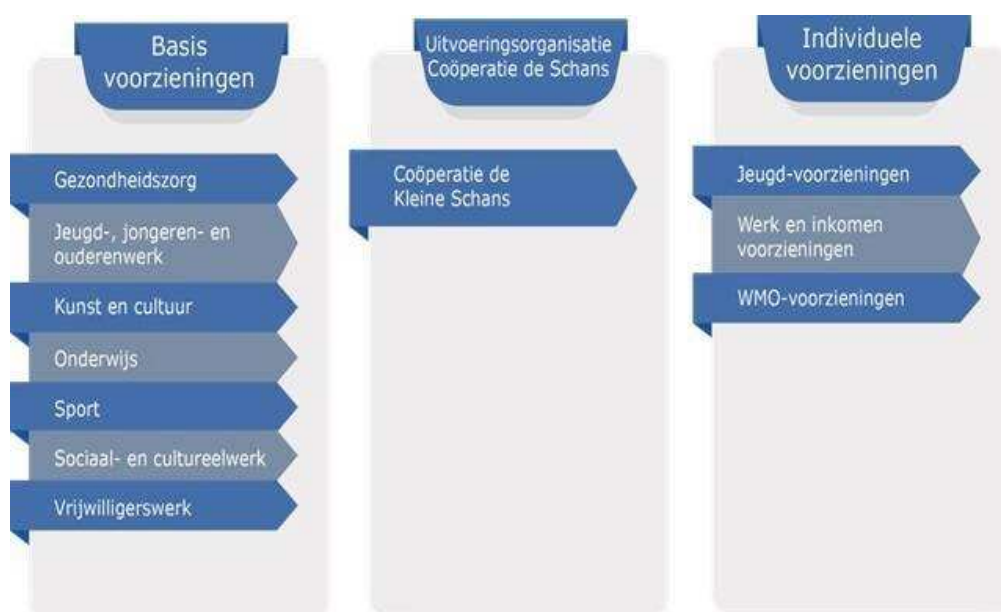
Samenleving - Programma 1

Visie van het programma

Inwoners doen naar vermogen mee en zien om naar elkaar. Samen met inwoners en maatschappelijke organisaties zet de gemeente zich in voor collectieve en individuele oplossingen om inwoners te activeren. Daarnaast bieden we samen met onze inwoners zorg en ondersteuning. Hierin staat het vertrouwen en het eigen doen vermogen van de inwoner centraal.

Wat houdt het programma in?

Het programma Samenleving omvat alle inspanningen die de gemeente verricht rond sport, cultuur, onderwijs, werk, participatie en zelfredzaamheid, zorg en jeugd. Dit mede op basis van de Wmo 2015, de Participatiewet, de Jeugdwet en de Wet stelsel openbare bibliotheken (Wsob). Denk bij deze wetten aan onder meer: handhaving van de leerplicht, het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten, passend onderwijs, leerlingenvervoer, armoedebelid, reguliere & bijzondere bijstand, schuldhulpverlening, (jeugd)gezondheidszorg en het bevorderen van het regionale en lokale bibliothekenetwerk.

Trends en ontwikkelingen

- Ondanks stabiliserende inflatie zien we dat de bestaanszekerheid van bepaalde groepen inwoners langdurig onder druk staat. Dit geldt vooral voor werkenden met een laag inkomen en voor gezinnen met kinderen in de middelbare schoolleeftijd;
- We zien een toenemend aantal jongvolwassenen met een psychische kwetsbaarheid. Dit leidt tot een toenemende zorgvraag en een groeiend aantal jongeren dat een beroep doet op een bijstandsuitkering;
- In alle zorgdomeinen (WLZ, ZVW, Wmo, Jeugdwet, MO) stijgt de vraag naar zorg, terwijl de budgetten dalen en we te maken hebben met een toenemend personeelstekort in de zorg. Dit leidt tot toenemende druk op zorg en mogelijk oplopende wachtlijsten;
- In Woudenberg leven steeds meer kwetsbare mensen door de toename van (oudere) ouderen (dubbele vergrijzing). Ook stromen meer mensen uit een verblijfsinstelling (zowel jeugdhulp als volwassenen uit begeleid/beschermd wonen). Zij komen weer terug in Woudenberg wonen. Er wordt een groter beroep gedaan op lokale formele en informele zorgnetwerken;
- Het Rijksbeleid is erop gericht dat ouderen steeds langer thuis blijven wonen. Dit zorgt voor een stijgende verandering van de zorgvraag van deze ouderen. Er is een grotere vraag naar ondersteuning bij zelfredzaam blijven. Daarnaast vraagt deze ondersteuning meer oog voor inzet van vrijwilligers;
- Er is sprake van een aanhoudende landelijke tendens dat steeds meer kinderen en jongeren een zorgvraag hebben. Woudenberg heeft relatief veel inwoners onder de 18 jaar en moet ook in toenemende mate zorg inzetten voor deze inwoners;
- Voor jongeren in onze gemeente geldt dat er in toenemende mate sprake is van middelen- en alcoholmisbruik. Dit vraagt om een gerichte aanpak hierop.
- De richtlijn 'tijdelijke bescherming met betrekking tot Oekraïense vluchtelingen' is verlengd tot maart 2027. Het langetermijnperspectief vanuit zowel het thuisland als de landelijke wet- en regelgeving ontbreekt;
- De nood om vluchtelingen een opvangplek te bieden is nog steeds hoog en dat is en blijft zorgelijk. We nemen als gemeente, ongeacht de Spreidingswet, onze verantwoordelijkheid en kijken naar wat wij kunnen doen. Daarnaast hebben we een verhoogde taakstelling voor het huisvesten van statushouders, waar we ons voor blijven inzetten;
- In de loop van 2026 zal een concept-wetsvoorstel bij de Tweede Kamer worden ingediend over stevige lokale teams voor uitvoering van de Jeugdwet en de Wmo. Dit volgen we nauwgezet en we maken gebruik van de ruimte die er is voor consultatie.
- Het is Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) lopen ten einde. De opvolger hiervan is het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA). Het AZWA gaat moet hechte wijkverbanden en regionale eerstelijnszorgverbanden verder versterken. We volgen de verder uitwerking hiervan.
- Gemeenten hebben een wettelijke rol op het onderwerp suïcidepreventie. Vanaf 2026 ontvangen wij hiervoor ook de financiële middelen en kunnen we hier beleid op te ontwikkelen.

Effect 1- gezondere leefstijl

Maatschappelijk effect 1 – Gezondere leefstijl van de inwoners en meer maatschappelijk en sociaal actieve inwoners

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat meer inwoners een positieve, gezonde leefstijl hebben en dat meer inwoners duurzaam maatschappelijk actief zijn, hun talent ontwikkelen en zich deel voelen uitmaken van de samenleving en/of zich daarvoor inzetten. We werken daarbij zoveel mogelijk volgens het concept 'positieve gezondheid', waarbij we vooral uitgaan van het potentieel van de mensen en zijn of haar vermogen om met veranderende omstandigheden om te kunnen gaan. Door zo vroeg mogelijk (de kans op) problemen te signaleren en waar mogelijk collectieve en laagdrempelige ondersteuning aan te bieden, willen we de kans op zwaardere problematiek verminderen. Ook willen we optimale ontwikkelkansen voor jeugdigen aanbieden zodat een goede basis voor de toekomst wordt gelegd. Om dit alles te realiseren werken we samen met inwoners, maatschappelijke partners, verenigingen, kerken, vrijwilligers en zorgprofessionals.

Wat gaan we ervoor doen?

In 2026 ontwikkelen we een nieuw integraal beleidskader sociaal domein waarin onze maatschappelijke doelen en prioriteiten voor de komende vier jaar worden vastgelegd. Dit kader is gericht op vertrouwen in inwoners, positieve gezondheid en transformatie. Daarnaast blijven we werken met het integrale plan van het Gezond en Actief Leven Akkoord, dat is verbonden aan de doelstellingen van het regionale Integraal Zorgakkoord. Initiatieven zoals 'Welzijn op Recept / Sociaal Toeleiden', 'Kansrijke Start', 'Valpreventie' en 'Kind naar Gezond Gewicht' worden voortgezet. De integrale werkgroep voor kwetsbare jongeren en middelengebruik bouwt in 2026 voort op de behaalde resultaten en richt zich, na evaluatie en monitoring, op het verder versterken van het aanbod. Daarnaast ondersteunt de gemeente de versterking van de eerstelijnszorg vanuit Huisartsen Eemland, met als doel de samenwerking tussen zorg en welzijn te verbeteren, meer zorg op maat in de wijken te bieden en de vroegsignalering bij bewoners te versterken.

De ambities uit het Sportakkoord 2.0 worden voortgezet. Het brede kernteam blijft zich inzetten voor samenwerking en de uitvoering van integrale interventies en activiteiten. In aansluiting op de

aanbevelingen uit het onderzoek *Toekomst van Sportaccommodaties* wordt gewerkt aan een businesscase voor de renovatie van Sporthal De Camp. Voor de uitwerking hiervan zijn nog middelen beschikbaar vanuit de kredietaanvraag die in juli 2024 aan de gemeenteraad is voorgelegd.

Tevens is de gemeente, middels een subsidieaanvraag, betrokken bij de mogelijke realisatie van een modulaire sporthal. De incidentele en structurele kosten van dit project worden momenteel in beeld gebracht door een extern onderzoeksbureau. Daarnaast wordt het work-outveld aan de Zuidelijke Dorpsrand gerealiseerd. Aangezien de uitvoering gefaseerd plaatsvindt zal dit mogelijk nog in 2026 doorlopen.

Veel gemeenten hebben de afgelopen jaren op hun bibliotheekvoorzieningen bezuinigd. Het Rijk wil de waarde van bibliotheken beter borgen en heeft aangekondigd de Wet stelsel openbare bibliotheken (Wsob) met ingang van 2026 te wijzigen. Gemeenten krijgen de wettelijke taak om voor bereikbare volwaardige bibliotheken, voor alle inwoners, te zorgen. Daarom ontwikkelen wij in 2026 meerjarig bibliotheekbeleid, ingebed in regionale en lokale context. Voor de bekostiging hiervan ontvangen we in 2026 een decentrale uitkering van het Rijk. Hierna worden de bijdragen voor de uitvoering van de Wsob structureel toegevoegd aan het gemeentefonds.

Door de verwachte toename van kwetsbare mensen in onze gemeente, de daling van de budgetten voor zorg en ondersteuning en de krapte op de arbeidsmarkt onder zorgprofessionals, zetten we in op versteviging, verbreding en de vindbaarheid van het aanbod van informele ondersteuning en laagdrempelige voorzieningen. Samen met maatschappelijke partners zijn we scherp op signalen waaruit behoefte blijkt aan nieuwe vormen van deze hulp of voorzieningen. We gaan deze samen onze partners realiseren en borgen. We dragen bij aan het platform ONS Woudenberg waarop lokale voorzieningen en activiteiten te vinden en hulpvragers en hulpgevers makkelijk te verbinden zijn.

In 2026 gaan we verder met de realisatie met het door de raad vastgestelde scenario cultuurhuis. Het cultuurhuis wordt verbouwd en verduurzaamd aan de hand van het gekozen scenario van de businesscase cultuurhuis. Samen met de gebruikers gaan we kijken hoe we hun activiteiten in deze periode tijdens de verbouwing zoveel mogelijk doorgang kunnen laten vinden.

In 2026 wordt de woonzorgvisie, samen met de woonvisie, opgenomen in een volkshuisvestingsprogramma. Hierin wordt de lokale opgave voor wonen (met aandacht voor verschillende aandachtsgroepen) verbonden aan periodieke rapportages over voortgang en effectiviteit. Dit uitvoeringsplan levert ook input voor de regionale *'fair share'-afspraken wonen en zorg* over de in- en uitstroom van inwoners die verblijven in een instelling, zoals beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Er is een ontwikkeling gaande waarbij onze inwoners langer thuis moeten wonen, terwijl er een tekort is aan verpleegzorg. We zorgen ervoor dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen op basis van eigen regie en eigen kracht. We zoeken hierbij een passende ondersteuningsvorm. In eerste instantie in het lokale voorveld, waarbij we in Woudenberg omkijken naar elkaar. Als dit niet voldoende is kijken we samen met de inwoner naar passend, specialistisch, maatwerk.

Effect 2- samen met inwoners

Maatschappelijk effect 2 – Samen met inwoners komen tot meer lokale, passende en integrale antwoorden op hun ondersteuningsvragen

Wat willen we bereiken?

Zoveel als mogelijk en wenselijk worden ondersteuningsvragen dicht bij het huishouden opgepakt. We proberen het probleem niet ergens anders op te lossen (locatie van een professional) maar gaan waar mogelijk naar het huishouden toe. In gezamenlijkheid komen we tot een passend plan van aanpak. Dit betekent: eerst samen helder in beeld brengen wat er nodig is en daarna met het huishouden formuleren waar de ondersteuning aan moet voldoen en welke effecten worden beoogd. Vervolgens volgen we met elkaar of de gewenste effecten worden bereikt. Ondersteuning aan huishoudens dient één aaneensluitend traject te zijn vanuit alle levensdomeinen en gebaseerd op één plan van aanpak.

Wat gaan we ervoor doen?

We werken samen met verschillende maatschappelijke organisaties en Coöperatie De Kleine Schans (CDKS) om bovenstaande doelstelling te realiseren. De medewerkers van CDKS werken vanuit een integrale, generalistische en context-gebonden aanpak aan passende oplossingen op de gestelde ondersteuningsvragen. Bij het verlenen van hulp staat de eigen kracht en verantwoordelijkheid van de inwoner centraal. We denken mee met de inwoner welke ondersteuning er is in de sociale basis en in de vorm van algemene en collectieve voorzieningen. Als er aanvullende hulp nodig is, wordt passende hulp geboden.

Naast de uitvoering van de Jeugdwet, Wmo, Participatiewet, leerplicht en leerlingenvervoer richt de coöperatie zich met haar leden op de opgave om te komen tot alternatief, lokaal en preventief aanbod dat beter aansluit bij de vragen van inwoners. Het sociaal team en team samenleving vormen samen de spil in het realiseren van de veranderingen in het zorglandschap omdat zij de schakel vormen tussen de sociale basisinfrastructuur en de aanvullende hulp.

Niet de regels, maar de mens centraal zetten: dat is het uitgangspunt van het wetsvoorstel Participatiewet in balans. Hierbij ligt de nadruk meer op vertrouwen en maatwerk en minder op regeldruk. We gaan uit van wat mensen wél kunnen, in plaats van wat niet. Komend jaar geven we hier verder invulling aan. Op veel onderdelen werken we al zo, maar op onderdelen kan dit nog worden ontwikkeld.

Komend jaar werken we aan de ontwikkeling van een toekomstbestendig sociaal ontwikkelbedrijf. Hiervoor wordt een toekomstplan gemaakt voor een brede netwerkorganisatie die nauw samenwerkt met (lokale) werkgevers, onderwijs en andere partners. Vanuit de landelijke overheid is er financiële ondersteuning beschikbaar voor de versterking van deze sociale infrastructuur. Waar het ontwikkelbedrijf nu specifiek gericht is op mensen met een Wsw- of Beschut Werk-indicatie, gaan we deze in de toekomst breder positioneren. Andere doelgroepen, zoals statushouders of jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt moeten hier ondersteuning kunnen vinden. We bouwen aan een inclusief werkbedrijf, waarin talent centraal staat en mensen via begeleiding, ontwikkeling en werkervaring een duurzame plek op de arbeidsmarkt vinden.

Ook al gaat het om een relatief kleine stijging, het aantal inwoners met een migratieachtergrond neemt in Woudenberg toe en vraagt om een passende aanpak in de dienstverlening. Naast de reguliere integratieroutes gaan we lokaal verder inzetten op interculturele coaching in en kijken we anders naar arbeidsintegratie. Maatwerk is nodig, gezien taalbarrières, culturele verschillen en onbekendheid met de arbeidsmarkt. Brede samenwerking met regionale partners is hierbij essentieel.

Door recente wetswijzigingen is schuldhulpverlening laagdrempeliger en toegankelijker geworden. Daardoor zien we een toename in het aantal aanmeldingen. Komend jaar willen we hierop inspelen door verder te investeren in vroegsignalering en preventie. Naast het ontvangen van signalen van onze samenwerkingspartners (woningcorporaties, zorgverzekeraars en energieleveranciers) willen we op casuïstiekniveau de samenwerking verder uitbreiden. Ook zetten we in op het versterken van de financiële zelfredzaamheid van inwoners. Zo voorkomen we terugval en verkleinen we structureel de schuldenproblematiek.

Effect 3- minder inzet specialistische zorg

Maatschappelijk effect 3 – Minder inzet van specialistische zorg door het stimuleren van innovatieve en adequate zorgverlening

Wat willen we bereiken?

Door lokale, passende en integrale ondersteuning (maatschappelijk effect twee) willen we de inzet van specialistische, individuele voorzieningen (jeugdhulp, Wmo-voorzieningen, re-integratietrajecten) voorkomen. Indien specialistische voorzieningen toch nodig zijn, willen we dit graag zoveel als mogelijk lokaal, passend en collectief inzetten, zo snel mogelijk op de juiste plek en weer afbouwen zodra het kan.

Wat gaan we ervoor doen?

Per 1 januari 2025 is MetMaya onze enige contractpartner voor alle specialistische jeugdhulp (m.u.v. dagactiviteiten, dyslexie, ziekenhuiszorg, vervoer jeugd GGZ en LTA). We blijven de samenwerking en nieuwe werkwijze doorontwikkelen, bijvoorbeeld met plannen die de wachttijd moeten verkorten. Daarop aansluitend worden regionaal en lokaal de volgende stappen gezet in vier transformatielijnen. Deze komen voort uit de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming: stevige lokale teams, medisch, veiligheidsketen en onderwijs.

- Voor de transformatielijn Stevige lokale teams is er een landelijk bepaald *richtinggevend kader*. In 2026 werken we eraan om steeds meer aan dit richtinggevend kader te voldoen.
- Voor de transformatielijn Medisch gaat het vooral over de samenwerking tussen huisartsen en het sociaal team. Het doel is dat huisartsen zoveel mogelijk jeugdhulpvragen verwijzen naar het sociaal team, en zo weinig mogelijk direct naar MetMaya. Iets wat in Woudenberg, zeker in vergelijking met de regio, al behoorlijk goed lukt.
- Voor de transformatielijn Veiligheidsketen is een betere afstemming nodig tussen alle partijen die een rol hebben bij veiligheidsvraagstukken, en eenduidige werkmethoden. Uit de ingevulde zelfscan van de VNG blijkt welke ontwikkelpunten lokaal prioriteit hebben in 2026.
- De transformatielijn onderwijs is nog in verkennende fase. De transformatielijn wordt in 2026 in elk geval verder uitgewerkt met de deelnemers van de Lokaal Educatieve Agenda (LEA)

Per 1 januari 2026 start een nieuw contract voor de jeugdbescherming, jeugdreclassering en uitvoering van de taken van Veilig Thuis. Dit jaar zal dus in teken staan van implementatie van nieuwe afspraken.

De aanbestedingsprocedure voor Maatschappelijke Opvang is in 2025 succesvol afgerond en gegund aan organisatie De Tussenvoorziening. De dienstverlening start uiterlijk 12 maanden nadat de omgevingsvergunning voor de nieuwe opvanglocatie aan de Bergweg 17 in Amersfoort onherroepelijk is geworden. Deze locatie opent naar verwachting in juli 2026.

De invoering van de Wet woonplaatsbeginsel voor Beschermd Wonen is opnieuw uitgesteld. Ondanks dit uitstel blijven we in 2026 investeren in het versterken van de sociale basisinfrastructuur, zodat ook psychisch kwetsbare inwoners van Woudenberg terecht kunnen bij laagdrempelige voorzieningen zoals inloop- en ontmoetingsplekken (zie ook maatschappelijk effect 1).

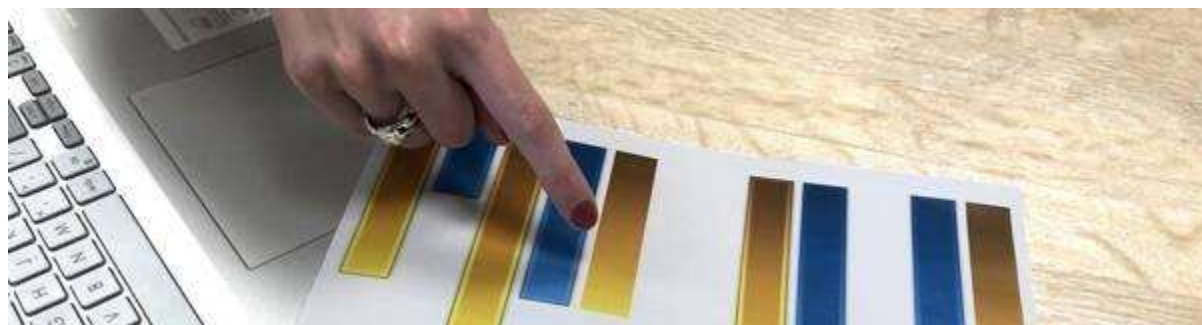
In 2025 is de aanbestedingsprocedure voor Wmo-begeleiding en Beschermd Wonen opnieuw opgestart. Naar verwachting treedt het nieuwe contract in werking in 2027. Tot die tijd wordt het huidige contract voortgezet. Daarnaast richten we ons in 2026 op het organiseren en borgen van praktische begeleiding binnen Coöperatie De Kleine Schans en het verder uitbreiden van ondersteuning eigen begeleiding door het Sociaal Team.

De invoering van het wetsvoorstel inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage (ivb) is opnieuw verder uitgesteld. Hierdoor is de implementatie van de eigen bijdrage tot minimaal 1 januari 2028 uitgesteld. Dit wetsvoorstel vervangt het huidige abonnementstarief voor maatwerkvoorzieningen op basis van de Wmo 2015. Daarmee betekent het grotendeels een terugkeer naar de situatie zoals die gold tot 2020.

In 2026 werken we toe naar een nieuw uitvoeringskader voor huishoudelijke ondersteuning, met ingang van 1 januari 2027. De huidige contracten lopen per 31 december 2026 af, wat een natuurlijk moment biedt om de ondersteuning beter aan te laten sluiten op de behoeften van deze tijd. We stellen voor om te gaan differentiëren naar behoefte, met drie vormen van ondersteuning: herstelgericht, tijdelijk met coaching, en langdurig waar nodig. Zo zetten we middelen gericht in en maken we de ondersteuning toekomstbestendiger.

[\[1\]](#) Ondersteuning met noodzakelijk verblijf (OMNV) heette voorheen Beschermd wonen (BW).

Indicatoren

Indicatoren	Definitie	Wijze van meten	Norm	2026	2027	2028	2029
In hoeverre zijn inwoners zelf in staat om hulp in het eigen netwerk te regelen om problemen in het dagelijks leven aan te pakken.	Score zelfredzaamheid. Deze score is opgebouwd uit drie sub-scores: 1. Zelf-zorgend vermogen, 2. Zelf-organiserend vermogen en 3. Weerbaarheid.	Tweejaarlijkse sociale kracht monitor	8,1 (situatie 2023)	-	≥ 2023	-	≥ 2023
In hoeverre nemen inwoners deel aan de maatschappij d.m.v. (on)betaald werk, het volgen van een opleiding of deelname aan het verenigingsleven.	Score participatie. Deze score is opgebouwd uit zes sub-scores: 1. Zelfstandig werkzaam, 2. Voltijd opleiding 18-plussers, 3. Vrijwilligerswerk, 4. Actief bij een vereniging, 5. Sociaal actief of in een re-integratieproject en 6. Geen participatie.	Tweejaarlijkse sociale kracht monitor	7,8 (situatie 2023)	-	≥ 2023	-	≥ 2023
In hoeverre voelt men zich verbonden en heeft men sociaal contact met familie, vrienden/kennissen en buurtbewoners.	Score mate van eenzaamheid. Deze score is opgebouwd uit zes sub-scores: 1. Het kunnen terugvallen op mensen, 2. Het kunnen vertrouwen op mensen, 3. Het nauw verbonden voelen met mensen, 4. Het ervaren van leegte, 5. Het missen van mensen en 6. Het in de steek gelaten voelen.	Tweejaarlijkse sociale kracht monitor	8,0 (situatie 2023)	-	≥ 2023	-	≥ 2023

Indicatoren	Definitie	Wijze van meten	Norm	2026	2027	2028	2029
In hoeverre is men tevreden over de geleverde informatie, ondersteuning en zorg in het kader van de Jeugd, Wmo en Participatiewet.	Overall cliënttevredenheidsscore ten aanzien van de Coöperatie, jeugdzorg, Wmo en Participatiewet.	Cliëntervaringsonderzoek	7 Jeugdwet (jongeren) 7.5 Jeugdwet (ouders) 7.5 Participatiewet (alle cijfers gaan over 2019 - meetmoment 2020) [2]	≥ 2022	≥ 2023	≥ 2024	≥ 2025

[\[2\]](#) Voor Wmo is geen rapportcijfer uitgevraagd. De resultaten uit het cliëntervaringsonderzoek 2022 en 2023 zijn nog niet bekend. Deze vertraging is het gevolg van personele ontwikkelingen binnen het vakteam sociaal domein.

Verbonden partijen/Relevante samenwerkingspartners

Verbonden partijen: Coöperatie De Kleine Schans, RWA, GGDrU, werkgeversservicepunt regio Amersfoort en Amfors Groep.

Relevante samenwerkingspartners: onderwijs, voorschoolse voorzieningen, welzijnswerk, sport- en cultuurverenigingen, kerken, zorgaanbieders en werkgevers.

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Bedrag in euro's (Lasten en nadelen worden met een "min" teken gepresenteerd)

Programma 1 Samenleving	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Bedragen	2026	2027	2028	2029
Lasten	-23.372.599	-20.651.735	-20.239.197	-20.245.617
Baten	7.530.810	3.327.057	3.327.057	3.327.057
Resultaat progr. 1 voor bestemming	-15.841.789	-17.324.678	-16.912.140	-16.918.560
Resultaat in begroting 2025	-15.312.925	-15.309.253	-15.310.381	-15.310.381
Verschil begroting t.o.v. meerjarenbegroting 2025	-528.864	-2.015.425	-1.601.759	-1.608.179

Financiële toelichting programma 1

Bedrag in euro's (Lasten en nadelen worden met een "min" teken gepresenteerd)

Programma 1 Samenleving	erwerk adernot	Budgettair neutraal	2026	2027	2028	2029
1. Sport			-60.400	-185.400	-185.400	-185.400
Binnensport (indexering)	Ja	Nee	-3.100	-3.100	-3.100	-3.100
Buitensport (indexering)	Ja	Nee	-2.100	-2.100	-2.100	-2.100
Renovatie sporthallen	Ja	Nee	0	-100.000	-100.000	-100.000
Modulaire sporthal	Ja	Nee	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Kunstgrasveld	Ja	Nee	0	-25.000	-25.000	-25.000
Retributie tennisvereniging	Nee	Nee	4.800	4.800	4.800	4.800
2. Kunst en cultuur			-63.750	36.250	36.250	33.250
Bibliotheek	Ja	Nee	-100.000	0	0	0
Open monumentendag	Nee	Nee	-	0	0	-3.000
Inhuur cultuurcoördinator naar personeelskosten	Ja	Nee	36.250	36250	36250	36250
3. Gezondheidszorg			-78.610	-78.610	-78.610	-78.610
Gemeentelijke bijdrage GGDrU	Ja	Nee	-63.610	-63.610	-63.610	-63.610
GGDrU (inspecties kinderopvang)	Nee	Nee	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
4. Onderwijs			-29.800	-29.800	-21.800	-19.800
Gymnastiekonderwijs	Ja	Nee	-6.800	-6.800	-6.800	-6.800
Administratie leerlingenvervoer	Nee	Ja	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
Kwalificatiegelden via Amersfoort	Nee	Nee	12.000	12.000	12.000	12.000
Leerlingenprognoses	Nee	Nee	0	0	-2.000	0
Leerlingenvervoer (maatregel)	Ja	Nee	0	0	10.000	10.000
5. Jeugd- en jongerenwerk			-8.100	-8.100	-8.100	-8.100
Bijdrage jeugd- en jongerenwerk	Nee	Nee	-8.100	-8.100	-8.100	-8.100
6. Sociale kracht van de samenleving			29.500	29.500	29.500	29.500
Stichting Art 1 Midden Nederland	Nee	Nee	-6.500	-6.500	-6.500	-6.500
Vrijwilligerszorg	Nee	Ja	36.000	36.000	36.000	36.000
7. Werk en inkomen			-298.071	-298.861	-299.871	-307.053
Minimaregelingen	Ja/ nee	Nee	-48.084	-48.084	-48.084	-48.084
Re-integratie	Ja	Nee	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
Schuldhelpverlening	Nee	Nee	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
RWA	Nee	Ja	-3.469	-3.180	-3.112	-7.469
Sociale infrastructuur	Nee	Ja	-11.964	-12.874	-13.785	-14.697
Beschut werk	Nee	Nee	1.039	870	703	-1.210
Inburgering	Nee	Nee	8.732	8.732	8.732	8.732
Participatie uitkeringen	Nee	Nee	-800.000	-800.000	-800.000	-800.000
Loonkosten subsidies	Nee	Nee	-135.000	-135.000	-135.000	-135.000
IOAW	Nee	Nee	35.000	35.000	35.000	35.000
BBZ	Nee	Nee	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Kapitaalverstrekkingen	Nee	Nee	6.375	6.375	6.375	6.375
Kosten uitvoering bijstandwet	Nee	Nee	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Rijksbijdrage participatie	Nee	Nee	520.000	520.000	520.000	520.000
BUIG uitkering (vangnet)	Nee	Nee	243.000	243.000	243.000	243.000
BBZ (rijksbijdrage)	Nee	Nee	-2.700	-2.700	-2.700	-2.700
Overige rijksbijdrage	Nee	Nee	-31.000	-31.000	-31.000	-31.000
8. Samenkracht en burgerparticipatie			1.725.000	0	0	0
Opvang Oekraïne (uitvoeringskosten)	Ja	Ja	-2.320.000	0	0	0
Opvang Oekraïne (rijksbijdrage)	Ja	Ja	3.620.000	0	0	0
Opvang Oekraïne (eigen bijdrage Oekraïners)	Ja	Ja	425.000	0	0	0
9. Sociaal Domein			-1.405.809	-1.121.055	-802.055	-802.055
Jeugd en Wmo (indexering en groei)	Ja/ nee	Nee	-1.122.629	-1.122.875	-1.122.875	-1.122.875
Jeugd en Wmo (maatregelen)	Ja	Nee	72.000	357.000	676.000	676.000
Coöperatie De Kleine Schans	Ja/ nee	Nee	-265.180	-265.180	-265.180	-265.180
Coöperatie De Kleine Schans (extra fte)	Ja	Nee	-90.000	-90.000	-90.000	-90.000
10. Overige kosten			-338.824	-359.350	-271.673	-269.911
Loonkosten (verdeling per programma)	Nee	Nee	-253.300	-276.224	-186.224	-186.224
Afschrijvingslasten	Nee	Ja	-85.524	-83.126	-85.449	-83.687
Totaal			-528.864	-2.015.426	-1.601.759	-1.608.179

1. Sport (hogere kosten € 60.400 oplopend naar € 185.400)

De verschillende mutaties betreffen:

- Binnensport € 3.100 hogere kosten : Betreft indexering 2026 gemeentelijke bijdrage Stichting ABC.
- Buitensport € 2.100 hogere kosten : Betreft indexering 2026 gemeentelijke bijdrage Stichting Sportpark De Grift.
- Renovatie Sporthallen € 100.000 hogere kosten vanaf 2027 : Betreft een door de raad vastgestelde ambitie vanwege de noodzakelijke renovatie van sportcomplex De Camp. Een deel van dit complex is in 2029 veertig jaar oud. De gemeente heeft in het onderzoek inzake de sportaccommodaties, dat gelijktijdig met deze kadernota ter besluitvorming aan u voorligt, een eerste beeld geschetst van de technische en financiële mogelijkheden voor een renovatie, waarmee de sportaccommodaties weer jaren mee kunnen en voldoen aan de eisen van deze tijd. Bij renovatie van sportcomplex De Camp (gedeeltelijk) zal aan de gemeente een bijdrage gevraagd worden. Daarbij kan gedacht worden aan een eenmalige bijdrage en/of een structurele bijdrage aan Stichting ABC. Kijkend naar de toekomst is het bovendien verstandig om jaarlijks te gaan sparen om de voorzieningen op peil te kunnen houden. Daarom wordt structureel een bedrag van € 100.000 ingeboekt vanaf 2027.
- Modulaire sporthal € 60.000 hogere kosten : Betreft een door de raad vastgestelde wens. Door toenemende druk op de bestaande sportaccommodaties en de geplande renovatie van de sporthallen is de behoefte aan een tijdelijke sporthal naar voren gebracht. De kosten van deze tijdelijke voorziening zijn opgenomen in het hiervoor genoemde onderzoeksrapport inzake de sportaccommodaties. Door de toenemende druk op de bestaande sportaccommodaties en de groei van het aantal inwoners van Woudenberg is de behoefte aan een tijdelijke sporthal naar voren gebracht. Op basis van ervaringscijfers van Stichting ABC wordt er voorlopig vanuit gegaan dat de extra lasten voor de gemeente jaarlijks c.a. € 60.000 zullen bedragen om een kostendekkende exploitatie voor de modulaire sporthal te realiseren.
- Kunstgrasveld € 25.000 hogere kosten vanaf 2027 : Betreft een door de raad vastgestelde wens. Vanuit de sportverenigingen is de wens geuit om een natuurgrasveld te vervangen door een kunstgrasveld. Dit sluit aan bij de behoefte aan intensiever en duurzamer gebruik van sportvelden, mede gezien de toenemende sportdeelname. De investering vraagt om eenmalige dekking, maar draagt bij aan efficiënt ruimtegebruik en lagere onderhoudskosten op lange termijn. De investering van een kunstgrasveld bedraagt ca. € 800.000. De extra lasten voor de gemeente wordt geschat op structureel € 25.000 per jaar. Hierbij wordt rekening gehouden dat een deel van de extra lasten wordt doorberekend aan de sportverenigingen.
- Retributie tennisvereniging € 4.800 hogere inkomsten : De tennis-/padelvereniging 't Schilt is op grond van deze overeenkomst een marktconforme retributie verschuldigd voor het recht van opstal ten behoeve van de nieuwbouw indoorpadelhal welke ten goede komt aan de begroting. De jaarlijkse retributie bedraagt €4.800 (prijspeil 1 januari 2025).

2. Kunst en cultuur (hogere kosten € 63.750 in 2026 en vanaf 2027 lagere kosten van € 33.250)

- Voor 2025 en 2026 ontvangt de gemeente, via het gemeentefonds, een decentralisatie-uitkering voor openbare bibliotheken van € 100.000. Deze uitkering is bedoeld voor het versterken van het bibliotheekwerk.
- De kosten inhuur van de programma coördinator cultuur worden omgezet loonkosten.
- In 2029 organiseren wij de openmonumentendag. Dit doen wij 1x in de 3 jaar en is niet opgenomen in de vorige begroting omdat toen 2028 het laatste begrotingsjaar was.

3. Gezondheidszorg (hogere kosten € 78.610)

Hogere kosten door:

- Gemeentelijke bijdrage GGDrU € 63.610 hogere kosten : De gemeentelijke bijdrage voor de GGDrU wordt structureel verhoogd met € 63.610 op basis van de ontwerpbegroting 2026. Hoewel er geen inhoudelijke wijzigingen zijn, heeft de kaderbrief van de GGDrU wel financiële consequenties voor de gemeentelijke begroting. Voor de gemeente Woudenberg verandert de gemeentelijke bijdrage door indexatie. Daarnaast dragen de jaarlijkse loon- en prijsstijgingen bij aan de kosten, evenals de verhoging van de kind- en inwonersbijdragen als gevolg van de groei van de gemeente. Deze kosten nemen jaarlijks toe.
- GGDrU (inspecties kinderopvang) € 15.000 hogere kosten : De afgelopen jaren is er een structurele stijging zichtbaar in kosten voor de handhaving van de kinderopvang. De verwachting is dat deze trend doorzet. Daarom is er structureel meer geld nog voor de handhaving van de kinderopvang.

4. Onderwijs (hogere kosten € 29.800 teruglopend naar € 19.800)

De verschillende mutaties betreffen:

- Gymnastiekonderwijs € 6.800 hogere kosten : Betreft indexering gemeentelijke bijdrage Stichting ABC.
- Administratie leerlingevervoer € 35.000 hogere kosten : De administratie van het leerlingenvervoer is uitbesteed een externe partij. Deze kosten waren voorheen begroot in de begroting van de Coöperatie De Kleine Schans. De jaarlijkse kosten bedragen € 35.000.
- Kwalificatiegelden (via Amersfoort) € 12.000 hogere opbrengsten : Op basis van de ervaringscijfers van de afgelopen jaren kunnen de inkomsten structureel verhoogd worden met € 12.000.
- Leerlingenprognoses € 2.000 hogere kosten in 2028 : Om de twee jaar worden de leerlingenprognoses geactualiseerd. In de begroting 2025-2028 is per abuis de actualisatie in 2028 niet meegenomen.
- Leerlingenvervoer € 10.000 lagere kosten vanaf 2028 : Betreft een door de raad vastgestelde maatregel n.a.v. de recente kerntakendiscussie.

5. Jeugd- en jongerenwerk (hogere kosten € 8.100)

Gemeentelijke bijdrage € 8.100 hogere kosten : Aanpassing budget op basis van ervaringscijfers.

6. Sociale kracht van de samenleving (lagere kosten € 29.500)

De verschillende mutaties betreffen:

- Stichting Art. 1 Midden Nederland € 6.500 hogere kosten : Al een aantal jaren is de bijdrage aan Stichting Art 1 Midden Nederland veel hoger dan geraamd. Het budget dient structureel verhoogd te worden met € 6.500. Ook de bijdrage die wij hiervoor ontvangen in de algemene uitkering is de laatste jaren gestegen.
- Vrijwilligerszorg € 36.000 lagere kosten : Het budget vrijwilligerszorg wordt overgeheveld naar Coöperatie De Kleine Schans.

7. Werk en inkomen (hogere kosten variërend tussen € 298.071 en € 307.053)

De verschillende mutaties betreffen:

- Minimaregelingen € 48.084 hogere kosten : Op basis van ervaringscijfers 2025 en verwachte toename van het aantal bijstandsgerechtigden zullen de kosten minimaregelingen vanaf 2026 stijgen met € 48.084.
- Re-integratie € 40.000 hogere kosten : De toename van het aantal bijstandsgerechtigden vraagt ook om meer inzet van re-integratietrajecten. Daarnaast leiden loon- en prijsstijgingen tot hogere kosten van trajecten. Hierom is er een verhoging nodig van het re-integratie-budget te hoogte van € 40.000.

- Schuldhulpverlening € 10.000 hogere kosten : Bijstelling van het budget op basis van werkelijke cijfers 2025.
- RWA gemiddeld € 4.307 hogere kosten : In de meicirculaire 2025 zijn aanvullende bijdrage opgenomen t.b.v. participatie welke één op één doorgesluisd worden aan de RWA.
- Sociale infrastructuur gemiddeld € 13.330 hogere kosten : Het Rijk stelt vanaf 2025 middelen beschikbaar aan gemeenten waarmee zij op termijn 10.000 werkplekken kunnen faciliteren. De werkplekken zijn bedoeld voor mensen die niet vallen onder beschut werk, maar wel zijn aangewezen op de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven voor hun ontwikkeling richting regulier werk of voor een tijdelijk vangnet. Gemeenten ontvangen een bedrag per plek voor vaste bedrijfskosten, zodat de infrastructuur beschikbaar is. De middelen zijn in de meicirculaire 2025 als apart budget toegevoegd aan de integratie-uitkering Participatie, omdat de verdeling verschilt met die van de rijksbijdragen Wet Sociale werkvoorziening (Wsw) en beschut werk (BW). Gemeenten ontvangen circa € 3.600 per plek. De middelen worden verdeeld over gemeenten op basis van de maatstaf Inwoners in het gemeentelijke doelgroepenregister. Voor Woudenberg gaat het om een jaarlijks bedrag van circa € 13.330. Dit bedrag is in programma 1 als kosten opgevoerd.
- Beschut werk per saldo € 467 lagere kosten : Aanpassing budget op basis van ervaringscijfers.
- Inburgering € 8.732 lagere kosten : Aanpassing budget "Uitvoering" op basis van ervaringscijfers.
- Participatie uitkeringen/ loonkosten subsidies per saldo hogere kosten € 172.000 (€ 935.000 kosten minus € 763.000 rijksuitkering) : Het aantal uitkeringsgerechtigden stijgt aanzienlijk, met bijbehorende kosten van € 935.000. Een deel van de verhoogde kosten wordt gecompenseerd door het rijk (€ 520.000). Op basis van deze cijfers zullen we gebruik gaan maken van de vangnetregeling voor een bedrag van € 243.000. Na compensatie houden we nog een begroot verschil over van € 172.000 aan hogere kosten. De BUIG-uitkering die de gemeente van het Rijk krijgt ter dekking van bijstandsuitkeringen worden jaarlijks berekend op basis van de kostenrealisatie van twee jaar terug.
- IOAW(Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers) per saldo lagere kosten € 4.000 (€ 35.000 minus € 31.000 lagere rijksbijdrage) : Bijstelling van het budget op basis van werkelijke cijfers 2025.
- BBZ (Beslissing bijstandverlening zelfstandigen) hogere kosten € 12.700 : Bijstelling van het budget op basis van werkelijke cijfers 2025.
- Kapitaalverstrekkingen lagere kosten € 6.375 : Bijstelling van het budget op basis van werkelijke cijfers 2025.

8. Samenkracht en burgerparticipatie (per saldo hogere inkomsten € 1.725.000)

We gaan ervan uit dat het rijk vanaf 1 januari 2026 minimaal één jaar het normbedrag garandeert voor het aantal opvangplekken dat op dit moment wordt geleverd door Woudenberg. Voorzichtigheidshalve komt dit neer op een bedrag van € 3.620.000. Hiernaast moeten de mensen een eigen bijdrage betalen indien dat mogelijk is. Hiervoor ramen wij een opbrengst van € 425.000. Op basis van ervaringscijfers verwachten we € 2.320.000 aan kosten te maken voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen voor 2026. In dit bedrag zijn ook de loonkosten opgenomen van het vakteam Oekraïne op het gemeentehuis. Conform de aanwijzing van onze toezichthouder, de provincie Utrecht, wordt het verschil ad. € 1.725.000 budgetneutraal verwerkt en daarmee toegevoegd aan de algemene reserve.

9. Sociaal Domein (hogere kosten variërend tussen € 802.055 en € 1.405.809)

De verschillende mutaties betreffen:

- Jeugd en Wmo hogere kosten € 1.122.875 structureel : Voor zowel Jeugdwet als Wmo geldt dat wegens indexering (loon- en prijsstijging) de kosten bijgesteld dienen te worden.

Daarnaast leiden demografische en maatschappelijke ontwikkelingen in alle leeftijdsgroepen tot een toenemende vraag aan Wmo-voorzieningen. Er is vooral meer vraag naar woningaanpassingen, rolstoelvoorzieningen en vervoersoplossingen. De begroting is op deze onderdelen aangepast. Dezelfde ontwikkelingen leiden ook tot een toenemende vraag aan Jeugdwet-voorzieningen.

Voor de Jeugdwet heeft dit geleid tot een nadelige bijstelling van € 647.680. Voor Wmo tot een nadelige bijstelling van € 541.250 en voor de uitvoeringskosten Amersfoort een voordelige bijstelling van € 66.055. Dit is een totaal van € 1.122.875.

- Jeugd en Wmo maatregelen € 72.000 lagere kosten oplopend naar € 676.000 vanaf 2028 : Betreft door de raad vastgestelde maatregelen n.a.v. de recente kerntakendiscussie. Een specificatie van de maatregelen vindt u aan het einde van programma 1.
- Coöperatie De Kleine Schans hogere kosten € 265.180 structureel : Zoals elk jaar heeft Coöperatie de Kleine Schans de subsidieaanvraag voor het komende jaar ingediend. Als gevolg van de salarisstijging conform cao wordt in deze begroting een hoger budget voor personeelskosten aangevraagd. Naast de lonen stijgen ook de overige kosten bedrijfsvoering. Voor 2026 wordt een hogere subsidie aangevraagd van € 265.180.
- Coöperatie De Kleine Schans hogere kosten € 90.000 structureel (extra fte) : Betreft een door de raad vastgestelde wens. Coöperatie De Kleine Schans speelt een belangrijke rol in het bevorderen van sociaal-culturele activiteiten binnen de gemeente. Vanwege toenemende vraag en verbreding van het takenpakket is de wens geuit om de subsidie structureel uit te breiden ten behoeve van een extra fte (jaarlijkse kosten € 90.000). Hiermee kan CDKS haar rol als maatschappelijke partner versterken en beter inspelen op lokale behoeften. We willen deze wens honoreren gelet op de zorgen over de maatregelen in het Sociaal Domein en de impact daarvan op de wachtlijsten.

10. Overige kosten (hogere kosten variërend tussen € 269.911 en € 359.350)

- Loonkosten : De totale loonkosten worden jaarlijks toegerekend aan de diverse programma's en projecten. Ten opzichte van 2025 wordt in 2026 € 253.300 meer loonkosten toegerekend aan programma 1. Dit is exclusief de kosten voor opvang van Oekraïners. De loonkosten worden toegelicht bij de paragraaf Bedrijfsvoering verderop in de begroting.
- Afschrijvingslasten : Stijging afschrijvingslasten op basis van actualisering investeringen programma 1 (hogere kosten gemiddeld € 85.524).

Het betreft hier investeringen in:

- Het sportpark van € 11.474 (gedekt uit reserve sportpark de Grift)
- Onderwijshuisvesting € 74.050 (gedekt uit reserve huisvesting onderwijs)

Overzicht verwerkte maatregelen kerntakendiscussie programma 1

Verwerkte maatregelen kerntakendiscussie programma 1	2026	2027	2028	2029
Bijstelling van het budget onafhankelijke clientondersteuning	15.000	15.000	15.000	15.000
Geen ambulante begeleiding Jeugd meer door zorgaanbieder	0	100.000	200.000	200.000
Meer inzetten op collectieve voorzieningen (Jeugd)	0	50.000	100.000	100.000
Beperken toegang jeugdzorg	0	0	69.000	69.000
Besparing door transformatie jeugdzorg	57.000	57.000	57.000	57.000
Strengere toegang huishoudelijke hulp	0	100.000	200.000	200.000
Ambulante begeleiding door Sociaal Team	0	35.000	35.000	35.000
Procesverbetering aanvraag leerlingenvervoer / Langere beschikkingen	0	0	10.000	10.000
Totaal	72.000	357.000	686.000	686.000

2. Leefomgeving – Programma 2

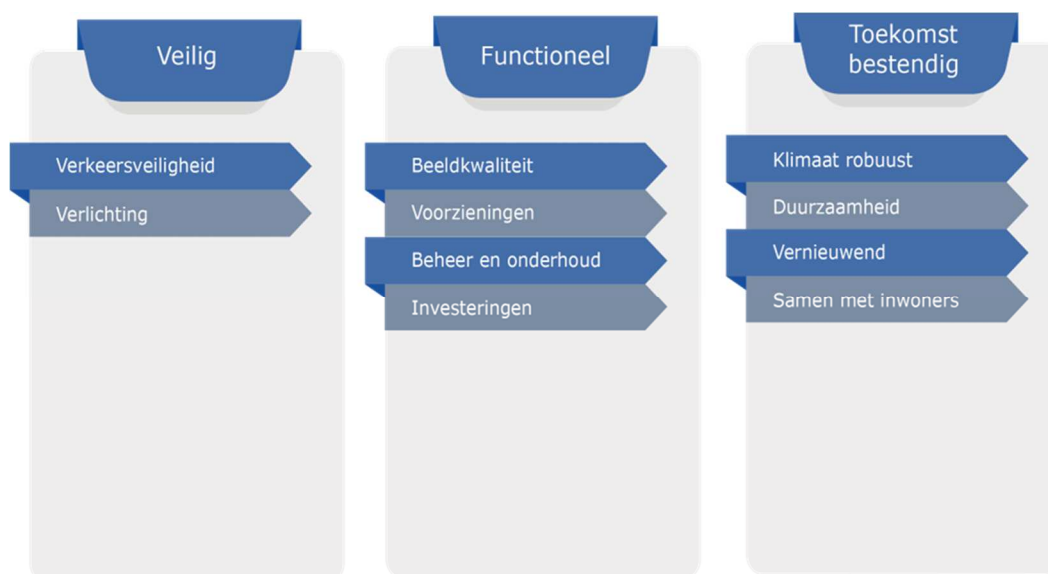

Visie van het programma

Inwoners en ondernemers voelen zich thuis en participeren in een veilige leefomgeving. Een ruimte waar eenieder vrij in kan bewegen, die ook beleefd en gevoeld wordt als gemeenschappelijk, als openbaar, als van ons allen.

Wat houdt het programma in?

Het programma leefomgeving omvat een diversiteit aan beleidsterreinen op het gebied van een veilige, functionele en een toekomstbestendige leefomgeving. Het gaat om lokaal beleid en de uitvoering van diverse wettelijke taken. De integraliteit van het beleid en uitvoering krijgt steeds meer vorm in een nieuw wettelijk kader sinds de invoering van de Omgevingswet. Het programma heeft diverse raakvlakken met onderdelen van andere programma's.

Trends en ontwikkelingen

Maatschappelijke ontwikkelingen en vraagstukken raken de fysieke leefomgeving. Dit is de ruimte waar we met z'n allen gebruik van maken en ook benut kan worden om bij te dragen aan de oplossing(en) rondom deze vraagstukken.

Voorbeelden van trends en ontwikkelingen hierin zijn:

- energietransitie;
- circulaire economie;
- klimaatverandering;
- omgevingswet;
- inclusieve samenleving;
- inzet op afvalpreventie en op het verhogen van kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen;
- beleefbare natuur en een groene leefomgeving.

Ontwikkelingen op gebied van energietransitie

Er is met Stedin een samenwerkingsovereenkomst gesloten om het bestaande energienet in Woudenberg te verzwaren. De komende 10 jaar (2025-2035) zal op basis van deze overeenkomst per wijk samen met Stedin bepaald worden waar extra verdeelstations geplaatst gaan worden. Hiermee wordt het energienet verzaamd, waardoor verdere ontwikkelingen in de energietransitie mogelijk wordt. 2026 zullen de wijken Het Groene Woud en 't Zeeland aangepast worden. De andere wijken volgen later.

Ontwikkelingen op gebied van afval en grondstoffen

Er zijn een aantal ontwikkelingen welke de richting en reikwijdte van het gemeentelijk beleid mede bepalen. We benoemen enkele belangrijke ontwikkelingen:

- Van een wegwerp-economie naar een circulaire economie.

In de laatste 10 jaar is er vanuit de overheid een beweging op gang gekomen om de Nederlandse economie te transformeren van een wegwerp-economie naar een circulaire economie. Dit doel, gedreven vanuit een op termijn te verwachten grondstoffenschaarste, betekent dat Nederland haar economie wilt laten draaien zonder dat eenmaal gewonnen grondstoffen vernietigd worden. Het vraagt van de gemeente en haar partners een integrale aanpak van afvalpreventie, inzameling van kwalitatief goede grondstoffen en zo min mogelijk te verbranden restafval en regie op hoogwaardige verwerking/recycling.

- De kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen PMD en GFT blijft aandacht vragen.

Daarom gaan we ook vanaf 2026 en de daarop volgende jaren door met de uitvoering van controles op de kwaliteit van PMD en starten we met de uitvoering van controles van GFT. De verwachting is dat de inzet op verbetering kwaliteit er aan bijdraagt dat de kosten minder stijgen dan wanneer hier niet op ingezet wordt.

- **Producentverantwoordelijkheid**

Europese wetgeving vraagt van producenten dat ze verantwoordelijk blijven voor de producten die zij op de markt hebben gezet, ook nadat de producten zijn gebruikt. Dit maakt dat producenten de verplichting hebben om zorg te dragen dat producten langdurig gebruikt kunnen worden, repareerbaar zijn en, na afdanking, op een goede manier ingezameld en verwerkt kunnen worden. Door deze wetgeving krijgen de producenten direct belang bij en invloed op de zorgplicht van gemeenten. Producentenorganisaties en publieke spelers, waaronder de gemeenten, zullen ook de komende jaren, gezamenlijk vorm en inhoud moeten geven aan de circulaire doelstellingen én aan producenten-verantwoordelijkheid.

- **Invoering 2026 - nieuw pakket van afspraken voor de inzameling van PMD-verpakkingen**

De VNG heeft medio 2024 de overeenkomst met Verpact (de verpakkende industrie) opgezegd. Inzet van gemeenten was te komen tot het vergroten van de circulariteit van vergoedingsstructuur, die inspanningen vergoedt en kwaliteit beloont. Na een lang onderhandelingstraject tussen VNG/NVRD en Verpact, is er in juni 2025 een nieuw pakket van afspraken voor de inzameling van PMD-verpakkingen gedeeld.

Tijdens de Algemene Ledenvergaderingen op 28 juni 2025 van de VNG werd ingestemd met het onderhandelingsresultaat. De afspraken vervangen de afspraken uit de Ketenoevereenkomst Verpakkingen die in 2024 is opgezegd. De komende tijd wordt verder gewerkt aan de uitwerking van de juridische overeenkomst en het vertalen van de afspraken in concrete uitvoeringsafspraken. Daarmee lijkt de weg open te liggen voor invoering op 1 januari 2026.

- **Te betalen CO2-heffing per verbrande ton restafval, bovenop de afvalstoffenbelasting**

Deze CO2-heffing loopt na 2026 naar verwachting verder op. Daardoor loopt het tarief per ton te verbranden restafval ook verder op.

- **Lachgasproblematiek**

Sinds het lachgasverbod per 1 januari 2023, treft de sector lachgascilinders aan in de openbare ruimte, op de milieustraat en in het restafval. De jaarlijkse kosten voor verwijdering uit de openbare ruimte, van milieustraten en uit het restafval vallen toe aan gemeenten.

Effect 1- Een veilige openbare ruimte

Maatschappelijk effect 1 - Een veilige openbare ruimte

Openbare ruimte:

Wat willen we bereiken?

De openbare ruimte vervult belangrijke functies die bijdragen aan het welzijn van mens, milieu, economie en natuur. Het beheer van de openbare ruimte dient een evenwichtig verdeelde aandacht te geven aan deze functies. We richten ons op integraal en kwaliteit gestuurd beheer van de openbare ruimte. Hiermee wordt een goed ingerichte, optimaal en duurzaam beheerde openbare ruimte beoogd die intact, schoon, veilig en groen is. De term 'IBOR' ('Integraal Beheer Openbare Ruimte') is de noemer waaronder gemeente Woudenberg deze ontwikkelingen schaaft en deze dragen bij aan de visie van het programma Leefomgeving.

Integraal beheer openbare ruimte staat voor alle maatregelen om de openbare ruimte op het gewenste kwaliteitsniveau te krijgen en in stand te houden. Deze benadering gaat ervan uit dat de openbare ruimte als één geheel wordt ervaren en dat de inrichtings-, onderhouds- en gebruikskwaliteit bij elkaar moeten passen.

Kwaliteit van onderhoud, inrichting en gebruik openbare ruimte (alle aspecten):

CROW	A+	A	B	C	D
Woudenberg "gemiddeld"					

A+=Zeer goed, A=Goed, B= voldoende, C=matig, D=slecht

We hanteren de B/C-norm voor de kwaliteit van de openbare ruimte.

In het groenbeleidsplan wordt onderscheid gemaakt in de volgende beeldkwaliteitsniveaus

Beeldkwaliteit: Functie:

A	Kijkgroen
B	Groenaankleding
B/C	Recreatiegroen
C	Natuurgroen

Wat gaan we ervoor doen?

We blijven ons inzetten om de gehanteerde streefwaarde B/C voor de kwaliteit van de openbare ruimte te behouden. Dit doen we door middel van regulier beheer.

We geven uitvoering het beheer van de heringerichte speelruimten in woonwijken. Oude toestellen en ondergronden die dateren uit de eerste herinrichtingen en de wijk Het Groene Woud die technisch zijn afgeschreven zullen de komende jaren worden vervangen.

Bij de ontwikkeling van Hoevelaar fase 2 wordt in samenspraak met jonge en oudere bewoners speelruimte gecreëerd in de woonrijpmaakfase van de wijk. De speelruimte in de zuidelijke dorpsrand waar sport en spel een prominente plek krijgt, zal in 2026 worden voltooid. Bij de ontwikkeling van nieuwe plekken is inclusiviteit een belangrijk thema. Hierdoor ontstaan plekken die voor alle lagen van de samenleving aantrekkelijk zijn en waarin iedereen kan meedoen.

Samen met onze inwoners gaan we, op basis van het Groenbeleidsplan, werken aan de thema's die ons vandaag de dag bezighouden: klimaatadaptatie, natuur en biodiversiteit, innoveren en verduurzamen en burgerparticipatie. In het uitvoeringsplan staan de maatregelen om de doelen voor eerdergenoemde thema's op het gebied van openbaar groen en landschap te halen. Een deel van de maatregelen is door bezuinigingsmaatregelen on hold gezet tot er financieel betere tijden aanbreken.

Wel gaan wij verder met het op een duurzame wijze bestrijden van invasieve exoten in onze gemeente. Dit doen wij samen met de inwoners; zij zijn onze ogen buiten en helpen ons bij het opsporen van exoten. Fixi gebruiken wij voor de registratie. Particulieren bestrijden invasieve exoten op hun eigen grond, de gemeente beheerst of bestrijdt dit op openbare grond. Bij de bestrijding kiezen we altijd voor de omgeving minst schadelijke methode en houden we rekening met overige flora en fauna. Zo roepen we samen de opmars van ongewenste soorten een halt toe.

Afval en grondstoffen:

Wat willen we bereiken?

De gemeente Woudenberg wil een gemeente zijn waarin afval zoveel mogelijk beperkt wordt en het afval dat toch ontstaat zoveel mogelijk wordt hergebruikt als grondstof voor nieuwe producten.

Wat gaan we ervoor doen?

Omdat het huidige beleidsplan aan herijking toe is, pakt de gemeente de evaluatie van het huidige beleid en de beschrijving van het nieuwe beleid na de raadsverkiezingen in de tweede helft van 2026 op met de nieuwe gemeenteraad. In het na de raadsverkiezingen geplande traject zullen eventueel nog niet benutte opties verkend worden. Hierbij kunnen maatregelen overwogen worden om de hoeveelheid te verbranden restafval verder terug te dringen door afvalpreventie en verdergaande scheiding in grondstoffen.

Welke maatregelen de gemeente inzet om haar doelstellingen te behalen zullen vervolgens in het (in 2026 door het college vast te stellen) uitwerkingsplan Grondstoffenbeleid 2026 – 2027 uiteengezet worden.

Begraven

Wat willen we bereiken?

Voldoende ruimte voor het begraven van Woudenbergers

Wat gaan we ervoor doen?

We zien dat het aantal begravingen op het oude gedeelte terugloopt terwijl er anderzijds een onderhoudsvraag is, om deze historie van Woudenberg voor de toekomst te bewaren. Hiervoor zal een adviesrapport worden opgesteld.

Wandelpaden

Wat willen we bereiken?

Aantrekkelijke recreatieve wandelroutes door het buitengebied van Woudenberg en de regio. Om hiermee zowel in de inwoners als de (dag)toeristen te stimuleren tot een gezonde wandeling door het buitengebied van Woudenberg.

Wat gaan we ervoor doen?

Wij zullen, samen met de betrokken partijen, aandacht blijven houden voor het verbeteren van de wandelroutes in onze gemeente. Het klompenpad Broekerweg zal bijvoorbeeld aangepast worden zodat er een aantrekkelijkere route ontstaat. In de plaats van over het bedrijventerrein van Scherpenzeel zal de route meer door het landelijke gebied gaan.

Effect 2- Borgen verkeersveiligheid

Maatschappelijk effect 2 - Borgen verkeersveiligheid

Wat willen we bereiken?

Vrijwel iedereen komt dagelijks in aanraking met verkeer en daarmee automatisch met verkeersveiligheid. Het belang van een goede verkeersveiligheid wordt onderstreept door de landelijke statistieken van stijgende verkeersdoden onder fietsongevallen met 75-plussers. Binnen het (landelijk) kader van 'duurzaam veilig' zetten alle overheden zich in voor een verbetering van de verkeersveiligheid. De gemeente Woudenberg heeft aandacht voor alle weggebruikers, waaronder de meer kwetsbare verkeersdeelnemers zoals fietsers en voetgangers. In Woudenberg zien we sinds 2014 een lichte daling van het aantal verkeersslachtoffers.

- In 2022 zijn er binnen Woudenberg 16 verkeersslachtoffers geregistreerd.
- In 2023 zijn er binnen Woudenberg 15 verkeersslachtoffers geregistreerd, waarvan 1 dodelijk slachtoffer.
- In 2024 zijn er binnen Woudenberg 13 verkeersslachtoffers geregistreerd, waarvan 0 dodelijke slachtoffers.

Deze cijfers zijn gebaseerd op geregistreerde ongevallen door de politie.

Wat gaan we ervoor doen?

Conform het wegbeheerplan (2023-2027) en de landelijke normen van het CROW voert de gemeente Woudenberg onderhoud uit aan bestaande wegen en paden. Dit onderhoud komt ten goede aan de verkeersveiligheid. Behalve door onderhoud aan bestaande wegen worden ook middelen ingezet voor de realisatie van nieuwe verkeersmaatregelen gericht op verkeersveiligheid zoals bijvoorbeeld verkeersdrempels, verkeerstellers met display en fietsparkeervoorzieningen. Tevens zal in de komende jaren de aanpak van verkeersveiligheid en infrastructuur worden geïntensiveerd, dit resulteert in de volgende projecten/acties:

- Rotonde N224/N226, herinrichting met vrijliggende busbaan en fietstunnel
- Herinrichting verkeer en afwatering van het oostelijk deel van de bestaande wijk Laanzicht te combineren met uitvoering van de rioolvervangingen in het kader van de klimaatadaptatie. Per jaar wordt een gedeelte van de beschreven wijk aangepakt.
- De rotonde Europaweg – Stationsweg West wordt veiliger ingericht voor fietsers en voetgangers
- Op een aantal wegen in het buitengebied het verharderen van de bermen met grasbetonblokken.
- Aan de slag met het opstellen van een mobiliteitsvisie waarin het beleid van de afgelopen jaren wordt samengebracht.

Deze projecten/acties zijn noodzakelijk om de verkeersveiligheid en de verkeersinrichting te borgen en het wegennet klaar te maken voor de toekomstige groei afkomstig van de nieuwe woonwijken. Daarnaast werken de gemeente Woudenberg en de Provincie Utrecht nauw samen om overlast van zowel de N224 alsmede N226 zoveel mogelijk te voorkomen. De aanpassing van de rotonde N224/N226 komt tot uitvoering. De provincie is trekker van het project en daarmee initiatiefnemer van de procedures.

Naast het onderhoud van bestaande wegen en renovaties, is binnen diverse projecten (Rembrandtlaan, Hoevelaar, Griftdijk en diverse inbreidingslocaties) nadrukkelijk aandacht voor het ontwikkelen van een verkeersveilige leefomgeving. Verder zijn we in 2024 door middel van participatie in gesprek getreden met inwoners om meer zicht te krijgen op verkeersonveilige knelpunten in het dorp en verwerken we uitkomsten hiervan vervolgens in ons beleid. Deze informatie zal worden gebruikt bij het opstellen van de mobiliteitsvisie, waar in 2025 de eerste hand aan wordt gelegd.

Handhaving valt onder programma 3 'veiligheid'. De politie en de gemeentelijke Boa besteden aandacht aan verkeersveiligheid door, waar nodig, verkeersdeelnemers op gedrag aan te spreken en eventueel te handhaven. Hierbij wordt gehandeld vanuit het uitvoeringsprogramma integrale veiligheid.

In samenwerking met de provincie Utrecht, Veilig Verkeer Nederland, Fietzersbond en andere gemeenten wordt ingezet op het aanbieden van permanente verkeerseducatie. Per jaar worden verkeer educatieve activiteiten georganiseerd die zich richten op verschillende leeftijdsgroepen.

Met subsidies van het Rijk en de provincie Utrecht kan de gemeente uitvoering brengen aan de verbreding van Fietspad de Groep, om deze route zo veilig mogelijk te maken.

Effect 3- Geen toename van wateroverlast

Maatschappelijk effect 3 - Geen toename van wateroverlast door klimaatontwikkelingen.

Wat willen we bereiken?

Als gevolg van klimaatontwikkelingen ontstaan de laatste jaren in Nederland steeds vaker, steeds hevigere regenbuien. Als gevolg hiervan komt het vaker voor dat het rioolstelsel de neerslag tijdelijk niet kan verwerken, waardoor gedurende een korte tijd “water op straat” ontstaat. Het idee dat de neerslag altijd door het riool verwerkt kan worden, moet worden losgelaten. In de plaats hiervan wordt bij hevige regenbuien gekeken naar berging van de neerslag in de openbare ruimte (wegen, groenstroken, etc.) zonder schade aan gebouwen. Ook zetten we in op vergroening van de leefomgeving om de gevolgen van klimaatverandering niet toe te laten nemen.

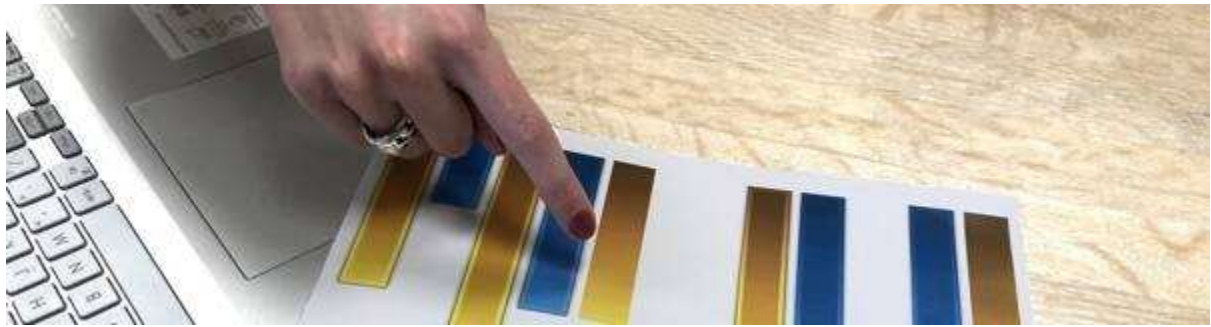
Wat gaan we ervoor doen?

De maatregelen uit het BWKP worden in de komende jaren (2020-2029) verder uitgevoerd. Herinrichting en daarmee aanleg regenwater riool in de wijk Laanzicht Oost wordt naar verwachting in 2027 afgerond. Herinrichtingen van straten zal, na afronding van de herinrichting van de wijk Laanzicht Oost, in de wijk De Grift West verder opgepakt worden naar verwachting vanaf 2029 tot en met 2035. Tevens wordt er extra waterberging gerealiseerd in de zuidelijke randzone, waarmee de kans op wateroverlast in de bebouwde kom afneemt.

Acties om de waterkwaliteit te verbeteren, en daarmee positief bij te dragen aan de doelstellingen uit de KRW (kaderrichtlijnwater), zijn in het nieuwe Waterplan opgenomen en worden de komende jaren uitgevoerd. Zo worden de foutaansluitingen (afvalwater op regenwater) opgespoord en opgeheven en wordt met de campagne “Hier begint de zee” bewoners ervan bewust gemaakt dat alleen regenwater in een rioolput (kolk) thuis hoort (en bijvoorbeeld geen afval en hondenpoep).

De samenwerkingen binnen het Platform Water Vallei en Eem, de gemeente Scherpenzeel en het Waterschap Vallei en Veluwe worden verder voortgezet, met name om de kwetsbaarheid binnen de regio te verminderen en kennis te vergroten op het gebied van onder andere klimaatadaptatie.

Indicatoren

Indicatoren	Definitie	Wijze van meten	Norm	2026	2027	2028	2029
Beeldkwaliteit	Kwaliteit van onderhoud, inrichting en gebruik openbare ruimte (A= goed, B= voldoende, C= matig, D=slecht).	CROW-monitor openbare ruimte (jaarlijks in de maand oktober).	B/C	B/C	B/C	B/C	B/C
Beleving beeldkwaliteit	Beleving van fysieke leefbaarheid openbare ruimte uitgedrukt in een rapportcijfer.	Onderdeel van de gemeentemonitor Woudenberg, om de twee jaar.	7,5	7,5	-	7,5	-
Verkeersveiligheid	Welk percentage van het gemeentelijk wegennet voldoet aan de inrichtingskenmerken van Duurzaam Veilig?	Inventarisatie als onderdeel van wegencategorisering	Norm nog bepalen				
Beleving verkeersveiligheid	Percentage bewoners dat te hard rijden als belangrijkste buurtprobleem aanduidt	Onderdeel van de Gemeentemonitor Woudenberg, om de twee jaar.	29% (2013) 26% (2017) 41% (2019) 40% (2021)	35%	-	30%	-

Indicatoren	Definitie	Wijze van meten	Norm	2026	2027	2028	2029
Wateroverlast	Berekende oppervlak bebouwde kom dat voldoet aan het gestelde toetsingskader BWKP	Jaarlijks aanpassingen verwerken in rioleringsmodel en berekenen conform BWKP-methode.	75% (2018) 97% (2023)	98%	98%	99%	99%

Verbonden partijen/ samenwerkingspartners

Verbonden partijen: ROVA, AVU.

Relevante samenwerkingspartners: Amfors, Waterschap, Platform Water Vallei en Veluwe, Provincie Utrecht.

Wat gaat het kosten?

Bedragen in euro's (Lasten en nadelen worden met een "min" teken gepresenteerd)

Programma 2 Leefomgeving	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-6.427.220	-6.152.522	-6.048.625	-5.953.115
Baten	3.847.124	3.851.089	3.851.089	3.851.089
Resultaat programma 2 voor bestemming	-2.580.096	-2.301.433	-2.197.536	-2.102.026
Resultaat in begroting 2025	-2.187.832	-2.166.481	-2.167.226	-2.167.226
Verschil begroting t.o.v. meerjarenbegroting 2025	-392.264	-134.952	-30.310	65.200

Financiële toelichting programma 2

Bedrag in euro's (Lasten en nadelen worden met een "min" teken gepresenteerd)

Programma 2 Leefomgeving	Verwerkt kademota	Budgettair neutraal	2026	2027	2028	2029
1. IBOR			-165.615	169.385	169.385	165.385
Verkeer en vervoer (extra afschrijvingslasten)	Ja	Ja	-325.000	0	0	0
Verkeer en vervoer	Ja	Nee	-5.625	-5.625	-5.625	-5.625
Verkeer en vervoer en speelvoorzieningen	Ja	Nee	19.000	19.000	19.000	19.000
Wegen (onvoorzien verlagen)	Ja	Nee	20.000	20.000	20.000	20.000
Wegen (vegen wegen)	Ja	Nee	0	10.000	10.000	10.000
Onderbesteding Openbare Ruimte	Ja	Nee	150.000	150.000	150.000	150.000
Openbaar groen (inhuur derden)	Nee	Nee	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Openbaar groen (extern bestek)	Nee	Nee	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Openbaar groen (hoogsnoei)	Nee	Nee	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Openbaar groen (hondenlosloop velden)	Nee	Nee	-2.800	-2.800	-2.800	-2.800
Speelvoorzieningen (correctie investeringen)	Nee	Nee	4.810	4.810	4.810	810
2. Overige leefomgeving			-125.927	-175.927	-175.927	-75.927
Wegen (groot onderhoud)	Nee	Nee	-75.927	-75.927	-75.927	-75.927
Wegen onderhoud trottoirs	Nee	Ja	-50.000	-100.000	-100.000	-
3. Begraven			-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Begraven (inhuur derden)	Ja	Nee	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000
Begraven (begravenisrechten)	Ja	Nee	10.000	10.000	10.000	10.000
4. Afval en riolering			72.861	71.836	72.046	71.856
Afval (hogere kosten)	Ja	Ja	-123.697	-127.959	-127.263	-127.243
Afval (opbrengst dividend ROVA)	Ja	Ja	-	-40.000	-40.000	-40.000
Afval (aanwending voorziening afval)	Ja	Ja	33.188	-60.742	-60.108	-60.108
Afval (opbrengst afvalstoffenheffing)	Ja	Ja	124.200	266.160	266.160	266.160
Afval saldo is dekking extra kosten BTW en overh	Nee	Nee	33.691	37.459	38.789	38.809
Riool (hogere kosten)	Nee	Ja	-188.216	-159.462	-154.129	-153.129
Riool (opbrengst rioolheffingheffing)	Nee	Ja	34.000	34.000	34.000	34.000
Riool (lager toevoegingen voorziening Riool)	Nee	Ja	193.386	159.839	153.386	152.176
Riool saldo is dekking extra kosten BTW en overh	Nee	Nee	39.170	34.377	33.257	33.047
5. Overige kosten			-167.583	-194.246	-89.814	-90.114
Loonkosten (verdeling per programma)	Nee	Nee	-161.375	-191.508	-81.508	-81.508
Afschrijvingslasten	Nee	Nee	-6.208	-2.738	-8.306	-8.606
Totaal			-392.264	-134.952	-30.310	65.200

1. IBOR (hogere kosten € 165.615 in 2026 daarna structureel lagere kosten € 165.385)

De verschillende mutaties betreffen:

- Verkeer en vervoer extra afschrijvingslasten (eenmalig in 2026 hogere kosten € 325.000) : In de raad van januari 2025 is besloten een nieuw krediet van € 550.000 beschikbaar te stellen voor de herinrichting van de rotonde Europaweg – Stationsweg West. De nieuwe investering is een relevante aanpassing op de in 2023 afgeronde investering "Verkeersmaatregelen Europaweg/Stationsweg-West" van circa € 900.000 (excl. subsidie). Aangezien de investering van 2023 opnieuw wordt ingericht, dient deze investering deels versneld moeten worden afgeschreven volgens de financiële regelgeving. Besloten is € 325.000 versneld af te schrijven van de investering van € 900.000. Het versneld afschrijven gaat in zodra de nieuwe herinrichting is afgerond (planning 2026). De versnelde afschrijving in 2026 ad. € 325.000 zijn eenmalige kosten die worden gedekt via eenmalige uitname uit de algemene reserve.
- Afschrijvingslasten nieuwe investering Europaweg-Stationsweg € 5.625 (raadsbesluit jan 2025).
- Verkeer en vervoer/ speelvoorzieningen € 19.000 lagere kosten : Betreft een door de raad vastgestelde maatregel n.a.v. de recente kerntakendiscussie. De geraamde kapitaalslasten voor de nieuwe fietsverbinding (11K) en speelvoorzieningen (8K) kunnen komen te vervallen. De investering is uitgevoerd en opgenomen in werkelijke lasten.

- Wegen € 20.000 lagere kosten (verlagen onvoorzien) : Betreft een door de raad vastgestelde maatregel n.a.v. de recente kerntakendiscussie. Onvoorzien wegen verlagen naar van € 40.000 naar € 20.000. Eventuele overschrijdingen, dekken uit reserve wegen. Stand reserve wegen kan hierdoor zakken. Jaarlijks monitoren of de reserve toereikend gevuld blijft.
- Wegen € 10.000 lagere kosten vanaf 2027 : Betreft een door de raad vastgestelde maatregel n.a.v. de recente kerntakendiscussie. Het wegen van de goten wordt niet meer door extern bureau gemonitord.
- Onderbesteding Openbare ruimte € 150.000 lagere kosten : Betreft een door de raad vastgestelde maatregel n.a.v. de recente kerntakendiscussie. Het realiseren van lagere kosten IBOR door scherper te begroten op werkelijke bestedingen voor verkeersmaatregelen, onderhoud wegen, openbare verlichting, onderhoud groen, gladheidsbestrijding en energiekosten.
- Openbaar groen € 15.000 hogere kosten : Betreft aanpassing budget inhuur derden als gevolg van stijging lonen over de periode 2025/2026.
- Openbaar groen € 6.000 hogere kosten : Betreft aanpassing budget extern bestek als gevolg van indexering 2026.
- Openbaar groen € 2.800 hogere kosten : Betreft afschrijvingslasten drie nieuwe locaties hondenlosloopvelden. De investering bedraagt € 42.000 en wordt in 15 jaar afgeschreven.
- Speelvoorzieningen € 4.810 lagere kosten : Betreft aanpassing afschrijvingslasten nieuwe investeringen.

2. Overige leefomgeving (hogere kosten variërend tussen € 75.927 en € 175.927)

- Voor groot onderhoud wegen wordt een nieuw bestek gemaakt en zal een nieuwe aanbesteding worden voorbereid. De verwachting is dat vanwege loon - en prijsstijgingen van de afgelopen periode de kosten voor groot onderhoud flink zullen stijgen. Voorlopig wordt alvast een stijging van de kosten meegenomen van € 75.927 (= stijging van c.a. 16,5 %).
- Tijdens de behandeling van de jaarrekening 2024 is besloten om €250.000 uit het positieve resultaat van de jaarrekening 2024 beschikbaar te stellen voor het herstel en onderhoud van trottoirs, zodat het kwaliteitsniveau weer op peil wordt gebracht. Concreet is hiervoor in 2026 € 50.000 gereserveerd en in zowel 2027 als 2028 telkens € 100.000 uit de reserve vrijgemaakt.

3. Begraven (hogere kosten € 6.000)

- Inhuur derden € 16.000 hogere kosten : Om de continuïteit te kunnen waarborgen wordt voorgesteld het grafdelven in z'n geheel uit te besteden aan derden, zodat de benodigde ondersteuning altijd beschikbaar is. De kosten voor het uitbesteden worden jaarlijks geraamd op € 16.000. Tegenover de extra kosten staat een bedrag van € 8.000 aan lagere personeelskosten. Op jaarbasis is 200 uur minder capaciteit nodig bij de buitendienst aangezien deze werkzaamheden komen te vervallen.
- Begrafenisrechten € 10.000 hogere opbrengsten : Betreft hogere opbrengsten als gevolg van indexering van de tarieven (inflatiecorrectie).

4. Doorberekening afval en riool (overhead en andere (indirect) toerekenbare kosten € 72.861 voordelig)

Stijging van de directe kosten voor afval en riolering wordt verwerkt in de tarieven. Aanpassingen hierin hebben in principe geen invloed op het begrotingsresultaat. Dat geldt dus ook voor de verhoging van de toerekening van loonkosten aan afval en riolering.

De hogere toerekening van loonkosten leidt indirect echter ook tot een hogere toerekening van overhead aan afval en riolering en de tarieven daarvan. Omdat de kosten van overhead reeds elders in de begroting staan, leidt de hogere toerekening van loonkosten aan afval tot een positief effect op

de begroting. Hogere directe kosten op afval en riolering hebben ook een indirect effect op bijvoorbeeld de BCF toerekening (op inkopen), kwijtscheldingen en toerekeningen vanuit bijvoorbeeld invordering belastingen en het vegen van wegen. In totaal betreft dit een positief effect van € 72.861.

Afval: Vanaf 2024 stijgen de indexeringen van lonen en prijzen harder dan wij meegenomen hebben in de afvaltarieven. Dit is opgevangen binnen de egalisatie voorziening afvalstoffenheffing. De verwachting is dat deze voorziening stapsgewijs zal dalen naar € 100.000. Gezien de stijgende kosten en alle ontwikkelingen zal de komende jaren de tarieven voor afvalstoffenheffing stijgen aangezien dekking via de voorziening afvalstoffenheffing dan niet meer mogelijk is. We verwachten in 2026 de extra kosten deels (€ 98.000) nog ten laste te kunnen brengen van de egalisatievoorziening en deels (€ 98.000) te dekken via aanpassing van de afvaltarieven. Dit is € 17,20 per huishouden. Vanaf 2027 zullen de extra kosten volledig gedekt worden via aanpassing van de afvaltarieven. Op basis van de huidige ramingen betekent dit een nog extra verhoging van € 25.

5. Overige kosten (hogere kosten variërend tussen € 89.814 en € 194.246)

- Loonkosten : De totale loonkosten worden jaarlijks toegerekend aan de diverse programma's en projecten. Ten opzichte van 2025 wordt in 2026 € 161.375 meer loonkosten toegerekend aan programma 2. De loonkosten worden toegelicht bij de paragraaf Bedrijfsvoering verderop in de begroting.
 - Afschrijvingslasten : Stijging afschrijvingslasten op basis van actualisering investeringen programma 2 (hogere kosten € 6.208).
- Wagenpark buitendienst € 5.700. (gedekt uit reserve wagenpark)

Overzicht verwerkte maatregelen kerntakendiscussie programma 2

Verwerkte maatregelen kerntakendiscussie programma 2	2026	2027	2028	2029
Onderbesteding Openbare Ruimte	150.000	150.000	150.000	150.000
Niet meer monitoren van het vegen van de goten door extern bureau	-	10.000	10.000	10.000
Onvoorzien wegen verlagen	20.000	20.000	20.000	20.000
Vervallen kapitaalslasten nieuwe fietsverbinding en speelvoorzieningen	19.000	19.000	19.000	19.000
Totaal	189.000	199.000	199.000	199.000

3. Veiligheid – Programma 3

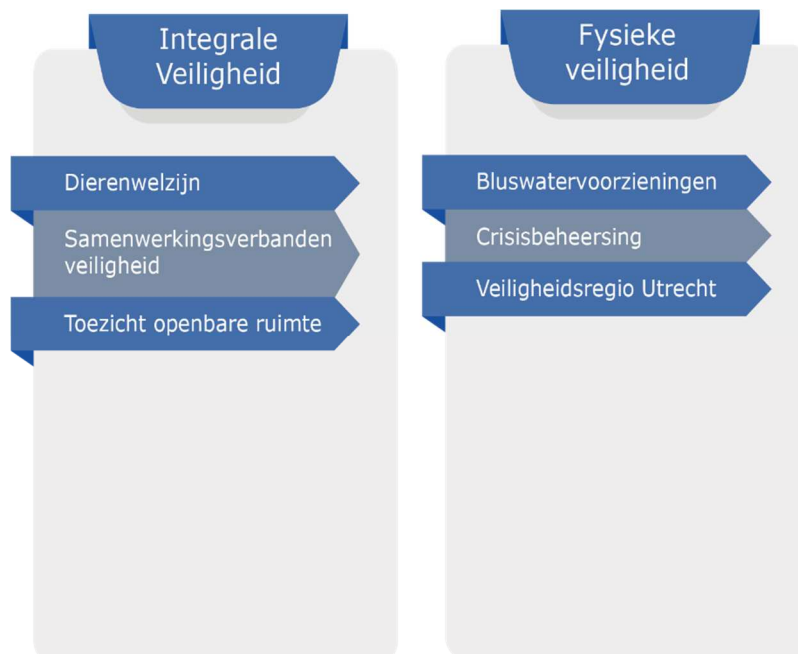

Visie van het programma

Woudenberg is een gemeente waarin inwoners zich veilig voelen, weerbaar zijn, omzien naar elkaar en waar respect de basisnorm is. Overlast en (ondermijnende) criminaliteit zijn een uitzondering en worden integraal aangepakt.

Wat houdt het programma in?

Onder programma veiligheid valt de brandweezorg (Veiligheidsregio Utrecht), voorbereidingen met betrekking tot rampen en crisisbeheersing, toezicht in het publieke domein en diverse samenwerkingsvormen, zoals Bureau Regionale Veiligheidsstrategie, het Veiligheidshuis en het RIEC. Kosten die verbonden zijn aan uiteenlopende initiatieven, maatregelen of projecten op het gebied van veiligheid worden gedekt uit het programma veiligheid.

Trends en ontwikkelingen

- Digitalisering is diep doorgedrongen in het dagelijks leven. Tegelijkertijd nemen de risico's toe: cybercriminaliteit is constant in ontwikkeling en kent steeds nieuwe verschijningsvormen, zoals identiteitsfraude, digitale oplichting, misbruik van AI-technologie en aanvallen op essentiële infrastructuur.
- Het maatschappelijk klimaat verhardt. Wederzijds begrip en tolerantie nemen af en uitingen van ongenoegen gaan niet zelden gepaard met intimidatie, het plegen van strafbare feiten en bedreiging van mensen met een publieke taak, zoals hulpverleners, politiemensen, ambtenaren, politici en bestuurders.
- De georganiseerde drugscriminaliteit is verankerd in Midden-Nederland. Criminele netwerken maken structureel gebruik van jonge aanwas, geweld en intimidatie, en opereren steeds professioneler.
- Jeugd blijft kwetsbaar voor ondermijnende criminaliteit. Jongeren worden op steeds jongere leeftijd benaderd, geronseld en betrokken bij criminele activiteiten. De combinatie van lokale drugsnetwerken, groepsdruk, sociale media en de aantrekkingskracht van snel geld vergroot dit risico.
- Mensenhandel blijft een groot maatschappelijk probleem. Arbeidsuitbuiting, criminele uitbuiting en seksuele uitbuiting komen landelijk in wisselende vormen voor, zowel zichtbaar als onzichtbaar, vaak verweven met andere vormen van ondermijning.
- De jeugd in Woudenberg vraagt bijzondere aandacht. Er wordt intensief samengewerkt met ketenpartners zoals wijkagenten, Jeugd-Punt, De Kleine Schans en de afdeling Sociaal Domein. Wij richten ons op vroegsignalering, preventie van escalatie en versterking van de binding met jongeren, waarbij elke partner vanuit eigen taken en bevoegdheden bijdraagt aan een gezamenlijke aanpak.
- De capaciteit van de hele veiligheidsketen - politie, Openbaar Ministerie en Rechtbank - staat sterk onder druk. Hierdoor moeten scherpe keuzes worden gemaakt aan welke zaken opvolging wordt gegeven.
- In 2024 is het Integraal Veiligheidsplan voor het basisteam Zeist, Bunnik, Leusden en Woudenberg vastgesteld, met thema's als georganiseerde ondermijnende (drugs)criminaliteit inclusief mensenhandel, verbetering van digitale veiligheid, aanpak van cybercriminaliteit, maatschappelijke onrust en versterking van maatschappelijke verbinding. [Het Integraal veiligheidsplan ZBLW](#) sluit aan op het Veiligheidsstrategie 2023-2026.
- Voor 2024-2025 is hierbij een gezamenlijk uitvoeringsplan opgesteld. In 2026-2027 volgt een nieuw uitvoeringsplan met gerichte acties op bovenstaande thema's, waarbij het vergroten van de meldingsbereidheid onder inwoners van Woudenberg één van de speerpunten blijft.

Maatschappelijk effect 1

Maatschappelijk effect 1 - Gezamenlijk aanpakken cybercrime

Wat willen we bereiken?

Cybercriminaliteit blijft zich snel ontwikkelen en neemt steeds complexere vormen aan. Bij cybercriminaliteit worden misdaden gepleegd met een ICT middel die gericht zijn op ICT. Bij digitale veiligheid gaat het om klassieke delicten die via een ICT-middel gepleegd worden en op de mens gericht zijn. Het is onze ambitie om de digitale weerbaarheid van inwoners, ondernemers en eigen organisaties te versterken.

Wat gaan we ervoor doen?

We zetten hiervoor in op bewustwording, preventie, opsporing en vervolging. Daarnaast blijven we ons ontwikkelen op het gebied van kennis, samenwerking met andere partijen en het herkennen van nieuwe vormen van digitale criminaliteit en cybercrime. Dit bereiken we door:

- Weerbaarheid: we verhogen de bewustwording en weerbaarheid van onze inwoners, zoals bij ouderen, ondernemers en jongeren. We vergroten de kennis rond dit thema bij onze interne medewerkers, maar ook bij externe partners. Hierbij maken wij gebruik van nieuwe en innovatieve instrumenten en werken wij samen met partners, zoals Platform Veilig Ondernemen (PVO) en het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (het CCV).
- Meer inzicht vanuit de politie en het OM rond daders en slachtoffers. Een aanpak met de veiligheidspartners rond preventie, repressie en nazorg voor de slachtoffers.

Hieronder zijn de acties voor 2026 toegelicht.

Jeugd 8-12 jaar

HackShield onder de aandacht brengen van basisscholen binnen het basisteam. In gemeente Woudenberg wordt er eerst met scholen gesproken of zij er belangstelling voor hebben. HackShield is een cybersecuritygame die kinderen tussen de 8 en 12 jaar weerbaar maakt tegen cybercriminaliteit. Het spel traint kinderen tot ambassadeur, die niet alleen zichzelf, maar ook hun omgeving beschermen tegen online criminaliteit.

Jongeren 12-25 jaar

re_B00TCMP is een event voor jongeren van 12 tot 25 jaar met interesse en vaardigheden op het gebied van IT, waarbij zij via uitdagende online opdrachten worden ondergedompeld in de wereld van cybersecurity, gaming en digitale veiligheid. Tijdens het programma leren zij omgaan met digitale risico's, ontdekken zij waar online grenzen liggen, en worden zij voorbereid op kansen binnen de IT-sector. Ook maken zij kennis met professionals uit onder andere de cybersecurity-industrie en de politie. Jongeren kunnen zich kwalificeren via een online challenge, terwijl er voor ouders en docenten een apart informatief programma wordt aangeboden. De re_B00TCMP wordt georganiseerd door de politie, in samenwerking met gemeenten, bedrijven en/of scholen. Wij zijn

voornemens dit te organiseren, en gaan onderzoeken op welke wijze wij dit het beste kunnen vormgeven, bijvoorbeeld binnen ZBLW-verband.

Senioren

Om senioren cyberweerbaar te maken organiseren we in samenwerking met RVS een interactieve workshop. In de workshop helpen we inwoners zich online beter te beschermen, door diverse vormen van fraude te leren herkennen. Op een toegankelijke, laagdrempelige en interactieve manier wordt per type fraude aangegeven hoe dit wordt toegepast in de praktijk, wat je eraan kunt doen om het te voorkomen en welke stappen je kunt ondernemen als je er ingetrapt bent.

Ondernemers

Samen met het Platform Veilig Ondernemen Midden-Nederland organiseren we cybercrime-trainingen voor ondernemers. Tijdens de training leren ondernemers meer over cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit en hoe zij zich hiertegen kunnen wapenen. De trainingen geven inzicht in wat er op dit moment speelt bij MKB-bedrijven, wat collega-ondernemers is overkomen en wat daarvan de gevolgen zijn geweest. Ook krijgen deelnemers praktische preventietips.

Doorontwikkeling cyberbeeld

In 2025 is in Zeist, Bunnik, Leusden en Woudenberg de pilot 'doorontwikkeling cyberbeeld' gestart. Met ketenpartners willen we meer inzicht krijgen in gedrag van daders en slachtoffers door aangifte- en meldingsbereidheid te vergroten. Op basis van voornoemde inzichten kan de aanpak van cybercrime verder doorontwikkeld worden.

Maatschappelijk effect 2

Maatschappelijk effect 2 – Bestrijding ondermijnende criminaliteit

Wat willen we bereiken?

Samen met professionals signaleren, voorkomen en bestrijden van de onzichtbare criminaliteit die het gezag ondermijnt en het vertrouwen van de samenleving in de autoriteiten aantast. Daarnaast willen we de gemeente Woudenberg en haar inwoners weerbaarder maken tegen ondermijnende criminaliteit.

Wat gaan we ervoor doen?

Een persoonsgerichte aanpak op de toename van jonge criminelen en doorgroeiers; preventief en meer aan de voorkant komen samen met partners als het onderwijs en sociaal domein. Als het om complexe casuïstiek gaat, wordt er samengewerkt met onder andere het Zorg- en Veiligheidshuis. De politie en het Openbaar Ministerie houden zich bezig met de strafrechtelijk aanpak rond ondermijning:

- Het verstoren en terugdringen van criminele geldstromen door cruciale rollen aan te pakken en barrières op te werpen om drugsgeld in de bovenwereld te investeren. Gemeenten dragen bij via vergunningen, toezicht en handhaving, Wet Bibob en andere bestuursrechtelijk instrumentarium. Politie en het OM zorgen via strafrecht en bestuurlijke rapportages voor naleving van juridische eisen.
- We richten ons op het aanpakken van branches en locaties die betrokken zijn bij of kwetsbaar zijn voor criminele samenwerkingsverbanden (csv) die drugs en geld produceren en opslaan. We delen signalen over deze branches en locaties in het lokale signaleringsoverleg en organiseren integrale controles om meer inzicht te krijgen in illegale activiteiten. Op deze manier willen we de invloed van csv's op deze sectoren en gebieden verminderen.
- We gaan meer zicht krijgen op de problematiek van mensenhandel binnen het Basisteam ZBLW. Het is van groot belang dat we ons bewust zijn van de gevaren en het feit dat slachtoffer- en daderschap vaak in elkaar overlopen. Om dit aan te pakken, gaan we de juiste expertise inschakelen en slachtoffers de juiste zorg bieden terwijl we daders ontmoedigen. Daarom werken we samen met het Regionale Informatie- en Expertise Centra (RIEC) en ontwikkelen we beleid rondom dit thema. We streven ernaar om binnen het Basisteam ZBLW tot een uniform beleid te komen en zetten in op bewustwording van signalen, met name onder leden van het sociaal wijkteam en toezichthouders/Boa's die veel zien en signalen kunnen opvangen en delen.
- Wij gaan in ieder geval één keer per jaar een integrale controle organiseren in het kader van ondermijning. Dat vergt goede samenwerking en afstemming binnen het gemeentehuis en met de vele externe partners, zoals de politie, het Openbaar Ministerie, het RIEC, de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit en de Arbeidsinspectie.

Hieronder zijn de acties voor 2026 toegelicht.

Digitaal Opkopers Register (DOR) en Digitaal Opkopersloket (DOL)

Beschikken over een uitgewerkt en uitvoerbaar beleid voor het Digitaal Opkopers Register (DOR). Alle ondernemingen binnen de goudbranche zijn opgenomen in het Digitaal Opkopersloket en aangesloten op het DOR.

Uitvoeringsplan mensenhandel

Het ZBLW-basisteam (Zeist, Bunnik, Leusden en Woudenberg) stelt, met ondersteuning van de RIEC-projectleider, een concreet handelingskader en (handhavings)beleid op tegen mensenhandel. Dit plan richt zich op een uniforme aanpak van overtredders én op bescherming van slachtoffers.

Integrale controle mensenhandel

Binnen het ZBLW-basisteam worden minimaal twee integrale controles uitgevoerd op signalen van illegale prostitutie. Het doel is het tijdig signaleren en stoppen van mogelijke mensenhandel.

Integrale controle of preventieve interventie buitengebied of industrieterrein

In iedere gemeente binnen het ZBLW-basisteam wordt minimaal één integrale controle of preventieve interventie uitgevoerd, zoals knock & talk-gesprekken of een bijeenkomst met ondernemers in het buitengebied of op een industrieterrein. Dit kan eventueel in samenwerking met het Platform Veilig Ondernemen.

Ondermijning in de zorg

We investeren in de awareness op dit thema, delen kennis en opgedane ervaringen met elkaar en stimuleren elkaar – al dan niet in samenwerkingsverbanden – expertise en capaciteit te realiseren om zowel preventieve als repressieve inzet mogelijk te maken. Dit gaan we doen door dit thema als vast agendapunt op de agenda te zetten bij de werkgroep ondermijning.

Gemeentelijk Signalenoverleg Ondermijning (GSO)

Elke gemeente binnen het ZBLW-basisteam richt een structureel GSO in. Een GSO draagt bij aan versterking van de informatiepositie, juridische borging, weerbaarheid, ketensamenwerking, daadkracht, en daarmee ook de effectiviteit van de aanpak.

SVO-buitengebied

In het vorige uitvoeringsplan stond de actie Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) buitengebied. Na overleg met Platform Veilig Ondernemen (PVO), hebben wij besloten van start te gaan met Samen Veilig Ondernemen (SVO) in plaats van KVO. Het SVO is net als het KVO een initiatief gericht op het creëren van een veilige en gezonde omgeving voor bedrijven, waarbij publieke en private partijen samenwerken. Echter biedt SVO meer mogelijkheden om in te spelen op de specifieke lokale situatie, meer flexibiliteit in de opzet van de samenwerking en minder regeldruk en administratieve lasten.

Maatschappelijk effect 3

Maatschappelijk effect 3 - Verbindingen tussen zorg en veiligheid

Wat willen we bereiken?

De onderlinge verbinding tussen het zorg- en veiligheidsdomein versterken en verbeteren. We kennen elkaars aanpak, we maken afspraken en leren van casuïstiek en leggen lokaal en bovenlokaal benodigde verbindingen.

Wat gaan we ervoor doen?

Sommige inwoners hebben te maken met complexe problemen op het snijvlak van zorg en veiligheid. Denk aan personen met onbegrepen gedrag, slachtoffers van huiselijk geweld of jongeren die in een kwetsbare situatie verkeren. Door vroegtijdig signalen op te vangen en samen te werken met zorginstellingen, wijkteams en de politie, willen we ervoor zorgen dat niemand tussen wal en schip valt. Dit vraagt om maatwerk en een persoonsgerichte aanpak.

- Jeugd is een belangrijk thema binnen de gemeente Woudenberg. Jongeren die in aanraking komen met criminaliteit of risicovol gedrag vertonen, vragen om een gerichte en preventieve benadering. Binnen de regio zetten we in op nauwe samenwerking tussen scholen, jeugdteams, jongerenwerkers, boa's, de politie en – waar nodig – het Openbaar Ministerie. Door vroegtijdig signalen op te vangen en interventies op maat toe te passen, kunnen we escalatie voorkomen. De gezamenlijke inzet van onderwijs, zorg en veiligheid maakt het mogelijk om risicogedrag tijdig te herkennen en jongeren de juiste ondersteuning te bieden, zodat zij zich positief kunnen ontwikkelen en op het juiste pad blijven.
- Op casusniveau versterken we de inzet op persoonsgerichte interventies rondom thema's zoals onbegrepen gedrag, nazorg voor ex-gedetineerden, radicalisering, huiselijk geweld en overlastgevend of criminele personen. Verdere ontwikkeling op de aanpak rond personen met onbegrepen gedrag onder regie van het sociaal domein. We werken op casuïstiek nauw samen met het Zorg- en veiligheidshuis.
- We investeren in preventie door vroegtijdige signalen van problematiek in de wijk actief op te pakken. Door snel hulpverlening te organiseren en het strafrecht waar nodig als ondersteunend middel in te zetten, voorkomen we escalatie naar overlast en criminaliteit.
- Een verdere kwaliteitsslag in de samenwerking tussen ketenpartners, zoals de GGZ, de politie, Regionale Sociale Dienst, woningbouwcoöperaties en zorg rond de thema's zorg en veiligheid. Door een goed traject op te zetten en gezamenlijk een plan te maken.
- We verdiepen onze kennis op de bovengenoemde thema's door het analyseren van casussen en trends. Door te reflecteren op de praktijk en hiervan te leren, verbeteren we continu onze aanpak en vergroten we onze effectiviteit in het zorg en veiligheidsdomein.

Hieronder zijn de acties voor 2026 toegelicht.

Lokale persoonsgerichte aanpak

Iedere gemeente binnen het ZBLW-basisteam heeft een lokale persoonsgerichte aanpak georganiseerd. In het PGA-overleg wordt periodiek en in afstemming met ketenpartners lokale casuïstiek besproken. Elke gemeente kan complexe casuïstiek, wanneer nodig, opschalen naar het Zorg- en Veiligheidshuis.

Lokaal jeugdoverleg

Iedere gemeente richt, voor zover deze nog niet binnen de gemeente is gestart, een integraal binnengemeentelijk jeugdoverleg in. Dit overleg heeft een signaalfunctie als het gaat om beter zicht te krijgen op de jeugd binnen een gemeente en potentieel risicovolle jeugdigen, die tot de groep jonge aanwas kunnen gaan behoren. De gemeente betreft hierbij het jongerenwerk, de scholen, de politie en de (jeugd)boa's.

Learning Community Zorg & Veiligheid

De vier gemeenten binnen het basisteam en betrokken ketenpartners hebben een Learning Community Zorg & Veiligheid ingericht. Binnen deze leeromgeving delen we actief kennis, ervaringen en leerpunten uit casuïstiek en aanpakken, om zo gezamenlijk te groeien in effectiviteit en samenwerking.

Jeugd

Sinds het UVP van 2024-2025 is er meer aandacht gekomen voor jeugd in Woudenberg, vanwege een overlastgevende jeugdgroep. Voor specifiek deze jeugdgroep is het 7-stappenmodel toegepast. Ondanks dat deze aanpak effect heeft gehad, zijn er nog steeds zorgen over jeugd in Woudenberg. Om actief in te blijven zetten op problematiek met betrekking tot jeugd, werken we nauw samen met verschillende ketenpartners, zoals de wijkagenten, De Kleine Schans, afdeling sociaal domein van de gemeente en Jeugd-Punt. Deze partners zijn aanwezig bij het casusoverleg actieteam jeugd, welke één keer in de acht weken plaatsvindt. Tijdens dit casusoverleg wordt de stand van zaken met betrekking tot jeugdoverlast/overlastlocaties besproken. Bij deze bespreking kan, indien nodig, overgegaan worden tot de volgende maatregel: aanwezigheid van jongerenwerker, wijkagent of boa op overlastlocaties. Deze maatregel richt zich op vroegtijdige signalering en directe aanpak van jeugdoverlast en dit kan zorgen voor binding met jongeren, preventie van escalatie en snellere opvolging bij ongewenst gedrag. Daarnaast kan er gezamenlijk een plan van aanpak opgesteld worden, waar elke partner zijn eigen bevoegdheden en taken in kan zetten. Op deze manier wordt er zo breed mogelijk samengewerkt en ingezet op de jeugd in Woudenberg.

Maatschappelijk effect 4 & 5

Maatschappelijk effect 4 & 5 – Adequaat reageren op maatschappelijke onrust & Verhogen meldingsbereidheid

Wat willen we bereiken?

Een wendbare en stabiele samenleving in vrijheid en verbondenheid.

Daarnaast is vergeleken met eerdere periodes al vooruitgang te zien in de meldingsbereidheid. Er wordt meer gemeld via Meld Misdaad Anoniem dan voorheen, daarnaast zijn inwoners ook zelf op de lijn gekomen bij de gemeente. Maar we blijven ons inzetten op een nog betere meldingsbereidheid. Meldingen helpen bij het gericht kunnen nemen van maatregelen.

Wat gaan we ervoor doen?

We willen als gezamenlijke overheid weten wat er speelt in onze buurten en wijken. We gaan de dialoog aan met onze bewoners en we willen in verbinding zijn met de personen (en organisaties) die maatschappelijk ongenoegen ervaren. We streven naar een gedeeld basisniveau waarmee we op een effectieve manier met maatschappelijke onrust omgaan. We delen kennis, organiseren oefeningen en overleggen met lokale veiligheidspartners over rollen en samenwerking.

Radicalisering en extremisme vallen ook onder maatschappelijke onrust. Behouden, herstellen en versterken van de verbinding met de samenleving en groepen daarbinnen is een continu proces. Mogelijke maatschappelijke dreiging willen we vroegtijdig signaleren en een effectief overheidsoptreden bewerkstelligen. Dit betekent samenwerken als één overheid en als collectieven verbinding leggen met de groepen waar het om gaat: langs de lijnen die verbinden, met een open houding.

Hieronder zijn de acties voor 2026 toegelicht.

Maatschappelijke verbinding

Voor het inwinnen van signalen over maatschappelijke onrust, extremisme en radicalisering gaan de ZBLW-gemeenten een lokaal overleg inrichten. Hierdoor kunnen gemeenten inspelen op toekomstige maatschappelijke onrust en zorgen voor maatschappelijke verbinding in de gemeente en samenleving.

Onderzoek Regionale Veiligheidsstrategie (RVS): online onderzoek door gemeenten

Bureau RVS doet onderzoek naar hoe gemeenten online onderzoek kunnen doen naar maatschappelijke onrust en hoe daar vervolgens tegen te kunnen interveniëren. Dit onderzoek is in 2024 begonnen en de voortgang is in februari 2025 besproken tijdens een themabijeenkomst. Hier werden praktijkcases van verschillende gemeenten in de regio besproken en werd informatie opgehaald van diverse gemeenten om het vervolgonderzoek vorm te geven. De ZBLW-gemeenten gaan in 2026-2027 vervolg geven aan de resultaten van dit onderzoek.

Handreiking Radicalisering en Extremisme

Bureau RVS gaat een handreiking schrijven voor gemeenten in Midden-Nederland om te leren om te gaan met signalen van radicalisering en extremisme. Ook gaan er door Bureau RVS kennissessies gegeven worden aan professionals binnen de gemeentelijke- en politieorganisatie om deze signalen te herkennen en handelingsperspectieven te bieden. In 2026 gaan de ZBLW-gemeenten uitvoering geven aan de handreiking.

Trainingen Radicalisering en Extremisme

We investeren in het uitbreiden van de kennis over radicalisering en extremisme, delen kennis en opgedane ervaringen met elkaar. Dit doen de ZBLW-gemeenten om goed onderbouwde beleidskeuzes te kunnen maken, waarbij ook de kennis van professionals over het herkennen en melden van signalen over radicalisering getraind blijft worden. Deze trainingen worden aangevraagd via de versterkingsgelden.

Analyse radicalisering, extremisme en terrorisme

Het binnen het wettelijk kader laten uitvoeren van een analyse van uiteenlopende radicale en extremistische bewegingen en trends in het lokale of regionale domein, met als doel de informatiepositie van de gemeente Woudenberg te verbeteren en het kennisniveau van betrokken professionals bij de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme te vergroten. Hierbij is de wens ook de thema's soevereinen en extreemrechts mee te nemen in de analyse.

Bondgenoten

Het opzetten van het bondgenotenoverleg.

De bondgenotenmethodiek bestaat uit een belangrijk netwerk van sleutelfiguren op lokaal niveau. Het doel is om ervoor te zorgen dat in tijden van onrust partijen als politie, gemeente en gemeenschap niet tegenover maar juist naast elkaar staan.

Communicatie

Samen met andere partners willen wij ons inzetten op het vergroten van de meldingsbereidheid van inwoners, ondernemers en bezoekers. Dit gaan wij doen door te communiceren hoe en waar meldingen gedaan kunnen worden.

Gemeente en politie werken interactief

Het opbouwen van vertrouwen door middel van warme contacten is essentieel. Een goed interactie tussen inwoners en overheid speelt hierbij een belangrijke rol. Het is van belang dat dit contact op een laagdrempelige en toegankelijke manier tot stand komt.

Meld Misdaad Anoniem campagnes

Campagnes van Meld Misdaad Anoniem kunnen ingezet worden om de meldingsbereidheid in Woudenberg te vergroten. We sluiten aan bij Meld Misdaad Anoniem campagnes die passend zijn voor de gemeente.

Overige ontwikkelingen

Een belangrijke partner die een bijdrage levert aan een veilige fysieke leefomgeving is de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). Samen met VRU wordt de brandweezorg in Woudenberg en de crisisbeheersing georganiseerd, en verder organiseert de VRU advies en toezicht bij de leefomgeving.

Bestuursagenda

De wet veiligheidsregio's schrijft voor dat het bestuur van de veiligheidsregio eenmaal in de vier jaar een beleidsplan (bestuursagenda) vaststelt. De bestuursagenda beschrijft de koers voor de komende jaren. In 2023 is naast de bestuursagenda tevens het [Regionaal Crisisplan \(RCP\) 2024 -2027](#) vastgesteld.

De bestuursagenda is gebaseerd op het Regionaal Risicoprofiel (RRP) uit 2023. Daaruit blijkt dat:

- Naast de klassieke flitsramp zal er steeds vaker sprake zijn van langdurige/dreigende crises.
- Onder invloed van klimaatverandering worden weersomstandigheden extremer en minder voorspelbaar, zo vormt natuurbrand een grotere veiligheidsrisico.
- De energietransitie leidt tot de introductie van nieuwe energiebronnen en -dragers met nieuwe risico's.
- Als gevolg van extramuralisatie en vergrijzing krijgt de VRU tijdens een crisis vaker te maken met verminderd zelfredzame mensen.
- De verdergaande digitalisering leidt tot meer digitale verstoringen.

Veerkracht en weerbaarheid

Naast de hierboven genoemde risico's is er het afgelopen jaar veel aandacht gekomen voor crises die veel veerkracht en weerbaarheid van de samenleving vragen. Dit houdt in dat een crisis zo'n grote impact heeft dat iedereen er mee te maken kan krijgen. Een voorbeeld van zo'n risico is een langdurige grootschalige stroomuitval. De regio Utrecht kan hiermee volgens de netbeheerder geconfronteerd worden de komende jaren. Maar hier wordt ook gedacht aan risico's met een mogelijk grote impact zoals extreem weer, cyber risico's en verslechterde veiligheidssituatie door geopolitieke spanningen.

De NCTV heeft alle burgemeesters in een brief gevraagd aandacht te hebben voor veerkracht van de samenleving. De VRU is een project Veerkracht gestart, ook wordt landelijk door de VRU en de andere Veiligheidsregio's gewerkt aan veerkracht. De komende jaren zal door pilots steeds beter duidelijk worden hoe je de samen- en zelfredzaamheid van de samenleving vergroot. Er wordt o.a. ingezet op noodsteunpunten voor inwoners en versterken van netwerken en samenwerken met bedrijven en organisaties. Voor Woudenberg wordt ingezet op bewustwording en planvorming. Hiernaast wordt de gebiedsgerichte aanpak natuurbrand uitgevoerd (zie hieronder) en wordt geoefend met langdurige stroomuitval in de bevolkingszorgprocessen.

Toekomstige financiële koers

De VRU is bezig met het uitwerken van financiële toekomstscenario's voor de jaren vanaf 2026. In deze toekomstscenario's worden verschillende bestuurlijke keuzes gemaakt t.a.v. besparingen en investeringen. Naast investeringen (op orde en op koers scenario) is gevraagd om een scenario waarbij de gemeentes komende jaren niet meer gaan betalen (nullijn) en een scenario met een besparing van 3%. De bestuurlijke keuze voor deze investeringen en/of besparingen en de financiële gevolgen hiervan zullen als zienswijze aan de raad worden voorgelegd in de loop van 2025. Hiermee wordt inzicht gegeven in hoeverre de bovengenoemde bestuursagenda verder kan worden uitgevoerd.

Hiernaast vergelijkt de VRU nu op verzoek van het bestuur een aantal scenario's waarbij de huisvesting in toenemende mate samen gedragen wordt. Als er besloten wordt tot een implementatie van één van deze scenario's, dan speelt dit in 2026 en verder. Ook wordt in 2025 het dekkingsplan van de VRU (verdeling inzet brandweerposten en aanrijtijden) geactualiseerd.

Team OKT permanent voor de crisisbeheersing

De regionale organisatie van de crisisbeheersing wordt uitgebreid met een operationeel kernteam permanent (OKT-p). Dit is een team dat wordt ingericht om met langdurige/dreigende crises om te gaan. In 2025 wordt de rol van bevolkingszorg in dit team via werkwijzes vastgesteld. Het rijk kort op gelden voor dit team. Dit wordt meegenomen in de toekomstige financiële koers.

Bevolkingszorg

De gemeente en de veiligheidsregio organiseren samen bevolkingszorg. Bevolkingszorg is de zorg bij een crisis voor de inwoners en omgeving. Voorbeelden zijn opvang van inwoners wiens huis verwoest is, nazorg zoals een herdenking, omgevingszorg zoals hekken om een gevaarlijke situatie, en crisiscommunicatie. Crisiscommunicatie wordt een eigenstandig proces binnen bevolkingszorg. In 2025 wordt onderzocht of er samenwerking tussen gemeentes voor een hard piket voor crisiscommunicatie mogelijk is, dit wordt dan geïmplementeerd in 2026 en verder. In 2025 wordt de nieuwe inrichting van bevolkingszorg geïmplementeerd, o.a. door een nieuw handboek en tabletops.

Natuurbrandbeheersing

Er loopt een groot regionaal project waarbij de voorbereiding en bestrijding op natuurbrand verbeterd wordt. Negen natuurbrandgemeentes, waaronder Woudenberg, en de VRU bundelen de krachten om de voorbereiding op een onbeheersbare natuurbrand op de Utrechtse Heuvelrug te versterken. Onderdeel is een gebiedsgerichte aanpak van de 17 risicogebieden op de Utrechtse Heuvelrug met een gestapeld risico. De gebiedsgerichte aanpak van het Henschotermeer en omgeving zal in 2025 plaatsvinden. In 2026 en verder zullen de maatregelen die uit deze aanpak komen worden uitgevoerd, dit is een meerjarenaanpak.

Indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.	Verwijzingen HALT (aantal per 1.000 jongeren)	Bureau Halt	2	6	3	5	5
2.	Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	CBS	5	15	5	5	5
3.	Geweldsmisdrijven	CBS	27	28	28	25	20
4.	Diefstal uit woning	CBS	20	30	15	10	10
5.	Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte	CBS	119	72	75	50	50
6.	Rapportcijfer veiligheid (Rapportcijfer over hoe de inwoner veiligheid ziet dan wel ervaart in de gemeente Woudenberg)	Onderdeel van de gemeentemonitor Woudenberg, om de twee jaar	x	7,3	x	7,5	x

Verbonden partijen/Relevante samenwerkingspartners

Verbonden partijen: Veiligheidsregio Utrecht.

Relevante samenwerkingspartners: inwoners, ondernemers, politie, Openbaar Ministerie, Bureau Regionale Veiligheidsstrategie, Regionaal Informatie- en Expertisecentrum, Veiligheidshuis Amersfoort, Coöperatie De Kleine Schans, Omnia Wonen, maatschappelijke instanties, Bureau Halt, Buurtbemiddeling, Jeugdpunt, etc.

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Bedrag in euro's (Lasten en nadelen worden met een "min" teken gepresenteerd)

Programma 3 Veiligheid	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-1.403.468	-1.412.154	-1.412.154	-1.412.154
Baten	0	0	0	0
Resultaat programma 3 voor bestemming	-1.403.468	-1.412.154	-1.412.154	-1.412.154
Resultaat in begroting 2025	-1.332.968	-1.332.968	-1.332.968	-1.332.968
Verschil begroting t.o.v. meerjarenbegroting 2025	-70.500	-79.186	-79.186	-79.186

Financiële toelichting programma 3

Bedrag in euro's (Lasten en nadelen worden met een "min" teken gepresenteerd)

Programma 3 Veiligheid	Verwerkt kademota	Budgettair neutraal	2026	2027	2028	2029
1. Integrale veiligheid			-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
Kosten lijkschouwingen	Nee	Nee	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Dierenwelzijn	Nee	Nee	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Slachtofferhulp	Nee	Nee	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
2. Veiligheidsregio			-38.000	-38.000	-38.000	-38.000
Gemeentelijke bijdrage VRU	Ja	Nee	-38.000	-38.000	-38.000	-38.000
3. Overige kosten			-28.500	-37.186	-37.186	-37.186
Loonkosten (verdeling per programma)	Nee	Nee	-28.500	-37.186	-37.186	-37.186
Totaal			-70.500	-79.186	-79.186	-79.186

1. Integrale veiligheid (hogere kosten € 4.000)

De kleine verschillen in programma 3, onderdeel Integrale veiligheid, ten opzichte van de begroting 2025-2028 bedragen € 4.000 vanaf 2026. Dit betreffen:

- Kosten lijkschouwing : Op basis van ervaringscijfers 2024-2025 wordt het budget structureel verhoogd met € 2.000.
- Dierenwelzijn : Op basis van ervaringscijfers 2024-2025 wordt voorgesteld het budget (Stichting Dierenambulance) structureel te verhogen met € 1.000.
- Slachtofferhulp : Al enkele jaren is de subsidie aan Slachtofferhulp gelijk gebleven. Op basis van hun begroting is het gerechtvaardigd om de subsidie structureel te verhogen met € 1.000.

2. Veiligheidsregio (hogere kosten € 38.000)

Bijdrage VRU : In de ontwerpbegroting 2026 is rekening gehouden met een stijging van de rijksbijdrage vanwege loon- en prijsstijgingen. Deze stijging van de rijksbijdrage wordt ingezet om de stijging van de kosten van de VRU op te vangen. De stijging ad. € 38.000 wordt veroorzaakt door de aanpassing van de ijkcores 2025, loon- en prijsstijgingen 2025 en 2026 en ontwikkeling brandweezorg 2026. De bijdrage van Woudenberg aan de VRU is voor 2026 en verder begroot op € 940.000.

3. Overige kosten (hogere kosten € 28.500 in 2026 oplopend naar € 37.186 vanaf 2027)

Loonkosten : De totale loonkosten worden jaarlijks toegerekend aan de diverse programma's en projecten. Ten opzichte van 2025 wordt in 2026 € 28.500 meer loonkosten toegerekend aan programma 3. De loonkosten worden toegelicht bij de paragraaf Bedrijfsvoering verderop in de begroting.

4. Ruimte, wonen en ondernemen

Ruimte, wonen en ondernemen - Programma 4

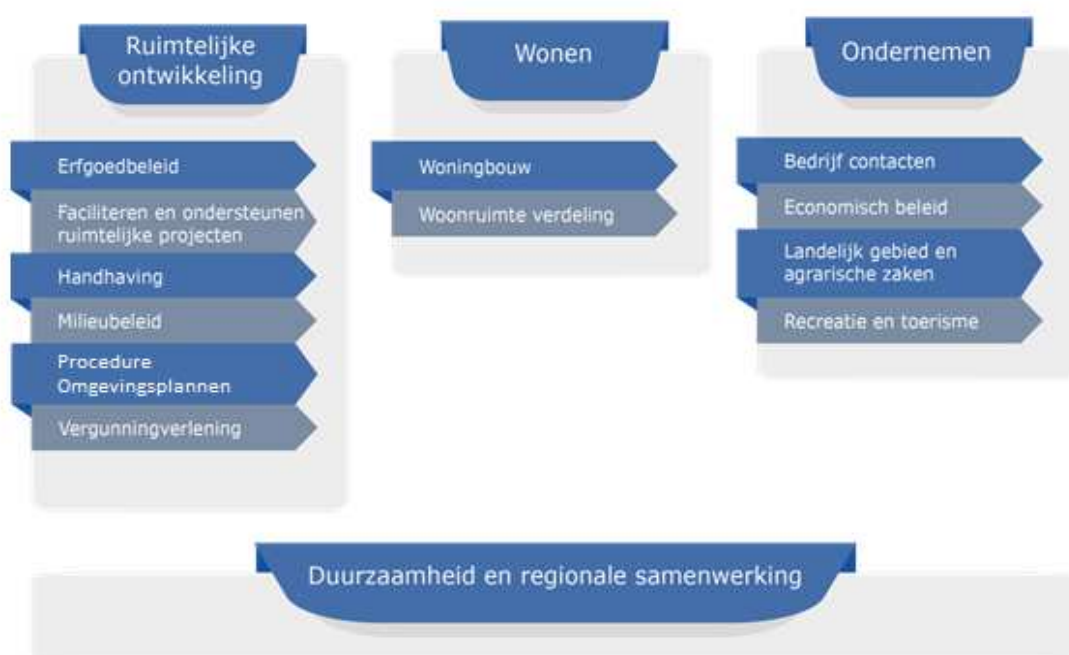
Visie van het programma

Een vitaal Woudenberg met ruimte voor wonen, werken en samenleven.

Wat houdt het programma in?

Het programma ruimte, wonen en ondernemen omvat een diversiteit aan beleidsterreinen in het fysieke domein. Het gaat zowel om lokaal beleid, waarover gerapporteerd wordt via de diverse beleidsnota's, maar ook over de uitvoering van diverse wettelijke taken. De integraliteit van het beleid krijgt steeds meer vorm via de Omgevingswet en de in 2026 vast te stellen Omgevingsvisie. Het programma kent diverse raakvlakken met onderdelen van andere programma's, zowel in het fysiek als sociaal domein.

Onderwerpen in dit programma; Duurzaamheid, Ruimtelijke ontwikkeling, Erfgoedbeleid, Faciliteren en ondersteunen ruimtelijke projecten, handhaving, milieubeleid, Procedure Omgevingsplannen, Vergunningverlening, Wonen, Woningbouw, Woonruimteverdeling en regionale samenwerking.

Trends en ontwikkelingen

- Alle taken en ontwikkelingen die verband houden met het klimaatakkoord en de veranderingen die plaats (moeten) vinden in het energiesysteem, zoals de Regionale Energiestrategie (hierna: RES), het verduurzamen van panden, het opstellen en uitvoering geven aan het warmteprogramma, onderzoeken van mogelijkheden van alternatieve warmtebronnen, het omgaan met netcongestie en de veranderingen in het fysiek domein die hiermee samenhangen.
- Druk op het buitengebied door nieuwe functies, wetgeving en de transitie van de landbouw, naast het belang van een gezond en vitaal platteland.
- Woudenberg is een aantrekkelijke woongemeente en merkt de druk op de woningmarkt. De samenstelling van de bevolking verandert, we vergrijzen net als andere gemeenten in Nederland, maar er is in Woudenberg geen sprake van ontgroening. Daarnaast is er ook in Woudenberg sprake van een huishoudensverkleining.
- Bij een goede woonomgeving past ook een sterke werkomgeving. De wenselijkheid van het versterken van de synergie tussen denkers en doeners in de beroepsbevolking, een goede bereikbaarheid, maar ook behoud en versterking van natuur en landschap, zijn ontwikkelingen, waar wij oog voor hebben.
- Provinciale sturing op bouwen bij knooppunten van OV en wegen is bepalend voor de lange termijn ontwikkeling van Woudenberg.
- De beleidskaders over de ruimtelijke kwaliteit moeten ervoor zorgen dat geen sprake is van ad-hoc-aanpassingen maar een ontwikkeling die ook op de lange termijn bijdraagt aan Woudenberg als aantrekkelijke woon-, werk- en verblijfsgemeente.
- Het wettelijke kader is veranderd met de Omgevingswet en dat geeft zeker in de wettelijke overgangsperiode veel onzekerheden en vraagt om extra inspanningen zowel van de markt als van onze gemeentelijke organisatie. De Omgevingswet versterkt de speerpunten van de dienstverlening in het bijzonder op het terrein van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Maatschappelijk effect 1

Maatschappelijk effect 1 - Vitaal dorp met ruimte voor het ontwikkelen van passend woning - en bedrijfsaanbod

Wat willen we bereiken?

Goede en passende woonruimte bieden voor alle Woudenbergers, maar zeker ook de mensen met een kleinere portemonnee, is onze uitdaging. De woonwensen en woningbehoefte van al onze inwoners (starters, doorstromers en aandachtsgroepen zoals senioren, jongeren, volwassenen uit zorginstellingen en statushouders) willen wij zoveel mogelijk binnen onze gemeentegrenzen mogelijk maken.

Een sterke lokale economie en gezond ondernemersklimaat is van belang voor onze inwoners en dragen bij aan de vitaliteit van de gemeente. Hier willen wij ons voor inzetten, door regie te nemen en te ondersteunen en faciliteren. Doel is dat het prettig wonen en werken is en blijft in Woudenberg voor iedereen. De druk op het buitengebied vanuit diverse belangen (wonen, werken, agrarisch gebruik, versterking natuurwaarden, recreatie en energietransitie) maakt dat een goede afweging nodig is tussen economische en natuur belangen.

Een vitaal dorp is meer dan voldoende woningen en ruimte voor bedrijven, het is ook een dorp waar het fijn wonen is. Onderdeel daarvan vormt het culturele erfgoed en het ruimtelijk raamwerk van dorp en buitengebied.

Wat gaan we ervoor doen?

In 2025 en 2026 wordt doormiddel van participatie en nader onderzoek de omgevingsvisie 2040/2050 voorbereid. De omgevingsvisie wordt de opvolger van de Structuurvisie 2030 en zal het nieuwe kader bieden voor alle keuzen in het fysiek domein. Vrijwel alle beleidsdoelen uit programma 4, maar ook delen van programma 1 en 2, zullen tijdens dat proces integraal gezien worden en plek in krijgen. Omgevingsvisie zal daarmee de nieuwe basis voor beleid worden en daarmee ook de basis voor programma's en het Omgevingsplan.

De Woonvisie geldt als basis voor de uitgangspunten vanuit wonen bij nieuwbouw- en functie veranderingslocaties. Ook dient de Woonvisie als basis voor prestatieafspraken met Omnia Wonen en SHOW. Wij geloven dat het creëren van betaalbare woningen niet alleen een noodzaak is, maar ook een verantwoordelijkheid die we als gemeenschap delen. Samen werken we aan een toekomst waarin wonen toegankelijk is voor iedereen, want wonen is van ons allemaal. In 2026 wordt verder gewerkt aan de uitvoering van de actiepunten van de Woonvisie en de begin 2025 door de raad vastgestelde Woonzorgvisie. Gelijktijdig uitvoering worden gegeven aan het proces van voorbereiding en vaststelling van het verplichte Volkshuisvestingsprogramma.

In 2025 is de eerste fase van Hoevelaar fase 2 afgrond en is de bouw van de tweede fase van Hoevelaar fase 2 gestart, dat zal zijn vervolg krijgen in 2026 en 2027. Gelijktijdig zijn de voorbereidingen voor Hoevelaar fase 3 gestart en verwachten wij in 2026 het Omgevingsplan vast te kunnen stellen, om daarmee tot ca. 2032 ruimte te hebben voor circa 575 woningen die passen bij de woningbehoefte van Woudenberg. Daarnaast wordt samen met de eigenaren in het gebied van Dorpsrand Zuid gezien hoeveel en welk type woningen daar mogelijk zijn. Ook voor andere potentiële inbreidingslocaties blijven wij in gesprek met de eigenaren om, uitgaande van de kaders van de Woonvisie, zorg te dragen voor een passende nieuwe functie en tevens bij te dragen aan de noodzakelijke doorstroming. Hierbij wordt o.a. gebruik gemaakt van de starterslening, wij verwachten met fase 2 van Hoevelaar meer startersleningen.

Het is van groot belang dat iedereen woont in een woning die passend is bij zijn/haar levensfase. Duurzaam en toekomstbestendig voor iedereen in Woudenberg. Met Omnia Wonen en SHOW (Stichting Huurders Omnia Wonen) worden daarom jaarlijks prestatieafspraken gemaakt. Daarnaast is in 2025 ook een start gemaakt met het beleid voor pré mantelzorg woningen en (tijdelijke) woonvormen voor andere doelgroepen. In het verlengde hiervan brengen we in 2026 dit beleid verder in de praktijk.

Ten behoeve van alle ondernemers (bedrijven, detailhandel, recreatie en agrarisch) investeren wij in een goede samenwerking met de provincie, de regio Amersfoort en op onderdelen de regio Food Valley. Vanuit de Visie op de Retail ten behoeve van Vitaal Dorpshart stimuleren wij de uitvoering van deelplannen in het centrum en continueren wij de taskforce centrum.

We zijn, via een aanjager vanuit de provincie, nauw in gesprek met de MKB-ondernemers om de wensen in kaart te brengen en om de kansen voor de verduurzaming concreet te maken. Tevens verwachten we in 2026 de contouren voor een kansrijk bedrijventerrein Laagerfseweg te kunnen uitwerken, waarna het proces om te komen tot een Omgevingsplan gestart kan worden. De beleidsregels voor het budget economie- en recreatie worden geëvalueerd, daarbij wordt onderzocht of aanpassing wenselijk en mogelijk is, met als doel het budget in de toekomst effectiever en doelgerichter in te zetten. In 2026 wordt het budget in ieder geval ingezet voor de organisatie van een ondernemersavond, bedoeld om de lokale ondernemers te informeren, inspireren en met elkaar te verbinden.

De druk op het landelijk gebied en een transitie van de landbouw is groot. Het handelingsperspectief Buitengebied van de Regio Amersfoort en nieuwe instrument voor vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen (VAB) vormen een eerste basis. Eind 2025/begin 2026 is/wordt de nadere uitwerking voor het VAB-beleid, een visie op het buitengebied, vastgesteld. In die periode wordt ook duidelijk of het UPLG van de provincie Utrecht leidt tot actieve gebiedsprocessen in de transitie van het buitengebied. Als gemeente hebben wij binnen Europese, landelijke en provinciale uitgangspunten slechts een beperkte positie. Ons uitgangspunt is een vitaal buitengebied waar binnen landbouw, water en natuur een plek hebben. Daarom bieden wij ruimte aan agrariërs voor functieverbreiding, functiewijziging en transitie van de landbouw, met als uitgangspunt de bedrijven van de toekomst.

We gaan door met de samenwerking met het Regionaal Bureau voor Toerisme (RBT). Een belangrijke samenwerkingspartner voor de marketing van het toerisme en daarmee voor onze recreatiesector. Daarbinnen werken RBT en DES samen om meer toeristen naar het dorpscentrum te trekken. Ook binnen de recreatie is spreiding en bieden van een breed pallet van mogelijkheden het doel, dus niet alleen de Heuvelrug maar ook de mogelijkheden in de Vallei o.a. rond de Grebbelinie met het project Merkversterking. De uitvoering van het convenant wandelknooppunten zal bijdragen aan de benutting van de paden en aan het wandelplezier, is goed voor de gezondheid van inwoners en

recreanten en draagt bij de gewenste zonering (gebieden met hoge natuurwaarde en rust behoefte kunnen gemeden worden).

Het cultuurerfgoed in de vorm van rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en landgoederen draagt bij aan een aantrekkelijk en vitaal dorp. Het is van belang is om deze voor de toekomst te behouden. Voor een actuele gemeentelijke monumentenlijst zal een inventarisatie gemaakt worden van de panden die van belang zijn om toegevoegd te worden aan de gemeentelijke monumentenlijst. Voor het inventariseren en beschrijven van de panden zal een deskundige worden betrokken.

Maatschappelijk effect 2

Maatschappelijk effect 2 - Ja, mits als basis voor vergunningverlening en ruimtelijke plannen en het faciliteren van particulier initiatief

Wat willen we bereiken?

De Structuurvisie 2030 en daarna de medio 2026 vast te stellen Omgevingsvisie vormen het kader van ons beleid in het fysiek domein. Plannen van particulieren, projectontwikkelaars en onze eigen organisatie worden daaraan getoetst, waarbij wij in de toetsing uitgaan van de ja, mits beoordelen. Kijken naar kansen en mogelijkheden, zonder de rechtszekerheid uit het oog te verliezen. Daarvoor is ook de nota ruimtelijke kwaliteit een basis ter zekerstelling van het behoud en versterking van de waarden van Woudenberg.

Wat gaan we ervoor doen?

Doel is een actueel omgevingsplan met aandacht voor de versterking van het karakter van Woudenberg, maar ook ruimte voor toekomstgerichte doorontwikkeling. In de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet is het beleid de afgelopen jaren geactualiseerd. In 2025/2026 wordt aandacht besteed aan het opstellen van een Omgevingsvisie. Daarnaast faciliteren wij plannen voor inbreidingslocaties en blijven wij in gesprek over uitbreidingslocaties en richten onze aandacht op de voortzetting van Hoevelaar en het opstellen van een Omgevingsplan voor het nieuwe bedrijventerrein Laagerfseweg. Het bieden van maatwerk en meer aandacht voor gezondheid en leefbaarheid zijn het uitgangspunt voor het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving. Bij al deze plannen binnen en buiten de bebouwde kom gelden de uitgangspunten van ruimtelijke kwaliteit, landschappelijke inpassing, gezondheid, het convenant toekomstgerichte bouw en een goede balans tussen natuurwaarden en economische belangen.

Daarbij is ruimte voor een proactieve houding en inbreng van burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties. De participatiewijzer is de basis voor de brede betrokkenheid bij nieuwe ontwikkelingen. De kaders van rechtszekerheid vormen de basis van ons beleid en in onze dienstverlening.

Het gedachtengoed van de Omgevingswet, ruimte voor lokale afweging en maatwerk, past geheel bij onze uitgangspunten. De komende jaren zal dit doorwerken in het totaal van de dienstverlening en alle producten die daar onderdeel van zijn. Het wettelijke overgangsrecht zal daarbij de uiterste grens zijn. Vanuit de afwegingen van dienstbaarheid, rechtszekerheid en betaalbaarheid, worden daarbinnen praktische keuzes gemaakt. Zolang de praktische hulpmiddelen (o.a. 1 omgevingsplan)

nog niet gereed zijn en de nieuwe wetgeving ook voor aanvragers nog nieuw en daardoor complex is, zal een persoonlijke dienstverlening aan de initiatiefnemer het uitgangspunt zijn.

De Omgevingsdienst Utrecht is onze uitvoeringsdienst, deze dienst start per 1 januari 2026 vanuit de samenvoeging van RUD en ODRU. De financiering voor 2026 is deels gebaseerd op aannames uit het verleden. Deze dienst, bestaande uit vergunningverleners, handhavers en ondersteunende medewerkers, voert de verplichte en deels aanvullende taken uit op het gebied van een schoon milieu, natuurbehoud en een veilige leefomgeving, waarvoor wij als gemeente bevoegd gezag zijn.

Naast een actueel beleid, een goede dienstverlening en vergunningverlening dragen ook toezicht en handhaving bij aan een veilig, gezond en aantrekkelijk Woudenberg. Toezicht en handhaving worden uitgevoerd op basis van de door de raad vastgestelde handhavingsstrategie.

Maatschappelijk effect 3

Maatschappelijk effect 3 - Duurzaamheid voor mens, milieu en markt

Wat willen we bereiken?

Binnen Woudenberg streven we naar een zo goed mogelijk leefklimaat voor iedereen en zetten vol in op de vier grote duurzaamheidsthema's, te weten energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie en biodiversiteit. Dat doen we samen met inwoners en organisaties zoals de Stichting Duurzaam Woudenberg (SDW), coöperatie ZonopWoudenberg, Omnia Wonen, bedrijven en projectontwikkelaars. Wij willen inwoners, de buitenruimte en onze eigen organisatie voorbereid hebben op een situatie zonder fossiele warmte en energiebronnen.

Wat gaan we ervoor doen?

De transities die nodig zijn om als Nederland en Woudenberg invulling te geven aan het klimaatakkoord zullen de komende jaren veel inspanning en geld kosten. We zetten in op de transitie van fossiele naar duurzame bronnen voor verwarmen en elektriciteit. Daarnaast is er een grondstoffentransitie gaande, waarbij kringlopen worden gesloten en materialen circulair worden toegepast. Hoeveel geld deze transities uiteindelijk gaan kosten, is op dit moment nog niet goed in te schatten, want voor een belangrijk deel van deze transities zijn wij afhankelijk van nieuwe technieken en beslissingen die op een ander niveau genomen (moeten) worden. Duidelijk is wel dat wij ons daar als gemeente goed op moeten voorbereiden. Deze voorbereiding bestaat uit twee hoofdlijnen:

- Gedragsverandering en besparen door aanmoedigen van isolatie (met gebruik van biobased materialen);
- De voorbereiding op technische aanpassingen van de samenleving waarschijnlijk vooral in de openbare ruimte.

We nemen onze verantwoordelijkheid met de uitvoering van onder andere de RES, beperken van de effecten van netcongestie, ontzorgingsprogramma voor inwoners die last hebben van energiearmoede, uitvoering van het groenbeleidsplan, een uitvoeringsplan circulaire economie. We zijn bovendien in 2025 gestart met de voorbereidingen voor het opstellen van het Warmteprogramma (opvolger van de Transitievisie warmte). Het warmteprogramma zal in 2026 als programma onder de Omgevingswet moeten worden vastgesteld en geeft daarna de kaders richting een wijkaanpak. Voor de andere thema's is het in 2024 vastgestelde uitvoeringsplan Duurzaamheid 2024 – 2030 de basis. Hierin staat beschreven op welke wijze en met welke prioriteit uitvoering gegeven wordt aan het duurzaamheidsbeleid voor alle pijlers (energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie en biodiversiteit).

In 2026 zal naast het opstellen van het warmteprogramma aandacht zijn voor het bereiken van de RES-doelstelling met name zon-op-dak en een zonnenveld van circa 8 hectare tevens wordt met de regio bezien hoe de RES doelstelling 2030 behaald kan worden.

De basis van ons beleid blijft het stimuleren van verduurzaming van bestaande huizen samen met de energiecoaches van SDW en de regionale aanpak. Ondersteunend daaraan is de campagne “Energie in Woudenberg”, waarin huiseigenaren worden ondersteund in het verduurzamen van hun woning. Dit kunnen kleine en grotere isolerende maatregelen in de woningen zijn. Gezien de schaarse middelen richten wij onze acties primair op de bewoners met een laag inkomen, in koopwoningen en samen met Omnia Wonen in de huurwoningen, om daarmee tevens bij te dragen aan het verminderen van energie armoede. Maar ook andere inwoners kunnen op deze manier aan passende informatie komen.

Gelijk met het warmte programma komt een uitvoeringsagenda die inzicht zal geven in de wijk aanpak. In de voorbereiding daarop blijven wij samen met o.a. ZonopWoudenberg onderzoek doen naar alternatieve warmte oplossingen, zoals aquathermie en riothermie en de opties voor kleine of grotere warmtenetten.

Naast de aandacht voor woningen en de openbare ruimte geven wij in 2026 een vervolg aan de acties ten behoeve van de verduurzaming van bedrijven en bedrijfsterreinen. Ondernemers en eigenaren van vastgoed vragen om een eigen aanpak. Er wordt voor 3 jaar een regionaal expertisecentrum opgezet van waaruit adviseurs en aanjagers beschikbaar worden gesteld. Deze helpen ondernemers aan kennis rond noodzakelijke maatregelen aan hun vastgoed en ondersteuning om het bedrijventerrein te verduurzamen. Er wordt nu al samengewerkt met ondernemers binnen Woudenberg gericht op de verdere verkenning van een energie Hub. Ook wordt er verkend wat de mogelijkheden zijn van het delen van restwarmte of stroom tussen bedrijven. Om zoals bedrijven meer onafhankelijk te worden voor stroom en warmte en daarmee minder gevoelig voor netcongestie. Hiervoor is sprake van een integrale benadering vanuit economische zaken en duurzaamheid. Immers de maatschappelijke verduurzamingsopgaven lopen uiteen van netcongestie tot intensief ruimte gebruik en al deze opgaven zijn verbonden met elkaar en kunnen elkaar in positieve zin versterken als dit wordt aangepakt.

Het Rijk heeft de ambitie om in 2050 een volledig circulaire economie te hebben. Woudenberg ziet het ook als haar verantwoordelijkheid om aan deze ambitie bij te dragen. Dit vanuit het volle besef dat onze natuurlijke grondstoffen eindig zijn en het gebruik van ‘nieuwe’ (virgin) grondstoffen voor producten een grote weerslag heeft op ons milieu, bijvoorbeeld door het hoge energie- en waterverbruik en CO2-uitstoot. We streven naar vermindering van de hoeveelheid grondstoffen die we gebruiken en naar hergebruik en recycling. Dit doen wij enerzijds door zelf het juiste voorbeeld te geven. Zo groeien we naar een steeds meer circulaire gemeente, bijvoorbeeld door bij aanbestedingen circulariteit als een beoordelingscriterium mee te nemen. Anderzijds blijven wij inwoners en ondernemers stimuleren. Zo gaan wij bijvoorbeeld in gesprek met ondernemers over het verpakkingsvrij ondernemen.

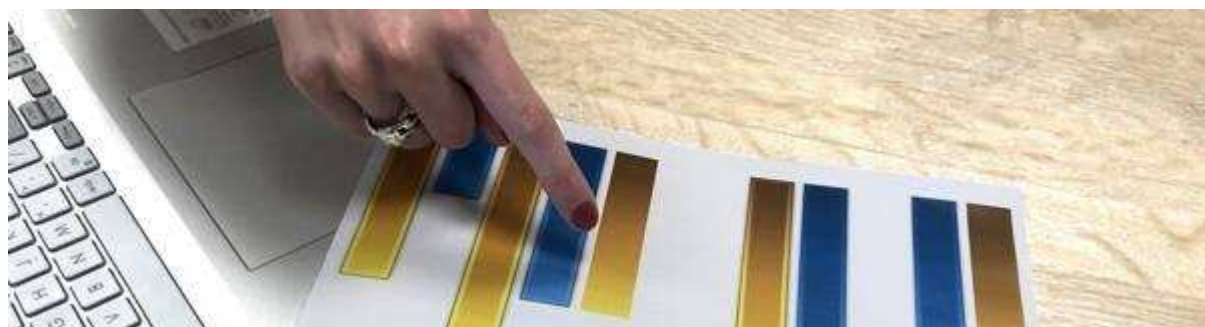
Wij zetten ons in voor de uitvoering van de afspraken die zijn opgenomen in het Schone Lucht Akkoord. Wij willen daarmee meer bewustwording creëren bij inwoners en hen informeren over wat zij ook zelf kunnen doen om bij te dragen aan een betere luchtkwaliteit.

Voor het monitoren van de verduurzaming van gemeentelijke organisatie wordt een plan van aanpak opgesteld (gereed Q4 2025), waarbij we onder andere bewustwording kweken binnen de organisatie en onze CO2-voetafdruk kunnen monitoren. In 2026 en verder wordt hier uitvoering aangegeven. Op 2 juli 2025 hebben wij het convenant schoon- en emissieloos bouwen getekend en ons gecommitteerd aan de landelijke afspraken. Op deze manier maken we elektrisch gereedschap

en materieel nu en in de toekomst de norm. Samen met aannemers in de regio hebben we een routekaart opgesteld om te bepalen hoe we de komende jaren omgaan met inzet van elektrisch gereedschap en materieel. Met deze afspraken werken we toe naar Co2 neutraal in 2050. We onderzoeken wat de huidige situatie is van ons eigen materieel en de mogelijkheden voor de toekomst om dit materieel in te zetten.

Veel onderdelen van ons duurzaamheidsbeleid kunnen alleen succesvol zijn als inwoners en bedrijven zich bewust zijn van wat zij zelf ook kunnen doen, daarom blijven wij actief met bewustwording, bijvoorbeeld door WAUW!denberg. Natuurlijk houden wij rekening met de gevolgen van klimaatverandering, zoals wateroverlast, hittestress en droogte, zie daarvoor programma 2.

Indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.	Nieuw gebouwde woningen	BAG/CBS (StatLine)	170	122	120	100	100
3.	Vestiging van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners)	LISA	150,3	156,6	181,3	181,3	181,3
4	Hernieuwbare elektriciteit[KK2] (%)	Rijkswaterstaat	29,2%	30%*	30%*	30 %	30%
5	Aantal overnachtingen	Toeristenbelasting	221.176	221.000	221.000	221.000	221.000

Verbonden partijen/Relevante samenwerkingspartners

Verbonden partijen: RUD Utrecht, Mooi sticht, Veiligheidsregio Utrecht.

Samenwerkingspartners: Omnia Wonen, Stichting Huurders Omnia Wonen, regio Amersfoort, Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, Koninklijk Horeca Nederland, DES (winkeliersvereniging Door Eendracht Sterk), BSW (bedrijvenkring Scherpenzeel Woudenberg), LTO-Noord, RBT (Regionaal Bureau voor Toerisme) Heuvelrug en Vallei, Regionale Alliantie Cirkelregio Utrecht, Projectontwikkelaars / initiatiefnemers ruimtelijke ontwikkelingen, Stichting Duurzaam Woudenberg, landbouwnetwerk Food Valley, Natuur- en Milieufederatie Utrecht, ZonopWoudenberg,

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Bedrag in euro's (Lasten en nadelen worden met een "min" teken gepresenteerd)

Programma 4 Ruimte, wonen en ondernemen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-4.759.433	-3.630.997	-3.408.525	-2.209.968
Baten	3.780.918	2.542.899	2.305.427	1.006.870
Resultaat programma 4 voor bestemming	-978.515	-1.088.097	-1.103.097	-1.203.097
Resultaat in begroting 2025	-1.396.564	-1.406.669	-1.386.669	-1.386.669
Verschil begroting t.o.v. meerjarenbegroting 2025	418.049	318.572	283.572	183.572

Financiële toelichting programma 4

Bedrag in euro's (Lasten en nadelen worden met een "min" teken gepresenteerd)

Programma 4 Ruimte, wonen en ondernemen	Verwerkt kadernota	Budgettair neutraal	2026	2027	2028	2029
1. Ruimtelijke ordening			40.000	40.000	40.000	40.000
Vervallen toevoeging reserve Omgevingsvisie	Ja	Nee	40.000	40.000	40.000	40.000
2. Recreatie en toerisme			-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Bijdrage Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug	Ja	Nee	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
Regionaal Bureau voor Toerisme	Nee	Nee	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
3. Wabo vergunning			0	50.000	50.000	50.000
Kostendekkendheid leges	Ja	Nee	0	50.000	50.000	50.000
4. Milieu			77.700	77.700	77.700	77.700
Gemeentelijke bijdrage ODU	Nee	Nee	12.700	12.700	12.700	12.700
Extra deel CDOKE ter dekking van loonkosten	Nee	Ja	65.000	65.000	65.000	65.000
5. Grondexploitaties			254.848	135.000	100.000	-
Mutaties in de grondexploitaties	Nee	Ja	254.848	135.000	100.000	-
6. Overige kosten			48.000	18.369	18.369	18.369
Loonkosten (verdeling per programma)	Nee	Nee	48.000	18.369	18.369	18.369
Totaal			418.048	318.569	283.569	183.569

1. Ruimtelijke ordening (lagere kosten € 40.000)

Betreft een door de raad vastgestelde maatregel n.a.v. de recente kerntakendiscussie. Met ingang van 2026 komt de jaarlijkse toevoeging aan de reserve Omgevingsvisie/plan van € 40.000 te vervallen.

2. Recreatie en toerisme (hogere kosten € 2.500)

De hogere kosten betreffen:

- Bijdrage Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug: indexering gemeentelijke bijdrage routes en paden € 1.500.
- Regionaal Bureau voor Toerisme: indexering gemeentelijke bijdrage € 1.000.

3. Wabo vergunning (hogere opbrengsten € 50.000 vanaf 2027)

Betreft een door de raad vastgestelde maatregel n.a.v. de recente kerntakendiscussie. We onderzoeken en realiseren waar mogelijk een verhoging van de kostendekkendheid van leges, met name binnen vergunningverlening. Dit houdt in dat de kosten die de gemeente maakt voor deze taken beter worden doorberekend aan de aanvragers. Vanaf 2027 is € 50.000 aan extra opbrengsten leges verwerkt in deze begroting.

4. Milieu (lagere kosten € 77.700)

De hogere kosten betreffen:

- De gemeentelijke bijdrage aan de nieuwe omgevingsdienst ODU voor 2026 wordt € 445.300. In de begroting 2025-2028 is voor begrotingsjaar 2026 rekening gehouden met een gemeentelijke bijdrage van € 458.000. In de nieuwe begroting 2026-2029 van de gemeente wordt de gemeentelijke bijdrage aan de ODU structureel naar beneden bijgesteld met een bedrag van € 12.700 (= voordeel).
- Een deel van de loonkosten team Duurzaamheid wordt gedekt uit de CDOKE gelden. Ten opzichte van begrotingsjaar 2025 betreft dit een bedrag van € 65.000.

5. Grondexploitaties

Jaarlijks worden de mutaties in de grondexploitaties verwerkt in programma 4 en de reserves. Voor 2026 gaat het om een bedrag van € 254.848 extra winstneming t.o.v. de raming van € 32.652, zoals

verwerkt in de begroting van 2025-2028. Voor 2027 wordt € 135.000 aan winstneming verwacht en voor 2028 € 100.000.

Deze bedragen worden zowel in programma 4 als bij de reserves verwerkt en hebben geen invloed op het begrotingsresultaat (= budgettair neutrale posten).

6. Overige kosten (lagere kosten variërend tussen € 18.369 en € 48.000)

Loonkosten : De totale loonkosten worden jaarlijks toegerekend aan de diverse programma's en projecten. Ten opzichte van 2025 wordt in 2026 € 48.000 minder loonkosten toegerekend aan programma 4. De loonkosten worden toegelicht bij de paragraaf Bedrijfsvoering verderop in de begroting.

Overzicht verwerkte maatregelen kerntakendiscussie programma 4

Verwerkte maatregelen kerntakendiscussie programma 4	2026	2027	2028	2029
Geen aanvulling reserve Omgevingsvisie/omgevingsplan	40.000	40.000	40.000	40.000
Kostendekkendheid leges	0	50.000	50.000	50.000
Totaal	40.000	90.000	90.000	90.000

5. Dienstverlening

Dienstverlening - Programma 5

Visie van het programma

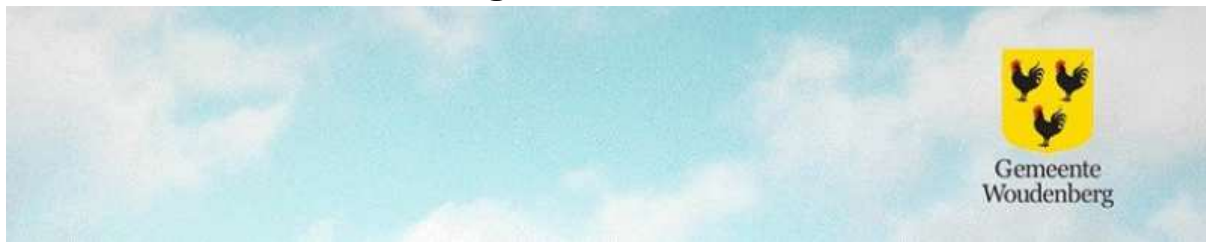
We zijn een klantgerichte gemeente. We zien en horen onze inwoners, ondernemers en organisaties en werken samen waar het kan.

Wat houdt het programma in?

Het programma Dienstverlening omvat een diversiteit aan beleidsterreinen. Onder dit programma valt publieksdienstverlening maar ook bedrijfsvoering, organisatieontwikkeling, bestuur, human resource, automatisering, informatisering en gebouwen beheer.

Trends en ontwikkelingen

- In 2014 werd de geldigheidsduur van reisdocumenten voor volwassenen verlengd van 5 naar 10 jaar. Na de reisdocumentendip van 2019 tot en met 2023, merkt de organisatie vanaf 2024 de effecten van de nieuwe cyclus die is ontstaan door invoering van de langere geldigheidsduur. Deze piek duurt naar verwachting tot 2029.
- Politieke instabiliteit zorgt ervoor dat kabinetten steeds vaker voortijdig vallen, wat leidt tot extra verkiezingen buiten het reguliere schema. Gemeenten staan daarbij in de frontlinie van de uitvoering. Zeker bij onverwachte verkiezingen betekent dit dat gemeenten in korte tijd veel extra werk moeten verzetten zoals het werven en trainen van voldoende stembureauleden, het op tijd beschikbaar maken van stemlocaties en het afstemmen met landelijke instanties zoals de Kiesraad. Dit komt vaak bovenop bestaande taken en krappe capaciteit.
- Vanuit wetgeving worden steeds hogere eisen aan veiligheid gesteld. Om hieraan te kunnen voldoen worden steeds meer ICT-diensten uitbesteedt bij derden. Dit brengt hogere kosten met zich mee. Door diensten uit te besteden krijgt leveranciersmanagement een steeds grotere rol.
- ICT-diensten gaan steeds meer in de Cloud. Dit zorgt voor een verschuiving, en in eerste instantie ook een verhoging, van kosten. De jaarlijkse kosten zullen de aankomende jaren stijgen, terwijl de investeringskosten in eerste instantie nog blijven om alle data naar de Cloud te migreren.
- Thuiswerken is geen trend meer maar een gegeven. Gegevens worden niet meer alleen in het gemeentehuis geraadpleegd. Investeringskosten om een veilige flexibele werkplek te faciliteren zijn nodig om te zorgen dat informatie veilig is en blijft.
- Artificial intelligence heeft een vlucht genomen en het gebruik hiervan zal toenemen. De gemeente kijkt kritisch waar er efficiency behaald kan worden. De verplichting naar de samenleving om veilig met de beschikbare data om te gaan weegt daarbij zwaar.
- Ook de komende jaren blijven we geconfronteerd met een krappe arbeidsmarkt. Het oplossen van dit personeelsvraagstuk vraagt om creativiteit en flexibiliteit zoals nieuw talent aantrekken, het werk anders organiseren en medewerkers binden en boeien. De groei in de gemeentelijk bezetting zal naar verwachting afvlakken gezien de financiële tegenwind. Dit dwingt ons de komende jaren tot het maken van strategische keuzes en de focus te leggen op duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Vitaliteit krijgt hierdoor een steeds grotere rol en blijft leren en ontwikkelen een belangrijke pijler.
- De toenemende digitalisering en het gebruik van online kanalen zorgen voor steeds meer mogelijkheden voor interactie tussen de gemeente en haar inwoners. Het maakt het gemakkelijker voor de gemeente om op een laagdrempelige en snelle manier in gesprek te gaan met haar inwoners. Iets wat bevorderlijk is wanneer het gaat om participatie. Daarnaast wordt het voor inwoners gemakkelijker om snel toegang te krijgen tot informatie. En zij verwacht dit vandaag de dag ook.
- In het delen van informatie met inwoners gaat kwaliteit boven kwantiteit. We maken steeds meer gebruik van gegevensanalyse om inzichten te verkrijgen in het communicatiebereik, de effectiviteit en het sentiment van berichten. Zo kunnen we investeren in effectieve

communicatiestrategieën om bewoners op de juiste manier te informeren, de betrokkenheid te vergroten en de tevredenheid van de gemeenschap te bevorderen.

- De gemeente streeft naar een nog grotere betrokkenheid van inwoners bij beleidsvorming en besluitvorming. In participatieve processen worden inwoners actief betrokken bij het identificeren van behoeften, het bedenken van oplossingen en het toetsen van beleid. In 2025 is een nieuw participatiebeleid vastgesteld en geïmplementeerd, gericht op een transparanter en beter georganiseerd proces. Met dit toekomstbestendige beleidskader speelt de gemeente in op veranderende behoeften in de samenleving en de eigen organisatie. In 2026 ligt de focus op aanscherping en verdere doorontwikkeling.
- Hierbij is ook aandacht voor inclusiviteit: het bestaande toegankelijkheidspanel wordt verder doorontwikkeld, zodat ook hun stem structureel en op gelijkwaardige wijze wordt meegenomen in beleid en uitvoering.
- Met dit nieuwe beleidskader is er een up-to-date beleid geïntroduceerd dat aansluit bij de huidige behoeften in de samenleving en de eigen organisatie. Hoewel de kern van participatie hetzelfde blijft, zorgt dit beleid voor een meer transparant en eenduidig participatieproces. Daarmee wordt bedoeld: Duidelijkheid over verwachtingen, betere verslaglegging en het gebruik van hulpmiddelen zoals een participatietool en handvatten voor collega's.
- Er is en blijft een groeiende behoefte en erkenning van de noodzaak om diverse groepen te betrekken en te vertegenwoordigen in de communicatie-inspanningen van de gemeente. We blijven investeren op het gebruik van duidelijke en begrijpelijke taal voor iedereen, het bevorderen van toegankelijkheid van informatie voor mensen met beperkingen. Zo kan de gemeente een sterker en veerkrachtiger gemeenschapsgevoel bevorderen.
- Het betrekken van jongeren bij de democratie komt terug in het initiatief om een Jongerenraad te starten. Ook in het nieuwe beleid is hier aandacht voor.
- Aandacht voor de participatieve democratie is essentieel, maar kan en mag de rol van de raad niet uithollen. De representatieve en de participatieve democratie vullen elkaar wederzijds aan; het samenspel is van wezenlijk belang. Daarom moet er ook aandacht zijn en blijven voor versterking van de rol van de raad. Het werk van de raad is moeilijker geworden door de uitbreiding van de intergemeentelijke samenwerking. Door de complexiteit en omvang van de opgaven waarmee de gemeente te maken heeft, vindt besluitvorming vaker plaats in regionaal verband.
- Taakverzwaring en intergemeentelijke samenwerking – in verschillende, opgavegerichte verbanden – verhouden zich steeds moeizamer met de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad. Een belangrijke opgave voor de raad is om goed te bedenken bij welke samenwerkingsverbanden de maatschappelijke belangen het grootst zijn. Met de andere deelnemende raden kan de aandacht verdeeld worden, waarbij door middel van bijvoorbeeld rapporteurs/accounthouders iedereen optimaal geïnformeerd beslissingen kan nemen.

Maatschappelijk effect 1

Maatschappelijk effect 1 - Ondersteunen van bewonersinitiatieven die minimaal kostenneutraal zijn.

Wat willen we bereiken?

De gemeente wil actief verbinding leggen met inwoners en ondernemers, transparant opereren en benaderbaar zijn. Door bewonersinitiatieven te ondersteunen die inspelen op de behoeften in straten, buurten en wijken, versterken we de leefbaarheid en sociale cohesie. Als gemeente nemen we een faciliterende rol aan en maken we ruimte voor de creativiteit en inzet van onze inwoners. Met het nieuwe participatiebeleid en de inzet van (nieuwe) digitale communicatiemiddelen vergroten we de effectiviteit van onze participatie en bouwen we samen aan een betrokken en veerkrachtig Woudenberg.

Wat gaan we er voor doen?

De gemeente communiceert actief met haar inwoners over gemeentelijke aangelegenheden. Zonder een actieve en effectieve communicatie kan het moeilijk zijn voor inwoners om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen, kwesties of mogelijkheden voor participatie binnen de gemeente. Juist hierdoor kan de gemeente een omgeving creëren waarin participatie wordt aangemoedigd, inwoners zich gehoord voelen en vertrouwen hebben in het besluitvormingsproces.

In 2025 is er nieuw participatiebeleid vastgesteld. Hiermee wordt er ingezet op een stevigere verankering van participatie binnen de organisatie en op meer verbinding met de samenleving. Er wordt gewerkt aan toegankelijke, herkenbare en effectieve vormen van participatie die nog beter aansluiten bij de diversiteit aan inwoners, ondernemers en organisaties.

We stimuleren bewonersinitiatieven via o.a. onze website. Hiervoor is jaarlijks een structureel budget van €2500,- beschikbaar gesteld. Op deze manier is informatie hierover makkelijker en sneller vindbaar voor inwoners. De lopende projecten worden zichtbaar en zo hopen we meer mensen te inspireren om mee te doen of zelf een initiatief te starten. Denk aan voorbeelden zoals Heuvelrugtuinen en bijenlinten. Door deze initiatieven een podium te bieden, vergroten we ook hun bereik en versterken we hun impact in de gemeenschap.

Daarnaast wordt het bestaande Toegankelijkheidspanel doorontwikkeld. Dit panel, waarin inwoners gevraagd en ongevraagd hun mening en ideeën geven over gemeentelijk beleid en plannen, speelt een rol in het signaleren van knelpunten en het aandragen van verbeteringen. We versterken de positie van het panel en onderzoeken welke rol zij in participatieprocessen kunnen spelen.

Maatschappelijk effect 2

Maatschappelijk effect 2 - Meedenken, participeren en faciliteren van de inwoners, ondernemers en organisaties, passend bij de mogelijkheden.

Wat willen we bereiken?

Participatie is voor iedereen, ook voor inwoners die minder goed de weg naar de gemeente kennen hebben wij vormen en oplossingen om hen te betrekken bij participatie. Participatie kent een passende vorm bij de vragen en uitdagingen die voorliggen. Van co-creatie tot aan informeren, we ontwikkelen een gereedschapskist die maatwerk oplevert. De gemeente is benaderbaar en toegankelijk, we zijn makkelijk bereikbaar en horen de signalen die komen uit de samenleving. We gaan niet voorbij aan de lokale democratie, de rollen van raad, college en ambtelijke organisatie zijn in de individuele participatieprocessen helder. We geloven dat participatie leidt tot betere resultaten.

Wat gaan we er voor doen?

Participatie is van groot belang voor een gezonde democratie en een inclusieve samenleving. Met het verstrekken van toegankelijke informatie, via verschillende communicatiekanalen en het bieden van mogelijkheden voor participatie, kan de gemeente veel inwoners bereiken. Ook in tijden van noodsituaties, rampen of andere crisisgebeurtenissen speelt communicatie een cruciale rol. Hiervoor worden er verschillende kanalen ingezet waaronder de website, sociale media, nieuwsbrief en (pers)bijeenkomsten.

Het betrekken van inwoners bij besluitvormings- en beleidsprocessen en het bieden van (nieuwe) mogelijkheden (on- en offline communicatiemiddelen) om mee te denken, kan hun betrokkenheid vergroten, hun stem versterken en hen helpen bij het ontwikkelen van actief burgerschap. En dit helpt de gemeente op haar beurt om passend beleid te creëren en dichterbij de inwoners te staan.

Het onlangs vastgestelde participatiebeleid is voor het eerst op basis van participatie opgesteld en is een samenspel van de gemeenteraad, de gemeenschap en het college. Met in de uitvoering de ambtelijke organisatie. Sport- en cultuurverenigingen, ondernemers, kerken en maatschappelijke organisaties zijn betrokken in dit proces.

Er wordt ingezet op een stevigere verankering van participatie binnen de organisatie en op meer verbinding met de samenleving. Er wordt gewerkt aan toegankelijke, herkenbare en effectieve vormen van participatie die nog beter aansluiten bij de diversiteit aan inwoners, ondernemers en organisaties.

Daarnaast worden bestaande en nieuwe participatie- en communicatiemiddelen onderzocht en waar nodig aangepast, zodat ze blijven aansluiten bij de actuele behoeften, wensen en mogelijkheden van inwoners en andere betrokkenen.

Het nieuwe beleid heeft haar beslag gekregen in een participatieverordening zoals verplicht wordt gesteld in de aankomende wetgeving.

Om participatie toegankelijker te maken voor een bredere doelgroep, wordt er een digitale participatietool aangeschaft. Deze tool maakt het eenvoudiger en laagdrempeliger om inwoners, organisaties en andere belanghebbenden actief te betrekken bij plannen en projecten in de gemeente. Door deze digitale ondersteuning wordt participatie laagdrempeliger en inclusiever. Daarnaast biedt de tool ook ruimte aan bewonersinitiatieven, mogelijk kunnen inwoners eenvoudig ideeën aandragen, delen en samen verder brengen.

In 2025 nemen we de Gemeentelijke Beleidsmonitor af. Deze monitor geeft inzicht in hoe inwoners het ervaren om te wonen, werken en leven in Woudenberg en welke thema's zij belangrijk vinden. De resultaten gebruiken we om onze communicatie, dienstverlening en beleid beter af te stemmen op de wensen en behoeften van de inwoners.

In 2025 wordt gestart met het opstellen van een Omgevingsvisie. Hierbij worden inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden actief betrokken, zodat ook hun ideeën, wensen en zorgen worden meegenomen in het proces.

Ook bij andere ruimtelijke projecten zetten we in op participatie. Denk aan het (her)inrichten van straten, het onderzoeken van geschikte locaties voor woningbouw en het vormgeven van groene ruimtes. Daarnaast zijn er (jaarlijks) terugkerende onderwerpen waarbij we, waar nodig, in gesprek gaan met inwoners over o.a. de wolf, evenementen, opvang en het realiseren van een veilige en feestelijke jaarwisseling.

Hoewel participatie niet garandeert dat iedere inwoner volledig tevreden is met het eindresultaat, draagt het wel bij aan een zorgvuldige besluitvorming. Tenslotte is communicatie de sleutel tot het succesvol betrekken van inwoners.

Maatschappelijk effect 3

Maatschappelijk effect 3 – Digitale dienstverlening waar mogelijk en persoonlijke dienstverlening waar nodig.

Wat willen we bereiken?

De gemeente streeft naar persoonlijke dienstverlening waarin inwoners, ondernemers en organisaties centraal staan, ook binnen de digitale kanalen. Dit betekent dat er wordt ingeleefd in de positie van de inwoners en dat klantgerichtheid vooropstaat. Door zaakgericht te werken en de juiste vragen te stellen, wordt duidelijk wat de werkelijke wens of behoefte is. Inwoners, ondernemers en organisaties kunnen zelf kiezen op welke manier zij contact opnemen, digitaal of persoonlijk – afhankelijk van wat het beste bij hen past. Via alle kanalen wordt klantgerichte dienstverlening aangeboden. Door meer digitaal mogelijk te maken en de digitale dienstverlening te verbeteren en uit te breiden, ontstaat er meer ruimte voor persoonlijke aandacht.

Wat gaan we er voor doen

In 2026 wordt een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd om inzicht te krijgen in de tevredenheid van inwoners over de gemeentelijke dienstverlening. De uitkomsten van dit onderzoek vormen de basis voor verbeteringen binnen de organisatie. Veelvoorkomende vragen worden geëvalueerd en samen met vakspecialisten wordt een FAQ opgesteld. Op deze manier ontvangt de inwoner een eenduidig antwoord, ongeacht het gekozen contactkanaal.

De komende jaren is het van belang om kritisch te blijven kijken naar wat noodzakelijk, wenselijk en haalbaar is. Digitale dienstverlening is een breed begrip en de beschikbare financiële middelen zijn beperkt. De focus ligt op het benutten van quick wins, het meebewegen met landelijke ontwikkelingen en het zorgvuldig investeren in systemen.

Doorontwikkeling vraagt soms om praktische keuzes. Systemen worden niet aangeschaft wanneer deze slechts voor een zeer beperkte groep inwoners relevant zijn. In dergelijke situaties is een persoonlijke benadering passender en effectiever.

Maatschappelijk effect 4

Maatschappelijk effect 4 – Zorgvuldig beheer en gebruik van gegevens van inwoners, ondernemers en organisaties

Wat willen we bereiken?

Toenemende digitalisering vereist dat er zorgvuldig en veilig wordt omgaan met de informatie en gegevens van inwoners, ondernemers en organisaties. Een betrouwbare, beschikbare en correcte informatiehuishouding is essentieel. Inwoners willen zaken digitaal kunnen regelen bij de gemeente, ongeacht plaats en tijd. Denk bijvoorbeeld aan het maken van een afspraak of het aanvragen van producten of diensten. Dit vraagt om een organisatie die informatieveiligheid op orde heeft en gebruik kan maken van beschikbare data en technische mogelijkheden. De gemeente voldoet aan de verplichte maatregelen vanuit de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) waarin wordt gestreefd naar één basisniveau voor informatiebeveiliging binnen de gehele overheid. Deze maatregelen worden ieder jaar aangescherpt. Daarnaast zijn er ook maatregelen die niet verplicht, maar wel wenselijk zijn. Dit blijft een continu proces. De organisatie voldoet aan de AVG en ENSIA-normen die worden gesteld aan informatieveiligheid, privacy, beheer en ontsluiting van gegevens van inwoners, ondernemers en organisaties. Een voorbeeld daarvan is het gebruik van DIGID, Suwinet en de basisregistraties.

Wat gaan we ervoor doen?

De BIO kent verplichte en niet verplichte maatregelen. Aan de verplichte maatregelen wordt al voldaan. Maar momenteel zijn veel van deze maatregelen echter nog niet (goed) vastgelegd.

In 2026 hebben we alle maatregelen waar we aan voldoen aantoonbaar vastgelegd (denk hierbij bijvoorbeeld aan 'wachtwoordbeleid', 'back-up and restore beleid' en 'toegangsbeleid'. Hiernaast wordt dit beleid ook jaarlijks geëvalueerd en indien nodig aangepast.

Sinds oktober 2024 is de NIS2 (nieuwe Europese cybersecuritywet) van toepassing. Het is voor veel overheidsinstanties nog steeds niet helemaal duidelijk welke extra maatregelen hieruit voort komen. Veel maatregelen sluiten al aan bij de maatregelen die in de BIO worden beschreven.

In 2026 is een projectplan beschikbaar waarin extra maatregelen die voortkomen uit de NIS2 zijn benoemd en worden opgepakt in volgorde van prioritering.

Beheren en het veilig houden van applicaties en data vergt tijd, kennis en capaciteit. De gemeente Woudenberg kan dit niet zelfstandig leveren voor alle aanwezige applicaties. Daarom worden kleine applicaties zoveel mogelijk uit gefaseerd en grote applicaties naar de Cloud gemigreerd. De gemeente Woudenberg treedt op als regisseur, waarbij duidelijke afspraken met leveranciers gemaakt worden. Hieronder vallen in het bijzonder ook het beheer en monitoren van het gemeentelijk netwerk.

In 2026 worden 1 à 2 applicaties gemigreerd naar de Cloud. Daarnaast worden van de grootste applicaties contracten aangepast zodat er concrete afspraken zijn gemaakt over het veilig houden van onze data.

Artificial Intelligence (AI) krijgt een steeds grotere plek in de samenleving. De gemeente Woudenberg ontwikkelt zelf geen software. Wel kunnen we als gemeente gebruik maken van AI. Verantwoord gebruik van data is van groot belang. Daarom zijn kaders nodig.

Door geopolitieke ontwikkelingen is het beleid dat opgesteld zou worden in 2025 uitgesteld naar 2026. Hierin wordt bepaald hoe we verantwoord gebruik kunnen maken van AI.

Hiernaast zijn er veel lopende onderwerpen die jaarlijks terugkomen en daarom in 2026 ook weer op de agenda staan.

De ENSIA-selfassessments worden jaarlijks, periodiek afgenomen, gevolgd door een collegeverklaring en een assurance-verklaring voor DIGID, Suwinet en de basisregistraties BAG, BGT, BRO, BRP en PUN*.

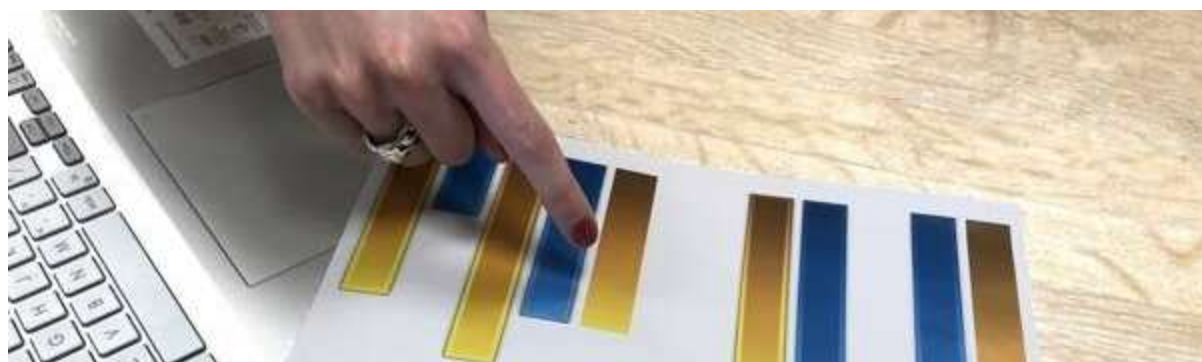
Het blijvend veilig houden van de werkplek is continu in doorontwikkeling. Dit vraagt aanpassingen in apparatuur (laptops, tablets en mobiele telefoons) en applicaties, waardoor deze niet door derden benaderd kunnen worden.

Het vergroten van bewustwording bij alle medewerkers (phishingmails, themasessies, wekelijkse vragen enz).

*Eenduidige Normatiek Single Information Audit

**Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO), Basisregistratie Personen (BRP), Paspoortuitvoeringsregeling Nederland (PUN)

Indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.	Formatie (fte per 1.000 inwoners)	Eigen gegevens	5,2	7,1	6,6	7,6	7,1
2.	Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	Eigen gegevens	5,2	5,6	6,6	7,6	7,1
3.	Apparaatskosten (kosten per inwoner)	Eigen begroting	€ 722	€ 693	€ 760	€ 822	€ 825
4.	Externe inhuur (kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	Eigen begroting	29,5 %	31,8 %	20,1 %	5,4 %	8 %
5	Overhead (% van de totale lasten)	Eigen begroting	9,5 %	9,8 %	13 %	12,5 %	13 %
6	Rapportcijfer Dienstverlening	Kwalitatief tevredenheids-onderzoek.	7		7,5		7,5
7	Verzuimcijfer: Binnen landelijke norm blijven conform personeelsmonitor A&O fonds 2021 voor gemeentes: < 20.000 is 3,8 %	Eigen gegevens	+	+	+	+	+

Verbonden partijen/Relevante samenwerkingspartners

Relevante samenwerkingspartners: Gemeente Veenendaal (ICT), Gemeenten Barneveld en Amersfoort (sociaal domein), het Veiligheidshuis Utrecht, bestuurlijke samenwerking regio Amersfoort.

Gemeenschappelijke regelingen	Deelnemingen	Stichtingen/Coöperaties	Bestuursconvenant
·Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) ·GGD regio Utrecht (GGDrU) ·Veiligheidsregio Utrecht (VRU) ·Afvalverwijdering Utrecht (AVU) ·Sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort e.o. (RWA)	·N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) ·Vitens N.V. ·Stedin Holding NV ·Inkoop Bureau Midden Nederland (IBMN) ·N.V. ROVA	·Stichting Openbaar Primair Onderwijs Eem-Vallei Educatief ·Coöperatie de Kleine Schans	·Bureau Regio Amersfoort

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Bedrag in euro's (Lasten en nadelen worden met een "min" teken gepresenteerd)

Programma 5 Dienstverlening	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-8.941.110	-9.245.824	-9.625.779	-9.793.913
Baten	900.148	900.148	1.090.148	1.050.148
Resultaat programma 5 voor bestemming	-8.040.962	-8.345.677	-8.535.631	-8.743.765
Resultaat in begroting 2025	-7.491.120	-7.546.064	-7.560.359	-7.560.359
Verschil begroting t.o.v. meerjarenbegroting 2025	-549.842	-799.613	-975.272	-1.183.406

Financiële toelichting programma 5

Bedrag in euro's (Lasten en nadelen worden met een "min" teken gepresenteerd)

Programma 5 Dienstverlening	in kadernota	Budgetair neutraal	2026	2027	2028	2029
1. Basisregistraties			-33.500	-33.500	-33.500	-33.500
Belastingssamenwerking GBLT	Ja	Nee	-8.500	-8.500	-8.500	-8.500
Overige opbrengsten	Ja	Nee	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Kosten BGT	Ja	Nee	-11.500	-11.500	-11.500	-11.500
Kosten BAG	Ja	Nee	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500
2. Bevolkingsadministratie			-3.206	-3.203	-3.203	-3.203
Inhuur derden	Ja	Ja	0	0	0	40.000
Opbrengst leges	Ja	Ja	0	0	0	-40.000
Verkiezingen	Nee	Nee	-3.206	-3.203	-3.203	-3.203
3. Bestuur			-105.600	-95.600	-95.600	-95.600
Vergoeding raadsleden (indexering)	Ja	Nee	-21.250	-21.250	-21.250	-21.250
Vergoeding raadsleden (aanpassing rechtspositie)	Ja	Nee	-25.300	-25.300	-25.300	-25.300
Loonkosten Griffie	Nee	Nee	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Loonkosten college	Nee	Nee	-36.500	-36.500	-36.500	-36.500
Rekenkamer	Ja	Nee	-1.250	-1.250	-1.250	-1.250
VNG	Ja	Nee	-3.300	-3.300	-3.300	-3.300
Kosten nieuwe raad	Nee	Nee	-10.000	0	0	0
4. Vastgoed			0	0	-147.009	-147.009
Verbouwing Cultuurhuis	Ja	deel uit reserve	0	0	-147.009	-147.009
5. Bedrijfsvoering			-11.637	-37.957	-36.637	-37.957
Archiefkosten Eemland	Ja	Nee	25.000	0	0	0
Deelneming IBMN	Ja	Nee	-5.900	-5.900	-5.900	-5.900
Kosten verzekeringen	Nee	Nee	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000
Mediakosten	Nee	Nee	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Kosten gemeentelijke website	Nee	Nee	0	-1.320	0	-1.320
Kosten regio Amersfoort	Nee	Nee	-12.237	-12.237	-12.237	-12.237
Kosten dienstauto's	Nee	Nee	-14.500	-14.500	-14.500	-14.500
Inhuur voorzitter bezwarencommissie	Nee	Ja	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000
Abonnementen	Ja	Nee	10.000	10.000	10.000	10.000
Gemeentehuis op vrijdag sluiten	Ja	Nee	18.000	18.000	18.000	18.000
6a. HRM/ loonkosten			-600.672	-791.670	-591.670	-591.670
Salariskosten (Cao 2026)	Ja	Nee	-102.814	-102.814	-102.814	-102.814
Salariskosten (Cao 2027)	Ja	Nee	-	-190.998	-190.998	-190.998
Overheveling salariskosten naar inhuur begraven	Ja	Ja	8.000	8.000	8.000	8.000
Overheveling loonkosten naar inhuur bezwaarschriften	Nee	Ja	16.000	16.000	16.000	16.000
Loonkosten beheer Cultuurhuis	Ja	Nee	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Overheveling inhuur cultuur naar loonkosten	Nee	Ja	-36.250	-36.250	-36.250	-36.250
Dekking uit CDOKE	Nee	Ja	-151.000	-151.000	-151.000	-151.000
Vrijdag sluiting gemeentehuis	Ja	Nee	60.000	60.000	60.000	60.000
Tijdelijke uitbreiding (dekking jaarresultaat 2024)	Nee	Ja	-200.000	-200.000	-	-
Extra loonkosten periodieken en toelages	Nee	Nee	-144.608	-144.608	-144.608	-144.608
6b. Verdeling extra loonkosten			405.800	505.051	305.051	305.051
Loonkosten (naar overige programma's)	Nee	Ja	405.800	505.051	305.051	305.051
6c. HRM overige personeelskosten			-51.500	-51.500	-51.500	-51.500
Arbokosten	Nee	Nee	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Arbeidsongeschiktheidsverzekering	Nee	Nee	-19.000	-19.000	-19.000	-19.000
Werkkostenregeling	Nee	Nee	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Ondersteuning CDKS diensten	Nee	Nee	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
7. Huisvestingskosten			-10.360	-10.360	-10.360	-10.360
Renovatie gemeentehuis	Ja	Nee	-10.360	-10.360	-10.360	-10.360
8. ICT			-163.500	-163.500	-163.500	-163.500
Software en licentiekosten	Ja	Nee	-23.500	-23.500	-23.500	-23.500
Dienstverlening derden	Ja	Nee	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000
9. Stelposten			28.520	-155.570	-187.570	-409.570
Vastgoed	Nee	Nee	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Afspraken Jeugdmiddelen	Ja	Nee	-147.480	-109.570	-109.570	-109.570
Jeugdzorg (begrotingsadvies VNG)	Ja	Nee	0	0	190.000	190.000
BTW-compensatiefonds	Ja	Nee	191.000	191.000	191.000	191.000
Herijking gemeentefonds	Ja	Nee	0	-222.000	-444.000	-666.000
10. Overige kosten			-4.187	38.197	40.226	55.412
Afschrijvingslasten	Nee	Nee	-4.187	38.197	40.226	55.412
Totaal			-549.842	-799.612	-975.272	-1.183.406

1. Basisregistraties (hogere kosten € 33.500)

De verschillende mutaties betreffen:

- Belastingssamenwerking GBLT € 8.500 hogere kosten : Aanpassing kosten op basis van de begroting GBLT 2026 (indexering).
- Overige opbrengsten invordering € 10.000 lagere opbrengsten : Deze post komt te vervallen aangezien de invordering gemeentelijke belastingen in z'n geheel via GBLT loopt.
- Kosten BGT € 11.500 hogere kosten : Betreft hogere kosten landmeetkundige inwinning en mutatiesignalering stijgen door loon- en prijsstijgingen. Daarnaast verwachten we stijging van de kosten deel BGT wat is uitbesteed aan de gemeente Veenendaal door indexering. De kosten BGT zullen naar verwachting structureel stijgen met € 11.500.
- Kosten BAG € 3.500 hogere kosten : Hogere kosten uitbesteding als gevolg van indexering.

2. Bevolkingsadministratie (hogere kosten € 3.206)

De hogere kosten betreffen:

- Verkiezingen € 3.206 hogere kosten : Op basis van ervaringscijfer 2024 en indexering wordt budget verhoogd met € 3.206.
- Inhuur derden € 40.000 lagere kosten en opbrengst leges € 40.000 lagere opbrengsten vanaf 2029 : Voor de piek aan uitgifte paspoorten in de jaren 2024 t/m 2028 zijn extra budgetten geraamd. Aan de uitgaven kant € 40.000 voor personeelslasten en aan de inkomsten kant € 40.000 voor opbrengst leges paspoorten. Vanaf 2029 vervalt de piek aan uitgifte paspoorten. In 2029 worden de budgetten voor personeelslasten en opbrengst leges paspoorten structureel naar beneden gesteld met € 40.000.

3. Bestuur (hogere kosten variërend tussen € 95.600 en € 105.600)

Hogere kosten door:

- Vergoeding raadsleden (indexering) € 21.250 hogere kosten : Als gevolg van het doorberekenen van de indexatie van de cao-lonen stijgen de raadsvergoedingen vanaf 2025 met 7,3 %. Voor 2026 wordt rekening gehouden met een stijging van 3 %. De raadsvergoedingen stijgen hierdoor structureel met € 21.250.
- Vergoeding raadsleden (aanpassing rechtspositie) € 25.300 hogere kosten : Op grond van rechtspositiebesluit politieke ambtsdragers is onlangs besloten per jaar een bedrag toe te kennen waarmee een raadslid voorzieningen kan treffen ter zake van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden. Het gaat om een bedrag ter hoogte van een het bedrag van de vergoeding van de werkzaamheden voor één maand. De raadsvergoedingen stijgen hierdoor structureel met € 25.300.
- Loonkosten Griffie (indexering) € 8.000 hogere kosten
- Loonkosten college (indexering) € 36.500 hogere kosten
- Rekenkamer € 1.250 hogere kosten : Kosten rekenkamer stijgen door indexering en toename aantal inwoners.
- VNG € 3.300 hogere kosten : Kosten VNG stijgen door indexering en toename aantal inwoners.
- Kosten nieuwe raad € 10.000 hogere kosten in 2026 : Voor 2026 wordt een extra budget gevraagd van € 10.000 ten behoeve van het installeren van de nieuwe raad.

4. Vastgoed (hogere kosten € 147.009 vanaf 2028)

De verbouwing van het pand van het Cultuurhuis ad. € 3,2 miljoen brengt jaarlijkse kapitaallasten met zich mee van € 147.009. Deze extra lasten worden deels gedekt door de nog te vormen reserve dekking kapitaallasten Cultuurhuis (€ 65.569 per jaar) en deels via een extra OZB-verhoging van 2,39 % (€ 81.440 per jaar). De OZB-verhoging van 2,39 % komt bovenop de € 450.000 OZB-verhoging die wordt voorgesteld bij de voorgelegde maatregelen. De nieuwe reserve kapitaallasten wordt gevormd door een uitname uit de Algemene Reserve.

5. Bedrijfsvoering (hogere kosten € 11.637 oplopend naar € 37.957)

De verschillende mutaties betreffen:

- Archief Eemland € 25.000 lagere kosten in 2026 : De verhoging van de gemeentelijke bijdrage aan Archief Eemland wordt stapsgewijs ingevoerd. In de begroting 2025-2028 is rekening gehouden met een structurele stijging vanaf 2025. Voor 2026 valt de bijdrage € 25.000 lager uit.
- Deelneming IBMN € 5.900 hogere kosten : Betreft indexering bijdrage Woudenberg aan Inkoop Bureau Midden Nederland.
- Verzekeringen € 13.000 hogere kosten : Op basis van ervaringscijfers 2024-2025 wordt budget verhoogd met € 13.000.
- Media € 3.000 hogere kosten : De kosten gemeentenieuws gaan stijgen. We verwachten een stijging van € 3.000 vanwege gestegen kosten De Woudenberger als gevolg van inflatie.
- Gemeentelijke website € 1.320 hogere kosten 1 x per 2 jaar : Om de 2 jaar vindt er een toegankelijkheidstoets plaats van de gemeentelijke website. De kosten daarvoor zijn € 1.320.
- Regio Amersfoort € 12.237 hogere kosten : De gemeentelijke bijdrage aan regio Amersfoort is voor 2026 berekend op € 76.237. In onze begroting is € 64.000 geraamd. De gemeentelijke bijdrage vanaf 2026 stijgt als gevolg van de toename van het aantal inwoners in Woudenberg en de jaarlijkse indexering.
- Dienstauto's € 14.500 hogere kosten : € 100.000 wordt gereserveerd ter vervanging van de huidige dienstauto's. De investering wordt in 7 jaar afgeschreven. Jaarlijkse afschrijvingskosten afgerond € 14.500.
- Abonnementen € 10.000 lagere kosten : Betreft een door de raad vastgestelde maatregel n.a.v. de recente kerntakendiscussie.
- Gemeentehuis op vrijdag sluiten € 78.000 lagere kosten : Betreft een door de raad vastgestelde maatregel n.a.v. de recente kerntakendiscussie.

6a. HRM/ loonkosten (hogere kosten € 600.672)

De verschillende mutaties betreffen:

- Salariskosten (Cao 2026) € 102.814 hogere kosten oplopend naar € 293.812 vanaf 2027 : De huidige Cao loopt tot en met 31 maart 2025. In april 2025 is een nieuwe Cao overeengekomen voor de periode 1 april 2025 tot en met 31 maart 2027. Deze nieuwe Cao wordt in juni 2025 definitief. De loonstijging voor de periode van 2 jaar wordt in vijf stappen doorgevoerd. De loongroei voor de hogere salarisschalen is 7 % en voor de lagere salarisschalen 8,5 %. Voor 2025 is reeds rekening gehouden met een loonstijging van 4,4 %.
- Overheveling € 8.000 aan salariskosten naar inhuur begraven : Om de continuïteit te kunnen waarborgen wordt voorgesteld het grafdelven in z'n geheel uit te besteden aan derden. De kosten voor het uitbesteden worden jaarlijks geraamd op € 16.000. Tegenover de extra kosten staat een bedrag van € 8.000 aan lagere personeelskosten. Op jaarbasis is 200 uur minder capaciteit nodig bij de buitendienst aangezien deze werkzaamheden komen te vervallen.
- Vanuit de loonkosten wordt € 16.000 overgeheveld naar inhuur voor de secretaris van de bezwarencommissie.
- Loonkosten beheer Cultuurhuis € 50.000 hogere kosten : Betreft een door de raad vastgestelde ambitie. Naast de verbouwingskosten brengt het beheer van het Cultuurhuis ook structurele kosten met zich mee, met name op het gebied van personeel en facilitaire ondersteuning. Voor de jaren 2024 (deels) en 2025 is daar € 50.000 beschikbaar voor gesteld door de raad. De extra lasten van € 50.000 voor de jaren 2026 en verder zijn nu verwerkt in het financieel beeld voor de komende jaren.
- Vanuit het cultuurbudget wordt € 36.250 aan inhuurkosten overgeheveld naar de loonkosten.
- Vanuit de CDOKE gelden is € 151.000 beschikbaar voor loonkosten.
- Vanuit het jaarresultaat 2024 is € 400.000 beschikbaar gesteld voor tijdelijke uitbreiding.

Dit is € 200.000 extra voor 2026 en 2027 gedekt uit de algemene reserve.

- Bij de kadernota is rekening gehouden met de CAO aanpassing gebaseerd op de loonkosten van 2025. Naast de CAO stijging zijn er ook medewerkers die extra periodieken krijgen. Dit aantal is flink gestegen doordat we veel nieuwe medewerkers hebben die nog niet op het eind van hun schaal zitten. Ook voor 2025 zijn deze kosten niet extra begroot waardoor er nu een groot verschil ontstaat van € 144.600.
- De vrijdagsluiting van het gemeentehuis wordt voor € 60.000 ten laste gebracht van de loonkosten.

In totaal bedraagt de stijging van de loonkosten € € 600.672.

6b. verdeling extra loonkosten naar overige programma's (voordeel € 405.800)

In programma 5 wordt het totaalbudget van de loonkosten opgenomen en hiervandaan vindt een verdeling plaats naar de programma's/producten. Naar de programma's 1 t/m 4 wordt € 405.800 doorbelast. Het restant is voor programma 5.

Er is voor gekozen om vanaf 2026 alleen nog de kosten van personeel op deze manier te verdelen. Eerder hebben we al de kosten van raad en griffie direct opgenomen bij bestuur en dat gaan we nu ook voor de loonkosten van het college doen. Voor de kosten bij HR betekent dit € 449.500 minder te verdelen kosten en daarmee ook € 449.500 lagere doorberekening naar programma's en met name programma 5. Voor het product Bestuur maakt deze wijziging niets uit.

De loonkosten voor het Oekraïne team worden meegenomen voor € 1.225.000 en worden gedekt uit de inkomsten vanuit het rijk.

*Zie ook paragraaf E bedrijfsvoering voor uitgebreidere toelichting

6c. HRM overige personeelskosten (hogere kosten € 51.500)

- Werkkostenregeling € 15.000 hogere kosten : Op basis van de ervaringscijfers 2023-2024, toename aantal medewerkers (in de afgelopen periode) en verloop de komende jaren als gevolg medewerkers die met pensioen gaan, wordt het budget werkkostenregeling structureel met € 15.000 verhoogd.
- Arbeidsongeschiktheidsverzekering € 19.000 hogere kosten : In de CAO 2024-2025 is het 3e ziektejaar komen te vervallen voor gemeentepersoneel. Ter vervanging hiervan hebben bijna alle gemeenten voor hun personeel een arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) afgesloten. De structurele kosten hiervan bedragen € 19.000.
- Arbo € 5.000 hogere kosten : Door toename aantal medewerkers en indexering stijgen de Arbo kosten structureel met € 5.000.
- Ondersteuning CDKS diensten € 12.500 lagere opbrengsten : Lagere doorbelasting op basis van ervaringscijfers van de afgelopen jaren. Ook in de begroting van CDKS is deze post aangepast.

7. Huisvestingskosten (hogere kosten € 10.360)

Voor het groot onderhoud en renovatie van het gemeentehuis is in de raad van april 2025 een aanvullend investeringskrediet van € 446.810 beschikbaar gesteld. Een groot deel van dit investeringskrediet wordt in 25 jaar afgeschreven. De jaarlijkse hogere kapitaallasten hiervan bedragen € 10.360.

8. ICT (hogere kosten € 163.500)

Hogere kosten door:

- Software en licentiekosten € 23.500 hogere kosten : Het budget voor software en licentiekosten wordt jaarlijks geïndexeerd als gevolg van de loon- en prijsstijgingen. Voor 2025 is een indexering van 5 % meegenomen. De ICT kosten stijgen door de indexering met € 23.500.
- Dienstverlening derden € 140.000 hogere kosten : Gemeente Veenendaal is onze huidige leverancier voor ICT-diensten. De overeenkomst die we momenteel hebben (DVO) is niet meer up-to-date. Vooral maatregelen met betrekking tot het beheer van werkplekken, het Service Level Agreement (SLA) en de toenemende eisen op het gebied van informatieveiligheid vereisen meer maatregelen. Woudenberg en de andere deelnemende gemeenten zijn in gesprek met de gemeente Veenendaal over de huidige DVO. Over de ICT kosten wordt op dit moment een benchmark uitgevoerd. De meerkosten die de gemeente Veenendaal voorlopig voor Woudenberg heeft berekend zijn geraamd op € 180.000. Veenendaal heeft aangegeven dat de ICT kosten de komende periode verder nog zullen stijgen. In afwachting van de nog af te sluiten DVO en de nog door Veenendaal definitief berekende bedragen wordt in de begroting voorlopig rekening gehouden met € 180.000 meerkosten. In de begroting 2025-2028 was al structureel € 40.000 meegenomen. Per saldo dient het ICT budget voor de komende jaren nog met € 140.000 verhoogd te worden.

9. Stelposten (per saldo € 28.520 voordelig in 2026 en vanaf 2027 nadelig oplopend naar € 409.570 in 2029)

De verschillende mutaties betreffen:

- Vastgoed € 15.000 hogere kosten : In de bezuinigingsronde 2020-2023 is voorgesteld € 15.000 extra aan huuropbrengsten te genereren. In de begroting 2025 zijn extra opbrengsten huur van het politiebureau van € 5.400 en extra huuropbrengsten voor verhuur groenstroken aan telecombedrijven van € 9.000 opgenomen. Deze en andere huurverhogingen zijn extra begroot bij de betreffende producten. In 2025 had ook gelijk deze stelpost als vervallen opgenomen moeten worden maar dat is niet gedaan. Nu wordt deze alsnog verwerkt door de stelpost terug te draaien.
- Afspraken jeugdmiddelen € 147.480 minder inkomsten : Via de meicirculaire 2025 hebben gemeenten extra geld ten behoeve van Jeugdzorg ontvangen. De bestaande stelpost Jeugd in de begroting 2025-2028 komt hiermee te vervallen.
- Jeugdzorg € 190.000 hogere inkomsten vanaf 2028 : In de afgelopen jaren heeft de VNG twee keer een begrotingsadvies gegeven aan gemeenten. Ook in 2025 heeft de VNG een begrotingsadvies gegeven voor de begroting 2026-2029. Dat richt zich op de uitkomsten van de voorjaarsnota van het Rijk en met name op de Deskundigencommissie Hervormingsagenda jeugd 2023-2028 (hierna commissie Van Ark) met betrekking tot de kosten die gemeenten maken voor de jeugdzorg. Eén van de onderdelen van het begrotingsadvies van de VNG is dat gemeenten de korting van het Rijk van € 328 miljoen betreffende eigen bijdrage jeugdzorg en sturen op trajectduur jeugdzorg budgetneutraal (korting versus besparing/inkomsten) in hun begroting mogen meenemen. Via een stelpost mogen gemeenten deze inboeken. Het is nog onduidelijk of de invoering van wet- en regelgeving over de eigen bijdrage en trajectduur tijdig gerealiseerd zal worden. Bij uitstel of afstel van wet- en regelgeving geldt dat dit voor rekening en risico van het Rijk is. Omdat gemeenten al wel gekort zijn voor € 328 miljoen mag eenzelfde bedrag als stelpost opgenomen worden voor de jaren 2028 en 2029. Voor Woudenberg gaat het om een bedrag van € 190.000 voor de jaren 2028 en 2029. De VNG geeft aan dat de provincies als toezichthouder akkoord gaan met deze werkwijze.
- BTW-compensatiefonds € 191.000 hogere inkomsten : Betreft een door de raad vastgestelde maatregel n.a.v. de recente kerntakendiscussie.

- Herijking gemeentefonds € 222.000 minder inkomsten vanaf 2027 oplopend naar € 666.000 in 2029. Betreft een door de raad vastgestelde ontwikkeling. De herijking van het Gemeentefonds blijft een bron van zorg en onzekerheid. Hoewel er op termijn meer duidelijkheid wordt verwacht over de herverdeling, zal dit naar verwachting nadelig uitpakken voor de gemeente Woudenberg. Op basis van de huidige informatie is Woudenberg tot 2031 een nadeelgemeente, met uiteindelijk een structureel tekort van € 115 per inwoner. Afgelopen februari is door de minister van BZK een brief naar de Tweede Kamer gestuurd waarin is aangegeven dat de ingroei van het herverdeeleffect vanaf 2027 stapsgewijs wordt vervolgd, met een maximum van € 15 per inwoner per jaar. Er is inmiddels al € 37,50 per inwoner verwerkt in de algemene uitkering. Wij conformeren ons in het financiële beeld aan deze vervolgstappen. Dit is ook in overeenstemming met de lijn van de provinciale toezichthouder.

10. Overige kosten (lagere kosten € 336.441)

- Loonkosten : De totale loonkosten worden jaarlijks toegerekend aan de diverse programma's en projecten. Ten opzichte van 2025 wordt in 2026 € 340.628 minder loonkosten toegerekend aan programma 5. Dit komt vooral door het direct opnemen van de kosten van het college. De loonkosten worden toegelicht bij de paragraaf E. Bedrijfsvoering verderop in de begroting.
- Afschrijvingslasten : Stijging afschrijvingslasten op basis van actualisering investeringen programma 5 (hogere kosten in 2026 van € 4.187 en lagere kosten in de volgende jaren tussen € 38.197 en € 55.412).

Overzicht verwerkte maatregelen kerntakendiscussie programma 5

Verwerkte maatregelen kerntakendiscussie programma 5	2026	2027	2028	2029
Stelpost vrijval BTW-compensatiefonds	191.000	191.000	191.000	191.000
Gemeentehuis op vrijdag sluiten	78.000	78.000	78.000	78.000
Abonnementen versoberen/verminderen	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal	279.000	279.000	279.000	279.000

Algemene dekkingsmiddelen

In de vijf beleidsprogramma's van deze begroting zijn de specifieke lasten en baten per programma opgenomen. Daarnaast heeft de gemeente ook lasten en baten die niet aan een programma zijn toe te rekenen. Het betreffen de algemene uitkering, de algemene belastingen, dividenduitkeringen en stelposten. Deze nemen we op bij het onderdeel algemene dekkingsmiddelen.

Bedrag in 1.000 euro's (Lasten en nadelen worden met een "min" teken gepresenteerd)

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene dekkingsmiddelen						
Algemene uitkering gemeentefonds	24.411	24.282	26.277	26.230	25.651	25.951
Algemene belastingen:						
- Onroerende zaakbelastingen	3.353	3.412	3.703	3.958	4.294	4.324
- Hondenbelasting	87	84	86	86	86	86
- Toeristenbelasting	397	357	364	387	409	409
Dividenden	14	13	13	63	63	63
Treasury	393	-46	54	53	53	52
Resultaat algemene dekkingsmiddelen	28.654	28.103	30.497	30.777	30.556	30.886

Gemeentefonds (algemene uitkering)

De raming van de algemene uitkering 2026 en volgende jaren is gebaseerd op de meicirculaire 2025. Voor de ontwikkeling van het gemeentefonds vanaf 2026 zijn voor de gemeente Woudenberg de volgende punten van belang:

- Accres-ontwikkeling septembercirculaire 2024 (voordelig effect)
- Accres-ontwikkeling meicirculaire 2025 (voordelig)
- Hoeveelheidsverschillen, onder andere toename inwoners, woningen, etc. (voordelig)
- Extra middelen jeugdzorg 2026 en 2027 (voordelig)
- Correctie WOZ waarden (nadelig)
- Bijstandsontvangers (voordelig)
- Huishoudens met laag inkomen (voordelig)

Algemene belastingen

Onroerende zaakbelastingen

De gemeente Woudenberg laat in 2026 de OZB-tarieven met de volgende percentages stijgen:

Woningen 2,6% (2,6% inflatiecorrectie, conform besluit Kadernota 2026-2029 raad juli 2025)

Niet-woningen 5,2% (2,6% inflatiecorrectie + 2,6 % aanvullende aanpassing, conform besluit Kadernota 2026-2029 raad juli 2025)

Dividenden

De gemeente Woudenberg ontvangt jaarlijks dividenduitkeringen uit hoofde van haar aandelenbezit van:

Bank Nederlandse Gemeenten	€	8.000
Dividend Vitens	€	0
Dividend Stedin	€	5.000
Dividend ROVA (vanaf 2027)	€	50.000

Dividend op de aandelen ROVA wordt tot en met 2026 ten gunste gebracht van de kosten op afval. Vanaf 2027 wordt de opbrengst ten gunst gebracht van de algemene dekkingsmiddelen.

Saldo financiering

De gemeente Woudenberg heeft ter financiering van haar activiteiten in totaal € 1,85 miljoen aan geldleningen opgenomen. Dit wordt in 2025 volledig afgelost. In de begroting 2025 is een vervangende lening van € 2,0 miljoen ingaande 2025 opgenomen. In de begroting 2026 is deze niet langer opgenomen omdat we verwachten dat deze lening niet nodig is.

Indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.	Gemiddelde WOZ waarde (€ 1.000)	CBS	398	470	491	491	505
2.	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (euro)	COELO	€ 921	€ 914	€ 958	€ 973	€ 1.025
3.	Gemeentelijke woonlasten meerspersoonshuishouden (euro)	COELO	€ 961	€ 948	€ 1.000	€ 1.015	€ 1.068

Wat gaat het kosten/opleveren?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het de algemene dekkingsmiddelen verbonden zijn.

Bedrag in euro's (Lasten en nadelen worden met een "min" teken gepresenteerd)

Programma 6 Algemene Dekkingsmiddelen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-8.001	-8.001	-8.001	-8.001
Baten	30.504.709	30.784.930	30.563.860	30.893.547
Resultaat programma 6 voor bestemming	30.496.708	30.776.929	30.555.859	30.885.546
Meerjarenresultaat in begroting 2025	26.722.915	26.997.045	27.202.313	27.202.313
Verschil begroting t.o.v. meerjarenbegroting 2025	3.773.793	3.779.884	3.353.546	3.683.233

Financiële toelichting Algemene dekkingsmiddelen

Bedrag in euro's (Lasten en nadelen worden met een "min" teken gepresenteerd)

Algemene dekkingsmiddelen	Verwerkt kadernota	Budgettair neutraal	2026	2027	2028	2029
1. Algemene uitkering			3.393.369	3.117.522	2.377.826	2.678.115
Algemene uitkering (septembercirculaire 2024)	Ja	Nee	236.810	191.776	142.136	142.136
Algemene uitkering (Kadernota 2026-2029)	Ja	Nee	1.877.480	1.829.570	1.219.570	1.604.570
Algemene uitkering (meicirculaire 2025)	Nee	Nee	612.464	555.328	364.932	321.314
Algemene uitkering (Begroting 2026)	Nee	Nee	666.615	540.848	651.188	610.095
2. Belastingen			270.000	517.500	846.440	876.440
OZB woningen eigenaar (indexering)	Ja	Nee	65.000	65.000	65.000	65.000
OZB woningen eigenaar (ervaringscijfer)	Ja/ Nee	Nee	85.000	85.000	85.000	85.000
OZB woningen eigenaar (ambitie)	Ja	Nee	0	0	59.692	59.692
OZB woningen eigenaar (maatregel)	Ja	Nee	0	164.915	329.830	329.830
OZB woningen eigenaar (nieuwbouw)	Nee	Nee	0	0	0	30.000
OZB - niet woning eigenaar (indexering)	Ja	Nee	29.000	29.000	29.000	29.000
OZB - niet woning eigenaar (ervaringscijfer)	Ja/ Nee	Nee	30.000	30.000	30.000	30.000
OZB - niet woning eigenaar (ambitie)	Ja	Nee	0	-	13.578	13.578
OZB - niet woning eigenaar (maatregel)	Ja	Nee	0	37.512	75.025	75.025
OZB - niet woning gebruiker (indexering)	Ja	Nee	17.000	17.000	17.000	17.000
OZB - niet woning gebruiker (ervaringscijfer)	Ja/ Nee	Nee	35.000	35.000	35.000	35.000
OZB - niet woning gebruiker (ambitie)	Ja	Nee	0	-	8.170	8.170
OZB - niet woning gebruiker (maatregel)	Ja	Nee	0	22.573	45.145	45.145
Toeristenbelasting (indexering)	Ja	Nee	7.000	7.000	7.000	7.000
Toeristenbelasting (maatregel)	Ja	Nee	0	22.500	45.000	45.000
Hondenbelasting (indexering)	Ja	Nee	2.000	2.000	2.000	2.000
3. Treasury			110.424	144.862	129.280	128.678
Dividend ROVA (maatregel)	Ja	Nee	0	50.000	50.000	50.000
Schatkistbankieren (maatregel)	Ja	Nee	50.000	50.000	50.000	50.000
Renteresultaat	Nee	Nee	60.424	44.862	29.280	28.678
Totaal			3.773.793	3.779.884	3.353.546	3.683.233

1. Algemene uitkering (hogere inkomsten variërend tussen € 2,4 mln en € 3,4 mln)

Algemene uitkering (aanpassing n.a.v. septembercirculaire 2024) voordeel variërend tussen € 142.136 en € 236.810.

Betreft aanpassing algemene uitkering als gevolg van de septembercirculaire 2024 en is vooral gebaseerd op compensatie de loon – en prijsstijgingen.

Algemene uitkering (aanpassing n.a.v. kadernota 2026-2029) voordeel variërend tussen € 1.219.570 en € 1.877.480.

Betreft aanpassing algemene uitkering als gevolg van de standaard wijzigingen binnen de algemene uitkering in vergelijking met het jaar daarvoor en is vooral gebaseerd op compensatie de loon – en prijsstijgingen.

Algemene uitkering (aanpassing n.a.v. meicirculaire 2025) voordeel variërend tussen € 321.314 en € 612.464.

Naar aanleiding van de meicirculaire 2025 is de algemene uitkering opnieuw berekend en na de kadernota verwerkt. Deze aanpassing betreft een incidentele toevoeging voor de jaren 2026 en 2027, waarin extra middelen beschikbaar zijn gesteld om de toenemende kosten voor Jeugd op te vangen.

Algemene uitkering (aanpassing n.a.v. begroting 2026) voordeel variërend tussen € 540.848 en € 666.615.

Betreft aanpassing van de algemene uitkering op basis van de laatste berekening voor de begroting 2026.

De toename van het aantal lage inkomens per huishouden leidt tot een positief effect van circa €380.000 per jaar. Hieraan is echter het risico verbonden dat, wanneer dit effect volgend jaar negatief uitvalt, er direct een vergelijkbaar tekort ontstaat.

Daarnaast zorgen de bevolkingsgroei van Woudenberg en de stijging van het aantal bijstandsontvangers voor een aanvullend effect van circa €100.000 per jaar. De verdeling van het gemeentefonds vindt plaats op basis van verschillende maatstaven, waaronder inwonertal, oppervlakte en mate van verstedelijking. Deze factoren resulteren per saldo in een positief effect op de algemene uitkering.

Algemene uitkering (aanpassing naar aanleiding van de september- en meicirculaire waar kosten bij de programma's tegenover staan)

In de september – en meicirculaire zijn op een aantal specifieke beleidsterreinen aanpassingen doorgevoerd in de algemene uitkering die financiële consequenties hebben voor diverse posten in de begroting bij de andere programma's. Het gaat om de volgende posten:

- Middelen voorschoolse voorziening peuters (2026-2029)
- Middelen armoedebestrijding kinderen (2026-2029)
- Middelen impuls gelden Weerbaar Bestuur/Veilig wonen (2026)
- Bibliotheekmiddelen (2026)
- Middelen Wet betaalbare huur (2026-2029)

2. Belastingen (hogere inkomsten variërend tussen € 270.000 en € 876.440)

OZB woningen eigenaar

De opbrengst OZB woningen eigenaar is verhoogd als gevolg van:

- Aanpassing budget in verband met automatisch in de begroting verwerkte indexering voor 2026 van 2,6 %.
- Op basis van de ervaringscijfers 2025 is de opbrengst structureel verhoogd met € 85.000. Deze aanvullende verhoging leidt niet tot aanpassing van het tarief / hogere aanslag voor inwoners en bedrijven.
- In het kader van de kerntakendiscussie zoals opgenomen in de kadernota 2026-2029 is besloten om de OZB belasting met € 164.915 te verhogen in 2027 en met € 329.830 vanaf 2028.
- Om invulling te geven aan de ambities en wensen rondom het cultuurhuis is bij de vaststelling van de kadernota 2026-2029 besloten om de OZB te verhogen met € 59.692 vanaf 2028.
- Aanpassing budget in 2029 t.o.v. 2028 met € 30.000 als gevolg van toename aantal woningen.

OZB niet woningen eigenaar

De opbrengst OZB niet woningen eigenaar is verhoogd als gevolg van:

- Aanpassing budget in verband met automatisch in de begroting verwerkte indexering voor 2026 van 5,2 %.
- Op basis van de ervaringscijfers 2025 is de opbrengst structureel verhoogd met € 30.000. Deze aanvullende verhoging leidt niet tot aanpassing van het tarief / hogere aanslag voor inwoners en bedrijven.
- In het kader van de kerntakendiscussie zoals opgenomen in de kadernota 2026-2029 is besloten om de OZB belasting met € 37.512 te verhogen in 2027 en met € 75.025 vanaf 2028.
- Om invulling te geven aan de ambities en wensen rondom het cultuurhuis is bij de vaststelling van de kadernota 2026-2029 besloten om de OZB te verhogen met € 13.578 vanaf 2028.

OZB niet woningen gebruiker

De opbrengst OZB niet woningen gebruiker is verhoogd als gevolg van:

- Aanpassing budget in verband met automatisch in de begroting verwerkte indexering voor 2026 van 5,2 %.
- Op basis van de ervaringscijfers 2025 is de opbrengst structureel verhoogd met € 35.000. Deze aanvullende verhoging leidt niet tot aanpassing van het tarief / hogere aanslag voor inwoners en bedrijven.
- In het kader van de kerntakendiscussie zoals opgenomen in de kadernota 2026-2029 is besloten om de OZB belasting met € 22.573 te verhogen in 2027 en met € 45.145 vanaf 2028.
- Om invulling te geven aan de ambities en wensen rondom het cultuurhuis is bij de vaststelling van de kadernota 2026-2029 besloten om de OZB te verhogen met € 13.578 vanaf 2028.

Toeristenbelasting

De hogere inkomsten betreffen:

- Aanpassing budget in verband met automatisch in de begroting verwerkte indexering voor 2026 van 2,6 %.
- In het kader van de kerntakendiscussie zoals opgenomen in de kadernota 2026-2029 is besloten om de opbrengsten toeristenbelasting met € 22.500 te verhogen in 2027 en met € 45.000 vanaf 2028.

Hondenbelasting

De hogere inkomsten betreft de automatisch in de begroting verwerkte indexering voor 2026 van 2,6 %.

3. Treasury (hogere inkomsten variërend tussen € 110.100 en € 144.682)

De hogere inkomsten betreffen:

- Renteresultaat geeft een voordeel in 2026 van € 60.424. In 2027 € 44.862, in 2028 van € 29.280 en in 2029 van € 28.678. Het verschil met de vorige begroting is positief omdat wij niet langer verwachten een nieuwe geldlening aan te hoeven gaan. Verder is de rente die wij ontvangen op een verstrekte geldlening aan het kindercentrum voor het eerst opgenomen.
- Bij de algemene dekkingsmiddelen is de rentetoerekening aan de 5 programma's verantwoord. Op dit moment wordt er geen rente toegerekend aan de producten.
- Schatkistbankieren voordeel € 50.000 structureel. Betreft een door de raad vastgestelde maatregel n.a.v. de recente kerntakendiscussie. De rente-opbrengsten uit schatkistbankieren die voorheen incidenteel werden ingeboekt, worden voortaan structureel opgenomen in de begroting.
- Dividend ROVA voordeel € 50.000 vanaf 2027 structureel. Betreft een door de raad vastgestelde maatregel n.a.v. de recente kerntakendiscussie. Besloten is de dividenduitkering ROVA niet meer ten gunste te brengen van de afvalstoffenheffing, maar ten gunste van algemene middelen.

Overzicht verwerkte maatregelen kerntakendiscussie alg dekkingsmiddelen

Verwerkte maatregelen kerntakendiscussie algemene dekkingsmiddelen	2026	2027	2028	2029
OZB verhogen: stijging tarief	0	225.000	450.000	450.000
Toeristenbelasting verhogen : stijging tarief	0	22.500	45.000	45.000
Schatkistbankieren ontvangen rente	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal	50.000	297.500	545.000	545.000

Reserves

In de kadernota zijn de reserves en voorzieningen opgenomen. Bij het opstellen van de begroting 2025 is een aantal aanpassingen gedaan welke hierna worden toegelicht.

Bedrag in euro's (Lasten en nadelen worden met een "min" teken gepresenteerd)

Reserves	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-2.740.437	-1.020.762	-2.452.147	-1.045.762
Baten	1.363.472	1.029.566	2.225.651	800.969
Resultaat programma 7 voor bestemming	-1.376.965	8.804	-226.496	-244.793
Meerjarenresultaat in begroting 2025	37.605	23.824	5.168	5.168
Verschil begroting t.o.v. meerjarenbegroting 2025	-1.414.570	-15.020	-231.664	-249.961

Financiële toelichting Reserves

Bedrag in euro's (Lasten en nadelen worden met een "min" teken gepresenteerd)

Reserves	erwerk del	Budgettair neutraal	2026	2027	2028	2029
1. Algemene reserve			-1.200.000	200.000	0	0
Toevoeging algemene reserve (Opvang Oekraïne)	Ja	Ja	-1.725.000	0	0	0
Aanwending algemene reserve (Europaweg)	Ja	Ja	325.000			
Aanwending algemene reserve	Nee	Ja	200.000	200.000		
2. Algemene reserve grondbedrijf			-252.938	-133.090	-98.090	1.910
Toevoeging algemene reserve GB (mutaties GREX)	Nee	Ja	-254.848	-135.000	-100.000	0
Aanwending algemene reserve GB (Parklaan 6-10)	Nee	Ja	1.910	1.910	1.910	1.910
3. Reserve Cultuurhuis			0	0	65.569	65.569
Aanwending reserve cultuurhuis (verbouwing)	Ja	ja	0	0	65.569	65.569
4. Reserve machinepark Openbare Werken			-24.297	-23.747	-23.747	-28.747
Toevoeging reserve machinepark OW	Nee	Nee	0	0	0	-5.000
Aanwending reserve machinepark OW	Nee	ja	-24.297	-23.747	-23.747	-23.747
5. Reserve IBOR			35.000	35.000	35.000	35.000
Toevoeging reserve IBOR (maatregel)	Ja	Nee	35.000	35.000	35.000	35.000
6. Reserve Wegen			50.000	100.000	100.000	-
aanwending reserve wegen (trottoirs)	Ja	ja	50.000	100.000	100.000	
7. Reserve ondehoud gebouwen			-52.500	-55.325	-55.325	-55.325
Toevoeging res onderh gebouw (ontwikkelingen)	Ja	Nee	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Toevoeging res onderh gebouw (indexering)	Ja	Nee	-2.500	-5.325	-5.325	-5.325
8. Reserve onderwijshuisvesting			76.081	-73.919	-223.919	-223.919
Toevoeging res onderwijshuisvesting (renovatie)	Ja	Nee	-	-150.000	-300.000	-300.000
Aanwending res onderwijshuisvesting (mutaties)	Nee	ja	76.081	76.081	76.081	76.081
9. Reserve onderhoud sportpark			-14.023	-16.421	-14.338	-16.100
Toevoeging res onderh sportpark (indexering)	Ja	ja	-2.825	-2.825	-2.825	-2.825
Toevoeging res onderh sportpark (MJOP)	Ja/ Nee	nee	-25.475	-25.475	-25.475	-25.475
Aanwending res onderh sportpark (mutaties)	Nee	ja	14.277	11.879	13.962	12.200
10. Reserve ICT			-32.196	-47.819	-17.400	-28.650
Toevoeging reserve ICT (jaarlijkse toevoeging)	Nee	Nee	-175.000	-175.000	-175.000	-175.000
Aanwending reserve ICT	Nee	Nee	142.804	127.181	157.600	146.350
Totaal			-1.414.572	-15.020	-231.949	-249.961

1. Algemene reserve

De verschillende mutaties betreffen:

- Toevoeging algemene reserve (opvang Oekraïne) nadeel € 1.725.000 : Conform de opdracht van onze toezichthouder de provincie Utrecht wordt het positief exploitatieresultaat opvang Oekraïne ad. € 1.725.000 toegevoegd aan de algemene reserve. De exploitatie opvang Oekraïne is voor 1 jaar verwerkt in onze begroting en dient daarom budgettair neutraal in de begroting verwerkt te worden.
- Aanwending algemene reserve voordeel € 325.000 : In de raad van januari 2025 is besloten een nieuw krediet van € 550.000 beschikbaar te stellen voor de herinrichting van de van de rotonde Europaweg – Stationsweg West. De nieuwe investering is een relevante aanpassing op de in 2023 afgeronde investering "Verkeersmaatregelen Europaweg/Stationsweg-West" van circa € 900.000 (excl. subsidie). Aangezien de investering van 2023 opnieuw wordt ingericht, dient deze investering deels versneld te moeten worden afgeschreven volgens de financiële regelgeving. Besloten is € 325.000 versneld af te schrijven van de investering van € 900.000. Het versneld afschrijven gaat in zodra de nieuwe herinrichting is afgerond (planning 2026). De versnelde afschrijving in 2026 ad. € 325.000 zijn eenmalige kosten die worden gedekt via eenmalige uitname uit de algemene reserve.
- Aanwending algemene reserve voordeel € 200.000 in 2026 en 2027 : Vanuit het jaarresultaat 2024 is € 400.000 beschikbaar gesteld voor tijdelijke uitbreiding personeel. Dit is € 200.000 extra in 2026 en 2027 en wordt gedekt uit de algemene reserve.

2. Algemene reserve grondbedrijf

De mutaties zijn:

- Toevoeging algemene reserve grondbedrijf nadeel € 254.848 in 2026, € 135.000 in 2027 en € 100.000 in 2028. In programma 4 Ruimte, wonen en ondernemen zijn de extra winst- en verliessaldi vanuit de grondexploitaties begroot. Deze worden toegevoegd of onttrokken uit de algemene reserve grondbedrijf. Daarnaast loopt de rente van de grondexploitaties via de algemene reserve grondbedrijf.
- Aanwending algemene reserve grondbedrijf voordeel structureel € 1.910. In 2024 zijn de panden aan de parklaan 6, 8 en 10 aangekocht. Hierbij is afgesproken om niet gedekte kosten te onttrekken aan de reserve grondbedrijf. Het bedrag van € 1.910 is een kleine aanpassing hierin.

3. Reserve Cultuurhuis

De verbouwing van het pand van het Cultuurhuis ad. € 3,2 miljoen brengt jaarlijkse kapitaallasten met zich mee van € 147.009. Deze extra lasten worden deels gedekt door de nog te vormen reserve dekking kapitaallasten Cultuurhuis (€ 65.569 per jaar) en deels via een extra OZB-verhoging van 2,39 % (€ 81.440 per jaar). De OZB-verhoging van 2,39 % komt bovenop de € 450.000 OZB-verhoging die wordt voorgesteld bij de voorgelegde maatregelen. De nieuwe reserve kapitaallasten wordt gevormd door een uitname uit de Algemene Reserve.

4. Reserve machinepark Openbare Werken

De mutaties zijn:

- Toevoeging reserve machinepark Openbare Werken nadeel € 5.000 in 2029 : Betreft jaarlijks hogere toevoeging van € 5.000. Om het vervangen van groot materieel van onze gemeentelijke buitendienst beter inzichtelijk te maken is er een meerjarenplanning gemaakt van wanneer welk materieel vervangen moet worden. Het is de bedoeling om de jaarlijkse afschrijvingskosten mee te nemen in de jaarbudgetten op de diverse kostenposten waarvoor het materieel ingezet wordt. De meerjarenplanning bevat een geschatte vervangingswaarde van in het totaal € 815.000 voor het grote materieel met een gemiddelde afschrijvingstermijn van 10 tot 15 jaar. De huidige reserve is daarvoor ontoereikend. Daarom wordt de reserve

structureel extra aangevuld, vanaf 2020 met € 5.000 en daarna jaarlijks met € 5.000 extra tot we in 2028 jaarlijks € 45.000 extra toevoegen aan de reserve.

- Aanwending reserve machinepark Openbare Werken nadeel € 23.747 structureel : Betreft mutaties in de jaarlijkse aanwending van de reserve ter dekking van de kapitaallasten investeringen groot materieel buitendienst.

5. Reserve IBOR

Toevoeging reserve IBOR voordeel € 35.000 structureel : Betreft een door de raad vastgestelde maatregel n.a.v. de recente kerntakendiscussie. De jaarlijkse toevoeging ad. € 35.000 aan de reserve IBOR komt met ingang van 2026 te vervallen.

6. Reserve Wegen

De verschillende mutaties betreffen:

- Onttrekking uit de reserve voor onderhoud van de trottoirs. Tijdens de behandeling van de jaarrekening 2024 is besloten om € 250.000 uit de winst van de jaarrekening 2024 beschikbaar te stellen voor het herstel en onderhoud van trottoirs, zodat het kwaliteitsniveau weer op peil wordt gebracht. Concreet is hiervoor in 2026 € 50.000 gereserveerd en in zowel 2027 als 2028 telkens € 100.000 uit de reserve vrijgemaakt.

7. Reserve onderhoud gebouwen

De mutaties zijn:

- Toevoeging reserve onderhoud gebouwen nadeel € 50.000 structureel : Betreft een door de raad vastgestelde ontwikkeling. Recent zijn door een extern bureau de meerjaren-onderhoudsplannen (MJOP's) van de gemeentelijke gebouwen opgesteld. Intern wordt op dit moment inzichtelijk gemaakt welk bedrag nodig is voor groot onderhoud aan de gebouwen voor de komende 5 jaar en de komende 10 jaar. De hoogte van de reserve onderhoud gebouwen is op dit moment € 597.000. De huidige reserve onderhoud gebouwen is gebaseerd op de MJOP's van 2015. Door de hoge inflatie van de afgelopen paar jaar zijn de onderhoudskosten enorm gestegen. Om het groot onderhoud voor de komende jaren te kunnen bekostigen zal de reserve onderhoud gebouwen flink verhoogd moeten worden. Nu wordt jaarlijks een bedrag van € 50.000 toegevoegd aan de reserve onderhoud gebouwen. Op dit moment wordt nog doorgerekend hoeveel incidenteel en structureel nodig is om het groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen voor de komende tien jaar te kunnen bekostigen. Via resultaatbestemming jaarrekening 2024 is door de raad eenmalig een bedrag van € 1 miljoen toegevoegd aan de reserve onderhoud gebouwen. Daarnaast wordt voorgesteld € 50.000 extra structureel toe te voegen aan de reserve onderhoud gebouwen.
- Toevoeging reserve onderhoud gebouwen nadeel € 2.500 in 2026 en de volgende jaren € 5.325 : Betreft indexering jaarlijkse toevoeging als gevolg van loon – en prijsstijgingen.

8. Reserve onderwijshuisvesting

De verschillende mutaties betreffen:

- Toevoeging reserve onderwijshuisvesting nadeel € 150.000 in 2027 oplopend naar € 300.000 vanaf 2028 : Betreft een door de raad vastgestelde ontwikkeling. In 2020 is het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting gemeente Woudenberg (IHP) vastgesteld. Bij de vaststelling van het IHP is besloten om het financieel risico op te nemen dat onze gemeente loopt bij de mogelijke beslissing van het Rijk om renovatie die de levensduur van een schoolgebouw verlengt onder de verantwoordelijkheid van de gemeente te laten vallen. Hiertoe is op dit moment een wetsvoorstel in voorbereiding. Als het wetsvoorstel is bekrachtigd, zullen de structurele lasten in de toekomst met minimaal € 149.000 toenemen. Het is overigens nog onduidelijk of gemeenten daarin gecompenseerd worden door het Rijk. Het bedrag van € 149.000 is reeds een aantal jaren als risico in de begroting opgenomen.

Dit bedrag is gebaseerd op renovatiekosten met prijspeil 2020. Gezien de stijging van bouwkosten (verwerkt in de normvergoedingen van de VNG) in de afgelopen paar jaar is de verwachting dat de structurele lasten zullen stijgen naar € 300.000. Voor 2027 wordt 50 % van dit bedrag ingeboekt en vanaf 2028 wordt de volledige € 300.000 ingeboekt. De eerste schoolgebouwen waarvoor deze nieuwe verantwoordelijkheid gevolgen zal hebben, zijn naar verwachting Kindcentrum Koningin Juliana en de Griftschool.

- Aanwending reserve onderwijshuisvesting voordeel € 76.081 structureel. Betreft mutaties in de jaarlijkse aanwending van de reserve ter dekking van de kapitaallasten investeringen onderwijshuisvesting (welke lopen via programma 1).

9. Reserve onderhoud sportpark De Grift

De verschillende mutaties betreffen:

- Toevoeging reserve onderhoud sportpark De Grift nadeel € 2.825 structureel. Betreft indexering jaarlijkse toevoeging als gevolg van loon – en prijsstijgingen.
- Toevoeging reserve onderhoud sportpark De Grift nadeel € 25.475 structureel. Betreft een door de raad vastgestelde ontwikkeling. Ten behoeve van een nieuwe gebruiksovereenkomst met de Stichting Beheer Sportpark de Grift (ingående 2026) is recent door een extern bureau een nulmeting gedaan. Het extern bureau heeft voor de gemeente een onderhoudsplan opgesteld met indicatieve kostenramingen voor het onderhoud en de vervangingsinvesteringen voor de komende jaren van het Sportpark. De concept berekeningen laten zien dat door loon- en prijsstijgingen van de afgelopen jaren de investeringsbedragen voor renovaties van de sportvelden flink zijn gestegen. De hoogte van de huidige reserve Sportpark De Grift is gebaseerd op het onderhoudsplan 2021-2025 met als prijspeil 2021. De nieuwe berekeningen (prijspeil 2025) geven aan dat de jaarlijkse toevoeging aan de reserve dient te stijgen met € 25.475. Bij de behandeling van de Kadernota 2026-2029 gingen we er nog vanuit dat de extra toevoeging maximaal € 50.000 zou bedragen.
- Aanwending reserve onderhoud sportpark De Grift voordeel € 14.277 in 2026 en gemiddeld € 12.680 in volgende jaren. Betreft mutaties in de jaarlijkse aanwending van de reserve ter dekking van de kapitaallasten investeringen vervanging/renovatie sportvelden (welke lopen via programma 1).

10. Reserve ICT

De verschillende mutaties betreffen:

- Toevoeging reserve ICT nadeel € 175.000 structureel. De jaarlijkse toevoeging is gebaseerd op de geraamde ICT investeringen voor de komende jaren.
- Aanwending reserve ICT voordeel € 142.804 in 2026 en gemiddeld € 143.710 gemiddeld in de volgende jaren. Betreft mutaties in de jaarlijkse aanwending van de reserve ter dekking van de kapitaallasten ICT investeringen (welke lopen via programma 5).

Overzicht verwerkte maatregelen kerntakendiscussie reserves

Verwerkte maatregelen kerntakendiscussie reserves	2026	2027	2028	2029
Beëindigen toevoeging reserve IBOR	35.000	35.000	35.000	35.000
Dividend uitkering ROVA naar algemene middelen	0	50.000	50.000	50.000
Totaal	35.000	85.000	85.000	85.000

PARAGRAFEN

Paragrafen algemeen

Dwarsdoorsnede begroting

De voor de programmabegroting verplicht voorgeschreven paragrafen beogen een “dwarsdoorsnede” te geven van de begroting, telkens gezien vanuit een bepaald perspectief. Het gaat daarbij om onderdelen van de financiële functie die betrekking hebben op de kaderstelling voor het beheer. Deze onderdelen hebben betrekking op financiële belangen en raken de hele begroting. Daarnaast zijn ze van belang voor het realiseren van de programma’s.

Het doel van de paragrafen is tweeledig. Ten eerste wordt de informatie die in de programma’s en overige financiële stukken versnipperd is weergegeven, gebundeld waardoor de raad een beter inzicht vanuit de verschillende, financieel gezien relevante, invalshoeken wordt verschaft. Daarnaast wordt door middel van de paragrafen aan de raad een instrument aangereikt dat kan fungeren om de kader stellende en controlerende taak uit te oefenen.

Wettelijk kader

Er zijn zeven paragrafen wettelijk voorgeschreven in het BBV. Verplichte indicatoren zijn door Woudenberg in een aparte bijlage verwerkt. Vanaf 2025 zijn de paragrafen Wet Open Overheid en Duurzaamheid voor het eerst opgenomen in de begroting.

A. Lokale heffingen

In deze paragraaf vindt u het beleid van Woudenberg met betrekking tot de lokale heffingen. Verder zijn hier opgenomen de belastingvoorstellen en de gevolgen hiervan voor de tarieven. We geven u een overzicht van de totale belastingopbrengsten en geven inzicht in de gevolgen voor de lokale lastendruk. Tenslotte melden wij u het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid voor belastingen.

B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt ingegaan op het weerstandsvermogen van de gemeente. Het weerstandsvermogen is de mate waarin onze gemeente in staat is de middelen vrij te maken om incidentele financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid inzake de gemeentelijke dienstverlening. In de paragraaf wordt aangegeven hoe hoog het weerstandsvermogen is en hoe wij de financiële risico’s schatten.

C. Onderhoud kapitaalgoederen

Dit onderdeel gaat in op het onderhoud van de infrastructuur. Wij geven een stand van zaken met betrekking tot het beleid van de gemeente inzake de kwaliteit en onderhoud van de kapitaalgoederen. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de totale kosten voor onderhoud kapitaalgoederen zoals opgenomen in de programma’s.

D. Financiering

In deze paragraaf gaat het om de uitvoering van de treasuryfunctie. Dit beantwoordt de vraag hoe het beleid wordt gefinancierd en hoe wordt omgegaan met het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

E. Bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering is vanaf 2018 weer opgenomen. Het betreft onder meer de onderwerpen Personeel en Organisatie. Dat we hier weer aandacht aanbesteden heeft vooral te maken de BBV-wijziging waardoor bijvoorbeeld de personeelskosten naar de afzonderlijke producten/taakvelden worden geboekt en niet langer op één groot overzichtelijk budget. In deze paragraaf wordt dit toegelicht.

Vanaf 2023 zal over de rechtmatigheid (verantwoordelijkheid van het college) in deze paragraaf worden gerapporteerd.

F. Verbonden partijen

Deze paragraaf geeft inzicht in de partijen waar Woudenberg zich bestuurlijk en financieel aan heeft verbonden. Dat wil zeggen dat de gemeente een zetel of stemrecht heeft in het bestuur en dat de gemeente middelen beschikbaar stelt. In de paragraaf worden de financiële risico's benoemd en de ontwikkelingen geschetst.

G. Grondbeleid

Het grondbeleid kan belangrijk zijn bij het uitvoering geven aan de doelstellingen zoals opgenomen in de programma's. Daarom is hier een afzonderlijke paragraaf aan gewijd. In deze paragraaf is aangegeven wat de actuele stand van zaken is van de in uitvoering zijnde complexen. Ook wordt er een prognose gegeven van de exploitatieresultaten van de complexen.

H. Wet Open Overheid (WOO)

De Wet open overheid (Woo) heeft als doel om overheden transparanter te maken. In dat kader dienen overheden binnen vijf jaar hun informatiehuishouding zodanig op te orde te hebben, dat zij de Woo op de juiste manier kunnen uitvoeren.

I. Duurzaamheid

De duurzaamheidsparagraaf geeft kort maar krachtig weer in hoeverre een bijdrage wordt geleverd aan de vastgestelde duurzaamheidscriteria. Ook wordt inzicht gegeven in de gevolgen en effecten van een voorstel op het brede thema duurzaamheid.

A. Paragraaf lokale heffingen

Wettelijk kader

In de Gemeentewet en in enkele bijzondere wetten is geregeld welke heffingen de gemeente aan haar inwoners en bedrijven mag opleggen. Welke heffingen er daadwerkelijk worden geheven, is een keuze van de raad. Gekozen is om verhoging van de belastingdruk zoveel mogelijk te beperken.

Kaderstellende beleidsnota's

Het beleid in Woudenberg voor de lokale heffingen is opgenomen in:

- de Kadernota 2026-2029.

Beleid Woudenberg

De gemeente Woudenberg kent een aantal heffingen welke wordt gelegitimeerd op basis van belastingverordeningen welke door de raad zijn vastgesteld. Deze heffingen zijn te verdelen in belastingen en retributies.

Onder belastingen wordt verstaan een gedwongen betaling aan de overheid, waar geen individuele prestatie van de betreffende overheid tegenover staat. Een retributie is de vergoeding van een dienst welke de overheid presteert ten voordele van de heffing plichtige. Op dit punt verschilt zij van een belasting, omdat er bij een belasting geen onmiddellijke concrete tegenprestatie tegenover staat.

Door de gemeente Woudenberg worden de volgende heffingen opgelegd:

- Belastingen, tot deze groep behoren onroerende zaakbelastingen, hondenbelasting en toeristenbelasting. De opbrengst van deze heffingen is vrij besteedbaar.
- Retributies, tot de retributies behoren de afvalstoffenheffing, reinigingsrecht, rioolrechten, leges, marktgeld, begrafenisrechten en brandweerrechten. Bij retributies mogen de geraamde inkomsten niet boven de geraamde uitgaven van de betreffende dienst uitkomen. Winst maken is niet toegestaan. Bij sommige diensten gelden wettelijk vastgelegde tarieven welke landelijk gelijk zijn, bijvoorbeeld voor het opmaken van aktes van de burgerlijke stand of bij het behandelen van naturalisatieverzoeken. In bepaalde gevallen zijn in hogere wetgeving maximumtarieven opgenomen. Voorbeelden hiervan zijn de afgifte van paspoorten en identiteitskaarten.

Voor de hoogte van de tarieven en leges gelden de volgende beleidsuitgangspunten:

- voortzetten van gemaakte keuzes vanuit het verleden;
- streven naar 100% kostendekking van tarieven en leges;
- de lokale lastendruk stijgt in principe niet met meer dan de inflatiecorrectie.

Huidige lokale lastendruk:	Nederland 2025 (Coelo)	Woudenberg 2026	Woudenberg 2025	Verschil 2026-2025	Verschil in %
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonhuishouden	€ 964	€ 1.025	€ 973	€ 52,43	5,11%
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 1.053	€ 1.068	€ 1.015	€ 53,43	5,00%
OZB woningen	0,0924%	0,0954%	0,0930%	0,0024%	2,60%
OZB niet-woningen eigenaar	0,3365%	0,2228%	0,2118%	0,0110%	5,20%
OZB niet-woningen gebruiker	0,2388%	0,1787%	0,1699%	0,0088%	5,20%
WOZ waarde gemiddelde *	€ 506.000	€ 505.000	€ 491.000	€ 14.000	2,85%
OZB berekening (WOZ waarde x OZB %) *	€ 453	€ 482	€ 457	€ 25,23	5,53%
Afvalstoffenheffing 140 liter container	€ 291	€ 295	€ 278	€ 17,20	5,83%
Afvalstoffenheffing 240 liter container	€ 364	€ 325	€ 308	€ 17,20	5,29%
Rioolheffing éénpersoonhuishouden	€ 220	€ 248	€ 238	€ 10,00	4,03%
Rioolheffing meerpersoonshuishouden	€ 235	€ 261	€ 250	€ 11,00	4,21%
Hondenbelasting (per hond)	€ 78,21	€ 84,40	€ 82,25	€ 2,15	2,61%
Toeristenbelasting (per overnachting)	€ 2,30	€ 1,74	€ 1,70	€ 0,04	2,60%

* Voor de berekening van het OZB bedrag 2026 is een geschatte stijging van de WOZ-waarde meegenomen van 2,85 % en een stijging van het OZB tarief woningen van 2,6 %. Hierover ontvangt de raad een definitief voorstel bij de vaststelling van de belastingverordeningen 2026 in de raad van december 2025.

Ontwikkelingen

De lokale lastendruk in de gemeente Woudenberg scoort in verschillende publicaties bovengemiddeld als het gaat om de lastendruk. Daarnaast liggen in 2025 de woonlasten van Woudenberg iets boven het landelijk gemiddelde.

In dit hoofdstuk wordt een eerste inzicht geboden in de ontwikkeling van de belastingen en tarieven in het jaar 2026. De ontwikkelingen van de volgende belastingsoorten worden onder de loep genomen:

- onroerende zaakbelastingen;
- afvalstoffenheffing en reinigingsrechten;
- rioolheffing;
- hondenbelasting;
- toeristenbelasting;
- overige tarieven.

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

De afgelopen jaren is besloten de OZB-tarieven jaarlijks te corrigeren met niet meer dan de inflatiecorrectie. Voor 2026 wordt een inflatie verwacht van 2,6 %. Het percentage van 2,6 is een inschatting op basis van de raming van het Centraal Planbureau februari 2025 (inflatie, nationale consumentenprijsindex cpi 2026).

In 2024 is onderzoek gedaan naar de opbrengst OZB versus de korting OZB in de algemene uitkering van onze gemeente. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat de netto opbrengst OZB niet woningen, in verhouding, veel lager is dan de netto opbrengst OZB woningen voor Woudenberg. Dit komt omdat de OZB tarieven niet-woningen van Woudenberg veel lager zijn dan de OZB tarieven niet-woningen die het rijk

acceptabel vindt en hanteert voor de korting in de algemene uitkering. Het verschil tussen het OZB tarief woningen van Woudenberg en die het rijk acceptabel vindt is veel kleiner.

Conform de door de raad vastgestelde Kadernota 2026-2029 wordt voorgesteld het OZB tarief voor woningen te laten stijgen met 2,6 % en de OZB tarieven voor niet-woningen te laten stijgen met 5,2 %.

OZB	2026
OZB woningen	2,6%
OZB niet-woningen	5,2%

Rioolheffing

Voor rioolheffing geldt als uitgangspunt een 100% kostendekking. Op basis van de kostendekkingsberekening in het Waterplan 2025-2029 wordt geadviseerd de rioolheffingstarieven vanaf 2025 tot en met 2039 jaarlijks met € 2 te laten stijgen. Daarnaast dient vanaf 2026 jaarlijks de inflatie doorberekend te worden op de rioolheffing.

Vanaf 2030 stijgen de uitgaven als gevolg van grote vervanging investeringen in de riolering, daarom is een geleidelijke stijging nu wenselijk om de financiële uitdaging niet voor ons uit te schuiven in de tijd.

Bij de vaststelling van het Waterplan 2025-2029 is besloten dat in 2026 eenmalig de tarieven worden verhoogd met € 4 (inhaalslag 2025 € 2 en de normale verhoging 2026 € 2). Naast de stijging van € 4 worden de tarieven in 2026 verhoogd met 2,6 % vanwege inflatie. De tarieven 2026 voor gebruiker en eigenaar worden dan als volgt:

Rioolheffing	2026	2025
Gebruiker (eenpersoonshuishouden)	€ 75,70	€ 72,50
Gebruiker (meerpersoonshuishouden)	€ 89,00	€ 85,40
Eigenaar	€ 172,05	€ 165,07
Totaal (eenpersoonshuishouden)	€ 247,75	€ 237,57
Totaal (meerpersoonshuishouden)	€ 261,05	€ 250,47

Afvalstoffenheffing

We willen inwoners stimuleren het afval beter te scheiden en daarmee de hoeveelheid restafval te verminderen. Hiervoor is per 1 januari 2017 diftar ingevoerd. Inwoners betalen voor het aantal keren dat ze restafval aanbieden. Daarnaast betalen ze een vast bedrag voor de overige afvalstromen. Zodoende betalen inwoners vanaf 2017 twee tarieven: het vastrecht en het variabele tarief. Het vastrecht is voor iedereen gelijk. Het variabele tarief hangt af van het aantal keren dat een minicontainer aan de straat wordt gezet of van het aantal keren dat afval in de ondergrondse container gestort wordt. Met het variabele tarief worden alleen de kosten van het inzamelen, transporteren en verwerken van het restafval gedekt. De overige kosten worden gedekt vanuit het vastrecht.

Vanaf 2024 lopen de kosten afval op door loon- en prijsstijgingen. De verwachting is dat de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing stapsgewijs zal dalen naar € 100.000 (eind 2026). Gezien de stijgende kosten en alle ontwikkelingen zal de komende jaren de tarieven voor afvalstoffenheffing stijgen aangezien dekking via de voorziening afvalstoffenheffing dan niet meer mogelijk is.

We verwachten in 2026 een tekort op afval van circa € 200.000. Dat is ongeveer € 36 per huishouden. We stellen voor 50 % van het tekort in 2026 ten laste te brengen van de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing en 50 % te dekken via aanpassing van de afvaltarieven. Het tarief vastrecht zal in 2026 stijgen van € 238,80 naar € 256 (= € 17,20 stijging per huishouden).

Waarschijnlijk zal vanaf 2027 het tekort op afval voor 100 % gedekt moeten worden via aanpassing afvaltarieven (betekent nogmaals een stijging van circa € 18 per huishouden).

Tarieven voor de afvalstoffenheffing	2026	2025
Vastrecht per aansluiting	€ 256,00	€ 238,80
Aanbieden van 240 liter restafvalcontainer per keer	€ 11,50	€ 11,50
Aanbieden van 140 liter restafvalcontainer per keer	€ 6,50	€ 6,50
Aanbieden van 60 liter zak restafval aan ondergrondse container	€ 1,90	€ 1,90

Kwijtschelding (minima) en vrijstelling (medicatie indicatie) van afvalstoffenheffing werden de afgelopen jaren verleend op basis van het aantal ledigingen. Vanaf 2025 wordt kwijtschelding en vrijstelling verleend voor een vast bedrag. Kwijtschelding minima bedraagt € 320 en vrijstelling medische indicatie € 85. Deze aanpassing is op verzoek van GBLT doorgevoerd. Vanaf 2025 worden de belastingaanslagen via de belastingssamenwerking GBLT opgelegd.

De definitieve tarieven 2026 zullen aan de raad worden voorgelegd bij de vaststelling verordeningen 2026 (raad december 2025).

Tarieven Afvalstoffenheffing	Vastrecht	aantal ledigingen	tarief per lediging	totaal (€)	Kwijtschelding /vrijstelling	Totaal te betalen
240 liter container	€ 256,00	4	€ 11,50	€ 302,00		€ 302,00
240 liter container	€ 256,00	6	€ 11,50	€ 325,00		€ 325,00
240 liter container	€ 256,00	12	€ 11,50	€ 394,00		€ 394,00
140 liter container	€ 256,00	4	€ 6,50	€ 282,00		€ 282,00
140 liter container	€ 256,00	6	€ 6,50	€ 295,00		€ 295,00
140 liter container	€ 256,00	12	€ 6,50	€ 334,00		€ 334,00
ondergrondse container	€ 256,00	22	€ 1,90	€ 297,80		€ 297,80
ondergrondse container	€ 256,00	26	€ 1,90	€ 305,40		€ 305,40
ondergrondse container	€ 256,00	52	€ 1,90	€ 354,80		€ 354,80
Kwijtschelding/ vrijstelling						
Minima (vast bedrag)					€ 320,00	
Medicatie indicatie (vast bedrag)					€ 85,00	

Hondenbelasting

De afgelopen jaren is besloten het tarief voor hondenbelasting jaarlijks te laten stijgen met het inflatiepercentage. Voor 2026 wordt, conform voorstel Kadernota 2026-2029, uitgegaan van een verhoging van 2,6 % (tarief afgerond op € 84,40 per hond)

Jaarlijks zal bij de nieuwe begroting de stijging opnieuw worden bepaald a.d.h.v. het dan geldende inflatiecijfer.

Hondenbelasting	2026	2025
Per hond	€ 84,40	€ 82,25
Kennel	€ 422,00	€ 411,25

Toeristenbelasting

In de begroting 2026-2029 wordt uitgegaan van een verhoging van 2,6 % voor 2026. Dit is conform voorstel Kadernota 2026-2029.

Jaarlijks zal bij de nieuwe begroting de stijging opnieuw worden bepaald a.d.h.v. het dan geldende inflatiecijfer.

Toeristenbelasting	2026	2025
Per overnachting	€ 1,74	€ 1,70

Lijkbezorgingsrechten

De raad heeft eind 2012 ingestemd met de handhaving van kwaliteitsbeeld A op de begraafplaats zoals vastgelegd in het Groenbeleidsplan 2011. De raad heeft toen tevens besloten de grafrechten geleidelijk te verhogen met 3% (in 2013 en 2014), 4% (in 2015) en 5% (in de jaren 2016-2023). Voor 2026 wordt voorgesteld de grafrechten en overige tarieven te laten stijgen met 2,6 % (het inflatiepercentage).

Lijkbezorgingsrechten	2026	2025
Grafrechten (verlenen grafrecht)	2,6%	2,8%
Overige (begraven/grafdekking/etc)	2,6%	2,8%

Recapitulatie voorstellen college

In het onderstaande overzicht zijn de voorstellen van het college met betrekking tot de stijging van de lokale heffingen weergegeven:

Lokale heffingen	2026
Tarief OZB woningen	+ 2,6 %
Tarief OZB niet-woningen	+ 5,2 %
Tarief afvalstoffenheffing (huishouden)	+ 6,0 %
Tarief rioolheffing	+ 4,2 %
Tarief toeristenbelasting (per overnachting)	+ 2,6 %
Tarief hondenbelasting (per hond)	+ 2,6 %

Kwijtscheldingsbeleid

Voor inwoners van Woudenberg met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Gehele of gedeeltelijke kwijtschelding is mogelijk voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing, hondenbelasting en de OZB.

Opleggen belastingaanslagen

Vanaf 2025 zullen de belastingaanslagen via de belastingsamenwerking GBLT worden opgelegd. In 2026 worden de belastingaanslagen (samen met de beschikkingen, WOZ tijdvak 2026) eind februari verzonden. Er kan gekozen worden voor automatische incasso, het belastingbedrag wordt dan in tien maanden geïnd.

Betaaltermijnen belastingaanslagen 2026	Automatische incasso
1 ^e betaaltermijn	Maart 2026
2 ^e betaaltermijn	April 2026
3 ^e betaaltermijn	Mei 2026
4 ^e betaaltermijn	Juni 2026
5 ^e betaaltermijn	Juli 2026
6 ^e betaaltermijn	Augustus 2026
7 ^e betaaltermijn	September 2026
8 ^e betaaltermijn	Oktober 2026
9 ^e betaaltermijn	November 2026
10 ^e betaaltermijn	December 2026

B. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen is het vermogen om onverwachte, substantiële kosten op te vangen, zonder dat de uitvoering van de taken en de bedrijfsvoering in gevaar komt. Het geeft de robuustheid van de financiële positie aan. Om vast te kunnen stellen of het weerstandsvermogen voldoende is, inventariseren wij de belangrijkste risico's. De risico's zetten we af tegen de middelen en mogelijkheden om de risico's op te vangen.

Beleidskaders

Het algemene beeld ten aanzien van het weerstandsvermogen is vastgelegd in hoofdstuk 5 Financiële positie (reserves/ weerstandsvermogen) van de Kadernota 2026-2029. Beleidswijzigingen op dit gebied worden indien van toepassing aan u voorgelegd door middel van een raadsvoorstel.

Het beleid van onze gemeente voor het weerstandsvermogen is vastgelegd in de volgende nota's:

Beleidsstuk	Jaar vaststelling	Planperiode
Notitie risicomanagement	2006	N.v.t.
Notitie stille reserves 2020	2020	N.v.t.
Notitie herschikking reserves	2020	N.v.t.

Ontwikkelingen

Op het gebied van het weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn er geen bijzondere externe ontwikkelingen te melden.

Risicoprofiel

Hier presenteren wij de belangrijkste risico's. De prioritering van de risico's vindt plaats aan de hand van de volgende schaalindeling van de kans:

Schalen voor de inschatting van de kans dat het risico zich in volle omvang voordoet

- Groot (= 60%) waarschijnlijk, de kans dat de gebeurtenis zich voordoet is groot;
- Gemiddeld (= 40%) mogelijk, de kans dat de gebeurtenis zich voordoet is gemiddeld;
- Klein (= 20%) de kans dat de gebeurtenis zich voordoet is klein.

In Woudenberg hebben we twee soorten risico's namelijk : programmarisico's (structureel en incidenteel) en risico's die voortvloeien uit de grondexploitaties.

In de volgende tabel presenteren wij de inschatting van de belangrijkste structurele risico's op kortere en langere termijn.

De incidentele risico's en de risico's voor de grondexploitatie presenteren wij afzonderlijk.

Toelichting structurele risico's

Programmarisico's	Begroting 2026	Risico %	Omvang risico	Kans	Bedrag risico
<i>Programma 1 - Samenleving</i>					
Leerlingenvervoer	676.000	10%	67.600	60%	40.560
Sociaal domein uitgaven	12.000.000	10%	1.200.000	40%	480.000
Totaal programma 1 - Samenleving	12.676.000		1.267.600		520.560
<i>Programma 2 - Leefomgeving</i>					
Volksgezondheid/groen	P.M.	-	50.000	60%	30.000
Totaal programma 2 - Leefomgeving	0		50.000		30.000
<i>Programma 5 - Dienstverlening</i>					
Gemeenschappelijke regelingen	2.800.000	5%	140.000	60%	84.000
Dienstverleningsovereenkomst ICT	P.M.	-	290.000	60%	174.000
Ontwikkelingen HRM (incl. inhuur)	8.500.000	5%	425.000	60%	255.000
Uitvoering maatregelen kerntakendiscussie	1.884.000	50%	942.000	20%	188.400
Totaal programma 5 - Dienstverlening	13.184.000		1.797.000		701.400
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>					
Algemene uitkering	26.300.000	2,5%	657.500	40%	263.000
Herijking gemeentefonds (€ 115,00 – € 82,50 p/inw.)	487.500	100%	487.500	20%	97.500
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	26.787.500		1.145.500		360.500
Overige kleinere risico's		-	200.000	20%	40.000
Totaal structurele risico's	52.647.500		4.459.600		1.652.460

Programma 1 - Samenleving

- Leerlingenvervoer

Wij zijn wettelijk verplicht om een adequaat systeem van leerlingenvervoer aan te bieden. De kosten van het vervoer zijn sterk afhankelijk van het aantal leerlingen, het aantal ritten en de bestemming van de ritten. Doordat het een open-einde regeling betreft, moet als risico rekening worden gehouden met een bedrag van € 76.700 (= +/- 10 % van het huidige budget) met een kans hierop van 60 %. Het uiteindelijke risicobedrag komt daarmee op € **40.560**. Het risicobedrag is niet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2025.

- Sociaal domein

De taken en verantwoordelijkheden voor de Jeugdzorg en Wmo (de onderdelen dagactiviteiten en begeleiding) liggen voor een groot deel bij gemeenten. Net als bij leerlingenvervoer, betreft dit ook een open-einde regeling. Voor het sociaal domein houden wij als risico rekening met 10 % van de totale uitgaven, uitgaande van recente cijfers. 10 % van het totale budget van € 12.000.000 is € 1.200.000. De kans hierop ramen we op 40 %. Het risicobedrag komt daarmee op € **480.000**. Bij de begroting 2025 was het risicobedrag nog berekend op € 440.000. Door stijging van het budget met € 1.000.000 stijgt ook het risicobedrag.

Programma 2 - Leefomgeving

- Volksgezondheid/groen

Wij kunnen geconfronteerd worden met ziekten en plagen zoals MKZ, teken en de eikenprocessierups. Voor preventie, toezicht en bestrijding hiervan is een beperkt budget beschikbaar. De kosten voor het bestrijden variëren, afhankelijk van de mate van overlast en de methode van bestrijding. Wij gaan uit van een financieel risico van € 50.000. Vanwege de klimaatverandering is de kans bijgesteld naar 60 % met een risicobedrag van € **30.000**. Het risicobedrag is niet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2025.

Programma 5 - Bestuur en dienstverlening

- Gemeenschappelijke regelingen

Het deelnemen aan gemeenschappelijke regelingen betekent het gedeeltelijk inleveren van autonomie op bepaalde beleidsterreinen. Besluiten binnen de gemeenschappelijke regeling met financiële gevolgen zijn bindend voor alle deelnemende gemeenten. Wij kunnen besluiten met

betrekking tot nieuw beleid niet zelfstandig beïnvloeden, met als gevolg dat de financiële consequenties een voldongen feit zijn. Als risico nemen we 5 % op van de totale bijdrage van € 2.800.000 is € 140.000. De kans hierop ramen we op 60 %. Het risicobedrag komt daarmee op **€ 84.000**. De ervaring van de afgelopen 3 jaar leert dat het risicobedrag reëel is. Bij de begroting 2025 was het risicobedrag nog berekend op € 78.000. Door stijging van het budget met € 200.000 stijgt ook het risicobedrag.

- Dienstverleningsovereenkomst ICT

De gemeente Veenendaal is op dit moment onze dienstverlener voor ICT-diensten. De huidige dienstverleningsovereenkomst (DVO) is verouderd en sluit niet meer aan bij de actuele situatie, eisen en behoeften. Met name op het gebied van werkplekbeheer, het Service Level Agreement (SLA) en de toenemende eisen rondom informatieveiligheid hebben zich ontwikkelingen voorgedaan en/of zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk. De afgelopen maanden hebben gesprekken over de nieuwe DVO plaatsgevonden en momenteel wordt een benchmark uitgevoerd. De uitkomsten van de benchmark zijn ten tijde van het opstellen van deze begroting nog niet bekend. De (financiële) impact welke deze uitkomsten op de DVO hebben, daarmee ook niet. Dat de aanvullende maatregelen die nodig zijn financiële consequenties gaan hebben is inmiddels wel duidelijk. Het exacte bedrag is echter afhankelijk van de keuzes die binnen de vernieuwde DVO gemaakt worden. De komende periode lopen de gesprekken om tot een nieuwe DVO te komen, door.

Conform de oude DVO betaalde de gemeente Woudenberg de afgelopen jaren € 110.000 aan de gemeente Veenendaal voor de ICT-diensten. In de Kadernota 2026 was reeds een budgetverhoging van in totaal € 180.000 (€ 140.000 en € 40.000) opgenomen. De aanvullende kosten als gevolg van het vernieuwde DVO zijn vooralsnog PM geraamd. Het financieel risico wordt hierdoor ingeschat op basis van € 290.000 en de kans wordt geschat op 60%. Dit betekent een risicobedrag van **€ 174.000** (60 % van € 290.000), bovenop het reeds begrote bedrag. Dit vormt een extra risico ten opzichte van de Begroting 2025. Bij de Kadernota 2027 volgt een nadere toelichting op de stand van zaken als dan.

- Ontwikkelingen HRM

De arbeidsmarkt blijft volatiel. In de komende vijf jaar gaat 20% van de gemeente ambtenaren met pensioen. De gemeente moet zich hierop voorbereiden. Omliggende gemeenten van grotere omvang betalen medewerkers in hogere salarisschalen, bij een kleine gemeente is er een afslag van de algemene uitkering op dit vlak. Dat betekent dat er bredere problematiek is dan alleen de pensioneringen in onze eigen organisatie. Het aantal vacatures binnen de gemeentelijke sector blijft stijgen. We verwachten dat er soms moeilijk in te vullen vacatures zijn. Dat bepaalde functies beter betaald moeten worden om personeel te trekken. Door het moeilijk invullen van sommige vacatures zal de komende periode de kosten voor inhuur personeel toenemen.

De wens is om hiernaast te kijken naar innovatie op het gebied van HRM. Door medewerkers duurzaam inzetbaar te maken, of collega's in (deels) in dienst te houden die met pensioen gaan. Artificial Intelligence biedt mogelijk kansen. Bijvoorbeeld door automatisering van bepaalde processen. In het tweede halfjaar van 2025 wordt het onderzoek naar het functiehuis van de gemeente afgerond. Waar nodig wordt onderhoud gepleegd of worden nieuwe functieomschrijvingen gemaakt. Dit kan ook effect hebben op de inschaling van medewerkers. De inzet is om dat binnen de huidige loonsom te pogen op te lossen.

Als risico nemen we 5 % op van de totale personeelskosten van € 8.500.000 is € 425.000. De kans hierop ramen we op 60 %. Het risicobedrag komt daarmee op **€ 255.000**. Door stijging van het budget met € 1.000.000 stijgt ook het risicobedrag.

- Uitvoering maatregelen kerntakendiscussie (= nieuw risico)

Bij de vaststelling van de Kadernota 2026-2029 is door de raad een besluit genomen over een definitief pakket aan maatregelen om de financiële situatie van de gemeente op langere termijn te verbeteren. Het gaat om een pakket aan maatregelen van € 1.884.000.

Op basis van ervaring van voorgaande bezuinigingsrondes weten we dat een deel van de maatregelen moeilijk realiseerbaar is. We verwachten dat 50 % van maatregelen (= € 942.000) 100 % gerealiseerd gaat worden. Van de overige 50 % aan maatregelen zal 20 % moeilijk realiseerbaar zijn ($€ 942.000 \times 20 \% = € 188.400$). Het risicobedrag bedraagt **€ 188.400**. Dit is een nieuw risico ten opzichte van de begroting 2025.

Algemene dekkingsmiddelen

- Algemene uitkering

De algemene uitkering vormt een belangrijke risicofactor. De hoogte van de algemene uitkering is afhankelijk van heel veel factoren. Uitgaande van een marge van 2,5 % van de geraamde algemene uitkering bedraagt het inkomstenrisico € 657.500. Hiervan nemen we 40 % is **€ 263.000** mee als risicobedrag. Bij de begroting 2025 was het risicobedrag nog berekend op € 242.820. Door stijging van de algemene uitkering met € 2.000.000 stijgt ook het risicobedrag.

- Herijking Gemeentefonds;

De herijking van het Gemeentefonds blijft een bron van zorg en onzekerheid. Hoewel er op termijn meer duidelijkheid wordt verwacht over de herverdeling, zal dit naar verwachting nadelig uitpakken voor de gemeente Woudenberg. Op basis van de huidige informatie is Woudenberg tot 2031 een nadeelgemeente, met uiteindelijk een structureel tekort van € 115 per inwoner. Afgelopen februari is door de minister van BZK een brief naar de Tweede Kamer gestuurd waarin is aangegeven dat de ingroei van het herverdeeffect vanaf 2027 stapsgewijs wordt vervolgd, met een maximum van € 15 per inwoner per jaar. Er is inmiddels al € 37,50 per inwoner als nadeel verwerkt in de algemene uitkering. Wij conformeren ons in het financiële beeld aan deze vervolgstappen. Dit is ook in overeenstemming met de lijn van de provinciale toezichthouder. In onze begroting is vanaf 2027 een nadeel verwerkt oplopend naar € 45 per inwoner in 2029. Met deze aanvulling is € 82,50 per inwoner in 2029 als nadeel verwerkt in de begroting 2026-2029. De omvang van het risico dat dan nog overblijft is € 32,50 nadeel per inwoner (€ 115 minus € 82,50). Uitgaande van 15.000 inwoners is de omvang van het risico € 487.500. Met een kans van 20 % bedraagt het risicobedrag **€ 97.500**. Bij de begroting 2025 was het risicobedrag nog berekend op € 688.200. Het risico is nu veel lager aangezien in deze begroting € 45 per inwoner in de financiële cijfers is verwerkt.

Overige kleinere risico's

Het gaat hierbij om diverse risico's met een beperkte financiële impact (bedragen < € 25.000). Voorbeelden hiervan zijn risico's in verband met garantstellingen, juridische procedures, bijdrage gemeente bij internationale rampen, rente en vandalisme.

De incidentele programmarisico's geven het volgende beeld te zien:

Programmarisico's - incidenteel	Begroting 2026	Risico %	Omvang risico	Kans	Bedrag risico
<i>Programma 5 - Bestuur en dienstverlening</i>					
Voorziening Wethouders-pensioenen	1.390.000	10%	139.000	60%	83.400
<i>Totaal programma 5 - Dienstverlening</i>	<i>1.390.000</i>		<i>139.000</i>		83.400
Loon- en prijsstijgingen	250.000	100%	250.000	60%	150.000
Totaal incidentele risico's	1.640.000		389.000		233.400

- Voorziening wethouders-pensioenen

De voorziening wethouders pensioenen wordt jaarlijks geactualiseerd. Vooral renteontwikkelingen kunnen invloed hebben op de hoogte van de voorziening. Het risico schatten wij in op € 1.390.000 (verwachte stand van de voorziening per 1 jan 2026) met een risico van 10 % en een kans van 60 %. Het risicobedrag is **€ 83.400**. Het risicobedrag is minimaal gewijzigd ten opzichte van de begroting 2025 (stijging van de voorziening).

- Loon- en prijsstijgingen

In de begroting 2026-2029 is zoveel mogelijk rekening gehouden met loon- en prijsstijgingen. De kans is aanwezig dat alsnog budgetten bijgesteld moeten worden vanwege loon- en prijsstijgingen. De omvang van dit risico is € 250.000 met een kans van 60 %. Het risicobedrag bedraagt **€ 150.000**. Het risicobedrag is niet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2025.

De risico's op het gebied van de grondexploitaties zien er als volgt uit:

Grondexploitatie- risico's	Risico	Nog te realiseren winst	Voor- zie- ning	Omvang risico	Kans	Bedrag risico
<i>Bouwgronden in exploitatie</i>						
1. Hoevelaar fase 1 (8 ^e herz)	41.653	182.500	0	0	40%	0
2. Hoevelaar fase 2 (1 ^e herz)	159.180	278.151	0	0	40%	0
<i>Bouwgronden niet in exploitatie</i>						
1. Overige gronden Laagerfseweg				1.600.000	20%	320.000
2. Overige gronden Parklaan 6-10				1.262.000	20%	252.400
3. Overige gronden Dorpsstraat 20-22				700.000	60%	420.000
<i>Bouwgronden nog niet in exploitatie</i>						
1. Hoevelaar fase 3				4.470.900	40%	1.788.300
Totaal incidentele grondexploitatie- risico's	200.833	460.651	0	8.032.900		2.780.700

Toelichting risico's grondexploitaties

Bouwgronden in exploitatie

De risico's die zich voordoen binnen de grondexploitaties worden, indien mogelijk, binnen het exploitatieresultaat opgevangen. Dit gaat ten koste van de eindwaarde van het project, waardoor er minder winst overblijft. Dit heeft gevolgen voor de toevoeging aan de reserve Grondbedrijf. Komt de exploitatie negatief uit dan komt dit resultaat ten laste van de reserve Grondbedrijf. Bij de grondexploitaties Hoevelaar fase 1 en 2 kunnen de risico's opgevangen worden binnen de nog te realiseren winst. Het risicobedrag is daarom **nihil**.

Overige gronden

Het college van burgemeester en wethouders heeft besloten het perceel Laagerfseweg voorlopig niet te verkopen. Voor dit perceel is een risicobedrag berekend van **€ 320.000**.

In 2024 zijn de percelen Parklaan 6-10 en 8 aangekocht. Door deze strategische aankoop krijgt de gemeente invloed op de invulling van het gebied aangrenzend aan het gemeentehuis. Het gaat hier om een strategische, beeldbepalende locatie. Voor deze percelen is een risicobedrag berekend van **€ 252.400**.

Recent zijn de percelen Dorpsstraat 20-22 aangekocht. Door de aankoop van deze objecten wordt voorkomen dat beide panden weer langjarig als woning in gebruik genomen worden en daarmee een verstoring blijven vormen in de aan een gesloten winkelstraat. Na aankoop zal een plan gemaakt worden op welke wijze de locatie op de markt te zetten en te verkopen aan een ontwikkelaar die daar een winkelruimte met appartementen op de verdieping kan realiseren, welke bijdraagt aan de versterking van het centrum. Voor deze percelen is een risicobedrag berekend van **€ 420.000**.

De drie risico's worden meegenomen in de totale risico's grondexploitaties. Het risico bedrag ad. € 992.400 kan opgevangen worden binnen de algemene reserve grondbedrijf.

Bouwgronden nog niet in exploitatie

Recent heeft de raad ingestemd met het verwerven van de onverdeelde helft van het plangebied Hoevelaar Fase 3. Met het verwerven krijgt de gemeente mede regie over de ontwikkeling / verwerving van 50% van plangebied. In de concept koopovereenkomst is opgenomen dat de aankoop pas tot stand komt bij een onherroepelijk omgevingsplan. Het planologisch risico blijft daarmee bij de huidige eigenaren.

Door de gemeente is inzichtelijk gemaakt wat het effect is van een aantal uitvoeringsrisico's vanaf een onherroepelijk omgevingsplan. De uitvoeringsrisico's zijn berekend op een risicobedrag van **€ 1.788.300**.

In totaliteit zijn de risico's:

Programmarisico's - structureel	€ 1.652.460
Programmarisico's - incidenteel	€ 233.400
Risico's grondexploitatie	€ 2.780.700
Totaal	€ 4.666.560

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover wij beschikken om niet-geraamde kosten die onverwachts en substantieel zijn (bijvoorbeeld in geval van een calamiteit) te dekken. De weerstandscapaciteit verdelen we in incidenteel en structureel.

Incidentele weerstandscapaciteit

Onderdelen van de incidentele weerstandscapaciteit zijn:

1. Algemene reserves - vrij aanwendbare deel;
2. Bestemmingsreserves - bestemming nog te wijzigen;
3. Stille reserves;
4. Post onvoorziene uitgaven;
5. Incidentele beleidsruimte.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de:

6. Onbenutte belastingcapaciteit;
7. Vrije begrotingsruimte

Bedragen in euro's

Weerstandscapaciteit Woudenberg	
<u>Weerstandscapaciteit per 1-1-2026:</u>	
- Algemene reserve	10.342.779
- Algemene reserve grondbedrijf	2.470.203
- Stille reserves	0
- Onvoorziene uitgaven	0
- Onbenutte belastingcapaciteit *	1.531.000
- Vrije begrotingsruimte	0
Totaal	14.343.982

Toelichting:

1. De algemene reserve dient als buffer voor het opvangen van risico's en verplichtingen waar geen voorzieningen voor zijn gevormd en ter dekking van onverwachte tekorten op de jaarrekening. Het geraamde saldo van de algemene reserve bedraagt per 1 januari 2026 € 10.343.000. We verwachten dat over de periode 2026 tot en met 2029, gezien de begrotingsresultaten in totaal,

geen grote bedragen via de exploitatie worden toegevoegd aan de algemene reserve om de reserve positie te verbeteren. Het meerjarig verloop van de reserve is recent toegelicht in hoofdstuk 5 Financiële positie (reserves/ weerstandsvermogen) van de Kadernota 2026-2029.

2. De algemene reserve grondbedrijf dient ter dekking van alle risico's van de grondexploitaties, de bouwgronden nog niet in exploitatie en de overige gronden. De algemene reserve grondbedrijf bedraagt per 1 januari 2026 € 2.470.000 en is in z'n geheel vrij aanwendbaar en daarom meegenomen in de weerstandscapaciteit 2026. Het meerjarig verloop van de reserve is recent toegelicht in hoofdstuk 5 Financiële positie (reserves/ weerstandsvermogen) van de Kadernota 2026-2029.
3. In oktober 2020 hebt u de Notitie stille reserves vastgesteld. Bij stille reserves gaat het om bezittingen die een overwaarde (verkoopwaarde > boekwaarde) hebben en wij direct kunnen verkopen. In deze notitie is aangegeven dat wij geen bezittingen hebben die aan deze voorwaarden voldoen.
4. Wij houden in deze begroting geen rekening met een budget voor onvoorziene uitgaven.
5. De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de mogelijkheden die wij als gemeente nog hebben om binnen de wettelijke grenzen onze belastingopbrengsten te verhogen. De totale onbenutte belastingcapaciteit bedraagt:

Onbenutte belastingcapaciteit	Begroting 2026
a. Onroerende zaakbelastingen	1.531.000
b. Rioolheffing	N.v.t.
c. Afvalstoffenheffing	N.v.t.
Totaal onbenutte belastingcapaciteit	1.531.000

Ad a. Onroerende zaakbelastingen

Voor het berekenen van de maximale belastingtarieven wordt gebruik gemaakt van de normen voor het artikel 12-beleid. Dit betekent dat indien onze gemeente Woudenberg niet meer in staat zou zijn om de structureel zich manifesterende risico's binnen de exploitatie op te vangen wij door het Rijk gewezen worden op de mogelijkheid om de OZB-tarieven te verhogen om zodoende meer structurele opbrengsten te realiseren.

Ad b. Brede rioolheffing

Bij de rioolheffing is het uitgangspunt volledige kostendekkendheid. Er is geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit. Eventuele resultaten worden verrekend met de voorziening vervanging riolering.

Ad c. Afvalstoffenheffing

Bij de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt volledige kostendekkendheid. Er is geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit. Eventuele resultaten worden verrekend met de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing.

6. De vrije begrotingsruimte bestaat uit:

a. het te verwachten begrotingsresultaat. Gezien de huidige financiële positie wordt dit niet meegenomen als eventuele dekking voor de risico's.

b. de toevoeging aan de algemene reserve. In de komende vier jaar (2025-2028) vindt geen toevoeging plaats aan de algemene reserve om de reservepositie te verbeteren. Deze toevoeging wordt bij de vrije begrotingsruimte op nihil gezet.

Vrije begrotingsruimte	Begroting 2026
a. Saldo begrotingsjaar	n.v.t.
b. Toevoeging aan algemene reserve	0
Totaal vrije begrotingsruimte	0

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicoberekening voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{14.343.982}{4.666.560} = 3,074$$

Het weerstandsvermogen is 3,07. Groter dan 1 duidt erop dat de beschikbare weerstandscapaciteit toereikend is om de gekwantificeerde risico's op korte termijn af te dekken.

Zouden we de onbenutte belastingcapaciteit niet mee rekenen in het weerstandscapaciteit dan komt het weerstandsvermogen uit op 2,75.

Gewenst weerstandsvermogen

Naar aanleiding van het dashboard financiële gezondheid 2023 gemeente Woudenberg is besloten dat het wenselijk is dat ons weerstandsvermogen minimaal 4 bedraagt. Met 3,07 zitten we onder de gewenste 4.

De gewenste weerstandsvermogen is op 4 gezet zodat de gemeente de geprognosticeerde risico's in principe voor vier jaar uit de aanwezige reserves zou kunnen dekken indien de risico's zich allemaal tegelijk en in volle omvang voordoen. In de tussenliggende jaren heeft de gemeente de gelegenheid om de effecten van de risico's volledig in de reguliere begroting te verwerken.

Ontwikkeling verhouding benodigd weerstandscapaciteit en beschikbare weerstandscapaciteit (begrotingsjaren 2020 t/m 2026)

	2026	2025	2024	2023	2022	2021	2020
Beschikbare weerstandscapaciteit	14,34	11,93	9,05	6,08	4,70	2,48	2,97
Benodigd weerstandscapaciteit	4,67	2,77	2,63	2,49	2,63	1,69	1,14
Ratio weerstandsvermogen	3,07	4,31	3,43	2,44	1,63	1,46	2,61

(Bedragen x € 1 miljoen)

In bovenstaand overzicht zien we de ontwikkeling van het weerstandsvermogen over de periode 2020 tot en met 2026. Het weerstandsvermogen daalt in de periode 2020-2021. Vanaf begrotingsjaar 2022 stijgt het weerstandsvermogen van 1,63 naar 4,31 in begrotingsjaar 2025. In begrotingsjaar 2026 daalt het weerstandsvermogen naar 3,07.

Door tekorten in de jaarrekeningen 2018 tot en met 2020 bedroeg de algemene reserve eind 2020 nog maar € 907.000. Door herschikking van reserves (2020/2021) en overschotten in de jaarrekeningen 2021 tot en met 2024 is de algemene reserve gestegen naar ruim € 10 miljoen eind 2025. De algemene reserve is de belangrijkste component voor de beschikbare weerstandscapaciteit.

Het benodigd weerstandscapaciteit is in de periode 2020- 2022 gestegen en daarna stabiel gebleven. Vanaf 2026 stijgt het benodigd weerstandscapaciteit flink door toename van de volgende risico's:

- Gronden Hoevelaar fase 3
- Overige gronden Dorpsstraat 20-22

Verplichte uniforme kengetallen (stelselwijziging BBV)

Met ingang van de begroting 2016 dient onderstaande tabel met financiële kengetallen te worden opgenomen op grond van art. 11 BBV en de “Regeling vaststelling Kengetallen”. Gedachtegang van de commissie BBV is dat deze kengetallen door de toezichthouders (gemeenteraad en provincie) meegewogen dienen te worden bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. Hierbij zal nadrukkelijk de eigen specifieke situatie in ogenschouw genomen moeten worden, omdat deze voor iedere gemeente min of meer uniek is. Oftewel, enige nuancering is op zijn plaats bij het interpreteren van de ‘kale’ cijfers.

De kengetallen van onze gemeente zien er als volgt uit:

Kengetal	Verloop					
	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Netto schuldquote	2,04%	-3,38%	10,76%	9,09%	11,55%	11,56%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	2,04%	-3,38%	10,76%	9,09%	11,55%	11,56%
Solvabiliteitsratio	56,64%	52,35%	68,43%	69,58%	69,51%	69,61%
Grondexploitatie	-3,43%	-8,91%	-7,45%	-3,97%	0,00%	0,00%
Structurele exploitatieruimte	1,67%	-0,65%	4,87%	4,55%	4,07%	1,34%
Belastingcapaciteit	106,04%	96,40%	100,17%	100,17%	100,17%	100,17%

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. De VNG stelt over de netto schuldquote: “Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen 0% en 90%. Als de netto schuldquote tussen 100% en 130% ligt, is de gemeenteschuld hoog (oranje). Hij moet niet verder stijgen. Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, dan bevindt de gemeente in de gevarezone (rood).”

De netto schuldquote van Woudenberg is laag en blijft voorlopig laag. Dat is een gezonde positie. We verwachten wel dat de komende jaren door grote investeringen (Ontwikkelingen, wensen en ambities) de netto schuldquote licht zal stijgen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Door aan andere partijen een lening te verstrekken is er sprake doorlenen. De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen geeft inzicht in hoeverre hiervan sprake is.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit is het percentage van het eigen vermogen t.o.v. het balanstotaal. Dit is een maat voor de buffer die de gemeente heeft binnen de eigen financiële positie. De solvabiliteit van Woudenberg (boven de 50%) is gunstig t.o.v. gemiddeld Nederland (tussen de 30% en 40%). De begrotingscijfers laten een verdere groei zien en dit is een gezonde ontwikkeling.

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal structurele exploitatieruimte vergelijkt de structurele baten en structurele lasten met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten (bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de OZB) toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De structurele exploitatieruimte is vanaf jaarschijf 2026 positief, dit is onder andere verklaarbaar door het positieve begrotingssaldo.

Grondexploitatie

De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren betreft. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar.

Het aandeel van de grondexploitaties fluctueert de afgelopen periode fors voor Woudenberg. Dit is bij een relatief kleine gemeente snel het geval omdat de begrotingsomvang ook beperkt is. Dit maakt het extra van belang om scherp te sturen en de beheersing goed in te richten m.b.t. grondexploitaties omdat een tegenvaller een forse impact kan hebben. Voor Woudenberg is dit de komende jaren dus wel een aandachtspunt bij het opstarten van grondexploitaties.

Belastingcapaciteit

Het kengetal 'belastingcapaciteit' geeft weer hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde van alle gemeenten. De ruimte die een gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten voor de burger. Een belastingcapaciteit van 100% betekent dat de woonlasten op het landelijk gemiddelde liggen.

Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeentepercentage boven de 100% betekent dat de woonlasten per huishouden hoger zijn dan het landelijk gemiddelde. Binnen de gemeente Woudenberg worden de hoge woonlasten veroorzaakt door het relatief hoge aanslagbedrag voor de OZB als gevolg van een hogere WOZ-waarde van de woning t.o.v. het landelijk gemiddelde.

C. Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is, op grond van de artikelen 9 en 12 van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording), een verplicht onderdeel van de begroting. De kapitaalgoederen welke deze paragraaf minimaal moet bevatten zijn gebouwen, groen, riolering en water en wegen. Daarnaast dient de paragraaf inzicht te verschaffen in het beleidskader en de financiële vertaling hiervan voor de komende jaren.

Aangezien de kosten van deze kapitaalgoederen binnen diverse programma's verantwoord worden, is deze paragraaf vooral bedoeld om de meerjarige kosten van kapitaalgoederen op transparante wijze in beeld te brengen, zodat eventuele financiële risico's zichtbaar worden. Daarbij kunt u als raad keuzes maken op basis van bijvoorbeeld onderhoudsplannen waarin de onderhoudsniveaus en daarbij behorende kosten worden vastgesteld.

Naast deze verplichting vinden wij het belangrijk om u goed te informeren over de kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen vragen vaak hoge investeringen en met het beheer en onderhoud van bijvoorbeeld onze wegen, de openbare verlichting, de riolering en het water, het openbaar groen en onze gemeentelijke gebouwen is inzet van onze middelen (personeel en financiën) gemoeid. De kapitaalgoederen zijn daarnaast van groot belang voor het zo optimaal mogelijk functioneren van onze gemeente. Onder meer op het gebied van de leefbaarheid, veiligheid, verkeer en vervoer en recreatie. Onderhoud en beheer is bovendien noodzakelijk om kapitaalvernietiging te voorkomen.

Doelstelling van deze paragraaf is u op hoofdlijnen te informeren over ons beleid rondom de kapitaalgoederen, het in 2026 geplande onderhoud en de financiële consequenties hiervan.

Beleid

Het beleid van onze gemeente is opgenomen in verschillende beleidsnota's:

Beleidsstuk of beheerplan	Jaar vaststelling	Planperiode
Hondenbeleidsplan	2004	
Gladheidsbestrijdingsplan	2011	
Parkeerbeleidsplan	2006	
Beleidsvisie gemeentelijke begraafplaats Woudenberg	2013	
Landschapsontwikkelingsplan, inclusief bijstelling	2009	
Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)	2014	
Meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen	2015	2015-2039
Nota maatschappelijk vastgoed beleid	2015	
Gebruikersovereenkomst met Stichting Beheer Sportpark De Grift	2023	2021-2025
Speelruimtebeleidsplan (Actieplan spelen 'Samenspel')	2016	
Bomenverordening	2023	
Visuele inspecties en onderhoudsplanning civiele kunstwerken	2022	2023-2027
Beheerplan wegen	2023	2023-2027
Waterplan gemeenten Scherpenzeel en Woudenberg	2024	2025-2029
Groenbeleidsplan	2020	
Integraal Huisvestingsplan Onderwijsgebouwen	2020	2020-2035
Grondwaterbeleid- en beheersplan	2024	2023-2028

Onderhoud

Om de kwaliteit van de kapitaalgoederen te kunnen garanderen is onderhoud noodzakelijk. Het onderhoud is gesplitst in regulier en groot onderhoud. Regulier onderhoud is onderhoud aan kapitaalgoederen op periodieke basis. Periodiek betekent voor bouwkundige zaken één maal per jaar of minder vaak. Voor installatietechniek en groen betekent dit bijvoorbeeld één maal per week, maand of meerdere malen (een paar keer) per jaar. Het gaat dan om de instandhouding van de huidige situatie. Groot onderhoud gaat meer over verbetering en levensduurverlenging. In dat geval beperken de activiteiten zich niet tot instandhoudingswerkzaamheden, maar hebben ze eveneens betrekking op het terugbrengen van onderhoudskosten en verlenging van de levensduur van het object. Het gaat dan bijvoorbeeld om het na vele jaren cyclisch vervangen van kozijnen, vernieuwing sanitaire voorzieningen, elektrische bedrading, dakbedekking en dergelijke.

Financiën

Voor de dekking van de kosten van groot onderhoud is een aantal reserves gevormd. Afhankelijk van de geplande groot onderhoudswerkzaamheden wordt jaarlijks een bedrag vanuit de reserve gebruikt om de kosten van het groot onderhoud te dekken. Daarnaast komen de kosten van klein onderhoud ten laste van de reguliere exploitatie.

Op het gebied van riolering is een voorziening gevormd. Deze voorziening wordt gevoed door de ontvangen rioolheffingen. Voor het sportpark is de reserve renovatie sportpark de Grift gevormd.

Totaaloverzicht financiële ontwikkelingen binnen de exploitatie:

Exploitatie - Onderdeel	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Civiele kunstwerken	-8.740	-17.613	-12.613	-12.613	-12.613	-12.613
Gebouwen	-830.947	-717.945	-595.158	-599.961	-584.663	-584.663
Openbaar groen	-1.243.766	-1.254.491	-1.217.391	-1.223.397	-1.223.397	-1.223.397
Openbare verlichting	-212.803	-227.975	-217.077	-217.077	-217.077	-217.077
Riolering en water	385.893	302.650	517.815	492.917	497.087	495.877
Speelvoorzieningen	-93.090	-132.597	-127.498	-132.832	-136.832	-140.832
Sportparken	-189.947	-279.016	-309.713	-309.713	-309.953	-309.953
Wegen	-782.446	-859.849	-1.051.780	-1.063.857	-953.857	-953.857
Totaal exploitatie onderhoud kapitaalgoederen	-2.975.847	-3.186.836	-3.013.415	-3.066.534	-2.941.305	-2.946.515

De ontwikkelingen binnen de reserves en voorzieningen er als volgt uit:

Reserves en voorzieningen (Stand per 1 januari)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
<u>Reserves</u>						
Civiele kunstwerken	194.990	245.642	276.469	307.296	338.123	368.950
Gebouwen	611.755	1.596.721	1.646.721	1.749.221	1.854.546	1.859.871
- Afschrijvingslasten cultuurhuis	238.127	113.375	0	0	0	1.245.816
- Huisvesting basisonderwijs	703.070	677.790	692.817	637.062	739.214	991.528
IBOR	126.359	161.359	196.359	196.359	196.359	196.359
Speelvoorzieningen	170.544	152.248	132.051	111.553	91.055	70.557
Renovatie sportpark De Grift	237.005	241.565	240.197	229.338	218.479	209.324
Wegen	676.368	951.368	951.368	901.368	801.368	701.368
Totaal reserves	2.958.218	4.140.068	4.135.982	4.132.198	4.239.145	5.643.774
<u>Voorzieningen</u>						
Egalisatie riolering	5.961.630	6.176.623	6.612.852	6.799.258	6.996.770	7.181.778
Totaal voorzieningen	5.961.630	6.176.623	6.612.852	6.799.258	6.996.770	7.181.778
Totaal	8.919.848	10.316.691	10.748.834	10.931.456	11.235.914	12.825.551

Bij de verschillende onderdelen gaan wij nader in op de financiële ontwikkelingen binnen de reserves en voorzieningen.

De reserve IBOR voor investeringen en egalisatie van budgetten voor het beheer van de openbare ruimte is niet toe te wijzen aan één specifiek onderdeel van kapitaalgoederen. De jaarlijkse toevoeging ad. € 35.000 aan de reserve IBOR komt met ingang van 2026 te vervallen. Dit heeft de raad recent besloten als maatregel naar aanleiding van de kerntakendiscussie.

Integraal beheer openbare ruimte (IBOR)

In de nota IBOR hebt u vastgesteld dat het huidige onderhoudsniveau van beeldkwaliteit B/C (sober en doelmatig) alleen duurzaam in stand is te houden door naast jaarlijks integraal cyclisch onderhoud aandacht te besteden aan planmatig onderhoud voor de renovatie en omvorming van 'versleten en niet passende' voorzieningen. Dit houdt in dat bij een gelijkblijvend regulier onderhoudsbudget in de begroting ook investeringen worden gedaan op het gebied van renovaties.

Civiele kunstwerken

Beleid

Ons gemeentelijk beleid is vastgelegd in de nota Inspectie en onderhoudsplanung 2023-2027 civiele kunstwerken uit 2022. Het plan geldt voor de periode van vijf jaar (2023-2027).

Financiële ontwikkelingen

Voor de onderbouwing van de gemeentelijke begroting is een nieuw inspectieplan opgesteld van de civiele kunstwerken voor de periode van vijf jaar (**2023-2027**). Op basis hiervan is een doorrekening gemaakt van het regulier onderhoud, groot onderhoud, de inspectie om de vijf jaar en de vervangingsinvesteringen voor de periode **2022-2033**. Hieruit blijkt dat alle verwachte kosten voor de periode 2023-2033 bekostigd kunnen worden uit het reguliere budget van jaarlijks € 16.440, de jaarlijkse toevoeging aan de reserve kunstwerken van € 32.000 en de huidige stand van de reserve Kunstwerken. In het kader van de kerntakendiscussie is door de raad als maatregel besloten om het reguliere budget met € 5.000 te verlagen. Dit is financieel verwerkt in de kadernota 2026-2029.

Jaarlijks fluctueren de onderhoudskosten van de civiele kunstwerken. In de jaren dat het onderhoud het onderhoudsbudget overschrijdt, vullen wij het budget aan door te beschikken over de reserve Kunstwerken. In de jaren dat het onderhoud minder is voegen wij het restantbudget toe aan de reserve.

Hierna presenteren wij de financiële informatie over de budgetten betreffende de civiele kunstwerken binnen de exploitatie, de investeringen en de reserve Kunstwerken.

De beschikbare budgetten binnen de exploitatie zien er als volgt uit:

Kunstwerken	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
<i>Lasten</i>						
Diverse kosten onderhoud	7.567	16.440	11.440	11.440	11.440	11.440
Kapitaallasten	1.173	1.173	1.173	1.173	1.173	1.173
Totaal lasten	8.740	17.613	12.613	12.613	12.613	12.613
Saldo Civiele kunstwerken	-8.740	-17.613	-12.613	-12.613	-12.613	-12.613

Het beeld voor de reserve Kunstwerken ziet er als volgt uit:

Reserve Kunstwerken	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo per 1 januari	194.990	245.642	276.469	307.296	338.123	368.950
- toevoegingen	51.825	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000
- onttrekkingen	-1.173	-1.173	-1.173	-1.173	-1.173	-1.173
Saldo per 31 december	245.642	276.469	307.296	338.123	368.950	399.777

Gebouwen

Beleid

Beleidsnota's

Ons beleid betreffende de gemeentelijke gebouwen hebt u vastgesteld in de volgende nota's:

Beleidsstuk of beheerplan	Jaar vaststelling	Planperiode
Meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen	2015	2015-2039
Nota maatschappelijk vastgoed beleid	2015	
<u>Integraal Huisvestingsplan Onderwijsgebouwen</u>	2020	2020-2035

Hoofdpijnen

In 2015 hebt u een geactualiseerd meerjarig onderhoudsplan vastgesteld voor onze gemeentelijke gebouwen. Dit plan geeft inzicht in de te verwachten kosten voor groot onderhoud voor de komende 25 jaar. Het gaat daarbij om de gemeentelijke gebouwen: gemeentehuis, cultuurhuis, gemeentewerf, uitvaartcentrum en brandweerkazerne. Onlangs is er een 0-meting gedaan naar de staat van het onderhoud van het gemeentelijk vastgoed en er is een geactualiseerd meerjarig onderhoudsplan opgesteld. Intern wordt op dit moment inzichtelijk gemaakt welk bedrag nodig is voor groot onderhoud aan de gebouwen voor de komende 5 jaar en de komende 10 jaar. Het geactualiseerd meerjarig onderhoudsplan en de financiële effecten hiervan worden aan de raad voorgelegd in de raadsvergadering van november 2025. Een deel van de financiële effecten (structurele toevoeging aan de reserve onderhoud gebouwen ad. € 50.000 en eenmalige toevoeging van € 1.000.000 via resultaatbestemming 2024) zijn reeds verwerkt in deze begroting.

Voor De Schans, gedeeltelijk ons eigendom, wordt via de Vereniging van Eigenaren De Schans gereserveerd voor groot onderhoud aan het gehele gebouw. Dit loopt niet via de reserve onderhoud gebouwen van onze gemeente. Wel wordt nu door de gemeente gereserveerd voor vervanging van inventaris in de Schans voor het gedeelte waar de gemeente eigenaar van is.

Het onderwijs heeft een aparte status binnen het geheel, de juridisch eigendom berust bij de schoolverenigingen, de economisch eigendom berust bij onze gemeente. Wij zijn verantwoordelijk voor het bekostigen van nieuwbouw, tijdelijke en permanente uitbreiding en eerste inrichting onderwijsleerpakketten en meubilair. De daarbij behorende middelen zijn via het Gemeentefonds eveneens naar de gemeente gedecentraliseerd. De wettelijke grondslag van de taken van de gemeente ten aanzien van onderwijshuisvesting liggen vast in de Wet op het primair onderwijs.

In 2019 hebben wij in samenwerking met de schoolbesturen een Integraal Huisvestingsplan (IHP) opgesteld. Met dit plan hopen wij beter in te kunnen spelen op toekomstige maatschappelijk en onderwijskundige ontwikkelingen. Wij streven naar een beter inzicht in de (toekomstige) behoeften en mogelijkheden op het gebied van de onderwijshuisvesting in relatie tot andere beleidsterreinen en vastgoed. Dit moet leiden tot een betere beheersbaarheid van de investeringen op onderwijshuisvesting.

Duurzaamheid:

Bij het raadsbesluit 'Aanvraag investeringskrediet verduurzaming en modernisering gemeentehuis' hebt u middels een motie ons college verzocht scenario's te schetsen voor het verdergaand verduurzamen van het gemeentehuis naar label B en label A. Door alle ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en de wens om inzicht te krijgen in het energieneutraal maken van de gemeentelijke gebouwen hebben wij een onderzoek uit laten voeren naar de noodzakelijke duurzaamheidsinvesteringen om de volgende gemeentelijke gebouwen energieneutraal te maken of te verbeteren naar label A:

- Brandweerkazerne
- Cultuurhuis
- Gemeentehuis
- Gemeentewerf
- Uitvaartcentrum

Basisgegevens

Gebouwen in ons eigendom die gebruikt worden door anderen zijn:

Gebouw	Gebruikers
Cultuurhuis	Openbare bibliotheek/ VVV/ St. Kunst en Cultuur/ St. Oud Woudenberg/ CDKS
Brandweerkazerne	Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
Europaweg 6	Peuterspeelzaal Eigenwijs
Uitvaartcentrum Henschoten	Uitvaartondernemers
De Schans	SWO/ GGDrU/ Reinaerde/ Charim/ Beweging 3.0/ Rondon BV
Parklaan 6-10	Tandartspraktijk/ Nidos
Dorpsstraat 20-22	Particulieren
Gemeentehuis	Gemeentepersoneel/ Politie

In het buitengebied is 1 woonboerderij tegelijkertijd met grondaankopen in bezit van de gemeente. Deze is, zolang er geen concrete plannen voor de aangekochte gronden zijn, op tijdelijke basis verhuurd.

Onderhoud 2026

Het onderhoud verrichten wij volgens het vastgesteld meerjarig onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen. De belangrijkste geplande onderhoudswerkzaamheden in 2026 betreffen:

- Groot onderhoud dak gemeentehuis
- Binnen schilderwerk De Schans
- Groot onderhoud dak gemeentewerf
- Voorbereidingen verbouw Cultuurhuis

De scholen zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor het (groot) onderhoud, terwijl de kosten van vernieuwing/uitbreiding van schoolgebouwen bij onze gemeente liggen.

Financiële ontwikkelingen

Het meerjarig onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen geeft aan dat over de periode 2015-2039 in totaal € 1.693.000 nodig is om het groot onderhoud te bekostigen. Het groot onderhoud wordt bekostigd uit de reserve onderhoud gebouwen. Jaarlijks worden ten laste van de begroting toevoegingen gedaan naar de reserve. De kosten van onderhoud van gemeentelijke gebouwen komen ten laste van de exploitatie, waarna dekking plaatsvindt uit de reserve.

De kosten van de bouw van de brandweerkazerne, het uitvaartcentrum en de aankoop en verbouwing van het Cultuurhuis zijn geactiveerd en worden over meerdere jaren afgeschreven. De afschrijvingskosten van het Cultuurhuis worden deels gedekt uit een reserve.

Kosten van nieuw-, aan- en bijbouw van het onderwijs worden geactiveerd, dekking van de kapitaallasten vindt plaats uit de reserve Huisvesting onderwijs.

In 2024 en in 2025 zijn de gebouwen Parklaan 6-10 en de Dorpsstraat 20-22 aangekocht. Er is voor gekozen het voordelig of nadelig exploitatiesaldo van deze gebouwen de eerste 5 jaar ten gunste of ten laste van de algemene reserve grondbedrijf te brengen.

Hierna presenteren wij de financiële informatie over de budgetten betreffende de gemeentelijke gebouwen binnen de exploitatie, de investeringen en de reserve gebouwen.

De exploitatie geeft met betrekking tot gebouwen het volgende beeld te zien:

Exploitatie - Onderdeel	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
<i>Baten</i>						
Huren en vergoeding gebruik	455.624	446.741	454.998	454.998	454.998	454.998
Overige opbrengsten	7.293	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Totaal baten	462.917	450.241	458.498	458.498	458.498	458.498
<i>Lasten</i>						
Lonen en inhuur	248.511	260.000	270.000	276.107	276.107	276.107
Belastingen, heffingen en verzekeringen	87.560	61.447	61.447	61.447	61.447	61.447
Energiekosten en waterverbruik	224.615	233.461	228.461	228.461	228.461	228.461
dagelijks onderhoud	238.984	113.479	113.479	113.479	113.479	113.479
Groot Onderhoud	31.738	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Beheer Huur en servicekosten	115.226	102.614	102.614	102.614	102.614	102.614
Kapitaallasten	343.598	377.185	257.655	256.351	241.053	241.053
Overige kosten	3.632	0	0	0	0	0
Totaal lasten	1.293.864	1.168.186	1.053.656	1.058.459	1.043.160	1.043.160
Saldo gebouwen	-830.947	-717.945	-595.158	-599.961	-584.663	-584.663

Met betrekking tot het beheer en onderhoud van onze gemeentelijke gebouwen hebben wij de volgende drie reserves:

Reserves met betrekking tot gebouwen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
<i>Saldo per 1 jan Gebouwen</i>	<i>611.755</i>	<i>1.596.721</i>	<i>1.646.721</i>	<i>1.749.221</i>	<i>1.854.546</i>	<i>1.859.871</i>
- toevoegingen	1.058.000	50.000	102.500	105.325	105.325	105.325
- onttrekkingen onderhoud gebouwen	73.034	0	0	0	100.000	0
Saldo per 31 dec Gebouwen	1.596.721	1.646.721	1.749.221	1.854.546	1.859.871	1.965.196
<i>Saldo per 1 jan Cultuurhuis</i>	<i>238.127</i>	<i>113.375</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1.245.816</i>
- toevoegingen	0	0	0	0	1.311.385	0
- onttrekkingen - dekking afschrijvingslasten	124.752	113.375	0	0	65.569	65.569
Saldo per 31 dec Cultuurhuis	113.375	0	0	0	1.245.816	1.180.247
<i>Saldo per 1 jan Huisvesting basisonderwijs</i>	<i>703.070</i>	<i>677.790</i>	<i>692.817</i>	<i>637.062</i>	<i>739.214</i>	<i>991.528</i>
- toevoegingen	239.000	275.355	275.355	425.355	575.355	575.355
- onttrekkingen - dekking afschrijvingslasten	264.280	260.328	331.110	323.203	323.041	323.041
Saldo per 31 dec Huisvesting basisonderwijs	677.790	692.817	637.062	739.214	991.528	1.243.842
Totaalsaldo per 31 december	2.512.638	2.452.913	2.386.283	2.593.760	4.097.215	4.389.285

Het nadelig exploitatiesaldo van Parklaan 6-10, Dorpsstraat 20-22 en de Laagerfseweg worden gedekt uit aan de reserve grondbedrijf.

Dekking uit alg. reserve grondbedrijf	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Parklaan 6-10	0	6.110	21.110	21.110	21.110	21.110
Laagerfseweg	14.492	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Dorpstraat 20-22	0	12.480	12.480	12.480	12.480	12.480
	14.492	38.590	53.590	53.590	53.590	53.590

Openbaar groen

Beleid

De beleidsuitgangspunten betreffende het openbaar groen hebt u vastgesteld in de volgende nota's:

Beleidsstuk of beheerplan	Jaar vaststelling	Planperiode
Hondenbeleidsplan	2004	
Bomenbeleidsplan	2006	
Beleidsvisie gemeentelijke begraafplaats Woudenberg	2013	
Landschapsontwikkelingsplan, inclusief bijstelling	2009	
Bomenverordening	2023	
Groenbeleidsplan	2020	

In 2020 hebt u het Groenbeleidsplan vastgesteld. De belangrijkste uitgangspunten hierin zijn:

- Behouden van een gezonde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving;
- Beschermen en ontwikkelen van landschappelijke kwaliteiten;
- Behouden en waar mogelijk versterken van de soortenrijkdom aan planten en dieren (biodiversiteit);
- Innoveren in groenonderhoud met aandacht voor mens en milieu.

In het plan is er speciale aandacht voor klimaatadaptatie, natuur en biodiversiteit, innoveren en verduurzamen en burgerparticipatie. Voor deze speerpunten zijn ambitieniveaus geformuleerd. Deze zijn vertaald in concrete ambities, acties en projecten.

Het groenbeheer delen we in naar de functies van groen: kijkgroen, groenaankleding, recreatiegroen, natuurgroen. Bij elke functie hoort nog steeds een kwaliteitsniveau van CROW, maar we kunnen nu beter en makkelijker aan de inwoners uitleggen waarom een specifiek stuk groen een bepaald onderhoudsniveau heeft. Bij de uitvoering van het groenbeleidsplan werken we samen met inwoners, organisaties en ondernemers. We doen dit door open te staan voor groene initiatieven uit de samenleving en deze waar mogelijk te ondersteunen. We werken op buurtniveau aan natuurlijk groen en we koppelen de waarde van groen aan thema's als gezondheid, klimaat, duurzaamheid én biodiversiteit. Voorbeelden hiervan zijn de 'groen aan de buurt projecten' en het bijenbloemen project.

Onderhoud

Het onderhoud van het openbaar groen voeren wij uit in samenwerking met Amfors. Er zijn een drietal wijkteams gevormd, welke verantwoordelijk zijn voor het onderhoud in 'hun' wijken. Dit betreft het groenonderhoud, maar ook kleinschalig onderhoud op straat- en buurtniveau. Voor het machinaal onderhoud (gazons en wegverhardingen, verwerken veegvuil) stellen wij jaarlijks een bestek op, wat door Eemfors stad & groenonderhoud uitgevoerd wordt. De bestekken monitoren wij regelmatig op de gewenste beeldkwaliteit. Door klimaatverandering (warmer en natter) is meer intensief onderhoud nodig om de gewenste kwaliteit te waarborgen.

Financiële ontwikkelingen

De kosten van het groenonderhoud vertonen al een aantal jaren een stijgende lijn, wat met name het gevolg is van meer onderhoud door de klimaatverandering en areaaluitbreiding.

De ontwikkelingen binnen de exploitatie zien er als volgt uit:

Exploitatie - Groen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
<i>Baten</i>						
Overige opbrengsten	370	1.270	1.270	1.270	1.270	1.270
Totaal baten	370	1.270	1.270	1.270	1.270	1.270
<i>Lasten</i>						
Lonen en salarissen	580.080	600.950	600.950	600.950	600.950	600.950
Inhuur personeel	260.630	278.000	278.000	278.000	278.000	278.000
Uitvoeringskosten derden	308.897	201.450	181.450	181.450	181.450	181.450
Brandstoffen	16.404	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000
IBOR-uitgaven	0	91.555	91.555	91.555	91.555	91.555
Kapitaallasten	10.669	6.906	6.906	0	0	0
Landschapsbeheer	14.569	23.900	15.900	15.900	15.900	15.900
Onderhoud begraafplaatsen	11.554	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Uitvoering beleid	0	0	0	0	0	0
Overige kosten	41.333	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Totaal lasten	1.244.136	1.255.761	1.227.761	1.220.855	1.220.855	1.220.855
Saldo openbaar groen	-1.243.766	-1.254.491	-1.226.491	-1.219.585	-1.219.585	-1.219.585

Openbare verlichting

Financiële ontwikkelingen

De financiën geven het volgende beeld te zien:

Openbare verlichting	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
<i>Baten</i>						
Overige opbrengsten	5.204	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal baten	5.204	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
<i>Lasten</i>						
Diverse kosten onderhoud	68.859	62.900	62.900	62.900	62.900	62.900
Energiekosten	71.938	89.200	89.200	89.200	89.200	89.200
Kapitaallasten	77.210	80.875	69.977	69.977	69.977	69.977
Totaal lasten	218.007	232.975	222.077	222.077	222.077	222.077
Saldo openbare verlichting	-212.803	-227.975	-217.077	-217.077	-217.077	-217.077

Riolering/water

Beleid

Ons beleid hebt u vastgesteld in de volgende nota's:

Beleidsstuk of beheerplan	Jaar vaststelling	Planperiode
Waterplan gemeenten Scherpenzeel en Woudenberg	2024	2025-2029
Grondwaterbeleid- en beheersplan	2024	2023-2028

In 2024 is het waterplan voor de periode 2025-2029 vastgesteld, dit is een gezamenlijk plan met de gemeente Scherpenzeel. Er is een nieuw waterplan opgesteld waarin de huidige ontwikkelingen zijn

verwerkt. Binnen deze ontwikkelingen valt onder andere het aangepaste grondwaterbeleid (Januari 2024 vastgesteld), dreigende drinkwaterschaarste en strengere doelen in het kader van de waterkwaliteit (Kader Richtlijn Water). In het plan zit ook de financiële onderbouwing voor de rioolheffing in de vorm van een kostendekkingsberekening.

Als gevolg van diverse veranderingen, zoals klimaatverandering, omgevingswet, participatie, waterkwaliteit etc. is er al veel veranderd en zal er de komende jaren nog meer veranderen op het gebied van water en riolering. Om binnen deze veranderingen het beleidsveld van water en riolering goed te positioneren is een actueel beleidsplan noodzakelijk. Het Waterplan 2025-2029 voorziet hierin voor de komende jaren.

Op basis van het Waterplan 2025-2029 dient de rioolheffing met € 28,- te stijgen naar € 278,- om 100 % kostendekkend te zijn. Deze eenmalige grote stijging is niet verantwoord richting de belastingbetalers, daarom wordt geadviseerd de stijging geleidelijk te laten toenemen. Door de rioolheffing de komende 15 jaar met € 2,- te laten stijgen worden de gevolgen voor de inwoners en bedrijven beperkt. Hierdoor zal de rioolheffing in 2039 uiteindelijk € 280,- bedragen. Deze stijging staat los van inflatie die jaarlijks berekend moet worden over de rioolheffing.

Onze ambities in het waterplan zijn:

- we gebruiken gebiedskenmerken in al onze beslissingen;
- we worden klimaatbestendig;
- we zetten onze (afval) waterketen en watersysteem in om Woudenberg duurzaam te maken;
- we werken samen, integraal en gebiedsgericht;
- we hebben een goed functionerende (afval)waterketen en watersysteem.

Het is ons uitgangspunt groot onderhoud uit te voeren door middel van relining. Dit geeft minder overlast voor de bewoners en is minder kostbaar dan een volledige riool-vervanging. In gevallen dat dit niet mogelijk is óf waar wij gescheiden rioolafvoer aan gaan leggen, vervangen wij het volledige riool.

Onderhoud

Groot onderhoud en renovaties riolering 2026

In 2026 staan de volgende grote onderhoudswerkzaamheden gepland:

- Rioolvervanging en herinrichting fase 7 Laanzicht (uitvoering 2025 en 2026)
- Riool relining Geeresteinselaan (uitvoering 2026)
- Renovatie mechanisch en elektrisch 4 gemalen (uitvoering 2026)

In voorbereiding rioolprojecten 2026:

- Rioolvervanging en herinrichting Voorstraat (uitvoering 2027)
- Rioolvervanging en herinrichting fase 8 en 9 Laanzicht (uitvoering 2027)
- Aanleg waterberging zuidelijke dorpsrand (uitvoering 2027)

Financiële ontwikkelingen

Uit het waterplan 2025-2029 blijkt dat voor de periode 2025-2084 € 85,6 miljoen nodig is voor vervanging van vrijvervalriolen, drukriolering, gemalen, klimaatmaatregelen en grondwatermaatregelen. Deze kosten zijn gebaseerd op het vervangen van gemengde riolen door gescheiden riolen, het Basiswaterketenplan (BWKP) en het grondwaterbeheer en beleidsplan (GWBBP). Daarnaast dienen wij voor deze periode rekening te houden met kosten voor verbetering, onderzoek, beheer, onderhoud en herstelmaatregelen. Hiervoor is een bedrag van € 52,1 miljoen geraamd. Voor gedane investeringen uit het verleden is nog een bedrag van € 2,5 miljoen benodigd ter dekking van de kapitaalslasten. Totaal hebben wij voor de periode van 2025-2084 € 140,2 miljoen gereserveerd. Dit komt neer op van ruim € 2,3 miljoen per jaar (exclusief btw).

De ontwikkelingen binnen de exploitatie zien er als volgt uit:

Riolering en water	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
<i>Baten</i>						
Overige opbrengsten	1.580.562	1.493.000	1.527.000	1.527.000	1.527.000	1.527.000
Totaal baten	1.580.562	1.493.000	1.527.000	1.527.000	1.527.000	1.527.000
<i>Lasten</i>						
Baggeren en beschoeiingen	7.223	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000
Energiekosten	71.011	40.000	80.000	80.000	80.000	80.000
Inhuur personeel	0	0	0	0	0	0
Investerings	241.641	100.000	0	0	0	0
Kapitaallasten	138.243	142.997	217.329	226.887	235.220	235.220
Lonen en salarissen	175.684	182.925	187.250	191.485	191.485	191.485
Onderhoud en reparaties	337.416	250.000	300.000	300.000	300.000	300.000
Toevoegingen voorziening	214.993	436.229	186.407	197.511	185.008	186.218
Overige kosten	8.458	11.200	11.200	11.200	11.200	11.200
Totaal lasten	1.194.669	1.190.350	1.009.185	1.034.083	1.029.913	1.031.123
Saldo riolering en water	385.893	302.650	517.815	492.917	497.087	495.877

De voorziening Riolering ontwikkeld zich op de volgende manier:

Voorziening Riolering	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo per 1 januari	6.340.607	6.555.600	6.991.829	7.178.235	7.375.747	7.560.755
- toevoegingen	214.993	436.229	186.407	197.511	185.008	186.218
- onttrekkingen	0	0	0	0	0	0
Saldo per 31 december	6.555.600	6.991.829	7.178.235	7.375.747	7.560.755	7.746.972

Speelvoorzieningen

Beleid

Ons beleid hebt u vastgesteld in de volgende nota:

Beleidsstuk of beheerplan	Jaar vaststelling	Planperiode
<u>Speelruimtebeleidsplan (Actieplan spelen 'Samenspel')</u>	2016	

In het door u vastgestelde speelruimtebeleidsplan 'Samenspel' is de omvorming van de inrichting van speelvoorzieningen op wijkniveau vastgelegd. Het grootste deel van de speelvoorzieningen is afgeschreven. Het realiseren van aantrekkelijke en uitdagende speel-, sport- en ontmoetingsplaatsen op basis van de behoeften van de verschillende doelgroepen, leidt tot het centraliseren van speeltoestellen met weliswaar minder, maar wel aantrekkelijkere speellocaties. Door verplaatsing en vermindering van het aantal speelvoorzieningen wordt zowel dit doel als toekomstige kostenbesparing bereikt.

Financiële ontwikkelingen

Het financieel overzicht betreffende de speelvoorzieningen ziet er als volgt uit:

Speelvoorzieningen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
<i>Lasten</i>						
Inspectie en onderhoud	8.174	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Kapitaallasten	31.166	56.197	48.498	52.498	56.498	60.498
Lonen en salarissen	53.750	56.400	59.000	60.335	60.335	60.335
Totaal lasten	93.090	132.597	127.498	132.832	136.832	140.832
Saldo speelvoorzieningen	-93.090	-132.597	-127.498	-132.832	-136.832	-140.832

De reserve Speelvoorzieningen ontwikkeld zich op de volgende wijze:

Reserve Speelvoorzieningen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo per 1 januari	170.544	152.248	132.051	111.553	91.055	50.059
- toevoegingen	0	0	0	0	0	0
- onttrekkingen - dekk afschrijving	18.296	20.197	20.498	20.498	20.498	20.498
Saldo per 31 december	152.248	132.051	111.553	91.055	70.557	29.561

Sportterreinen

Beleid

Via de gebruikersovereenkomst met Stichting Beheer Sportpark De Grift heeft de gemeente het onderhoud en de renovatie van de sportterreinen geregeld. Voor het onderhoud ontvangt de stichting van de gemeente een jaarlijkse bijdrage en voor renovatie heeft de gemeente een reserve gevormd (voorheen tot en met 2022 was het nog een voorziening).

Onderhoud

Het onderhoud wordt verricht door de Stichting Beheer Sportpark De Grift.

Financiële ontwikkelingen

Jaarlijks stelt de gemeente € 95.000 ter dekking van de kapitaallasten beschikbaar. Dit bedrag is bedoeld voor de dekking van de kosten van de renovatie van de sportterreinen (reeds gedane investeringen). De voetbalvereniging en Stichting Sportpark De Grift betalen beide jaarlijks € 8.500 aan onze gemeente als bijdrage in de investeringskosten van de twee kunstgrasvelden. Vanaf 2026 voegt de gemeente jaarlijks € 84.000 toe aan de reserve renovatie Sportpark De Grift om de geplande renovaties tot en met het jaar 2050 te kunnen bekostigen. De jaarlijkse toevoeging is met circa € 28.000 gestegen ten opzichte van 2025.

Ten behoeve van een nieuwe gebruiksovereenkomst met de Stichting Beheer Sportpark de Grift (ingaaande 2026) is recent door een extern bureau een nulmeting gedaan. Het extern bureau heeft voor de gemeente een onderhoudsplan opgesteld met indicatieve kostenramingen voor het onderhoud en de vervangingsinvesteringen voor de komende jaren van het Sportpark. De concept berekeningen laten zien dat door loon- en prijsstijgingen van de afgelopen jaren de investeringsbedragen voor renovaties van de sportvelden flink zijn gestegen.

De hoogte van de huidige reserve Sportpark De Grift is gebaseerd op het onderhoudsplan 2021-2025 met als prijspeil 2021. De nieuwe berekeningen (prijspeil 2025) geven aan dat de jaarlijkse toevoeging aan de reserve dient te stijgen met circa € 28.000. Bij de behandeling van de Kadernota 2026-2029 gingen we er nog vanuit dat de extra toevoeging maximaal € 50.000 zou bedragen.

Hierna presenteren wij de financiële informatie over de budgetten van de sportaccommodaties binnen de exploitatie, de investeringen en de reserve Renovatie sportpark de Grift.

In onderstaande cijfers zijn ook de gemeentelijke bijdragen verwerkt aan Stichting ABC voor de exploitatie De Camp. Met Stichting ABC heeft de gemeente een erfpachtovereenkomst over sport- en cultuurcomplex De Camp.

Sportaccommodaties	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
<i>Baten</i>						
Onttr. voorziening/reserve	49.213	57.841	95.632	95.632	93.928	92.165
Ontvangen huren	51.665	46.491	46.491	46.491	46.491	46.491
Rijksvergoeding	72.292	69.274	65.189	0	0	0
Overige opbrengsten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	173.170	173.606	207.312	142.123	140.419	138.656
<i>Lasten</i>						
Gemeentelijke bijdrage	111.274	194.764	199.964	199.964	199.964	199.964
Kapitaallasten	49.213	60.311	95.299	95.299	93.835	92.073
Lonen en salarissen	45.749	48.300	48.300	48.300	48.300	48.300
Specifieke uitkering	72.292	69.274	65.189	0	0	0
Subsidies	0	0	0	0	0	0
Toev. Voorziening/reserve	53.773	56.473	84.773	84.773	84.773	84.773
Overige kosten	30.817	23.500	23.500	23.500	23.500	23.500
Totaal lasten	363.117	452.622	517.025	451.836	450.372	448.610
Saldo sportaccommodaties	-189.947	-279.016	-309.713	-309.713	-309.953	-309.953

De ontwikkeling van de reserve Renovatie sportpark De Grift ziet er als volgt uit:

Reserve renovatie sportpark De Grift	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo per 1 januari	237.005	241.565	240.197	229.338	218.479	209.324
- toevoegingen	53.773	56.473	84.773	84.773	84.773	84.773
- onttrekkingen	49.213	57.841	95.632	95.632	93.928	92.165
Saldo per 31 december	241.565	240.197	229.338	218.479	209.324	201.932

Wagenpark gemeentewerf

Om het vervangen van groot materieel van onze gemeentelijke buitendienst beter inzichtelijk te maken is er een meerjarenplanning gemaakt van wanneer welk materieel vervangen moet worden. Het is de bedoeling om de jaarlijkse afschrijvingskosten mee te nemen in de jaarbudgetten op de diverse kostenposten waarvoor het materieel ingezet wordt. De meerjarenplanning bevat een geschatte vervangingswaarde van in het totaal € 815.000 voor het grote materieel met een gemiddelde afschrijvingstermijn van 10 tot 15 jaar. De huidige reserve is daarvoor ontoereikend. Daarom wordt de reserve structureel extra aangevuld, vanaf 2020 met € 5.000 en daarna jaarlijks met € 5.000 extra tot we in 2028 jaarlijks € 45.000 extra toevoegen aan de reserve.

Veel materiaal is reeds vervangen en wat nog niet vervangen is als vervangingsinvestering verwerkt bij de afschrijvingen.

De ontwikkeling van de reserve wagenpark ziet er als volgt uit:

Reserve Wagenpark	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo per 1 januari	182.723	179.472	146.184	144.584	159.560	180.042
- toevoegingen	46.000	51.000	56.000	61.000	66.000	71.000
- onttrekkingen - dekk afschrijving	49.251	84.288	57.600	46.024	45.518	45.518
Saldo per 31 december	179.472	146.184	144.584	159.560	180.042	205.525

Wegen en bermen

Beleid

Op het gebied van onze wegen en bermen hebt u de volgende beleidsnota's vastgesteld:

Beleidsstuk of beheerplan	Jaar vaststelling	Planperiode
Verkeersveiligheidsplan	2005	
Gladheidsbestrijdingsplan	2011	
Parkeerbeleidsplan	2006	
Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)	2014	
Wegenbeheerplan	2023	2023-2027

Onze belangrijkste gemeentelijke uitgangspunten en het gekozen onderhoudsniveau hebben wij vastgesteld in de Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). Daarnaast zijn er beleidskaders vastgesteld in de het Wegenbeheerplan.

Grote onderhoudswerkzaamheden aan de wegen combineren wij zoveel mogelijk met groot onderhoud aan de riolering, dit om overlast voor de bewoners te beperken én uit oogpunt van financieel voordeel.

Onderhoud

Voor de onderbouwing van de budgetten en de aanbesteding van een nieuw wegenonderhoudscontract (2023-2027) hebben wij een wegbeheerplan opgesteld voor de periode van 2023 tot 2027. Het doel van het beheerplan is enerzijds om inzicht te krijgen in de huidige onderhoudstoestand van de wegen en vast te stellen welke wegen de komende jaren moeten worden aangepakt. Anderzijds welk budget nodig is om deze wegen veilig te kunnen gebruiken en aan de wettelijke verplichtingen te voldoen. Het uitgangspunt hierbij is het onderhoudsniveau zoals dit in de nota IBOR is vastgelegd.

Blijkens het wegbeheerplan is het grootste deel van de onderhoudsstaat van de wegen voldoende, een klein deel is matig, daarnaast vertoont een klein deel duidelijk groot achterstallig onderhoud. Dit laatste deel zit aan de bovengrens van de landelijke norm. Zowel het deel met matig als achterstallig onderhoud dienen wij met voorrang aan te pakken, ter voorkoming van de kans op ongelukken en het beperken van extra kosten in verband met het noodzakelijke extra onderhoud.

Financiële ontwikkelingen

In april/mei 2022 heeft een inventarisatie en visuele onderhoudsinspectie van de wegen in de gemeente Woudenberg plaatsgevonden. De inventarisatie is bedoeld om de areaalgegevens en vaste gegevens te actualiseren. Met de onderhoudsinspectie wordt de actuele onderhoudstoestand van de wegen in beeld gebracht. De inventarisatie en inspectie vormen de basis voor het opstellen van een onderhoudsplanning. Deze planning is opgesteld voor de periode van vijf jaar (2023-2027) en bestaat uit te nemen onderhoudsmaatregelen op diverse wegen en de bijbehorende kosten van deze maatregelen.

Het benodigde budget voor de eerste 5 jaren is bepaald via de onderhoudsplanning en voor de periode daarna op basis van eenheidsprijzen en onderhoudscycli. Op basis van de meerjarig onderhoudsplanning is de begroting voor de periode 2024-2028 als volgt:

	2023	2024	2025	2026	2027
Asfaltverhardingen	€ 299.923	€ 435.068	€ 161.453	€ 361.132	€ 37.999
Elementenverhardingen	€ 388.085	€ 84.360	€ 178.755	€ 51.706	€ 4.111
Cementbeton	€ 0	€ 0	€ 4.964	€ 2.254	€ 0
Klein onderhoud	€ 87.167	€ 87.167	€ 87.167	€ 87.167	€ 87.167
Totaal	€ 775.175	€ 606.595	€ 432.339	€ 502.259	€ 129.277
Gemiddeld	€ 489.129				

Het beschikbare budget voor de jaren 2023-2027 is:

Onderhoud wegen	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal op basis van het gemiddelde					
Beschikbaar	€ 491.367	€ 491.367	€ 491.367	€ 491.367	€ 491.367
Uitgave	€ 489.129	€ 489.129	€ 489.129	€ 489.129	€ 489.129
Resultaat	€ 2.238	€ 2.238	€ 2.238	€ 2.238	€ 2.238

Er is voor het uitvoeren van groot- en klein onderhoud jaarlijks € 491.367 beschikbaar in de begroting 2024-2027. Voor de periode 2023-2027 is gemiddeld € 489.129 nodig. Over 5 jaar gezien is het jaarlijks beschikbare budget van € 491.367 in de begroting voldoende, echter in het wegbeheerplan (2023-2027) wordt geadviseerd in de jaren 2023 en 2024 achterstallig onderhoud weg te werken waardoor meer tijdelijk budget nodig is dan de beschikbare € 491.367. Besloten is de reserve wegen in te zetten voor de fluctuaties in de benodigde budgetten voor de jaren 2023-2027. In de reserve wegen is per 1 jan 2025 € 701.368 beschikbaar. Bij de vaststelling van de voorjaarsrapportage 2025 is besloten € 189.000 vanuit de reserve wegen over te hevelen naar het krediet zuidelijke dorpsrand. Deze overheveling moet nog verwerkt worden in deze begroting.

Hierna presenteren wij de financiële informatie over de budgetten betreffende wegen binnen de exploitatie, investeringen en de reserve Wegen.

Wegen en infra	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
<i>Baten</i>						
Diverse opbrengsten	7.123	1	1	1	1	1
Totaal baten	7.123	1	1	1	1	1
<i>Lasten</i>						
Loonkosten personeel	172.770	180.075	390.250	399.077	289.077	289.077
Inhuur derden	0	0	0	0	0	0
Diverse kosten onderhoud	499.736	529.282	509.282	509.282	509.282	509.282
Belastingen en heffingen	5.584	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Kapitaallasten	52.016	94.493	96.249	99.499	99.499	99.499
Vegen wegen	59.463	51.000	51.000	51.000	51.000	51.000
Totaal lasten	789.569	859.850	1.051.781	1.063.858	953.858	953.858
Saldo Wegen en infra	-782.446	-859.849	-1.051.780	-1.063.857	-953.857	-953.857

De ontwikkelingen binnen de reserve Wegen zien er als volgt uit:

Reserve Wegen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo per 1 januari	676.368	951.368	951.368	901.368	801.368	701.368
- toevoegingen	275.000	0	0	0	0	0
- onttrekkingen	0	0	50.000	100.000	100.000	0
Saldo per 31 december	951.368	951.368	901.368	801.368	701.368	701.368

D. Paragraaf Financiering

Inleiding

Deze paragraaf gaat over de uitvoering van de treasuryfunctie. Kenmerkend voor treasury is dat de financiële risico's aanzienlijk kunnen zijn, er worden grote bedragen beheerd en er dienen omvangrijke risico's beheerst te worden. De treasuryfunctie beantwoordt de vraag hoe wij het beleid financieren en hoe wij omgaan met het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

Gelet op het grote financiële belang en de bijbehorende risico's zijn wij op het gebied van financiering aan een uitgebreid scala van wet- en regelgeving gebonden. De belangrijkste zijn:

- Wet financiering decentrale overheden (Wet fido);
- Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof);
- Regelgeving betreffende staatssteun;
- Regeling schatkistbankieren decentrale overheden;
- Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo)

Treasury definiëren wij als het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op:

- financiële geldstromen;
- financiële posities;
- hieraan verbonden risico's.

Beleidskaders

Het beleid van onze gemeente voor het weerstandsvermogen is vastgelegd in de volgende nota's:

Beleidsstuk of beheerplan	Jaar vaststelling	Planperiode
Financiële verordening	2023	N.v.t.
Treasurystatuut	2016	N.v.t.

In het Treasurystatuut is onder andere opgenomen waar de gemeente aan wil, kan en moet voldoen om een zo optimaal mogelijke werkwijze te krijgen betreffende:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet FIDO respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Ook maakt het treasurystatuut een objectieve en transparante verantwoording vooraf en achteraf mogelijk.

De belangrijkste beleidsuitgangspunten in ons Treasurystatuut zijn:

- voor elke transactie, uitgezonderd daggeld, moeten minimaal twee offertes (tarieven) bij ten minste twee partijen worden aangevraagd;
- ons college is gemandateerd gelden aan te trekken;
- de liquiditeitsprognose wordt regelmatig geactualiseerd;
- het voeren van een risicomijdend treasurybeleid. Hierbinnen streven wij naar een zo hoog mogelijk rendement op de beleggingen en/of zo laag mogelijke kosten bij het aantrekken van financieringsmiddelen.

Ontwikkelingen

Externe ontwikkelingen op het gebied van financiering zijn (internationale) economische indicatoren en de invloed hiervan op de geld- en kapitaalmarkt, maar ook wijzigingen in wet- en regelgeving. Vanaf het derde kwartaal 2022 zijn de rentepercentages opgelopen. Van negatieve rente is geen

spraken meer en rood staan kost als vanouds weer geld. Dagelijks wordt ons banksaldo vanuit ons schatkistrekening aangevuld tot tenminste € 50.000. Is het saldo hoger dan € 900.000 dan wordt het meerdere afgeroomd naar onze schatkistrekening. Door deze automatisme voorkomen we zoveel mogelijk rentebetalingen.

Financieringsbehoefte

Het geraamde financieringsbehoefte voor 2026 bedraagt € -5,895 miljoen.

De berekening van de financieringsbehoefte ziet er als volgt uit:

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Boekwaarde investeringen	24.882.976	27.844.096	32.323.807	33.157.361	33.364.578	32.062.779
Boekwaarde voorraad bouwgrondexploitatie	-1.204.357	-2.251.517	-3.706.734	-1.879.957	-237.643	-237.643
Totaal financieringsbehoefte	23.678.619	25.592.579	28.617.074	31.277.404	33.126.935	31.825.136
Langlopende geldlening o/g	4.200.000	2.000.000	0	0	0	0
Eigen en vreemd vermogen (reserves en voorzieningen)	29.377.461	25.424.282	34.512.131	36.234.915	36.329.135	36.791.143
Totaal financieringsmiddelen	33.577.461	27.424.282	34.512.131	36.234.915	36.329.135	36.791.143
Financieringsbehoefte	-9.898.842	-1.831.703	-5.895.057	-4.957.511	-3.202.200	-4.966.006

Leningenportefeuille

Op dit moment heeft de gemeente geen leningen meer uitstaan. Afhankelijk van de toekomstige ambities rondom het cultuurhuis en de sportvoorzieningen kan het echter nodig zijn om opnieuw een lening aan te trekken. In 2026 zal worden gezien of dit daadwerkelijk noodzakelijk is.

De ontwikkeling van de huidige leningenportefeuille ziet er voorsnog als volgt uit:

Ontwikkeling leningenportefeuille	Saldo 01-01-2026	Nieuwe lening	Aflossing vervroegd	Aflossing	Rente	Saldo 31-12-2026
				0	0	0
Totaal langlopende geldleningen	0	0	0	0	0	0

Risicobeheer

Om de renterisico's te beperken geldt er een kasgeldlimiet en een renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar (vlottende schuld). De kasgeldlimiet stelt een maximum aan het aantrekken van kortlopende leningen (vlottende schuld). De kasgeldlimiet is ingevoerd om de gemeente te beschermen tegen de risico's van het stijgen van de rentelasten, omdat de rente voor kortlopende leningen sterk kan fluctueren. De Wet fido staat een kasgeldlimiet toe van 8,5% van het begrotingstotaal, in onze gemeente komt dit voor het jaar 2026 uit op een bedrag van € 4,2 miljoen.

De berekening ziet er als volgt uit:

Berekening kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Begrotingstotaal	54.640.449	48.771.896	47.652.268	42.121.994	43.194.427	40.668.529
Maximale percentage (wet Fido)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Totaal kasgeldlimiet	4.644.438	4.145.611	4.050.443	3.580.369	3.671.526	3.456.825

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft betrekking op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar (vaste schuld). De renterisiconorm maximaliseert het bedrag aan langlopende leningen, welke vernieuwd kunnen worden via herfinanciering en/of renteherziening. De renterisiconorm is ingevoerd om zoveel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen, en zodoende het renterisico bij

herfinanciering van de vaste schuld te beheersen. De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal, in onze gemeente komt dit voor 2026 uit op een bedrag van € 9,5 miljoen.

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de renterisiconorm over de komende jaren:

Stap	Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1	Renteherzieningen						
2	Aflossingen	2.350.000	1.850.000	0	0	0	0
3	Renterisico (1 + 2)	2.350.000	1.850.000	0	0	0	0
4	Renterisiconorm	10.928.090	9.754.379	9.530.454	8.424.399	8.638.885	8.133.706
5a	Ruimte onder renterisiconorm	8.578.090	7.904.379	9.530.454	8.424.399	8.638.885	8.133.706
5b	Overschrijding renterisiconorm						
Berekening renterisiconorm							
	Begrotingstotaal	54.640.449	48.771.896	47.652.268	42.121.994	43.194.427	40.668.529
	Renterisiconorm 20% van begrotingstotaal	10.928.090	9.754.379	9.530.454	8.424.399	8.638.885	8.133.706

Kredietrisico's

Onze gemeente loopt kredietrisico op door ons verstrekte gelden. Het risico doet zich voor bij het op beleidsmatige gronden verstrekken van leningen (publieke taak). Het risico bestaat dat leningen niet, niet volledig en/of niet tijdig worden terugbetaald (rentekosten).

Het overzicht van de uitgezette gelden ziet er als volgt uit:

Verstrekte geldlening	Schuldrestant					
	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Stichting beheer Kindercentrum	391.000	376.000	361.000	346.000	330.000	313.000

Schatkistbankieren

Sinds eind 2013 is het schatkistbankieren voor de gemeente van toepassing. Het heeft een wettelijke basis in de wet Financiering decentrale overheden (Wet FIDO) en betekent dat decentrale overheden hun liquide middelen aanhouden bij 's Rijks schatkist. Dit moet leiden tot een verminderde externe financieringsbehoefte van het Rijk met als gevolg een lagere staatsschuld en een lagere EMU schuld van de collectieve sector. Voor de aan te houden middelen in 's Rijks schatkist is een drempel van toepassing die is vastgesteld op 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000 en een maximum van € 2.500.000. Het schatkistbankieren kan voor de gemeente een negatieve uitwerking hebben op de rendementsverwachting. De hoogte van het negatieve effect is afhankelijk van de afwijking tussen de door het Rijk gehanteerde rentepercentages en de percentages van marktconforme partijen. Uitzettingen (verstrekken van leningen) uit hoofde van de publieke taak blijven mogelijk. Ook het onderling lenen tussen decentrale overheden biedt wellicht mogelijkheden voor een hoger rendement. Voorwaarde hierbij is dat er geen toezichtrelatie mag zijn tussen de betrokken decentrale overheden. Wij zijn verplicht om overtollige middelen in de Rijksschatkist aan te houden. Om niet boven de grens van 1 miljoen uit te komen wordt ons banksaldo indien dit boven de € 900.000 komt afgeroomd naar de schatkist rekening.

Renteresultaat

Via de onderstaande tabel bieden wij inzicht in de rentelasten en het renteresultaat.

Renteresultaat		Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
a.	Externe rentelasten over de korte en lange financiering	4.640	37.651	0	0	0	0
b.	Externe rentebaten	-/- 386.426	0	61.674	61.112	60.530	59.928
	<i>Totaal door te rekenen externe rente</i>	-381.786	37.651	-61.674	-61.112	-60.530	-59.928
c1.	Rente die aan de grondexploitatie moet worden berekend	-/- 0	0	0	0	0	0
c2.	Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-					
c3.	Rentebaat van doorverstrekte leningen, indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan taakveld moet worden toegerekend	-/-					
	<i>Totaal rente aan grondexploitaties en taakvelden</i>	-/- 0	0	0	0	0	0
d.	<i>Saldo door te rekenen rente</i>	-381.786	37.651	-61.674	-61.112	-60.530	-59.928
d1.	Rente over eigen vermogen	0	0	0	0	0	0
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	0	0	0	0	0
	<i>De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente</i>						
e.	De werkelijke aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/- 0	0	0	0	0	0
Renteresultaat op het taakveld Treasury		381.786	-37.651	61.674	61.112	60.530	59.928

Toelichting rentetoerekening

Het saldo van de te betalen en te ontvangen rente dient doorberekend te worden naar de taakvelden. Wij hebben ervoor gekozen om hier gebruik te maken van de renteomslag-methode. De omslagrente wordt bij de begroting berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De renteomslag wordt afgerond en dit houden we in de begroting aan als door te berekenen rentepercentage. Het verschil is het rentevoordeel. Voordeel betekent hier dat iets meer rente is doorgerekend naar de taakvelden. Dit geeft dus voor hetzelfde bedrag een nadeel bij de taakvelden. De rente toerekening is daarmee budgettair in de begroting opgenomen.

De rente naar grondexploitaties loopt volledig via de reserve grondbedrijf, zodat ook hier schommelingen in het rentepercentage geen invloed hebben op de begroting/jaarrekening. Alleen nieuwe geldleningen en rentewijzigingen hebben nog invloed op de begroting.

In de begroting 2026 zorgt het opnemen van geen rentelening voor geen extra kosten. Of we ook daadwerkelijk moeten gaan lenen zal in 2026 blijken.

Eventuele rentevergoedingen over het schatkist saldo dat uit staat bij het rijk is ook niet opgenomen. Doordat het onzeker is of en hoeveel rentekosten er komen in 2026 is er voor gekozen in de begroting geen rente toe te rekenen aan de diverse investeringen en grondexploitaties. Bij het opstellen van de jaarcijfers 2026 zal blijken of we de rentekosten alsnog moeten toe rekenen.

Waarborgen en garanties

De gemeentegarantie voor particulieren is al geruime tijd vervangen door de Nationale Hypotheek Garantie. De naweën van de gemeentegarantie blijven echter nog lange tijd zichtbaar bij de garantstellingen.

Organisatie	Aard/Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Restantbedrag eind					
				2024	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Particulieren</i>									
Diverse hypotheekverstrekkers	Gemeentegarantie			259.000	246.000	246.000	246.000	246.000	246.000
Woningbouwvereniging	Achternav leningen o/g			14.235.000	12.366.000	12.366.000	12.366.000	12.366.000	12.366.000
Totaal waarborgen en garanties				14.494.000	12.612.000	12.612.000	12.612.000	12.612.000	12.612.000

Startersleningen en blijversleningen

In de loop der jaren is er, door de gemeente, voor € 1.250.000 bij het SVN gestort voor startersleningen. Per lening is er een maximaal bedrag van € 35.000 beschikbaar. Op moment van schrijven is er nog € 232.000 beschikbaar om uit te geven aan leningen.

E. Paragraaf Bedrijfsvoering

Doel van de paragraaf bedrijfsvoering

Vanuit de BBV is de paragraaf bedrijfsvoering een verplichte paragraaf. De BBV schrijft voor dat meer kosten rechtstreeks naar taakvelden op de vijf programma's in de begroting wordt geschreven. Deze paragraaf biedt de gelegenheid om alsnog een totaalbeeld te geven met als uitgangspunt de visie op bedrijfsvoering.

Personeel

De afgelopen jaren is de ambtelijke organisatie in een stabiel vaarwater gekomen dan toen dit college aantrad. Er zijn veel nieuwe collega's aangenomen, het ziekteverzuim is structureel verlaagd en de hoeveelheid inhuur is stevig teruggedrongen. Het vertrek van de gemeentesecretaris en diverse mutaties in het MT hebben in 2025 echter de nodige impact op de organisatie gehad. Inmiddels zijn drie van de vier functies voor vast ingevuld en is de werving voor de vierde manager gestart. Ondertussen gaat het MT verder met het uitwerken van een strategie voor de komende jaren. Focus op wat goed gaat en verbeteren waar nodig en kan. Daarbij wordt vooral ingezet op kwaliteitsverbetering, het verstevigen van interne processen en de implementatie van een nieuwe gesprekscyclus.

Dat de hoeveelheid inhuur is teruggedrongen is ook noodzakelijk gezien de verlaging van het inhuurbudget. In 2024 was er nog € 300.000 budget voor inhuur naast de loonsom, vanaf 2025 is dit verlaagd naar structureel € 150.000. Door dit lagere inhuurbudget wordt heel kritisch gekeken naar inhuur. Zo wordt in geval van langdurige ziekte en bij vertrekkende medewerkers heel nauwkeurig gekeken of inhuur überhaupt nodig is en zo ja voor hoeveel uur. Ook wordt bij langdurige ziekte pas in een later stadium tot inhuur overgegaan. Of dit lagere budget voldoende en realistisch is, zal blijken bij de jaarrekening 2025. Op basis van deze cijfers volgt bij de Kadernota 2027 dan ook een korte evaluatie van het inhuurbudget. Er is bewust gekozen om dit pas bij de Kadernota 2027 te doen omdat dan de ervaringscijfers van heel 2025 bekend zijn en deze afgezet kunnen worden tegen het lagere inhuurbudget. De inhuurkosten vanwege mutaties binnen het MT zullen hierbij apart inzichtelijk gemaakt worden.

De staat van de arbeidsmarkt blijft vragen om innovatieve manieren om vacatures te vervullen. De gemeente Woudenberg is een aantrekkelijke werkgever voor startende ambtenaren en medewerkers die wel de inhoudelijke kennis en kunde hebben, maar nog niet eerder bij een gemeente hebben gewerkt. Daarom wordt met nadruk geïnvesteerd in het op vlieghoogtes krijgen van deze medewerkers. Overigens zien we in de tweede helft van 2025 wel een ontwikkeling dat er meer reacties komen op vacatures en de gemeente echt wat te kiezen heeft. Tegelijkertijd zijn er ook vacatures die niet of nauwelijks ingevuld kunnen worden.

Loonkosten

De BBV schrijft voor dat de loonkosten naar de diverse taakvelden en producten worden verdeeld. De loonkosten bestaan uit kosten van de vaste kern en kosten van de flexibele schil, voor zover deze kosten toegeschreven kunnen worden aan producten in de programma's. Het gaat hier dus om een grotendeels technische, budgettair neutrale operatie. In programma 5 Dienstverlening verwerken we alle begrotingswijzigingen die met personele kosten te maken hebben. Denk aan CAO-verhogingen, wijzigingen binnen begroting en beschikbaar stellen extra budgetten of verminderingen. Vanuit dit programma wordt ook een verdeling gemaakt van de werkelijk begrote loonkosten naar de programma's/producten. In de Kadernota 2026 was in dit kader reeds de cao-verhoging voor 2026 en 2027 opgenomen. Aanvullend op deze mutatie is in de onderliggende begroting een mutatie opgenomen als gevolg van de periodieken die medewerkers krijgen. Zoals hiervoor aangegeven zijn de afgelopen jaren veel nieuwe collega's aangenomen. Gezien de kennis, kunde en (gemeentelijke) ervaring van deze nieuwe collega's zijn deze veelal halverwege een

salarisschaal ingeschaald. Omdat de budgetten op werkelijke salarisschalen en -treden begroot zijn, hebben periodieke verhogingen direct impact. Voor het opstellen van deze begroting is dit inzichtelijk gemaakt en is het financiële effect van de periodieke verhogingen 2025 en 2026 verwerkt.

In totaal is voor 2026 aan loonkosten € 8.244.250 structureel beschikbaar. Voor het team opvang Oekraïners is € 1.225.000 incidenteel beschikbaar. Voor tijdelijke uitbreiding voor wegen/verkeer en een klantmanager sociale zaken is voor 2026 en 2027 € 200.000 beschikbaar vanuit de algemene reserve (gevoed vanuit het jaarresultaat 2024).

	2026	2027	2028	2029
Start loonkosten 2026 is begroot bedrag 2025	8.293.078	8.293.078	8.293.078	8.293.078
Bij cao verhoging 2026	102.814	102.814	102.814	102.814
Bij cao verhoging 2027		190.998	190.998	190.998
Cao verhogingen	102.814	293.812	293.812	293.812
Uren afname begraafplaats. Naar inhuur	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Uren afname secretaris bezwarencommissie naar inhuur	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000
Bezuiniging vrijdag gemeentehuis sluiting	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Extra budget voor beheer Cultuurhuis	50.000	50.000	50.000	50.000
Overheveling inhuur cultuur naar loonkosten	36.250	36.250	36.250	36.250
Extra beschikbaar vanuit CDOKE	151.000	151.000	151.000	151.000
Bijstellen i.v.m. niet ramen periodieken 2025,2026	144.608	144.608	144.608	144.608
Totaal wijzigingen excl. CAO	297.858	297.858	297.858	297.858
Beschikbaar personeel en college	8.693.750	8.884.748	8.884.748	8.884.748
Kosten college rechtstreeks onder bestuur brengen	-449.500	-449.500	-449.500	-449.500
Beschikbaar structureel voor personeel	8.244.250	8.435.248	8.435.248	8.435.248
Incidenteel Oekraïne team	1.225.000			
Incidenteel extra beschikbaar resultaat 2024	200.000	200.000		
Totaal incidenteel	1.425.000	200.000	0	0
Totaal beschikbare loonsom	9.669.250	8.635.248	8.435.248	8.435.248
Werkelijk verdeelde loonkosten	9.669.250	8.635.248	8.435.248	8.435.248
Tekort op werkelijke verdeling	0	0	0	0

Verdeling loonkosten over de naar de programma's

Per medewerker wordt een inschatting gemaakt in percentages aan welk product de loonkosten toegerekend moeten worden. Vaak is dit 1 product maar het kunnen ook meerdere producten zijn. Uitzondering hierop zijn leidinggevende functies die, hoewel ook zij deels direct productief zijn (bijvoorbeeld in de rol van projectleider of adviseur) verplicht volledig op overhead geboekt moeten worden.

Programma	2025	2026	2027	2028	2029
1 Sociaal domein	1.846.200	2.238.500	1.036.424	946.424	946.424
2 Leefomgeving	1.508.500	1.680.500	1.718.511	1.608.511	1.608.511
3 Veiligheid	355.500	384.000	392.686	392.686	392.686
4 Ruimtelijke ordening	1.370.000	1.310.000	1.339.631	1.339.631	1.339.631
5 Bedrijfsvoering	4.384.878	4.056.250	4.147.997	4.147.997	4.147.997
	9.465.078	9.669.250	8.635.248	8.435.248	8.435.248

Vanaf de begroting 2024 is besloten om de kosten voor raad en griffie niet meer op te nemen bij de loonkosten maar deze direct te begroten bij bestuurskosten. Vanaf 2026 doen we dit ook voor de kosten van het college. Hiervoor is € 449.500 uit de totale loonkostenverdeling gehaald en rechtstreek opgenomen bij bestuurskosten.

In de verdeling loonkosten zit in programma 1 in 2025 en 2026 de kosten van team opvang Oekraïners. In programma 5 is in 2025 nog de kosten voor het college opgenomen.

Halen we deze kosten uit de cijfers dan geeft dit het volgende beeld:

Programma	2025	2026	2027	2028	2029
1 Sociaal domein	760.200	1.013.500	1.036.424	946.424	946.424
2 Leefomgeving	1.508.500	1.680.500	1.718.511	1.608.511	1.608.511
3 Veiligheid	355.500	384.000	392.686	392.686	392.686
4 Ruimtelijke ordening	1.370.000	1.310.000	1.339.631	1.339.631	1.339.631
5 Bedrijfsvoering	3.935.378	4.056.250	4.147.997	4.147.997	4.147.997
	7.929.578	8.444.250	8.635.248	8.435.248	8.435.248

Overige kosten personeel en inhuur

Voor extra formatie/flexibele schil is € 150.000 beschikbaar.

Op diverse producten zijn kosten voor inhuur begroot die reguliere loonkosten vervangen. Denk aan groenmedewerkers van Amfors of het inhuren van een leerplichtambtenaar. Deze inhuur valt niet onder de flexibele schil van € 150.000.

Hieronder vindt u een overzicht van deze geraamde kosten:

Loonkosten/vergoedingen/inhuur	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Leerplicht (inhuur) (Progr. 1)</i>	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
<i>Inhuur medewerker schoolvervoer (Progr. 1)</i>		35.000	35.000	35.000	35.000
<i>Inhuur medewerker reïntegratie (Progr. 1)</i>	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
<i>IBOR inhuur Amfors en groenuitzendbureau (Progr. 2)</i>	278.000	293.000	293.000	293.000	293.000
<i>Afval (inhuur Amfors) (Progr. 2)</i>	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000
<i>Begraafplaats (inhuur) (Progr. 2)</i>	0	16.000	16.000	16.000	16.000
<i>Beschikbaar inhuur CDOKE gelden (progr. 4)</i>	176.824	172.141	172.141	172.141	172.141
<i>Bestuur (Raad, griffie, B&W) (Progr. 5)</i>	894.500	985.550	985.550	985.550	985.550
<i>Burgerzaken (extra € 40.000 tot 2029) (Progr. 5)</i>	45.000	45.000	45.000	45.000	5.000
<i>Extra voor flexibele schil/formatie (progr. 5)</i>	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
	1.686.324	1.838.691	1.838.691	1.838.691	1.798.691

Dekking loonkosten uit diverse producten

Vanuit diverse producten worden loonkosten direct en indirect gedekt. Zo berekenen we op basis van gewerkte uren kosten door aan grondexploitaties en aan de Coöperatie de Kleine Schans. Werkelijke loonkosten worden toegerekend aan afval en rioolheffing en gedekt uit de leges. Ook vanuit diverse SPUK-regelingen mag een deel van de personeelskosten gedekt worden. Tenslotte worden ook leges geheven welke ter dekking van met name loonkosten zijn.

Dekking loonkosten	2025	2026	2027	2028	2029
Loonkosten verdeeld	9.465.078	9.669.250	8.635.248	8.435.248	8.435.248
<i>SPUK Oekraïne gelden (progr. 1)</i>	1.086.000	1.225.000	0	0	
<i>Dekking afvalstoffenheffing (progr. 2)</i>	154.750	161.050	164.693	164.693	164.693
<i>Dekking rioolheffing (progr. 2)</i>	182.925	187.250	191.485	191.485	191.485
<i>Dekking leges begraafplaats (progr. 2)</i>	94.900	62.000	63.402	63.402	63.402
<i>Subsidie CDOKE (progr. 4)</i>	86.000	151.000	151.000	151.000	151.000
<i>Doorberekening Grondbedrijf (progr. 4)</i>	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
<i>leges omgevingswet (progr. 4)</i>	460.000	460.000	510.000	510.000	510.000
<i>leges burgerzaken (progr. 5)</i>	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000
<i>Doorberekening CDKS (progr. 5)</i>	45.500	34.000	34.000	34.000	34.000
<i>Algemene reserve uit resultaat 2024 (reserves)</i>	0	200.000	200.000	0	
Totaal budgettair neutraal begroting	2.350.075	2.720.300	1.554.580	1.354.580	1.354.580
<i>Correctie B&W</i>	449.500				
Werkelijke last loonkosten personeel	6.665.503	6.948.950	7.080.668	7.080.668	7.080.668

Rechtmatigheidsverantwoording college 2026

Vanaf 2023 legt het College van burgemeester en wethouders zelf verantwoording af over de rechtmatigheid in de jaarrekening. Deze verantwoording wordt in de jaarrekening opgenomen bij de paragraaf Bedrijfsvoering. De accountant legt alleen nog een controleverklaring af, waarin de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording wordt getoetst. Het doel van de verandering is om meer transparantie te geven in de totstandkoming van de gemeentelijke financiën, en om een beter gesprek tussen de gemeenteraad en het college mogelijk te maken.

Risicomanagement

De gemeente Woudenberg moet actief risicomanagement toepassen om de financiële stabiliteit te waarborgen. We moeten regelmatig het risicomanagementproces evalueren en aanpassen op basis van nieuwe inzichten en ervaringen, aangezien risico's in de tijd kunnen veranderen. Flexibiliteit en aanpassing zijn van cruciaal belang voor onze begroting.

Het periodiek monitoren, rapporteren en evalueren van ons risicomanagementplan stelt ons in staat om risico's te beperken, te vermijden of te accepteren. Dit proces identificeert, analyseert en beheert risico's, met een nadruk op proactief handelen boven reactief optreden. Het vereist dat we inzicht hebben in risico's en zorgvuldig afwegen wat beheersbaar is. Soms kan bewuste risico-acceptatie de optimale strategie zijn.

We zullen geïdentificeerde risico's integreren in een formele risicobeheer- en controlestructuur, inclusief frauderisicoanalyse. Ons doel is om dit systeem voortdurend te ontwikkelen en optimaliseren met gerichte maatregelen om de genoemde risico's effectief aan te pakken. Voortdurende monitoring en beoordeling van risico's en maatregelen zijn van vitaal belang voor onze begroting. Risicorapportage zal belanghebbenden op de hoogte houden van de risicostatus en eventuele veranderingen, inclusief de periodieke evaluatie van het risicomanagementplan.

Zowel risicomanagement als frauderisicoanalyse worden opgenomen in het halfjaarlijkse verbijzonderde interne controle rapportage en bij de jaarstukken van de gemeente Woudenberg. Dit zorgt ervoor dat we de voortgang en effectiviteit van onze risicobeheersing en fraudepreventie nauwlettend volgen en dat deze gegevens beschikbaar zijn voor interne evaluaties en externe verantwoording. Het stelt ons in staat om proactief te handelen en onze financiële integriteit te waarborgen.

F. Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee onze gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft. Dit zijn onder andere gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen die een publiek belang behartigen, waarvan de aandelen geheel of gedeeltelijk in het bezit van onze gemeente zijn. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: één of meer zetels in het bestuur van de participatie en/of het hebben van stemrecht. Financieel belang is er wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld en die kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij die partij verhaald kunnen worden op onze gemeente. Stichtingen waarin onze gemeente participeert in het bestuur en waarmee we een subsidierelatie hebben zijn geen verbonden partijen.

Deze paragraaf stelt u in uw hoedanigheid als kader stellend en controlerend bestuursorgaan in staat om inzicht te verkrijgen in bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen van de verbonden partijen.

Beleidskaders

Algemeen

Samenwerking

De samenwerking met externe partijen binnen de gemeente Woudenberg kenmerkt zich door het slim en pragmatisch regelen van zaken, het vinden van een passende oplossing voor een specifieke lokale situatie en het motto dat samenwerken iets praktisch moet opleveren. Daarbij is het van belang dat het 'gevoel' goed moet zijn. Er zijn verschillende factoren die een rol kunnen spelen bij de aanleiding om tot samenwerking over te gaan. Deze factoren kunnen ook gezien worden als bedrijfsvoering criteria die voor de gemeente van belang zijn bij een effectieve aanpak van maatschappelijke opgaven, taken en ambities. De in deze paragraaf vermelde bedrijfsvoeringcriteria zijn een selectie van voor Woudenberg belangrijke criteria, die op basis van diverse strategische visie notities van gemeenten en de met de gemeenteraad gehouden workshop zijn geformuleerd.

Uit de diversiteit, aard en verscheidenheid van criteria, die bij de afweging over het aangaan van een samenwerkingsverband aan de orde zijn, kan opgemaakt worden dat het om meer gaat dan uitsluitend het realiseren van een gunstig financieel plaatje. Voor een kleine gemeente als Woudenberg leidt samenwerking over het algemeen niet tot lagere lasten, omdat het salarisgebouw en kapitaalslasten meestal lager zijn dan bij grotere gemeenten die bij (regionale) samenwerking zijn betrokken. Samenwerking is dan ook niet per definitie de oplossing voor elk bezuinigingsvraagstuk, vergroten van kwaliteit van de dienstverlening en verminderen van kwetsbaarheid wegen dan zwaarder.

De onderstaande criteria geven op bedrijfsvoeringniveau uiting en vorm aan de visie waar de gemeente voor staat op het gebied van samenwerkingsvraagstukken. We onderscheiden tien criteria die voor de gemeente Woudenberg van belang kunnen zijn en een basis kunnen vormen bij het aangaan, continueren of beëindigen van een samenwerkingsverband:

- **Kwaliteit:** de mate waarin kwaliteitsverbetering en/of optimaliseren van de dienstverlening en/of(beleid)producten bereikt kan worden.
- **Effectiviteit:** de mate waarin producten en/of diensten effectiever uitgevoerd of geleverd kunnen worden (prestatieafweging).
- **Efficiency:** de mate waarin efficiency in processen en/of dienstverlening bereikt kan worden.
- **Continuïteit:** de mate waarin kwetsbaarheid verminderd en continuïteit gewaarborgd kan worden.
- **Betrouwbare partner:** bij het aangaan van een samenwerkingsverband wordt gekozen voor een langere termijn samenwerking. Ontwikkelen van een stabiele samenwerkingsrelatie waarbij sprake is van een gedeeld belang en gedeelde verantwoordelijkheid.
- **Democratische controle:** richt zich in ieder geval op:
 - a. informatievoorziening gericht op besluitvorming over de samenwerkingsstructuur;

- b. proactieve informatievoorziening aan de raad over politiek/bestuurlijk relevante ontwikkelingen binnen samenwerkingsverbanden; en
- c. rechtstreekse informatievoorziening door/namens algemeen bestuur samenwerkingsverbanden (aanstuurbaarheid).
- **Kosten:** de mate waarin door middel van samenwerking een financieel voordeel kan worden behaald. (kostenverlaging).
- **Resultaat voor de inwoners:** de mate waarin het samenwerkingsverband bijdraagt aan het bereiken van positieve maatschappelijke effecten voor de inwoners.
- **Lange termijn oriëntatie:** de mate waarin sprake is van samenwerking op langere termijn.
- **Impact op de ambtelijke organisatie:** het effect van het samenwerkingsverband op de achterblijvende (rest van de) organisatie.

Waar voorheen sprake was van wettelijke verplichte bundeling en integratie wordt nu vooral gekeken naar de meerwaarde voor de gemeente van samenwerking op het specifieke onderwerp. Schaalvoordelen en efficiencyvoordelen zijn ijkpunten bij het bepalen van meerwaarde van samenwerking. Gemeentes zullen sneller geneigd zijn om voor specifieke onderwerpen te shoppen bij het samenwerkingsverband waarin het meeste voordeel te behalen valt of waarin het eigen beleid het best vertaald wordt. Of dit de samenwerking ten gunste komt valt te bezien. Het uiteenvallen van een samenwerkingsverband is een risico voor een relatief kleine gemeente als Woudenberg.

Beheersingssystematiek verbonden partijen

	Oprichtingskader	Sturingskader	Financieel kader
Gemeenteraad	De gemeenteraad stelt kaders en geeft toestemming voor deelname aan een verbonden partij.	De gemeenteraad wordt gefaciliteerd in het uitoefenen van de kaderstellende en controlerende rol bij verbonden partijen.	De gemeenteraad stelt uitgangspunten en richtlijnen op die worden gehanteerd als financieel kader.
College	Het college besluit tot deelname aan een verbonden partij en maakt hierbij gebruik van het afwegingskader.	Het college zorgt voor een duidelijke uitvoering van de eigenaars- en opdrachtgeversrol.	Het college draagt zorg voor de uitvoering en naleving van de gekozen uitgangspunten en richtlijnen.
Organisatie	De ambtelijke adviseurs ondersteunen en adviseren het college bij het voorstel tot deelname.	De ambtelijke adviseurs zorgen voor eenduidige ondersteuning en advisering over verbonden partijen.	De ambtelijke adviseurs doen een financieel advies aan de hand van de opgestelde richtlijnen en uitgangspunten.

Hieronder volgt per programma een overzicht van de verbonden partijen per 01 januari 2026, welke taken zij voor ons uitvoeren en de eventuele ontwikkeling daarin.

Deelnames gemeente Woudenberg in verbonden partijen:

Gemeenschappelijke regelingen	Deelnemingen	Stichtingen/Coöperaties	Bestuursconvenant
- Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) - GGD regio Utrecht (GGDrU) - Veiligheidsregio Utrecht (VRU) - afvalverwijdering Utrecht (AVU) - Sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort e.o. (RWA)	- N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) - Vitens N.V. - Inkoop Bureau Midden Nederland (IBMN) - N.V. ROVA - Stedin	- Stichting Openbaar Primair Onderwijs Eem-Vallei Educatief - Coöperatie de Kleine Schans	Bureau Regio Amersfoort

Naam:	GGDrU	Gevestigd in: Zeist
Bestuurlijke vertegenwoordiging	H.J. Dekker	Programma: 1 Samenleving
Deelnemende partijen	Alle 26 Utrechtse gemeenten	
Doelstelling van de gemeenschappelijke regeling	De GGD (Gemeentelijke GezondheidsDienst) regio Utrecht is de gemeentelijke gezondheidsdienst van de 26 gemeenten in de regio Utrecht. Vanuit een brede (sociaal medische) ervaring en deskundigheid bevordert én beschermt de GGDrU de gezondheid van alle inwoners in de regio Utrecht. Zij doen dat door risico's voor de gezondheid te signaleren, te voorkomen en de gezondheid van alle inwoners te bevorderen. Dat gebeurt vanuit een positieve blik op gezondheid: kijken naar mogelijkheden en kansen om mee te kunnen doen in de samenleving. De GGDrU maakt deel uit van het zorgsysteem en wil bijdragen aan de volgende maatschappelijke effecten: - Inwoners wonen, leven, gaan naar school en werken in een veilige omgeving waar aandacht is voor gezondheid en elkaar. - Een gezonde en veilige start voor elk kind. - Iedereen moet zich kunnen ontwikkelen en ontplooiën. - Iedereen kan meedoen. - Bedreigingen van de publieke gezondheid worden bestreden.	
Wat is het belang voor Woudenberg van deelname aan deze gemeenschappelijke regeling. - Wat doen ze voor ons - Hoe doen ze dat - Wat is onze invloed - Worden er extra taken uitgevoerd en zo ja waarom.	De GGDrU voert voor de gemeenten in de regio Utrecht een aantal wettelijke taken op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg). Hieronder vallen onder andere: jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau en 'schoolarts'), medische milieukunde, infectieziektebestrijding, bevolkingsonderzoeken en gezondheidsvoorlichting. Daarnaast verlenen zij ook hulp als er incidenten uitbreken in de regio, bijv. na een uitbraak van voedselvergiftiging of een infectieziekte. En ze zorgen ervoor dat ze zijn toegerust op snelle hulpverlening bij een eventuele grotere ramp (GHOR). Daarnaast nemen de gemeenten gezamenlijk extra taken af bij de GGDrU (bijvoorbeeld toezicht Wmo; aanpak woon hygiënische problematiek) en neemt de gemeente Woudenberg ook zelf nog maatwerktaken af zoals registratietaken, medische adviezen leerplicht en lichte handhaving kinderopvang; stevig ouderschap. Ook dit zijn voor een deel wettelijke verplichte taken maar die hoeven niet perse door de GGDrU te worden uitgevoerd. Gekozen is voor de GGDrU omdat ze deze taken goed kunnen uitvoeren tegen acceptabele kosten. Daarnaast kopen we producten in zoals stevig ouderschap omdat dit bijdraagt aan preventie en het voorkomen van extra zorg. De wethouder neemt namens het college van de gemeente Woudenberg deel in het Algemeen Bestuur van de GGDrU en kan tijdens de vergaderingen invloed uitoefenen op de besluitvorming. Naar rato van het aantal inwoners is het aantal stemmen per gemeente bepaald. De gemeente Woudenberg heeft één stem van de in totaal 70 stemmen.	
Ontwikkelingen/koers. Zowel van de GR zelf	De bestuursagenda 2023–2027 is gericht op de volgende thema's: - Kansrijk opgroeien - Gezonde leefomgeving	

maar ook wat wij verwachten van deze GR	• Langer gezond zelfstandig • Eigentijds besturen • Doorontwikkeling interne organisatie De GGDrU heeft een belangrijke taak bij adviseren en bevorderen van een gezonde leefomgeving, milieutechnisch maar ook gericht op mogelijkheden voor ontmoeting, spelen en bewegen. Voor gemeenten kan dit maatwerk betekenen. Het betreft immers unieke inrichting van de omgeving. De programma's Langer gezond zelfstandig en Kansrijk opgroeien hebben te maken met de transformatieopgaven in de gezondheidszorg ondanks beperkende factoren, zoals personeelskrapte en een limiet aan zorgbudgetten. Uiteraard blijven de kerntaken op volksgezondheid de vaste basis met extra aandacht op TBC-bestrijding en een voldoende vaccinatiegraad. De GGDrU biedt gemeenten keuzevrijheid aan maatwerkproducten. Ook voor wat betreft wettelijk uit te voeren taken. Dat brengt schommelingen in de organisatie met zich mee. Dit leidde soms tot verlies van belangrijke en waardevolle kennis en ervaring. Deze schommelingen wil de GGDrU gaan opvangen door de advies- en kennisfunctie iets te verstevigen. De GGDrU heeft de afgelopen jaren strak begroot. Echter, gezien de financiële situatie waarin een aantal gemeenten zich bevindt, wordt het gesprek voortgezet over het takenpakket van de GGDrU en mogelijke opties om hierop toch nog te bezuinigen.									
Risico's op en invloed in extra bijdrage aan de GR	Rekening houdend met dalende inkomsten van gemeenten in gemeentefonds heeft de GGDrU al vanaf 2023 in de meerjarenbegroting ingezet op een taakstelling die de verminderde inkomsten moet overbruggen. De begroting is krap maar wel sluitend. Risico's liggen op het gebied van : • Verdere toename van het aantal openstaande vacatures. • Dienstverlening komt verder onder druk te staan waardoor de GGDrU vaker nee moet verkopen. • Minder gestructureerd kunnen werken met risico op reparatie achteraf. • Niet compliant aan de regelgeving kunnen werken. • Langer anticiperen op nieuwe ontwikkelingen. • De verlaagde begroting maakt een collectieve afname t.b.v. voorgezet onderwijs niet mogelijk. Hierdoor is maatwerk middels individuele verrekening per gemeente noodzakelijk. (meer administratie)									
Overige relevante gegevens	De (concept)begroting 2026 is goedgekeurd.									
Wat is onze begrootte bijdrage	2025:	€798.000	2026:	€835.000	2027:	€835.000	2028:	€835.000	2029:	€835.000
Eigen vermogen	begin boekjaar 2024			€ 4.618.536		eind boekjaar 2024		€ 6.216.567		
Vast vreemd vermogen	begin boekjaar 2024			€ 8.300.849		eind boekjaar 2024		€ 7.897.304		
Vlottend vreemd vermogen	begin boekjaar 2024			€ 23.218.135		eind boekjaar 2024		€ 27.051.353		
Financieel resultaat	2024(werkelijk)			€ 2.476.816 positief		2025 (begroot)		€ 0,00		

Naam:	Regionaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort (RWA)						Gevestigd in: Amersfoort			
Bestuurlijke vertegenwoordiging	H.J. Dekker						Programma: 1 Samenleving			
Deelnemende partijen	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg.									
Doelstelling van de gemeenschappelijke regeling	RWA / Amfors voert voor ons de Wet sociale werkvoorziening uit en richt zich als sociale organisatie op mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Amfors biedt ondersteuning richting regulier werk maar ook op de werkplek zelf. Hiertoe stimuleren we de arbeidsontwikkeling van deze groep zodat ze duurzaam, maximaal en op eigen kracht kunnen werken. Dit tegen acceptabele maatschappelijke kosten.									
Wat is het belang voor Woudenberg van deelname aan deze gemeenschappelijke regeling. - Wat doen ze voor ons - Hoe doen ze dat - Wat is onze invloed - Worden er extra taken uitgevoerd en zo ja waarom.	Het tot stand brengen van faciliteiten waardoor inwoners met een Sw-indicatie passend werk kunnen verrichten. De expertise op het gebied van re-integratie, welke is opgebouwd met de leer-business units, kan ook worden ingezet voor de niet-Sw-doelgroep.									
Ontwikkelingen/koers. Zowel van de GR zelf maar ook wat wij verwachten van deze GR	De regio Amersfoort staat voor de uitdaging om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt beter te ondersteunen. Door de afbouw van de Wsw en beperkte beschutte werkplekken komt de positie van het sociaal ontwikkelbedrijf Amfors onder druk. Met de opgave <i>Impuls sociale infrastructuur en toekomst sociaal ontwikkelbedrijf</i> wordt gewerkt aan een toekomstplan dat meer maatwerk en ontwikkelkansen biedt. Daarbij wordt gekeken naar scenario's voor een smal (gericht op Wsw) of breed sociaal ontwikkelbedrijf (brede doelgroep, nadruk op ontwikkeling en doorstroom). De gemeenteraad wordt in vier fasen betrokken. In 2025 gaat het om kennisnemen van de inventarisatie en vervolgens kiezen van uitgangspunten en een toekomstscenario. In 2026 volgt besluitvorming over het implementatieplan en de uitvoering. Van de raad wordt verwacht dat zij richting geeft aan de gewenste koers, financiële kaders bewaakt en toeziet op het realiseren van een inclusieve arbeidsmarkt waarin meer inwoners duurzaam kunnen deelnemen.									
Risico's op en invloed in extra bijdrage aan de GR	• Risico op extra bijdrage in negatief resultaat • Risico op lagere uitstroom dan verwacht									
Overige relevante gegevens	Het nadelig resultaat wordt aangezuiverd uit de reserve van de Amforsgroep. Is deze reserve niet voldoende dan wordt het resterende bedrag aangezuiverd door de diverse aangesloten gemeenten. Het grootste deel van onze bijdrage is het doorbetalen van het WSW deel binnen de participatieuitkering in de algemene uitkering.									
Wat is onze begrootte bijdrage	2025:	€	2026:	€	2027:	€	2028:	€	2029:	€
Eigen vermogen	begin boekjaar 2024			€ 939.000			eind boekjaar 2024		€ 1.040.000	
Vast Vreemd vermogen	begin boekjaar 2024			€ 4.200.000			eind boekjaar 2024		€ 4.850.000	
Financieel resultaat	2023 (werkelijk)			€ 156.000 negatief			2024(werkelijk)		€ 101.000 negatief	

Naam:	Coöperatie de Kleine Schans							Gevestigd in: Woudenberg							
Bestuurlijke vertegenwoordiging	H.J. Dekker							Programma: 1 Samenleving							
Deelnemende partijen	Gemeente Woudenberg, MEE, Youké, Seniorenbelangen, Lely zorggroep, IQ coaches, wijkfysio, PCOB 50plus, Stg welzijn ouderen SWO, Platform kerken, Stg Jeugdpunt, inwonersraad, A.n.j.a. assisteert, Moriahoeve, Humanitas Eemland, Bibliotheek Woudenberg, Platform van paramedici, beweging 3.0, IDH Schuldhulp, buurtgezinnen, buurtbemiddeling/welzin, vertegenwoordiging huisartsen, Adventure Freedom Geeresteingroep, Humanitas DMH														
Doelstelling van de gemeenschappelijke regeling	Inwoners doen naar vermogen mee en zien om naar elkaar. Waar nodig komt de gemeente samen met inwoners en maatschappelijke organisaties tot collectieve en individuele oplossingen voor ondersteuning en zorg.														
Wat is het belang voor Woudenberg van deelname aan deze gemeenschappelijke regeling. - Wat doen ze voor ons - Hoe doen ze dat - Wat is onze invloed - Worden er extra taken uitgevoerd en zo ja waarom.	De coöperatie vormt de kern binnen de uitvoering van het gemeentelijk beleid voor het sociaal domein. De coöperatie vormt de toegang voor alle inwoners met ondersteuningsvragen op het gebied van wonen, zorg, welzijn, werk en inkomen. Daarnaast is de coöperatie samen met (lokale) partners aanjager van de transformatie. De coöperatie voert daartoe een viertal wetten uit: a. Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) b. Wet op de jeugdzorg c. Participatiewet d. Leerplichtwet Daarnaast voert de coöperatie op basis van de verordening het leerlingenvoer uit.														
Ontwikkelingen/koers. Zowel van de GR zelf maar ook wat wij verwachten van deze GR	De coöperatie is de drijvende kracht achter de transformatie en stuurt op het in de praktijk brengen van de leidende principes zoals beschreven in de subsidie aanvraag. De coöperatie is ambassadeur van deze principes naar inwoners, maatschappelijke organisaties en zorgaanbieders. Naast deze leidende principes staan de volgende uitgangspunten centraal: 1. eigen kracht van de klant: van aanbod- en systeemgericht naar vraag- en mensgericht; 2. verschuiving van zware naar lichte zorg; 3. verschuiving van zorg naar welzijn.														
Risico's op en invloed in extra bijdrage aan de GR	De gemeente Woudenberg is en blijft eindverantwoordelijk voor de juiste en rechtmatige uitvoering van de Participatiewet, Wmo 2015, Jeugdwet en de Leerplichtwet. De bestuurlijke en politieke (systeem) verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de voornoemde wetten blijft berusten bij de gemeente. Per 1 augustus 2025 eindigt de CAO Sociaal Werk. We volgen de ontwikkelingen in de CAO-onderhandelingen, vooral waar wijzigingen in salaris en vergoedingen een direct financieel gevolg heeft voor CDKS en de subsidie die gemeente Woudenberg aan CDKS toekent.														
Overige relevante gegevens															
Wat is onze begrootte bijdrage	2025:	€		2026:	€		2027	€		2028	€		2029:	€	
			2.705.500			2.705.500			2.705.500			2.705.500			2.705.500
Eigen vermogen	begin boekjaar 2024			€ 0				eind boekjaar 2024			€ 0				
Vast vreemd vermogen	begin boekjaar 2024			€ 0				eind boekjaar 2024			€ 0				
Financieel resultaat	2023 (werkelijk)			€ 0				2024 (begroot)			€ 0				

Naam:	A.V.U. Afvalverwijdering Utrecht	Gevestigd in: Utrecht
Bestuurlijke vertegenwoordiging	D.J. Boeve - de Kruif	Programma: 2 Leefomgeving
Deelnemende partijen	De Afval Verwijdering Utrecht (AVU) is een gemeenschappelijke regeling ingevolge de Wet gemeenschappelijke regelingen en is in 1984 opgericht door de Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht (sinds 1 januari 2014 uitgetreden). De 25 aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht zijn: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, en Zeist	
Doelstelling van de gemeenschappelijke regeling	Als uitvoeringsorganisatie is de AVU verantwoordelijk voor de overslag, het transport en de verwerking van het huishoudelijk afval en grondstoffen van 25 Utrechtse gemeenten, waaronder de gemeente Woudenberg. De AVU heeft geen winst oogmerk. AVU zorgt ervoor dat ons ingezamelde huishoudelijk afval zo duurzaam en hoogwaardig mogelijk wordt verwerkt, met de laagst mogelijke kosten.	
Wat is het belang voor Woudenberg van deelname aan deze gemeenschappelijke regeling. - Wat doen ze voor ons - Hoe doen ze dat - Wat is onze invloed - Worden er extra taken uitgevoerd en zo ja waarom.	Afvalverwijdering vraagt om een goede balans tussen serviceverlening, kostenbeheersing en milieuzorg. De AVU draagt zorg voor de overslag, het transport en de verwerking van het huishoudelijk afval van de deelnemende gemeenten in de provincie Utrecht. Dit doen zij door het ingezamelde afval te transporteren naar verwerkingsbedrijven. Via aanbesteding worden deze verwerkingsbedrijven geselecteerd. - De gemeente Woudenberg is deelnemer aan AVU. Wethouder Daphne Boeve-de Kruif heeft zitting in het Dagelijks Bestuur (DB) en het Algemeen Bestuur (AB). - Naast de benoemde reguliere werkzaamheden, voert de AVU ook projectmatige werkzaamheden uit. Een aantal projectmatige werkzaamheden uitgelicht: - o Er vinden diverse AVU-brede campagnes plaats. Ook de gemeente Woudenberg maakt gebruik van het aangeboden communicatiemateriaal. - o Lachgasproblematiek: Sinds het lachgasverbod per 1 januari 2023, treft de sector lachgas cilinders aan in de openbare ruimte, op de milieustraat en in het restafval. De jaarlijkse kosten voor verwijdering uit de openbare ruimte, van milieustraten en uit het restafval vallen toe aan gemeenten. Er is door de AVU intensief overleg gevoerd met de afvalverwerkers, maar ook met de branchevereniging NVRD. Uiteindelijk is samen met de NVRD, een aantal collega-overheidsorganisaties en een aantal gemeenten een procedure gestart tegen het Rijk. - o De VNG heeft voor 1 mei de overeenkomst met Verpact (de verpakkende industrie) opgezegd. Reden daarvan is onder meer dat de gemeenten, en ook onze afvalinzamelaar ROVA en de AVU, willekeur ervaren bij de acceptatie van PMD bij de overslag. Deze willekeur heeft ook financiële consequenties voor de vergoedingen die de gemeenten ontvangen, waardoor de opbrengsten en kosten voor de gemeente kunnen fluctueren. ROVA, AVU volgen de ontwikkelingen op de voet en adviseren, onder andere de gemeente Woudenberg. Na een lang onderhandelings traject tussen VNG/NVRD en Verpact, is er een nieuw pakket van afspraken voor de inzameling van PMD-verpakkingen gedeeld waarmee op 28 juni is ingestemd tijdens de Algemene Ledenvergaderingen van de VNG. De afspraken vervangen de afspraken uit de Ketenovereenkomst Verpakkingen die in 2024 is opgezegd. De komende tijd wordt verder gewerkt aan de uitwerking van de juridische overeenkomst en het vertalen van de afspraken in concrete uitvoeringsafspraken.	
Ontwikkelingen/koers. Zowel van de GR zelf maar ook wat wij verwachten van deze GR	Met de overstap voor afvalinzameling naar publieke organisaties van een aantal AVU-gemeenten en de wens van de gemeente Utrecht om een warmtenet aan te leggen met een publiek warmtebedrijf, is voor de AVU een proces op gang gekomen waarin wordt gekeken naar de invulling van de AVU-dienstverlening door publieke bedrijven. In 2024 is gestart met het opstellen van een toekomstvisie voor de AVU. Daarbij worden duurzaamheidsontwikkelingen, die in de verslaglegging van overheden en bedrijven een steeds meer prominente plaats krijgen, meegenomen. Duurzaamheid betreft zowel de eigen organisatie en de activiteiten en de invloed hiervan op de omgeving. Tegelijkertijd wordt gekeken naar de invloed van de omgeving op de AVU-organisatie en de activiteiten, met andere woorden: is de AVU “bestand tegen” en “klaar voor” een veranderende wereld.	

Risico's op en invloed in extra bijdrage aan de GR	De lasten en baten worden volledig doorberekend aan de deelnemers. Door het ontbreken van een algemene reserve heeft de AVU geen weerstandsvermogen. Er zijn wel een aantal bestemmingsreserves. Alle in enig jaar gemaakte kosten worden aan de deelnemers doorberekend. Als gevolg hiervan kunnen schommelingen optreden in de jaarlijks te betalen bedragen.									
Overige relevante gegevens	AVU, Circulus en ROVA hebben zich samen verenigd in CirkelWaarde: een grondstoffen alliantie die zich inzet voor de circulaire economie. CirkelWaarde ontwikkelt kennis in het Expertisecentrum en brengt deze in praktijk in het Handelshuis.									
Wat is onze begrootte bijdrage	2025:	€	2026:	€	2027:	€	2028:	€	2029:	€
		415.000		434.016		434.016		434.316		434.316
Eigen vermogen	begin boekjaar 2024			€ 0			eind boekjaar 2024			€ 0
Vreemd vermogen	begin boekjaar 2024			€ 0			eind boekjaar 2024			€ 0
Financieel resultaat	2023 (werkelijk)			€ 390.407 positief			2024 (werkelijk)			€ 303.626 positief

Naam:	Regionale uitvoeringsdienst Utrecht (ODU)							Gevestigd in: Utrecht		
Bestuurlijke vertegenwoordiging	D.J. Boeve - de Kruif							Programma: 4 Ontwikkeling		
Deelnemende partijen	Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, Zeist en provincie Utrecht.									
Doelstelling van de gemeenschappelijke regeling	Als het gaat om afval, bodem, water, lucht, geluid, energie, duurzaamheid, (externe) veiligheid, of de Algemeen Plaatselijke Verordening is de ODU, in opdracht van de aangesloten overheden, verantwoordelijk voor het afhandelen van vergunningen en meldingen op het gebied van milieubeheer, de Wet bodembescherming, klachtafhandeling en toezicht en handhaving bij bovenstaande punten									
Wat is het belang voor Woudenberg van deelname aan deze gemeenschappelijke regeling. - Wat doen ze voor ons - Hoe doen ze dat - Wat is onze invloed - Worden er extra taken uitgevoerd en zo ja waarom.	De ODU is verantwoordelijk voor de uitvoering van de basistaken VTH milieu. Dit is een wettelijke verplichting. Daarnaast adviseren zijn ons op de thema's archeologie, ecologie en energie. De inhoudelijke expertise hebben we in Woudenberg niet meer in huis en is met de samenwerking aan de ODU overgedragen. De regievoering op de uitvoering van de (financiële) afspraken ligt uiteraard wel bij Woudenberg. Vanuit die rol hebben we niet alleen invloed op de uitvoering, maar ook een verantwoordelijkheid in de realisatie van de gemaakte afspraken. Eventuele extra taken worden aan de voorkant, bij het opstellen van het jaarprogramma en uitvoeringsplan met bijbehorende financiële kaders, afgestemd met ons als opdrachtgever.									
Ontwikkelingen/koers. Zowel van de GR zelf maar ook wat wij verwachten van deze GR	Er vindt een ontwikkeling plaats naar één omgevingsdienst voor de hele provincie Utrecht, de omgevingsdienst Utrecht (ODU). Deze nieuwe dienst moet per 1 januari 2026 operationeel zijn. Met deze samenvoeging wordt onder andere beoogd te komen tot één robuuste omgevingsdienst van hoge kwaliteit, die voldoet aan de VTH kwaliteitscriteria. De nieuwe dienst zal dezelfde dienstverlening verrichten als de RUD nu voor ons doet. In het kader van de noodzaak om te bezuinigen hebben wij aangegeven 5% minder uren af te nemen ten opzichte van 2025. In de loop van 2026 zal blijken of het aantal afgenomen uren toereikend zal zijn. Op basis van ervaring van de afgelopen jaren is dat wel de verwachting.									
Risico's op en invloed in extra bijdrage aan de GR	Het contract met de ODU wordt op uren basis. Extra uren zorgt voor extra kosten. Extra uren zijn mogelijk indien sprake is van meer vergunningaanvragen of door extra controles. Hierover vindt vooraf afstemming met de OG plaats. (Wie of wat is de OG?) Afstemming vindt plaats tussen de regievoerder van de gemeente en accountmanager van de ODU. worden.									
Relevante gegevens										
Wat is onze begrootte	2025:	€	2026:	€	2027:	€	2028:	€	2029:	€

bijdrage		443.000		445.300		445.300		445.300		445.300
Eigen vermogen	begin boekjaar 2024			€ 1.517.000		eind boekjaar 2024		€2.948.000		
Vlottend vreemd vermogen	begin boekjaar 2024			€ 0		eind boekjaar 2024		€ 0		
Financieel resultaat	2023 (werkelijk)			€ 302.000 positief		2024 (werkelijk)		€ 1.402.000 positief		

Naam:	Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Gevestigd in: Utrecht
Bestuurlijke vertegenwoordiging	M. Jansen	Programma: 3 Veiligheid
Deelnemende partijen	De veiligheidsregio wordt bestuurd door de 26 burgemeesters in de regio Utrecht. De burgemeesters vormen samen het algemeen bestuur (AB) van de veiligheidsregio.	
Doelstelling van de gemeenschappelijke regeling	De veiligheidsregio heeft als doel om op een uniform georganiseerde wijze inhoud te geven aan de politieke en bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de afstemming tussen de verschillende hulpverleningsorganisaties in de regio. Ter verwezenlijking van dit doel heeft de regio de taak het behartigen van de belangen op het terrein van onder andere brandweerzorg, geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR), de samenwerking bij de gemeentelijke rampenbestrijding (gemeentelijke bevolkingszorg), multidisciplinaire crisisbeheersing en het inrichten en in stand houden van de gemeenschappelijke meldkamer.	
Wat is het belang voor Woudenberg van deelname aan deze gemeenschappelijke regeling. - Wat doen ze voor ons - Hoe doen ze dat - Wat is onze invloed - Worden er extra taken uitgevoerd en zo ja waarom.	De VRU voert namens de gemeenten wettelijke taken uit op basis van de Wet veiligheidsregio's (Wvr). Deze wet bepaalt hoe gemeenten binnen een veiligheidsregio moeten samenwerken. Maar ook het Besluit veiligheidsregio's (Bvr), het Besluit personeel veiligheidsregio's (Bpvr), de Regeling personeel veiligheidsregio's (Rpvr), de Wet publieke gezondheid (Wpg), de tijdelijke Wet ambulancezorg (Waz) maken onderdeel uit van het wettelijke fundament. De VRU heeft uitvoering aan de onderstaande wettelijke taken: ▪ het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises; ▪ het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises; ▪ het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak; ▪ het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing; ▪ het instellen en in stand houden van een brandweer; ▪ het instellen en in stand houden van een GHOR; ▪ het voorzien in de meldkamerfunctie; ▪ het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel; ▪ het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten. De burgemeester neemt namens het college van de gemeente Woudenberg deel in het Algemeen Bestuur van de VRU en kan tijdens de vergaderingen invloed uitoefenen op de besluitvorming. Naar rato van het aantal inwoners is het aantal stemmen per gemeente bepaald. De VRU houdt bij de brandweerpost Woudenberg een tweede tankautospuiter in stand, deze is in het dekkingsplan niet benodigd.	
Ontwikkelingen/koers. Zowel van de GR zelf maar ook wat wij verwachten van deze GR	Het Algemeen Bestuur heeft de bestuursagenda 2024-2027 vastgesteld, dit beschrijft de koers voor de komende jaren. Hierin staan de ontwikkelingen van de diverse onderwerpen, zoals brandweerzorg, crisisbeheersing, risicobeheersing, GHOR en de meldkamer beschreven. Naast deze koers is er het afgelopen jaar veel aandacht gekomen voor risico's die veel van de veerkracht en weerbaarheid van de samenleving verwachten, zoals een langdurige stroomuitval. De komende jaren zal door pilots steeds meer duidelijk worden hoe de samen- en zelfredzaamheid van de samenleving verhoogd kan worden.	
Risico's op en invloed in extra bijdrage aan de GR	Op dit moment is de VRU bezig met het ontwikkelen van financiële toekomstscenario's, die investeringen en besparingen omvatten. In deze toekomstscenario's worden verschillende bestuurlijke keuzes gemaakt t.a.v. besparingen en investeringen. De VRU geeft aan dat na jarenlange zuinigheid en exogene ontwikkelingen er investeringen nodig zijn om op orde te komen en blijven. De bestuurlijke keuze voor deze investeringen en/of besparingen en de financiële gevolgen hiervan zullen als zienswijze aan de raad worden voorgelegd. Hiernaast vergelijkt de VRU nu op verzoek van het bestuur een aantal scenario's waarbij de huisvesting in toenemende mate samen gedragen wordt.	
Overige relevante gegevens		

Wat is onze begrootte bijdrage	2025:	€ 940.000	2026:	€ 949.000	2027:	€ 949.000	2028:	€ 949.000	2029:	€ 949.000
Eigen vermogen	begin boekjaar 2024		€ 28.319.000			eind boekjaar 2024		€ 34.600.000		
Vreemd vermogen	begin boekjaar 2024		€ 49.831.000			eind boekjaar 2024		€ 55.588.000		
Financieel resultaat	2023 (werkelijk)		€ 4.031.000 positief			2024 (werkelijk)		€ 7.288.000		
Naam:	Inkoop Bureau Midden Nederland							Gevestigd in: Vianen		
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Z.D.M. van den Boogaard							Programma: 5 Bedrijfsvoering		
Deelnemende partijen	Gemeenschappelijke Regeling Avres, Gemeente IJsselstein, Gemeente Leusden, Gemeente Molenlanden, Gemeente Montfoort, Gemeenschappelijke Regeling RMN, Gemeente Scherpenzeel, Gemeente Vijfheerenlanden. Gemeente de Bilt, Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug en Gemeente Woudenberg.									
Doelstelling van de stichting	Het doel van IBMN is om naast financiële, kwalitatieve en procesmatige voordelen voor haar deelnemers te behalen, inkoop in te zetten als strategisch en tactisch instrument voor waarde creatie. De visie van IBMN is als volgt: <i>‘Door het aanbieden van professionele en deskundige inkoopondersteuning, op een manier die nauw aansluit bij de individuele wensen van de deelnemer, willen wij onze deelnemers in staat stellen om naast besparingen ook maximale duurzame impact te realiseren door middel van hun inkoopprojecten.’</i>									
Wat is het belang voor Woudenberg van deelname aan deze stichting. - Wat doen ze voor ons - Hoe doen ze dat - Wat is onze invloed - Worden er extra taken uitgevoerd en zo ja waarom.	IBMN heeft als doel om de inkopen van de gemeente zo voordelig en efficiënt mogelijk te regelen en draagt daarmee bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. IBMN levert (publieke-)inkoopkennis en –capaciteit. Het adviseren over Europese en nationale aanbestedingswetgeving is de primaire rol die IBMN vervult. Dit doen ze in samenspraak met onze gemeente door middel van het uitvoeren van inkoopprojecten, vanaf specificatie tot en met de contractfase. De verschillende inkoopprojecten worden zowel individueel voor Woudenberg alsook met meerdere deelnemers uitgevoerd. IBMN zorgt ervoor dat het inkoopbeleid van Woudenberg (strategisch) aansluit en aangesloten blijft bij het gemeente beleid. Waar gewenst wordt er meegedacht hoe inkoopcontracten optimaal te benutten. Verder worden jaarlijks de spendanalyse voor de gemeente uitgevoerd en heeft Woudenberg de beschikking over een inkooptool. IBMN is een stichting met 11 deelnemers. Alle deelnemers hebben evenveel invloed middels het Algemeen Bestuur. De gemeentesecretaris van Woudenberg is voorzitter van het Algemeen Bestuur en zit tevens in het Dagelijks Bestuur.									
Ontwikkelingen/koers. Zowel van de stichting zelf maar ook wat wij verwachten van deze stichting	In de afgelopen vijf jaar is de weg ingeslagen om IBMN als zelfsturend team te laten functioneren. Het kernteam bestaat uit drie vaste medewerkers. Zij kunnen ons in verschillen gradaties adviseren en ondersteunen bij inkoopvraagstukken die bij ons voorliggen. Meer specifiek kunnen we het kernteam ook inzetten bij specialistische vraagstukken rondom ICT/facilitair, werken en/ of Sociaal Domein. Zij worden ondersteund door een DB die naast haar bestuurdersrol ook als sparringpartner optreedt. IBMN is een financieel gezonde stichting die op transparante wijze naar haar deelnemers zichtbaar maakt wat zij voor hen doen. Naast transparant zijn, financieel gezond blijven en kwaliteit leveren, streeft IBMN ernaar om (nog) meer zichtbaar en laagdrempelig benaderbaar te zijn voor haar deelnemers. Gezien de ontwikkelingen van onder andere vraagfluctuaties (zoals nu bijvoorbeeld stijgende prijzen i.v.m. de Oekraïne crisis) blijft een wendbare en flexibele inkooppartner ook in de toekomst wenselijk. Deze in 2018 ingeslagen weg zal naar verwachting in samenspraak met alle deelnemers van IBMN de komende jaren worden gecontinueerd. IBMN wil zich meer richten op enerzijds het vergroten van impact op de ondersteuning van de doelstellingen van de deelnemers en anderzijds op het verbeteren van het uitvoeren van de aanbestedingen bij de deelnemers. Door <u>eerder</u> en <u>vaker</u> bij (nieuwe) inkoopprojecten van deelnemers betrokken te raken kan IBMN meer <u>impact</u> realiseren. Deze toegevoegde waarde komt concreet tot uiting in: • Rechtmatigheid; • Doelmatigheid; • Maatschappelijke impact (SDG, Duurzaamheid, Sociale impact).									
Risico's op en invloed in extra bijdrage aan de stichting	Er is niet of nauwelijks risico op extra bijdrage voor wat betreft de vaste kosten IBMN. Eventuele fluctuaties in de jaarlijkse bijdrage voor inkoop komen vooral voort uit de hoeveelheid en grote van inkooptrajecten die wij als gemeente voor onze gemeenschap dat jaar moeten en willen uitvoeren. Door (jaarlijks) in te kopen 'wat moet' en daarnaast keuzes te maken in 'wat kan' is een stabiele begroting de									

	afgelopen jaren realiseerbaar gebleken. De verwachting is dat dit voor de komende jaren niet anders zal zijn.									
Overige relevante gegevens										
Wat is onze begrootte bijdrage	2025:	€ 58.300	2026:	€ 58.300	2027:	€ 58.300	2028:	€ 58.300	2029:	€ 58.300
Eigen vermogen	begin boekjaar 2024			€ 213.322			eind boekjaar 2024		€ 219.028	
Vreemd vermogen	begin boekjaar 2024			€ 118.742			eind boekjaar 2024		€ 116.754	
Financieel resultaat	begin boekjaar 2024			€ 13.010			eind boekjaar 2024		€ 5.706	

Naam:	GBLT (Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus – Tricijn)							Gevestigd in: Zwolle		
Bestuurlijke vertegenwoordiging	H.J. Molenaar							Programma: 5 Bedrijfsvoering		
Deelnemende partijen	Vijf waterschappen en tien gemeenten, te weten Bunschoten, Dalfsen, Dronten, Nijkerk, Leusden, Ommen, Renswoude, Veenendaal, Woudenberg en Zwolle.									
Doelstelling van de gemeenschappelijke regeling	Een efficiënte en effectieve heffing en invordering van gemeentelijke belastingen (en waterschap belastingen) en uitvoering van WOZ-taken op een hoog kwaliteitsniveau tegen zo laag mogelijke kosten.									
Wat is het belang voor Woudenberg van deelname aan deze gemeenschappelijke regeling. - Wat doen ze voor ons - Hoe doen ze dat - Wat is onze invloed - Worden er extra taken uitgevoerd en zo ja waarom.	Juiste en klantgerichte uitvoering van gemeentelijke belastingverordeningen en kwijtscheldingsregels en waardering onroerende zaken. De grondslagen voor de gemeentelijke bijdrage zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen en Woz-basisregistratie (aantallen inwoners en Woz-objecten). Elke deelnemer heeft met één bestuurslid zitting in het Algemeen Bestuur.									
Ontwikkelingen/koers. Zowel van de GR zelf maar ook wat wij verwachten van deze GR										
Risico's op en invloed in extra bijdrage aan de GR	GBLT beschikt in principe niet over eigen (weerstand)vermogen; financiële resultaten worden verrekend met de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling.									
Overige relevante gegevens										
Wat is onze begrootte bijdrage	2025:	€ 225.000	2026:	€ 230.000	2027:	€ 230.000	2028:	€ 230.000	2029:	€ 230.000
Eigen vermogen	begin boekjaar 2024			€ 0			eind boekjaar 2024		€ 0	
Vreemd vermogen	begin boekjaar 2024			€ 4.117.000			eind boekjaar 2024		€ 5.736.000	
Financieel resultaat	2023 (werkelijk)			€ 0			2024 (werkelijk)		€ 0	

DEELNEMINGEN

NAAM	Vitens		BNG Bank Nederlandse Gemeenten	
Vestigingsplaats	Zwolle		Den Haag	
DOEL	Exploitatie van het grootste drinkwaterbedrijf in Nederland.		Bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.	
Programma.	6. Algemene dekkingsmiddelen		6. Algemene dekkingsmiddelen	
Dividend begroot	€ 0		€ 8.000	
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Woudenberg heeft geen rechtsreeks bestuurlijk belang in Vitens, behalve het stemrecht als aandeelhouder.		Woudenberg heeft geen rechtsreeks bestuurlijk belang in de BNG, behalve het stemrecht als aandeelhouder.	
Deelnemende partijen	Naast Woudenberg een 91 tal gemeenten en de provincies Utrecht, Overijssel, Friesland, Gelderland en Flevoland		De staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.	
Openbaar belang dat wordt behartigd.	Het duurzaam leveren van veilig en betrouwbaar drinkwater, het verantwoord omgaan met natuur en milieu.		De BNG draagt met gespecialiseerde financiële dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen.	
Risico voor gemeente	risico op lagere of geen dividend uitkering.		risico op lagere of geen dividend uitkering.	
Relevante gegevens	Woudenberg bezit 9.683 aandelen met een balanswaarde van € 131.873 (nominaal).		Woudenberg bezit 3.510 aandelen met een balanswaarde van € 5.712 (nominaal).	
Eigen vermogen	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2024
	€ 677,7 miljoen	€ 713,6 miljoen	€ 4.712 Miljoen	€ 4.777 miljoen
Vreemd vermogen	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2024
	€ 1.560 miljoen (rentedragende schulden)	€ 1.685 miljoen (rentedragende schulden)	€ 111 miljard	€ 123 miljard
Financieel resultaat	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2024
	€ 27,2 miljoen	€ 34,5 miljoen	€ 254 miljoen	€ 294 miljoen
Solvabiliteit	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2024
	30,3%	29,8%	43%	40%

NAAM	NV ROVA Holding	Stedin Holding N.V.
Vestigingsplaats	Zwolle	Rotterdam
DOEL	Dienstverlening op het gebied van afvalverwerking	Het beheren van elektriciteitsnetten en gastransportnetten en het daartoe verrichten van alle taken die ingevolge de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet op een netbeheerder rusten.
Programma.	6. Algemene dekkingsmiddelen	6. Algemene dekkingsmiddelen
Dividend begroot	€40.800 (op basis van categorie B aandeel)	€ 5.000
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Woudenberg is aandeelhouder categorie B 'domein Afval en Grondstoffen'	Woudenberg heeft een participatieovereenkomst gesloten met Stedin voor deelneming ter waarde van € 500.000 in aandelen.
Deelnemende partijen	Naast Woudenberg, zijn de gemeenten 24 gemeenten en de AVU aandeelhouders van ROVA.	Naast Woudenberg, zijn er gemeenten 61 gemeenten (waaronder 7 gemeenten uit de provincie Utrecht), twee provincies en de Staat der Nederlanden aandeelhouders van Stedin Holding N.V.
Openbaar belang dat wordt behartigd.	Zorgdragen voor afvalverwerking op een duurzame wijze.	Uitbreiding van het elektriciteitsnet.
Risico voor gemeente	Risico op lagere of geen dividend uitkering.	Risico op lagere of geen dividend uitkering
Relevante gegevens	Woudenberg bezit 125 categorie B aandelen met	De gemeente is met terugwerkende kracht vanaf 1

	een balanswaarde van € 188.069 (nominaal).		januari 2023 mede-eigenaar geworden van Stedin Holding N.V. door de aankoop van aandelen met een totaal ter waarde van € 500.000 (afgerond). De prijs per 01-01-2023 per aandeel is € 744,32.	
Eigen vermogen	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2024
	€ 40,9 Miljoen	€ 40,6 miljoen	3.163 miljard	3.314 miljard
Vreemd vermogen	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2024
	€ 60,0 miljoen	€ 63,9 miljoen	5.063 miljard	5.704 miljard
Financieel resultaat	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2024
	€ 5,3 miljoen	€ 4,8 miljoen	170 miljoen	158 miljoen
Solvabiliteit	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2024
			45,4%	42,9%

G. Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf worden de onderwerpen behandeld zoals voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Conform artikel 16 van het BBV bevat deze paragraaf Grondbeleid tenminste:

- a) Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- b) Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- c) Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- d) Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- e) De beleidsuitgangspunten omtrent de reserve voor grondzaken in relatie tot de risico's van grondzaken.

Gemeentelijk grondbeleid

Op 30 mei 2023 is door de raad de nieuwe nota Grondbeleid Woudenberg vastgesteld. De Nota Grondbeleid Woudenberg 2023 vormt de basis voor het in te zetten beleid en de sturingsinstrumenten van het grondbeleid voor de realisatie van het beleid in het fysieke domein van de gemeente Woudenberg. Door op hoofdlijnen transparant vast te leggen hoe en welk grondbeleid in welke situatie wordt ingezet, is de Nota Grondbeleid 2023 bij de voorbereiding en realisatie van iedere locatieontwikkeling een belangrijk richtinggevend gemeentelijk beleidsdocument.

Financieel beleid

Het financieel beleid van de gemeente Woudenberg kenmerkt zich in algemene zin door:

1. Budgettaire neutrale benadering: de kosten van financieel niet-sluitende projecten worden goedge maakt door de opbrengsten van financieel positief sluitende projecten. E.e.a. verloopt via de algemene reserve grondbedrijf.
2. De gemeente voert een behoedzaam financieel beleid, dat wil zeggen:
 - a. Eerst opbrengsten genereren;
 - b. Planontwikkelingskosten pas activeren bij aantoonbare opbrengsten (grondexploitatieopzet);
 - c. Planontwikkelingskosten direct ten laste brengen van c.q. dekken uit de algemene reserve grondbedrijf. Dit betreft een tijdelijke dekking: bij daadwerkelijke opbrengsten komen de opbrengsten weer ten goede aan de algemene reserve grondbedrijf (tijdelijk lenen van de algemene reserve grondbedrijf).
3. Ruimtelijke projecten worden niet eerder geactiveerd alvorens daar een gedegen ruimtelijk plan en grondexploitatie aan ten grondslag ligt, die minimaal sluitend is, als ook een planning en een risico analyse.

BBV verslaggevingsregels rondom grondexploitaties

1. Te hanteren rentepercentage.
Voor 2026-2029 wordt 0,00% rente toegerekend aan de grondexploitatie. Bij de ontwikkeling van Hoevelaar fase 3 zal projectfinanciering worden toegepast.
2. NIEGG gronden niet langer meer van toepassing:
Niet in exploitatie genomen gronden worden vanaf 1 januari 2016 gezien als materiele vaste activa (voorraad) en hier mag geen rente meer aan toegerekend worden.

3. Vanaf 2016 wordt gesproken over BIE (Bouwwgrond In Exploitatie) gronden:

Momenteel wordt in de praktijk een veelheid aan grondontwikkeling gerelateerde projecten geschaard onder het begrip grondexploitaties. Naast lopende operationele grondexploitatieprojecten valt hierbij te denken aan niet-actieve grondexploitaties projecten (ingetrokken/stilgelegd/nog niet gestart) (NIEGG), anticiperend aangekochte gronden (NIEGG), herinrichtingsprojecten openbare ruimte, faciliterend grondbeleid met kostenverhaal, werken voor derden en vastgoedontwikkeling. Vanuit het belang van eenduidigheid is gezocht naar de afbakening van het begrip grondexploitaties en de hieraan toe te rekenen kosten zoveel mogelijk aansluiting bij de omgevingswet: De consequenties hebben wij in de herzieningen van de grondexploitaties meegenomen.

4. Warme gronden

Vanwege de grote opgaven in diverse regio's op het gebied van woningbouw en bedrijven, verwerven gemeenten gronden met het oog op gebiedsontwikkeling die op langere termijn gaat spelen. Dergelijke gronden, waarvan op voorhand vaststaat dat deze als bouwgrond zullen gaan fungeren, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld worden in de regel als 'warme grond' geduid. Deze gronden worden op de balans opgenomen onder de materiele vaste activa tegen verwervingskosten. Ingeval de gronden nog geen bestemming hebben gekregen als bouwgrond, bestaat de kans dat (tijdelijk) afwaardering moet plaatsvinden naar de waarde volgens de geldende bestemming. Dit kan verstrekende negatieve gevolgen hebben voor de financiële positie van een gemeente en daarmee de voortgang van de woningbouwprojecten stagneren.

Aangezien het hierbij gaat om een naar verwachting tijdelijke en niet duurzame waardevermindering, mag - onder voorwaarden - bij de waardering worden uitgegaan van de grond tegen toekomstige bestemming in plaats van de huidige bestemming (zie hoofdstuk 4.2). Daarbij is als een van de voorwaarden aangegeven dat het moet gaan om woningbouw en niet om bedrijfsterreinen. De achtergrond hiervan is dat grootschalige aankoop van gronden voor ontwikkeling van bedrijfstermijnen op de zeer lange termijn in zijn algemeenheid als zeer risicovol wordt aangemerkt. Voor woningbouw zijn deze risico's in de regel beperkter. Benadrukt wordt dat geen sprake is van een nieuwe categorie NIEGG-gronden. Bij het wijzigingsbesluit van maart 2016 is uitdrukkelijk uitgesloten dat een tussencategorie – niet zijnde bouwgrond in exploitatie - zou mogen blijven voortbestaan waaraan kosten toegerekend mogen worden. Overigens wordt nog opgemerkt dat fiscaal gezien de 'warme' gronden in beginsel vanaf het moment van verwerven voor de Vpb vallen binnen de onderneming ter zake van de gemeentelijke grondexploitaties.

5. Definitie Bouwgrond in exploitatie (BIE): Gronden die zich in het transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd.

Overige projecten dienen duidelijk te worden onderscheiden van bouwgronden in exploitatie. Gronden worden geacht zich in het transformatieproces te bevinden vanaf het moment dat de gemeenteraad de grondexploitatiebegroting, ofwel het exploitatieplan heeft vastgesteld.

Definitie grondexploitatiebegroting: De financiële vertaling van een ruimtelijk plan, waarbij de kosten en opbrengsten gefaseerd zijn in de tijd, met een richttermijn van 10 jaar (voortschrijdend).

Grondexploitaties

In Woudenberg lopen op per 1 januari 2026 twee grondexploitaties:

- Hoevelaar fase 1
- Hoevelaar fase 2

Mogelijk wordt daar Hoevelaar fase 3 aan toegevoegd.

Verloop boekwaarden grondexploitaties

Per 1 januari 2025 hebben de 2 grondexploitaties een boekwaarde van € 2.537.799 positief. Eind 2025 zal dit stijgen naar € 692.528 om vervolgens vanaf 2026 verder af te nemen omdat dan de opbrengsten van Hoevelaar fase 2 binnen gaan komen. Volgens onderstaand overzicht zal in 2028 de boekwaarde van de grondexploitaties € 0 zijn omdat dan de huidige exploitaties afgerond zijn. Overigens betekent hier een negatieve boekwaarde dat er meer geld is uitgeven dan ontvangen en een positieve boekwaarde dat er meer geld ontvangen is dan is uitgegeven. (op de balans werkt dit andersom).

Te treffen voorziening

De huidige grondexploitaties kennen een te verwachten positief resultaat en er is dan ook geen voorziening getroffen.

Volgende herzieningen aanbieden aan raad

In 2025 zijn 2 herzieningen van grondexploitaties aangeboden aan de raad en vastgesteld.

In april 2026 zullen de volgende herzieningen plaatsvinden. Mochten er bijzondere ontwikkelingen zijn dan zal er een eerdere herziening komen van het betreffende project.

Overzicht verloop boekwaarden grondexploitaties die lopen in 2026

Verloop boekwaarden	t/m 2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Grondexploitaties							
Hoevelaar fase 1							
Inkomsten	-16.768.233						-16.768.233
Uitgaven	14.083.708	396.000	421.871	37.279			14.938.858
Rente	669.875						669.875
Winstneming/ verlies	1.087.000	35.000	37.500				1.159.500
Boekwaarde per 31 dec	-927.650	-496.650	-37.279	0			0
Hoevelaar fase 2							
Inkomsten	-12.502.133	-5.593.220	-2.095.318				-20.190.671
Uitgaven	10.576.984	3.080.666	2.186.209	1.654.498	1.542.314		19.040.671
Rente							0
Winstneming/ verlies	315.000	350.000	250.000	135.000	100.000		1.150.000
Boekwaarde per 31 dec	-1.610.149	-3.772.703	-3.431.812	-1.642.314	0		0
Totaal boekwaarden	-2.537.799	-4.269.353	-3.469.091	-1.642.314	0	0	0

Overige ontwikkelingen / Winstbestemmingen

Conform de BBV regelgeving wordt jaarlijks gekeken of er al een deel van de te verwachten winst genomen kan worden. De winstneming in 2026 wordt na verwachting in totaal € 287.500 waarvan voor Hoevelaar fase 1 € 37.500 en Hoevelaar fase 2 € 250.000.

De vastgestelde grex Hoevelaar fase 2 laat verder een winst zien van € 135.000 in 2027 en € 100.000 in 2028.

In de raad van mei 2025 is besloten een samenwerking aan te gaan met Spoolderberg betreffende Hoevelaar fase 3. De gemeente gaat 50% van het plangebied Hoevelaar fase 3 aankopen (voor een

bedrag groot € 9.142.675) met het doel dit plangebied samen met de grondeigenaren tot ontwikkeling te brengen. Het aankoopbedrag wordt middels projectfinanciering gefinancierd.

De winsten uit de grondexploitaties worden toegevoegd aan de algemene reserve grondbedrijf:

Winstbestemming	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Totaal winstneming	1.787.000	287.500	135.000	100.000	0	2.309.500
Restant naar reserve Grondbedrijf	1.787.000	287.500	135.000	100.000	0	2.309.500

Financiële positie

Algemene reserve grondbedrijf

Deze reserve is ingesteld ter eerste opvang van mogelijke nadelige grondexploitatiesaldi. De algemene reserve van het grondbedrijf van de gemeente Woudenberg bedraagt per 31 december 2024: € 2.954.139.

De komende jaren zal de algemene reserve grondbedrijf gemiddeld € 2,6 miljoen bedragen.

Voorzieningen

Voor de lopende grondexploitaties worden geen verliezen verwacht en er zijn dan ook geen voorzieningen gevormd.

Risicoparaagraaf

Grondexploitatie-risico's	Risico	Nog te realiseren winst	Voor-zie-ning	Omvang risico	Kans	Bedrag risico
<i>Bouwgronden in exploitatie</i>						
1. Hoevelaar fase 1 (8 ^e herz)	41.653	182.500	0	0	40%	0
2. Hoevelaar fase 2 (1 ^e herz)	159.180	278.151	0	0	40%	0
<i>Bouwgronden niet in exploitatie</i>						
1. Overige gronden Laagerfseweg				1.600.000	20%	320.000
2. Overige gronden Parklaan 6-10				1.262.000	20%	252.400
3. Overige gronden Dorpsstraat 20-22				700.000	60%	420.000
<i>Bouwgronden nog niet in exploitatie</i>						
1. Hoevelaar fase 3				4.470.900	40%	1.788.300
Totaal incidentele grondexploitatie-risico's	200.833	460.651	0	8.032.900		2.780.700

De risico's die zich voordoen binnen de grondexploitaties worden, indien mogelijk, binnen het exploitatieresultaat opgevangen. Dit gaat ten koste van de eindwaarde van het project waardoor er minder of geen winst overblijft. Dit heeft gevolgen voor de toevoeging aan de algemene reserve grondbedrijf. Komt de exploitatie negatief uit dan komt dit resultaat ten laste van de algemene reserve grondbedrijf. Bij het bepalen van het weerstandsvermogen wordt hier rekening mee gehouden.

Het totale risicobedrag uit de grondexploitaties is € 2.780.700. Dit kan opgevangen binnen de grondexploitaties en de algemene reserve grondbedrijf.

Overzicht totaal geraamde cijfers van de 2 grondexploitaties voor 2026.

Bouwgronden in exploitatie	Geraamde boekwaarde 1-1-2026	Geraamde inkomsten	Geraamde kosten	Geraamde rente	Geraamde winst	Geraamde boekwaarde 31-12-2026
Hoevelaar fase 1	-496.650		421.871		37.500	-37.279
Hoevelaar fase 2	-3.772.703	-2.095.318	2.186.209		250.000	-3.431.812
Totaal grondexploitaties	-4.269.353	-2.095.318	2.608.080	0	287.500	-3.469.091

Complexen nog niet in exploitatie

In de raad van mei 2025 is besloten een samenwerking aan te gaan met Spoolderberg betreffende Hoevelaar fase 3. De gemeente gaat 50% van het plangebied Hoevelaar fase 3 aankopen (voor een bedrag groot € 9.142.675) met het doel dit plangebied samen met de grondeigenaren tot ontwikkeling te brengen. Het aankoopbedrag wordt middels projectfinanciering gefinancierd.

Rentetoerekening in 2026

De rente die toegerekend wordt vanuit de grondexploitaties naar de begroting wordt gesteld op 0,00%. In 2026 zal de definitieve berekening gemaakt worden.

Onze huidige liquide middelen zijn voldoende om de reguliere kosten te financieren. Mochten er grote aankopen plaats gaan vinden dan kan het zijn dat er een lening voor aangetrokken zal worden. Hierdoor kan het zijn dat er alsnog rente toegerekend gaat worden aan de grondexploitaties.

Hoe om te gaan met de rente op het grondbedrijf

Conform de BBV zijn wij niet vrij om te bepalen hoeveel rente wij toerekenen aan het grondbedrijf. Het percentage is afhankelijk geworden van het rentepercentage dat wij gemiddeld over aangegane langlopende leningen betalen. Bij afwijking in de jaarrekening kan het zijn dat de door te berekenen rente aangepast moet worden. Dit heeft gevolgen voor de jaarrekening.

In de kadernota 2018 en meerjarenbegroting 2018-2021 is besloten om vanaf het jaar 2020 de rente die betrekking heeft op het grondbedrijf rechtstreeks toe te voegen aan de algemene reserve grondbedrijf. Voor 2020 is gekozen omdat vanaf dat jaar de boekwaarden laag zijn en de gevolgen voor de begroting niet groot zijn. Zolang de rente op 0% blijft zal er geen toevoeging aan de reserve zijn.

In de begroting 2026 bedraagt de interne rekenrente 0,00%. Door de huidige rentestand en mogelijke nieuwe leningen kan eind 2026 blijken dat we dit moeten herzien.

Bijlage Grondprijzen 2026

Onderstaand volgt een overzicht van de richtprijzen zoals die worden gehanteerd bij verkopen en de grondexploitaties¹ per 2026 van de gemeente Woudenberg. De gemeente behoudt zich het recht voor om gemotiveerd af te wijken van de afgegeven richtprijzen. Bij de uitgifte van gemeentelijke gronden zal, conform de Nota Grondbeleid 2023 een onafhankelijke taxatie worden uitgevoerd door een gecertificeerde taxateur. Uitzondering hierop betreffen de categorieën van waar over een 'vaste prijs' wordt gesproken.

Vrije sector woningbouw		VON-prijs	Methodiek	
Betaalbaar	(€ 305.000 - € 405.000)		Taxatie	
Middelduur	(€ 405.000 - € 600.000)		Taxatie	
Duur	(> € 600.000)		Taxatie	
Sociale huur (tot liberalisatiegrens € 900,07)		EUR	Methodiek	
Eengezins woning²	110 m² kavel	€ 23.650 per woning	Vaste prijs	
Meergezins woning		€ 19.750 per woning	Vaste prijs	
Sociale / Goedkope koop (tot € 305.000 VON)		EUR	Methodiek	
Eengezins woning²	140 m² kavel	€ 39.000 per woning	Vaste prijs	
Meergezins woning		€ 26.000 per woning	Vaste prijs	
Bedrijventerreinen			Methodiek	
Residuele grondwaardemethode			Taxatie	
Kantoren			Methodiek	
Residuele grondwaardemethode			Taxatie	
Retail / Horeca			Methodiek	
Residuele grondwaardemethode			Taxatie	
Maatschappelijke voorzieningen		EUR	Methodiek	
Vaste prijs per m² perceel / m² BVO		€ 180	Vaste prijs	
Nutsvoorzieningen		EUR	Methodiek	
Vaste prijs per m² perceel		€ 260	Vaste prijs	
Snippergroen		Oppervlak	EUR	Methodiek
Binnen bebouwde kom				
Vaste prijs per m² perceel		t/m 100 m²	€ 130	Vaste prijs
		> 100 m²		Taxatie
Buiten bebouwde kom				
Vaste prijs per m² perceel		t/m 100 m²	€ 35	Vaste prijs of Taxatie
		> 100 m²		Taxatie

¹ Indien reeds contractuele afspraken over grondprijzen zijn overeengekomen met ontwikkelende partijen, worden die overeengekomen grondprijzen gehanteerd in de grondexploitaties en bij de uitgifte van bouwrijpe kavels.

² Categorieën waarbij de grondprijs naar rato wordt afgerekend, oftewel indien een kavel kleiner is dan de gehanteerde standaardkavel, dan wordt de definitieve grondprijs naar rato van het aantal m² bepaald.

H. Woo

H. Paragraaf Wet Open Overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo) heeft als doel om overheden transparanter te maken. In dat kader dienen overheden binnen vijf jaar hun informatiehuishouding zodanig op te orde te hebben, dat zij de Woo op de juiste manier kunnen uitvoeren.

Om de implementatie van de Woo uit te voeren is een ambtelijke werkgroep Woo samengesteld die vanuit de invalshoek Informatisering (ICT/Zaaksystemen), Communicatie en Juridische Zaken onderzoek doen naar de impact van de Woo op de ambtelijke organisatie van Woudenberg. Voor de implementatie en uitvoering van de Woo zijn aan overheden middelen beschikbaar gesteld.

Ontwikkelingen op het gebied van de Woo:

- De Woo verplicht een bestuursorgaan tot het aanwijzen van een Woo-contactfunctionaris. In mei 2023 is een Woo-contactfunctionaris aangesteld, die zich bezighoudt met het beantwoorden van vragen over de Woo, de afhandeling van Woo-verzoeken en implementatie van de Woo.
- Op de gemeentewebsite is voor het publiek een [aparte pagina](#) gecreëerd met informatie over het indienen van een Woo-verzoek en de bereikbaarheid van de Woo-contactfunctionaris. Woo-verzoeken kunnen eenvoudig per post of per e-mail worden ingediend.
- Het landelijke Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) is vervangen door de Woo-index. Dit is nu de centrale plek voor verwijzingen naar alle informatie, die in het kader van de Woo door overheidsorganen openbaar is gemaakt. Voor de aansluiting bij de Woo-index heeft Woudenberg al de eerste stappen gezet. De zoekfunctie van de Woo-index is nog in ontwikkeling.
- Het afhandelen van Woo-verzoeken is al in onze organisatie belegd. In 2023 is begonnen met het standaardiseren van het proces van behandelen van Woo-verzoeken. Naast de samenstelling van een brievenboek en modelbesluiten, is een start gemaakt met het opstellen van een procesbeschrijving voor de afhandeling van Woo-verzoeken.
- In 2023 zijn er 22 Woo-verzoeken ingediend: 21 Woo-verzoeken zijn binnen de wettelijke termijn afgehandeld en 1 Woo-verzoek is buiten behandeling gesteld omdat de verzoeker niet reageerde op het verzoek om nadere precisering van het verzoek. Op grond van de Woo wordt een verzoek dan niet verder in behandeling genomen. In 2024 zijn er 11 Woo-verzoeken afgehandeld. De onderwerpen van de Woo-verzoeken zijn divers. De verzoeken hadden onder meer betrekking op het ontgassen van binnenvaartschepen, de omgevingsrecht, handhaving en vluchtelingenopvang.
- De Woo verplicht bestuursorganen ook om actief informatie openbaar te maken. Het gaat om informatie die is opgenomen in 17 informatiecategorieën van de Woo. De wettelijke verplichting tot publicatie wordt gefaseerd ingevoerd. Vanaf 1 oktober 2024 zijn overheden

verplicht om informatie over de organisatie en werkwijze en de bereikbaarheid van de organisatie (1^e tranche). Op de gemeentewebsite is een organogram gepubliceerd. De bereikbaarheidsgegevens waren al gepubliceerd. Hiermee voldoet Woudenberg aan de wettelijke verplichting van de 1^e tranche.

- In 2025 en de daarop volgende jaren staan daarom in het teken van de verdere implementatie van de Woo binnen onze organisatie. Een eigen publicatieplatform is een voorwaarde om aan de wettelijke verplichting van actieve openbaarmaking te kunnen voldoen. Momenteel wordt daar aan gewerkt om dit te realiseren.

I. Paragraaf Duurzaamheid

Als gemeente hebben we invloed op ons eigen gedrag. Door het goede voorbeeld te geven door bijvoorbeeld zuinig om te gaan met energie en grondstoffen en door deze duurzaam in te kopen, kunnen we grote invloed uitoefenen. Daarnaast kunnen we onze medewerkers meenemen in de transitie naar een duurzame werk- en leefwijze. Hoe en wanneer we dit gaan aanpakken, staat beschreven in het 'Uitvoeringsplan verduurzamen gemeentelijke organisatie', dat Q4 2025 wordt opgeleverd. In dit plan zal een stappenplan zijn opgenomen tot en met 2030, waarbij onder andere aandacht zal zijn voor:

- **Duurzaam inkopen:** Duurzaam inkopen is op dit moment nog te vrijblijvend. Als gemeente heb je een voorbeeldfunctie en daar hoort ook duurzaam inkopen bij. De medewerkers van de gemeentelijke organisatie worden meegenomen in de mogelijkheden en kansen van duurzaam inkopen. Door middel van ambitiewebsessies wordt inzicht gegeven in de mogelijkheden ambities er zijn.
- **Ambitiewebsessies:** Het ambitieweb is een visualisatietool dat in één oogopslag de duurzaamheidsambities van een organisatie of inkoopopdracht laat zien, verdeeld over verschillende thema's en uitgedrukt in 3 ambitieniveaus. De tool helpt om ambities gestructureerd te vertalen naar concrete duurzaamheidsmaatregelen voor een inkoopopdracht.
Door binnen de gemeentelijke organisatie regelmatig ambitiewebsessies te houden, wordt duurzaamheid inzichtelijk gemaakt onder een bredere groep medewerkers en komt duurzaamheid nadrukkelijker in beeld als gunningscriteria. Door dit te verankeren in het inkoopbeleid zorgen we dat het geborgd wordt in de werkwijze.
- **CO2 reductie gebouwen en vervoer:** Gemeenten hebben een belangrijke rol bij het behalen van de doelen van het Klimaatakkoord. Als gemeentelijke organisatie is het goed om een compleet inzicht te hebben in het eigen CO2-verbruik en de mogelijkheden om de CO2-uitstoot te verminderen. Door het bepalen van een CO2-voetafdruk worden de belangrijkste CO2-emissiebronnen in kaart gebracht en krijgen wij een inzicht in de uitstoot van onze eigen organisatie. Door hier een reductieplan aan te koppelen met acties om het CO2 verbruik naar beneden te krijgen, kunnen stappen gezet worden naar een duurzame organisatie, geven we het goede voorbeeld en kunnen als inspiratie dienen voor haar inwoners, organisaties en ondernemers.
In 2024 is de CO2 voetafdruk en bijbehorend reductieplan voor scope 1 en 2 opgesteld. Scope 1 betekent de directe CO2-uitstoot, veroorzaakt door eigen bronnen binnen de organisatie. Hier onder valt bijvoorbeeld de uitstoot door eigen gebouwen-, vervoer- en productie-gerelateerde activiteiten. Denk bijvoorbeeld aan aardgas en diesel. Bij scope 2 gaat het om de indirecte CO2-uitstoot, door opwekking van ingekochte en verbruikte elektriciteit- of warmte.
Door medewerkers te betrekken, kunnen ook maatregelen worden voorgesteld die buiten deze scope liggen. Op een later moment wordt dit onderwerp benaderd en verbreed naar de andere duurzaamheidsthema's.
- **Sustainable Development Goals:** De Sustainable Development Goals (SDG's) zijn een manier om duurzaamheid zichtbaar en meetbaar te maken. Met behulp van de SDG's kunnen vanuit een breed perspectief integrale keuzes en afwegingen worden gemaakt bij grote

ontwikkelingen en projecten. We onderzoeken hoe we dit kunnen bereiken. Enkele denkrichtingen zijn: SDG's opnemen in college- en raadsvoorstellen, SDG's integreren in de financiële stukken, SDG's opnemen in beleid(stukken) en natuurlijk communiceren over de SDG's.

- **Circulaire bedrijfsvoering:** Om een volledig circulaire economie in 2050 mogelijk te maken, is het noodzakelijk hier nu al stappen in te zetten. Dit doen we door enerzijds bewustwording te creëren bij de medewerkers en kijken we waar we stappen kunnen zetten voor inkoop, gebruik en het verwerken van afval.
- **Betrekken van de medewerkers:** Duurzaamheid is niet alleen iets van het team Duurzaamheid, maar gaat de hele organisatie aan. Dat blijkt bijvoorbeeld al uit het kopje 'Duurzaamheid' in de college- en raadsvoorstellen. Om duurzaamheid meer te laten leven, willen we regelmatig medewerkers op de hoogte brengen van aspecten van duurzaamheid en de projecten waar we mee bezig zijn of gaan. Door bijvoorbeeld een ideeënbus (de vorm staat nog vrij) dagen we collega's uit om mee te doen.

Financiële begroting

Overzicht lasten en baten 2026

	Uitgaven	Inkomsten	Saldo
A. Resultaatbepaling			
Samenleving	23.372.599	7.530.810	-15.841.789
Leefomgeving	6.427.220	3.847.124	-2.580.096
Veiligheid	1.403.468	0	-1.403.468
Ontwikkeling	4.759.433	3.780.918	-978.515
Bestuur en Dienstverlening	8.941.110	900.148	-8.040.962
Totaal programma's	44.903.830	16.059.000	-28.844.830
Algemene dekkingsmiddelen	8.001	30.504.709	30.496.708
Saldo voor resultaatbestemming	44.911.831	46.563.709	1.651.878
B. Resultaatbestemming			
Storting in reserves	storting	onttrekking	saldo
- reserve Algemene reserve (programma 1)	-1.725.000	0	-1.725.000
- reserve Algemene reserve (programma 2)	0	325.000	325.000
- reserve Algemene reserve (programma 2)	0	200.000	200.000
- reserve Grondbedrijf (winstneming grexten) (progr. 4)	-287.500	0	-287.500
- reserve Grondbedrijf (progr. 5)	0	10.000	10.000
- reserve Grondbedrijf (progr. 5)	0	30.520	30.520
- reserve overlopende kredieten (progr. 5)	-2.309	0	-2.309
- reserve onderhoudgebouwen (prog 5)	0	0	0
- reserve kapitaallasten Cultuurhuis (prog 5)	0	0	0
- reserve machinepark openbare werken (prog 2)	-56.000	57.600	1.600
- reserve huisvesting basisonderwijs (programma 1)	-275.355	331.110	55.755
- reserve sociaal domein (prog 1)		0	0
- reserve vervanging speelwerktuigen (programma 2)	0	20.498	20.498
- reserve co-financiering	0	33.000	33.000
- reserve ICT (prog 2)	-175.000	142.804	-32.196
- reserve wegen (prog 2)	0	50.000	50.000
- reserve kunstwerken (prog 2)	-32.000	1.173	-30.827
- reserve onderhoud Sportpark de Grift (programma 1)	-84.773	95.632	10.859
- reserve Duurzaamheid (programma 4)	0	23.000	23.000
- reserve gebouwen (prog 5)	-102.500	0	-102.500
- reserve Centrumplan (prog 5)	0	43.136	43.136
Saldo reserves	-2.740.437	1.363.472	-1.376.965
Begrotingsresultaat 2026 na bestemming (+ is positief)			274.911

Bij 3

Structureel begrotingssaldo 2026-2029

Structurele saldi	2026	2027	2028	2029	Totaal
Begrotingssaldo	274.911	313.693	168.804	261.151	1.018.560
Af:					
Incidentele baten	-4.600.850	-135.000	-371.440	-271.440	-5.378.730
Incidentele onttrekkingen reserves	-608.000	-300.000	-174.769	-65.569	-1.148.338
Bij:					
Incidentele lasten	3.362.401	522.000	694.329	816.009	5.394.739
Incidentele toevoegingen reserves	2.012.500	135.000	100.000	0	2.247.500
Structureel begrotingssaldo 2026-2029	440.962	535.693	416.924	740.151	2.133.731

+ = begrotingsoverschot

- = begrotingstekort

Incidentele lasten (programma's)	2026	2027	2028	2029	Totaal
1. Monumentendag (programma 1)	-3.000			-3.000	-6.000
2. Subsidie Bibliotheek*	-100.000				-100.000
3. Leerlingenprognoses onderwijshuisvesting (programma 1)	-2.000		-2.000		-4.000
4. Kosten opvang Oekraïners (prog 1) *	-2.320.000				-2.320.000
5. Investeringsmiddelen jeugdzorg (prog 1)	-100.000				-100.000
6. Uitgaven SPUK gelden GALA*	-158.753				-158.753
7. Eenmalige afschrijving rotonde Stationsweg (progr. 2)*	-325.000				-325.000
8. Extra middelen voor trottoirs (progr. 2)*	-50.000	-100.000	-100.000		-250.000
9. Wet kwaliteitsborging bouw (progr. 4)*	-9.597				-9.597
10. Co-financiering regionaal expertisecentrum (progr.4)*	-33.000				-33.000
11. kosten rondom gemeenteraadsverkiezingen (progr. 5)	-10.000				-10.000
12. kosten afschrijvingen cultuurhuis (progr. 5)*			-147.009	-147.009	-294.018
13. Toegankelijkheidstoets Websit (progr. 5)	-1.320		-1.320		-2.640
14. WOO incidentele kosten (progr. 5)	-49.731				-49.731
15. Extra loonkosten voor 2 jaar (Programma 5)*	-200.000	-200.000			-400.000
16. Stelpost herijking gemeentefonds (Programma 5)		-222.000	-444.000	-666.000	-1.332.000
Totaal	-3.362.401	-522.000	-694.329	-816.009	-5.394.739

Toelichting:

- Iedere 3 jaar organiseert Woudenberg de monumentendag. De andere jaren zijn dat Renswoude of Scherpenzeel.
 - Vanuit de algemen uitkering is er € 100.000 ontvangen voor het verstevigen van het bibliotheek netwerk. Hier zijn de kosten geraamd.
 - Eén keer per twee jaar wordt door een extern bureau de leerlingenprognoses geactualiseerd.
 - Voor de begeleiding van huisvesting en leefomstandigheden Oekraïners wordt diverse kosten gemaakt waaronder personeelskosten
 - investeringsmiddelen met als doel verdere efficiëntie op jeugdtaken te bewerkstelligen
 - Raming uitgaven SPUK GALA gelden.
 - De rotonde Stationsweg wordt aangepast waardoor er o.a. een eenmalige afschrijving ontstaat.
 - Bij het resultaat jaarrekening 2024 is afgesproken € 250.000 beschikbaar te stellen voor onderhoud trottoirs
 - Via de algemene uitkering is geld beschikbaar gesteld voor kwaliteitsborging bouw
 - Acties ten behoeve van de verduurzaming van bedrijven en bedrijfsterreinen
 - Rondom de gemeenteraadsverkiezingen worden er extra kosten gemaakt. Denk aan het organiseren van een debat etc.
 - Vanaf 2028 worden er kapitaallasten voor de verbouwing van het cultuurhuis geraamd.
 - Iedere 2 jaar wordt onze website gemonitord op toegankelijkheid
 - Er is een bijdrage beschikbaar via de algemene uitkering voor de invoering van de WOO.
 - Bij het jaarresultaat 2024 is € 400.000 beschikbaar gesteld voor tijdelijke uitbreiding personeel.
 - vanaf 2027 wordt er een stelpost opgenomen voor de herijking van het gemeentefonds en de gevolgen hiervan.
- !!! Maatregelen uit de kerntakendiscussie vallen niet onder de incidentele kosten en baten maar zijn een bijstelling van het reguliere budget

Incidentele baten (programma's)	2026	2027	2028	2029	Totaal
1. Bijdrage rijk kosten opvang Oekraïners	3.620.000				3.620.000
1. Bijdrage Oekraïners	425.000				425.000
2. Inkomsten SPUK gelden GALA	158.753				158.753
3. Winstneming overige grondexploitaties (programma 4)	287.500	135.000	100.000	0	522.500
4. Stelpost afspraken middelen jeugd			190.000	190.000	380.000
5. Doel uitkering Bibliotheek	100.000			0	100.000
6. Doel uitkering Wet kwaliteitsborging woningbouw	9.597			0	9.597
7. Extra OZB vanwege kosten cultuurhuis			81.440	81.440	162.880
				0	0
Totaal	4.600.850	135.000	371.440	271.440	5.378.730

Toelichting:

- Voor de begeleiding van huisvesting en leefomstandigheden Oekraïners wordt een bijdrage ontvangen van het rijk
- De ingevoerd eigen bijdrage voor Oekraïners is sinds oktober 2024 van kracht
- Spuk GALA regeling toegezegde bijdrage per jaar
- Vanuit de grondexploitaties worden de winsten genomen op basis van de POC methode.
- Vanuit de algemen uitkering is er € 100.000 ontvangen voor het verstevigen van het bibliotheek netwerk.
- Via de algemene uitkering is voor de komende jaren extra geld ontvangen voor Wet kwaliteitsborging bouw.
- Vanaf 2028 zijn extra belastingopbrengste geraamd ter dekking van de verbouwing van het Cultuurhuis

Bij 4

Incidentele lasten toevoegingen reserves	2026	2027	2028	2029	Totaal
1. Algemene reserve. Verwacht saldo inkomsten -/- uitgaven kosten opvang Oekraïners	-1.725.000			0	-1.725.000
2. Algemene reserve grondbedrijf winstneming grondexploitatie	-287.500	-135.000	-100.000	0	-522.500
Totaal	-2.012.500	-135.000	-100.000	0	-522.500

Toelichting:

1. Het saldo van te verwachten inkomsten -/- uitgaven Oekraïne opvang wordt toegevoegd aan de algemene reserve. (budgettair neutraal voor begroting)
2. Vanuit de winstnemingen in de Grexen wordt de algemene reserve grondbedrijf gevoed volgens de vastgestelde grexen. (budgettair neutraal voor de begroting)

Incidentele baten onttrekking reserves	2026	2027	2028	2029	Totaal
1. Algemene reserve dekking	325.000				325.000
2. Extra loonkosten voor 2 jaar (Programma 5)	200.000	200.000			400.000
3- Reserve Cultuurhuis			65.569	65.569	131.138
4- reserve overlopende kredieten			9.200		9.200
5- reserve wegen (trottoirs)	50.000	100.000	100.000		250.000
6- reserve co-financiering	33.000				33.000
Totaal	608.000	300.000	174.769	65.569	1.148.338

Toelichting:

1. Voor het beheer en programma van het cultuurhuis is voor 2024 en 2025 jaarlijks € 50.000 beschikbaar gesteld
2. Bij het jaarresultaat 2024 is € 400.000 beschikbaar gesteld voor tijdelijke uitbreiding personeel.
3. Dekking van de kosten voor het opstellen van een monumentenlijst
4. Kosten waterschapsverkiezingen 2027 worden (deels) gedekt via de reserve overlopende kredieten.
5. Bij het resultaat jaarrekening 2024 is afgesproken € 250.000 beschikbaar te stellen voor onderhoud trottoirs
6. Dekking kosten acties ten behoeve van de verduurzaming van bedrijven en bedrijfsterreinen

Bij 5

Totaaloverzicht lasten en baten Beleidsbegroting 2026 t/m 2029 Gemeente Woudenberg

Begrotingsjaar 2026 (bedragen x € 1000)

Programma's	Uitgaven 2026	Inkomsten 2026	Saldo 2026
1. Samenleving	23.373	7.531	-15.842
2. Leefbaarheid	6.427	3.847	-2.580
3. Veiligheid	1.403	0	-1.403
4. Ontwikkeling	4.759	3.781	-979
5. Bestuur en Dienstverlening	2.788	861	-1.927
Algemene dekkingsmiddelen	8	30.505	30.497
Overhead	6.153	39	-6.114
Heffing VPB	0	0	0
Bedrag onvoorzien	0	0	0
Resultaat voor bestemming	44.912	46.564	1.652
Mutaties reserves	2.740	1.363	-1.377
Resultaat na bestemming	47.652	47.927	275

Voordelig

Begrotingsjaar 2027 (bedragen x € 1000)

Programma's	Uitgaven 2027	Inkomsten 2027	Saldo 2027
1. Samenleving	20.652	3.327	-17.325
2. Leefbaarheid	6.153	3.851	-2.301
3. Veiligheid	1.412	0	-1.412
4. Ontwikkeling	3.631	2.543	-1.088
5. Bestuur en Dienstverlening	3.015	861	-2.154
Algemene dekkingsmiddelen	8	30.785	30.777
Overhead	6.231	39	-6.191
Heffing VPB	0	0	0
Bedrag onvoorzien	0	0	0
Resultaat voor bestemming	41.101	41.406	305
Mutaties reserves	1.021	1.030	9
Resultaat na bestemming	42.122	42.436	314

Voordelig

Begrotingsjaar 2028 (bedragen x € 1000)

Programma's	Uitgaven 2028	Inkomsten 2028	Saldo 2028
1. Samenleving	20.239	3.327	-16.912
2. Leefbaarheid	6.049	3.851	-2.198
3. Veiligheid	1.412	0	-1.412
4. Ontwikkeling	3.409	2.305	-1.103
5. Bestuur en Dienstverlening	3.381	1.051	-2.330
Algemene dekkingsmiddelen	8	30.564	30.556
Overhead	6.245	39	-6.205
Heffing VPB	0	0	0
Bedrag onvoorzien	0	0	0
Resultaat voor bestemming	40.742	41.138	395
Mutaties reserves	2.452	2.226	-226
Resultaat na bestemming	43.194	43.363	169

Voordelig

Begrotingsjaar 2029 (bedragen x € 1000)

Programma's	Uitgaven 2029	Inkomsten 2029	Saldo 2029
1. Samenleving	20.246	3.327	-16.919
2. Leefbaarheid	5.953	3.851	-2.102
3. Veiligheid	1.412	0	-1.412
4. Ontwikkeling	2.210	1.007	-1.203
5. Bestuur en Dienstverlening	3.559	1.011	-2.548
Algemene dekkingsmiddelen	8	30.894	30.886
Overhead	6.235	39	-6.195
Heffing VPB	0	0	0
Bedrag onvoorzien	0	0	0
Resultaat voor bestemming	39.623	40.129	506
Mutaties reserves	1.046	801	-245
Resultaat na bestemming	40.669	40.930	261

Voordelig

Bij 6

Overzicht budgetaanpassingen per programma t.o.v. de meerjarenbegroting 2025

Begrotingsresultaten (x € 1.000)			2026	2027	2028	2029
Vaststelling begroting 2025-2028 (raad oktober 2024)			-960.889	-740.566	-550.122	-550.122
<i>Verschillen begroting t.o.v. meerjarenbegroting 2025</i>						
Programma 1 Samenleving			-528.864	-2.015.425	-1.601.759	-1.608.179
Programma 2 Leefomgeving			-392.264	-134.952	-30.310	65.200
Programma 3 Veiligheid			-70.500	-79.186	-79.186	-79.186
Programma 4 Ruimte, wonen en ondernemen			418.049	318.572	283.572	183.572
Programma 5 Dienstverlening			-549.842	-799.613	-975.272	-1.183.406
Algemene dekkingsmiddelen			3.773.793	3.779.884	3.353.546	3.683.233
Reserves			-1.414.570	-15.020	-231.664	-249.961
Saldo begroting 2026-2029			274.913	313.694	168.805	261.152

Bij 7

Programma 1 Samenleving			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Bedragen			2026	2027	2028	2029
Lasten			-23.372.599	-20.651.735	-20.239.197	-20.245.617
Baten			7.530.810	3.327.057	3.327.057	3.327.057
Resultaat progr. 1 voor bestemming			-15.841.789	-17.324.678	-16.912.140	-16.918.560
Resultaat in begroting 2025			-15.312.925	-15.309.253	-15.310.381	-15.310.381
Verschil begroting t.o.v. meerjarenbegroting 2025			-528.864	-2.015.425	-1.601.759	-1.608.179

Programma 1 Samenleving	- = nadelig + = voordelig	in	kadernota	Budgettair neutraal	2026	2027	2028	2029
1. Sport					-60.400	-185.400	-185.400	-185.400
Binnensport (indexering)		Ja	Nee		-3.100	-3.100	-3.100	-3.100
Buitensport (indexering)		Ja	Nee		-2.100	-2.100	-2.100	-2.100
Renovatie sporthallen		Ja	Nee		0	-100.000	-100.000	-100.000
Modulaire sporthal		Ja	Nee		-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Kunstgrasveld		Ja	Nee		0	-25.000	-25.000	-25.000
Retributie tennisvereniging		Nee	Nee		4.800	4.800	4.800	4.800
2. Kunst en cultuur					-63.750	36.250	36.250	33.250
Bibliotheek		Ja	Nee		-100.000	0	0	0
Open monumentendag		Nee	Nee					-3.000
Inhuur cultuurcoördinator naar personeelskosten		Ja	Nee		36.250	36250	36250	36250
3. Gezondheidszorg					-78.610	-78.610	-78.610	-78.610
Gemeentelijke bijdrage GGDrU		Ja	Nee		-63.610	-63.610	-63.610	-63.610
GGDrU (inspecties kinderopvang)		Nee	Nee		-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
4. Onderwijs					-29.800	-29.800	-21.800	-19.800
Gymnastiekonderwijs		Ja	Nee		-6.800	-6.800	-6.800	-6.800
Administratie leerlingenvervoer		Nee	Ja		-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
Kwalificatiegelden via Amersfoort		Nee	Nee		12.000	12.000	12.000	12.000
Leerlingenprognoses		Nee	Nee		0	0	-2.000	0
Leerlingenvervoer (maatregel)		Ja	Nee		0	0	10.000	10.000
5. Jeugd- en jongerenwerk					-8.100	-8.100	-8.100	-8.100
Bijdrage jeugd- en jongerenwerk		Nee	Nee		-8.100	-8.100	-8.100	-8.100
6. Sociale kracht van de samenleving					29.500	29.500	29.500	29.500
Stichting Art 1 Midden Nederland		Nee	Nee		-6.500	-6.500	-6.500	-6.500
Vrijwilligerszorg		Nee	Ja		36.000	36.000	36.000	36.000
7. Werk en inkomen					-298.071	-298.861	-299.871	-307.053
Minimaregelingen		Ja/ nee	Nee		-48.084	-48.084	-48.084	-48.084
Re-integratie		Ja	Nee		-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
Schuldhelpverlening		Nee	Nee		-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
RWA		Nee	Ja		-3.469	-3.180	-3.112	-7.469
Sociale infrastructuur		Nee	Ja		-11.964	-12.874	-13.785	-14.697
Beschut werk		Nee	Nee		1.039	870	703	-1.210
Inburgering		Nee	Nee		8.732	8.732	8.732	8.732
Participatie uitkeringen		Nee	Nee		-800.000	-800.000	-800.000	-800.000
Loonkosten subsidies		Nee	Nee		-135.000	-135.000	-135.000	-135.000
IOAW		Nee	Nee		35.000	35.000	35.000	35.000
BBZ		Nee	Nee		-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Kapitaalverstrekkingen		Nee	Nee		6.375	6.375	6.375	6.375
Kosten uitvoering bijstandwet		Nee	Nee		-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Rijksbijdrage participatie		Nee	Nee		520.000	520.000	520.000	520.000
BUIG uitkering (vangnet)		Nee	Nee		243.000	243.000	243.000	243.000
BBZ (rijksbijdrage)		Nee	Nee		-2.700	-2.700	-2.700	-2.700
Overige rijksbijdrage		Nee	Nee		-31.000	-31.000	-31.000	-31.000
8. Samenkracht en burgerparticipatie					1.725.000	0	0	0
Opvang Oekraïne (uitvoeringskosten)		Ja	Ja		-2.320.000	0	0	0
Opvang Oekraïne (rijksbijdrage)		Ja	Ja		3.620.000	0	0	0
Opvang Oekraïne (eigen bijdrage Oekraïners)		Ja	Ja		425.000	0	0	0
9. Sociaal Domein					-1.405.809	-1.121.055	-802.055	-802.055
Jeugd en Wmo (indexering en groei)		Ja/ nee	Nee		-1.122.629	-1.122.875	-1.122.875	-1.122.875
Jeugd en Wmo (maatregelen)		Ja	Nee		72.000	357.000	676.000	676.000
Coöperatie De Kleine Schans		Ja/ nee	Nee		-265.180	-265.180	-265.180	-265.180
Coöperatie De Kleine Schans (extra fte)		Ja	Nee		-90.000	-90.000	-90.000	-90.000
10. Overige kosten					-338.824	-359.350	-271.673	-269.911
Loonkosten (verdeling per programma)		Nee	Nee		-253.300	-276.224	-186.224	-186.224
Afschrijvingslasten		Nee	Ja		-85.524	-83.126	-85.449	-83.687
Totaal					-528.864	-2.015.426	-1.601.759	-1.608.179

Bij 8

Programma 2 Leefomgeving		Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Bedragen		2026	2027	2028	2029
Lasten		-6.427.220	-6.152.522	-6.048.625	-5.953.115
Baten		3.847.124	3.851.089	3.851.089	3.851.089
Resultaat programma 2 voor bestemming		-2.580.096	-2.301.433	-2.197.536	-2.102.026
Resultaat in begroting 2025		-2.187.832	-2.166.481	-2.167.226	-2.167.226
Verschil begroting t.o.v. meerjarenbegroting 2025		-392.264	-134.952	-30.310	65.200

Programma 2 Leefomgeving	in kadernota	Budgettair neutraal	2026	2027	2028	2029
1. IBOR			-165.615	169.385	169.385	165.385
Verkeer en vervoer (extra afschrijvingslasten)	Ja	Ja	-325.000	0	0	0
Verkeer en vervoer	Ja	Nee	-5.625	-5.625	-5.625	-5.625
Verkeer en vervoer en speelvoorzieningen	Ja	Nee	19.000	19.000	19.000	19.000
Wegen (onvoorzien verlagen)	Ja	Nee	20.000	20.000	20.000	20.000
Wegen (vegen wegen)	Ja	Nee	0	10.000	10.000	10.000
Onderbesteding Openbare Ruimte	Ja	Nee	150.000	150.000	150.000	150.000
Openbaar groen (inhuur derden)	Nee	Nee	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Openbaar groen (extern bestek)	Nee	Nee	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Openbaar groen (hoogsnoei)	Nee	Nee	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Openbaar groen (hondenloosloop velden)	Nee	Nee	-2.800	-2.800	-2.800	-2.800
Speelvoorzieningen (correctie investeringen)	Nee	Nee	4.810	4.810	4.810	810
2. Overige leefomgeving			-125.927	-175.927	-175.927	-75.927
Wegen (groot onderhoud)	Nee	Nee	-75.927	-75.927	-75.927	-75.927
Wegen onderhoud trottoirs	Nee	Ja	-50.000	-100.000	-100.000	-
3. Begraven			-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Begraven (inhuur derden)	Ja	Nee	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000
Begraven (begrafenisrechten)	Ja	Nee	10.000	10.000	10.000	10.000
4. Afval en riolering			72.861	71.836	72.046	71.856
Afval (hogere kosten)	Ja	Ja	-123.697	-127.959	-127.263	-127.243
Afval (opbrengst dividend ROVA)	Ja	Ja	-	-40.000	-40.000	-40.000
Afval (aanwending voorziening afval)	Ja	Ja	33.188	-60.742	-60.108	-60.108
Afval (opbrengst afvalstoffenheffing)	Ja	Ja	124.200	266.160	266.160	266.160
Afval saldo is dekking extra kosten BTW en overhead	Nee	Nee	33.691	37.459	38.789	38.809
Riool (hogere kosten)	Nee	Ja	-188.216	-159.462	-154.129	-153.129
Riool (opbrengst rioolheffenheffing)	Nee	Ja	34.000	34.000	34.000	34.000
Riool (lager toevoegingen voorziening Riool)	Nee	Ja	193.386	159.839	153.386	152.176
Riool saldo is dekking extra kosten BTW en overhead	Nee	Nee	39.170	34.377	33.257	33.047
5. Overige kosten			-167.583	-194.246	-89.814	-90.114
Loonkosten excl. Afval en riolering (verdeling per program	Nee	Nee	-161.375	-191.508	-81.508	-81.508
Afschrijvingslasten	Nee	Nee	-6.208	-2.738	-8.306	-8.606
Totaal			-392.264	-134.952	-30.310	65.200

Programma 3 Veiligheid		Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Bedragen		2026	2027	2028	2029
Lasten		-1.403.468	-1.412.154	-1.412.154	-1.412.154
Baten		0	0	0	0
Resultaat programma 3 voor bestemming		-1.403.468	-1.412.154	-1.412.154	-1.412.154
Resultaat in begroting 2025		-1.332.968	-1.332.968	-1.332.968	-1.332.968
Verschil begroting t.o.v. meerjarenbegroting 2025		-70.500	-79.186	-79.186	-79.186

Programma 3 Veiligheid	in kadernota	Budgettair neutraal	2026	2027	2028	2029
1. Integrale veiligheid			-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
Kosten lijkschouwingen	Nee	Nee	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Dierenwelzijn	Nee	Nee	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Slachtofferhulp	Nee	Nee	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
2. Veiligheidsregio			-38.000	-38.000	-38.000	-38.000
Gemeentelijke bijdrage VRU	Ja	Nee	-38.000	-38.000	-38.000	-38.000
3. Overige kosten			-28.500	-37.186	-37.186	-37.186
Loonkosten (verdeling per programma)	Nee	Nee	-28.500	-37.186	-37.186	-37.186
Totaal			-70.500	-79.186	-79.186	-79.186

Bij 9

Programma 4 Ontwikkeling			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Bedragen	- = nadelig + = voordelig		2026	2027	2028	2029
Lasten			-4.759.433	-3.630.997	-3.408.525	-2.209.968
Baten			3.780.918	2.542.899	2.305.427	1.006.870
Resultaat programma 4 voor bestemming			-978.515	-1.088.097	-1.103.097	-1.203.097
Resultaat in begroting 2025			-1.396.564	-1.406.669	-1.386.669	-1.386.669
Verschil begroting t.o.v. meerjarenbegroting 2025			418.049	318.572	283.572	183.572

Programma 4 Ruimte, wonen en ondernemen	in kadernota	Budgettair neutraal	2026	2027	2028	2029
1. Ruimtelijke ordening			40.000	40.000	40.000	40.000
Vervallen toevoeging reserve Omgevingsvisie	Ja	Nee	40.000	40.000	40.000	40.000
2. Recreatie en toerisme			-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Bijdrage Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug	Ja	Nee	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
Regionaal Bureau voor Toerisme	Nee	Nee	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
3. Wabo vergunning			0	50.000	50.000	50.000
Kostendekkendheid leges	Ja	Nee	0	50.000	50.000	50.000
4. Milieu			77.700	77.700	77.700	77.700
Gemeentelijke bijdrage ODU	Nee	Nee	12.700	12.700	12.700	12.700
Extra deel CDOKE ter dekking van loonkosten	Nee	Nee	65.000	65.000	65.000	65.000
5. Grondexploitaties			254.848	135.000	100.000	-
Mutaties in de grondexploitaties	Nee	Ja	254.848	135.000	100.000	-
6. Overige kosten			48.000	18.369	18.369	18.369
Loonkosten (verdeling per programma)	Nee	Nee	48.000	18.369	18.369	18.369
Totaal			418.048	318.569	283.569	183.569

Bij 10

Programma 5 Bestuur en Dienstverlening			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Bedragen	- = nadelig	+ = voordelig	2026	2027	2028	2029
Lasten			-8.941.110	-9.245.824	-9.625.779	-9.793.913
Baten			900.148	900.148	1.090.148	1.050.148
Resultaat programma 5 voor bestemming			-8.040.962	-8.345.677	-8.535.631	-8.743.765
Resultaat in begroting 2025			-7.491.120	-7.546.064	-7.560.359	-7.560.359
Verschil begroting t.o.v. meerjarenbegroting 2025			-549.842	-799.613	-975.272	-1.183.406

Programma 5 Dienstverlening	in kadernota	Budgettair neutraal	2026	2027	2028	2029
1. Basisregistraties			-33.500	-33.500	-33.500	-33.500
Belastingsamenwerking GBLT	Ja	Nee	-8.500	-8.500	-8.500	-8.500
Overige opbrengsten	Ja	Nee	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Kosten BGT	Ja	Nee	-11.500	-11.500	-11.500	-11.500
Kosten BAG	Ja	Nee	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500
2. Bevolkingsadministratie			-3.206	-3.203	-3.203	-3.203
Inhuur derden	Ja	Ja	0	0	0	40.000
Opbrengst leges	Ja	Ja	0	0	0	-40.000
Verkiezingen	Nee	Nee	-3.206	-3.203	-3.203	-3.203
3. Bestuur			-105.600	-95.600	-95.600	-95.600
Vergoeding raadsleden (indexering)	Ja	Nee	-21.250	-21.250	-21.250	-21.250
Vergoeding raadsleden (aanpassing rechtspositie)	Ja	Nee	-25.300	-25.300	-25.300	-25.300
Loonkosten Griffie	Nee	Nee	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Loonkosten college	Nee	Nee	-36.500	-36.500	-36.500	-36.500
Rekenkamer	Ja	Nee	-1.250	-1.250	-1.250	-1.250
VNG	Ja	Nee	-3.300	-3.300	-3.300	-3.300
Kosten nieuwe raad	Nee	Nee	-10.000	0	0	0
4. Vastgoed			0	0	-147.009	-147.009
Verbouwing Cultuurhuis	Ja	deel uit reserve	0	0	-147.009	-147.009
5. Bedrijfsvoering			-11.637	-37.957	-36.637	-37.957
Archiefkosten Eemland	Ja	Nee	25.000	0	0	0
Deelneming IBMN	Ja	Nee	-5.900	-5.900	-5.900	-5.900
Kosten verzekeringen	Nee	Nee	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000
Mediakosten	Nee	Nee	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Kosten gemeentelijke website	Nee	Nee	0	-1.320	0	-1.320
Kosten regio Amersfoort	Nee	Nee	-12.237	-12.237	-12.237	-12.237
Kosten dienstauto's	Nee	Nee	-14.500	-14.500	-14.500	-14.500
Inhuur voorzitter bezwarencommissie	Nee	Ja	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000
Abonnementen	Ja	Nee	10.000	10.000	10.000	10.000
Gemeentehuis op vrijdag sluiten	Ja	Nee	18.000	18.000	18.000	18.000
6a. HRM/ loonkosten			-600.672	-791.670	-591.670	-591.670
Salariskosten (Cao 2026)	Ja	Nee	-102.814	-102.814	-102.814	-102.814
Salariskosten (Cao 2027)	Ja	Nee	-	-190.998	-190.998	-190.998
Overheveling salariskosten naar inhuur begraven	Ja	Ja	8.000	8.000	8.000	8.000
Overheveling loonkosten naar inhuur bezwaarschriften	Nee	Ja	16.000	16.000	16.000	16.000
Loonkosten beheer Cultuurhuis	Ja	Nee	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Overheveling inhuur cultuur naar loonkosten	Nee	Ja	-36.250	-36.250	-36.250	-36.250
Dekking uit CDOKE	Nee	Ja	-151.000	-151.000	-151.000	-151.000
Vrijdag sluiting gemeentehuis	Ja	Nee	60.000	60.000	60.000	60.000
Tijdelijke uitbreiding (dekking jaarresultaat 2024)	Nee	Ja	-200.000	-200.000	-	-
Extra loonkosten periodieken en toelages	Nee	Nee	-144.608	-144.608	-144.608	-144.608
6b. Verdeling extra loonkosten			405.800	505.051	305.051	305.051
Loonkosten (naar overige programma's)	Nee	Ja	405.800	505.051	305.051	305.051
6c. HRM overige personeelskosten			-51.500	-51.500	-51.500	-51.500
Arbokosten	Nee	Nee	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Arbeidsongeschiktheidsverzekering	Nee	Nee	-19.000	-19.000	-19.000	-19.000
Werkkostenregeling	Nee	Nee	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Ondersteuning CDKS diensten	Nee	Nee	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
7. Huisvestingskosten			-10.360	-10.360	-10.360	-10.360
Renovatie gemeentehuis	Ja	Nee	-10.360	-10.360	-10.360	-10.360
8. ICT			-163.500	-163.500	-163.500	-163.500
Software en licentiekosten	Ja	Nee	-23.500	-23.500	-23.500	-23.500
Dienstverlening derden	Ja	Nee	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000
9. Stelposten			28.520	-155.570	-187.570	-409.570
Vastgoed	Nee	Nee	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Afspraken Jeugdmiddelen	Ja	Nee	-147.480	-109.570	-109.570	-109.570
Jeugdzorg (begrotingsadvies VNG)	Ja	Nee	0	0	190.000	190.000
BTW-compensatiefonds	Ja	Nee	191.000	191.000	191.000	191.000
Herijking gemeentefonds	Ja	Nee	0	-222.000	-444.000	-666.000
10. Overige kosten			-4.187	38.197	40.226	55.412
Afschrijvingslasten	Nee	Nee	-4.187	38.197	40.226	55.412
Totaal			-549.842	-799.612	-975.272	-1.183.406

Bij 11

Programma 6 Algemene Dekkingsmiddelen		Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Bedragen	- = nadelig + = voordelig	2026	2027	2028	2029
Lasten		-8.001	-8.001	-8.001	-8.001
Baten		30.504.709	30.784.930	30.563.860	30.893.547
Resultaat programma 6 voor bestemming		30.496.708	30.776.929	30.555.859	30.885.546
MeerjarenResultaat in begroting 2025		26.722.915	26.997.045	27.202.313	27.202.313
Verschil begroting t.o.v. meerjarenbegroting 2025		3.773.793	3.779.884	3.353.546	3.683.233

Algemene dekkingsmiddelen	in kadernota	Budgettair neutraal	2026	2027	2028	2029
1. Algemene uitkering			3.393.369	3.117.522	2.377.826	2.678.115
Algemene uitkering (septembercirculaire 2024)	Ja	Nee	236.810	191.776	142.136	142.136
Algemene uitkering (Kadernota 2026-2029)	Ja	Nee	1.877.480	1.829.570	1.219.570	1.604.570
Algemene uitkering (meicirculaire 2025)	Nee	Nee	612.464	555.328	364.932	321.314
Algemene uitkering (Begroting 2026)	Nee	Nee	666.615	540.848	651.188	610.095
2. Belastingen			270.000	517.500	846.440	876.440
OZB woningen eigenaar (indexering)	Ja	Nee	65.000	65.000	65.000	65.000
OZB woningen eigenaar (ervaringscijfer)	Ja/ Nee	Nee	85.000	85.000	85.000	85.000
OZB woningen eigenaar (ambitie)	Ja	Nee	0	0	59.692	59.692
OZB woningen eigenaar (maatregel)	Ja	Nee	0	164.915	329.830	329.830
OZB woningen eigenaar (nieuwbouw)	Nee	Nee	0	0	0	30.000
OZB - niet woning eigenaar (indexering)	Ja	Nee	29.000	29.000	29.000	29.000
OZB - niet woning eigenaar (ervaringscijfer)	Ja/ Nee	Nee	30.000	30.000	30.000	30.000
OZB - niet woning eigenaar (ambitie)	Ja	Nee	0	-	13.578	13.578
OZB - niet woning eigenaar (maatregel)	Ja	Nee	0	37.512	75.025	75.025
OZB - niet woning gebruiker (indexering)	Ja	Nee	17.000	17.000	17.000	17.000
OZB - niet woning gebruiker (ervaringscijfer)	Ja/ Nee	Nee	35.000	35.000	35.000	35.000
OZB - niet woning gebruiker (ambitie)	Ja	Nee	0	-	8.170	8.170
OZB - niet woning gebruiker (maatregel)	Ja	Nee	0	22.573	45.145	45.145
Toeristenbelasting (indexering)	Ja	Nee	7.000	7.000	7.000	7.000
Toeristenbelasting (maatregel)	Ja	Nee	0	22.500	45.000	45.000
Hondenbelasting (indexering)	Ja	Nee	2.000	2.000	2.000	2.000
3. Treasury			110.424	144.862	129.280	128.678
Dividend ROVA (maatregel)	Ja	Nee	0	50.000	50.000	50.000
Schatkistbankieren (maatregel)	Ja	Nee	50.000	50.000	50.000	50.000
Renteresultaat	Nee	Nee	60.424	44.862	29.280	28.678
Totaal			3.773.793	3.779.884	3.353.546	3.683.233

Bij 12

Reserves			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Bedragen	- = nadelig + = voordelig		2026	2027	2028	2029
Lasten			-2.740.437	-1.020.762	-2.452.147	-1.045.762
Baten			1.363.472	1.029.566	2.225.651	800.969
Resultaat programma 6 voor bestemming			-1.376.965	8.804	-226.496	-244.793
MeerjarenResultaat in begroting 2025			37.605	23.824	5.168	5.168
Verschil begroting t.o.v. meerjarenbegroting 2025			-1.414.570	-15.020	-231.664	-249.961

Reserves	in kadernota	Budgettair neutraal	2026	2024	2025	2026
1. Algemene reserve			-1.200.000	200000	0	0
Toevoeging algemene reserve (Opvang Oekraïne)	Ja	Ja	-1.725.000	0	0	0
Aanwending algemene reserve (Europaweg)	Ja	Ja	325.000			
Aanwending algemene reserve (personeelskosten)	Nee	Ja	200.000	200.000		
2. Algemene reserve grondbedrijf			-252.938	-133.090	-98.090	1.910
Toevoeging algemene reserve GB (mutaties GREX)	Nee	Ja	-254.848	-135.000	-100.000	0
Aanwending algemene reserve GB (Parklaan 6-10)	Nee	Ja	1.910	1.910	1.910	1.910
3. Reserve Cultuurhuis			0	0	65.569	65.569
Aanwending reserve cultuurhuis (verbouwing)	Ja	ja	0	0	65.569	65.569
4. Reserve machinepark Openbare Werken			-24.297	-23.747	-23.463	-28.747
Toevoeging reserve machinepark OW	Nee	Nee	0	0	0	-5.000
Aanwending reserve machinepark OW	Nee	ja	-24.297	-23.747	-23.463	-23.747
5. Reserve speelvoorzieningen			301	301	301	301
Aanwending reserve speelvoorzieningen	Nee	ja	301	301	301	301
6. Reserve IBOR			35.000	35.000	35.000	35.000
Toevoeging reserve IBOR (maatregel)	Ja	Nee	35.000	35.000	35.000	35.000
6. Reserve Wegen			50.000	100.000	100.000	-
aanwending reserve wegen (trotoirs)	Ja	ja	50.000	100.000	100.000	
7. Reserve onderhoud gebouwen			-52.500	-55.325	-55.325	-55.325
Toevoeging res onderh gebouw (ontwikkelingen)	Ja	Nee	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Toevoeging res onderh gebouw (indexering)	Ja	Nee	-2.500	-5.325	-5.325	-5.325
8. Reserve onderwijshuisvesting			76.081	-73.919	-223.919	-223.919
Toevoeging res onderwijshuisvesting (renovatie)	Ja	Nee	-	-150.000	-300.000	-300.000
Aanwending res onderwijshuisvesting (mutaties)	Nee	ja	76.081	76.081	76.081	76.081
9. Reserve onderhoud sportpark			-14.023	-16.421	-14.338	-16.100
Toevoeging res onderh sportpark (indexering)	Ja	ja	-2.825	-2.825	-2.825	-2.825
Toevoeging res onderh sportpark (MJOP)	Ja/ Nee	nee	-25.475	-25.475	-25.475	-25.475
Aanwending res onderh sportpark (mutaties)	Nee	ja	14.277	11.879	13.962	12.200
10. Reserve ICT			-32.196	-47.819	-17.400	-28.650
Toevoeging reserve ICT (jaarlijkse toevoeging)	Nee	Nee	-175.000	-175.000	-175.000	-175.000
Aanwending reserve ICT	Nee	Nee	142.804	127.181	157.600	146.350
Totaal			-1.414.572	-15.020	-231.665	-249.961

Overzicht reserves en voorzieningen gemeente Woudenberg

BRUTOVERLOOP RESERVES					
Naam reserves	Saldo 01-01-2025	Saldo 01-01-2026	Saldo 01-01-2027	Saldo 01-01-2028	Saldo 01-01-2029
Algemene reserves					
Algemene reserve	10.730.203	12.151.733	13.351.733	13.151.733	11.940.348
Algemene reserve grondbedrijf	2.954.138	3.053.268	3.300.248	3.394.729	3.454.209
Totaal algemene reserves	13.684.341	15.205.001	16.651.981	16.546.462	15.394.557
Bestemmingsreserves					
Algemene reserve overlopende kredieten	1.004.436	1.006.745	1.009.054	1.002.163	1.004.472
Reserve dorpsvoorzieningen	1.919.011	1.869.011	1.869.011	1.869.011	1.869.011
Reserve kap.lasten Cultuurhuis	113.375	0	0	0	1.245.816
Reserve machinepark openbare werken	179.472	146.184	144.584	159.560	179.758
Reserve vervanging speelvoorzieningen	152.248	132.051	111.553	91.055	70.557
Reserve IBOR	161.359	196.359	196.359	196.359	196.359
Reserve opleidingskosten personeel	58.886	58.886	58.886	58.886	58.886
Reserve Cofinancieringen	366.500	333.500	300.500	300.500	300.500
Reserve Wegen	951.368	951.368	901.368	801.368	701.368
Reserve Sociaal Domein	677.215	677.215	677.215	677.215	677.215
Reserve onderhoud gebouwen	1.596.721	1.646.721	1.749.221	1.854.546	1.859.871
Reserve onderhoud kunstwerken	245.642	276.469	307.296	338.123	368.950
Reserve Huisvesting Basisonderwijs	677.790	692.817	637.062	739.214	991.528
Reserve onderhoud Sportpark de Grift	241.565	240.197	229.338	218.479	209.324
Reserve omgevingswet	272.495	272.495	272.495	272.495	272.495
Reserve omgevingsplannen/visie	160.000	160.000	160.000	160.000	160.000
Kapitaallasten centrumplan	565.286	522.150	479.014	435.879	392.743
Reserve Duurzaamheid	863.506	840.506	817.506	794.506	771.506
Reserve ICT	112.482	112.482	144.678	192.497	209.897
Ontheemden	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000
Totaal bestemmingsreserves	10.619.357	10.435.156	10.365.141	10.461.856	11.840.257
TOTAAL RESERVES	24.303.698	25.640.157	27.017.122	27.008.318	27.234.814

BRUTOVERLOOP VOORZIENINGEN					
Naam voorzieningen	Saldo 01-01-2025	Saldo 01-01-2026	Saldo 01-01-2027	Saldo 01-01-2028	Saldo 01-01-2029
Bedragen x € 1.000					
Voorzieningen					
Voorziening pensioenregeling wethouders	1.328.387	1.359.247	1.397.247	1.435.247	1.473.247
Voorziening wachtgeld	0	65.750	16.500	0	0
Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	445.731	353.350	287.964	189.969	189.969
Voorziening vervanging riolering	6.340.607	6.555.600	6.991.829	7.178.235	7.375.747
Voorziening spaarverlof	376.436	449.483	449.483	449.483	449.483
Voorziening reparatie-uitkering WW	19.683	19.683	19.683	19.683	19.683
Voorziening sociaal statuut	0	48.200	48.200	48.200	48.200
Voorziening afbouw oud papier	41.322	20.661	6.887	0	0
TOTAAL VOORZIENINGEN	8.552.166	8.871.974	9.217.793	9.320.817	9.556.329

Product: Reserves										070101
Programma : 08 Reserves		24303698,08 Portefeuillehouder				H.J. Molenaar				
Productgroep Reserves		Budgethouder				Financieel beleidsmedewerker				
Bureau Interne dienstverlening										
Functie	Cat.	Omschrijving	rekening 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028	raming 2029		
Totale lasten			5.272.429	2.503.877	2.740.437	1.020.762	2.452.147	1.045.762		
Totale Baten			1.794.026	1.167.418	1.363.472	1.029.566	2.225.651	800.969		
Totaal jaar saldo			3.478.403	1.336.459	1.376.965	-8.804	226.496	244.793		
Totaal saldo reserves			20825295,08	24303698,08	25640156,91	27017121,95	27234814,04	27479606,69		
01 Algemene reserve			reden toevoeging / uitname	saldo	1.293.605	1.421.530	1.200.000	-200.000	-1.211.385	0
698001	60000	toevoeging	toevoeging aan reserves		0	0	0	0		
698001	60000	Toevoeging	toevoeging aan reserves (Oekraïne gelden)	0	1.864.000	1.725.000	0			
698001	60000	Toevoeging	Jaarresultaat 2024	1.400.880	0	0				
			totaal toevoeging	1.400.880	1.864.000	1.725.000	0	0	0	0
698001	60000	uitname	onttrekkingen aan reserves		50.000	325.000		0		0
698001	60000	uitname	resultaat verdeling vorig boekjaar	107.275	392.470					
698001	60000	uitname	Personeelskosten			200.000	200.000			
698000	60000	uitname	naar reserve cultuurhuis				1.211.385			
			Totaal uitname	107.275	442.470	525.000	200.000	1.211.385		0
Stand reserve einde boekjaar			9436598,08	10.730.203	12.151.733	13.351.733	13.151.733	11.940.348	11.940.348	
02 Grondbedrijf			reden toevoeging / uitname	saldo	115.994	99.130	246.980	94.480	59.480	-40.520
698002	60000	Toevoeging	Doorberekening rente op grondexploitaties		0	0	0	0	0	0
698002	60000	Toevoeging	Verwachte winstneming grondexploitaties	502.353	137.740	287.500	135.000	100.000		0
698000	60000	Toevoeging	opbrengsten -/- kosten Zuidelijke dorpsrand							
			Totaal toevoeging	502.353	137.740	287.500	135.000	100.000		0
698002	60000	Uitname	Overheveling naar alg. Res.		0	0	0	0		0
698002	60000	Uitname	Onttrekking aan reserve	386.359	10.000	10.000	10.000	10.000		10.000
698000	60000	uitname	Onttrekking aan reserve kosten Parlaak 6-8-10	0	28.610	30.520	30.520	30.520		30.520
698000	60000	uitname	Kosten-/- opbrengsten Zuidelijke dorpsrand	0						
			Totaal uitname	386.359	38.610	40.520	40.520	40.520		40.520
Stand reserve einde boekjaar			2838144	2.954.138	3.053.268	3.300.248	3.394.729	3.454.209	3.413.689	
03 Overlopende kredieten			reden toevoeging / uitname	saldo	3888	2309	2309	-6891	2309	2309
698003	60000	Toevoeging	Toevoeging aan reserves	472.881						
698003	60000	Toevoeging	Toevoeging aan reserves waterschapsverkiezingen		2.309	2.309	2.309	2.309	2.309	2.309
			Totaal toevoeging	472.881	2309	2309	2309	2309	2309	2309
698003	60000	Uitname	Onttrekking aan reserve	468.993	0	0				
698003	60000	Uitname	Onttrekking aan reserves waterschapsverkiezingen		0	0	9.200	0		0
			Totaal uitname	468.993	0	0	9.200	0		0
Stand reserve einde boekjaar			1000548	1.004.436	1.006.745	1.009.054	1.002.163	1.004.472	1.006.781	
10 Dorpsvoorzieningen			reden toevoeging / uitname	saldo	912.210	-50.000	0	0	0	0
698010	60000	Toevoeging	Jaarresultaat 2024	1.040.000	0	0				
			Totaal toevoeging	1.040.000	0	0	0	0	0	0
698010	60000	Uitname	Onttrekking aan reserves	127.790	50.000	0	0	0		
			Totaal uitname	127.790	50.000	0	0	0	0	0
Stand reserve einde boekjaar			1006801	1.919.011	1.869.011	1.869.011	1.869.011	1.869.011	1.869.011	
13 Cultuurhuis			reden toevoeging / uitname	saldo	-124.752	-113.375	0	0	1.245.816	-65.569
698011	60000	toevoeging			0				1.311.385	
			totaal toevoeging	0	0	0	0	1.311.385		0
698011	60000	uitname	Afschrijvingslast (voorheen kapitaallast)	124.752	174.751	0	0	65.569		65.569
698011	60000	uitname	Deel afschrijvingslast t.l.v. begroting		-61.376	0	0			
698011	60000	uitname	onttrekkingen aan reserves							
			Totaal uitname	124.752	113.375	0	0	65.569		65.569
Stand reserve einde boekjaar			238127	113.375	0	0	0	1.245.816	1.180.247	
15 Machine park openbare werken			reden toevoeging / uitname	saldo	-3.251	-33.288	-1.600	14.976	20.198	25.482
698012	60000	toevoeging	Jaarlijkse toevoeging	46.000	51.000	56.000	61.000	66.000		71.000
698012	60000	Toevoeging				0	0			
			totaal toevoeging	46.000	51.000	56.000	61.000	66.000		71.000
698012	60000	uitname	Afschrijvingslast (voorheen kapitaallast)	49.251	84.288	57.600	46.024	45.802		45.518
			Totaal uitname	49.251	84.288	57.600	46.024	45.802		45.518
Stand reserve einde boekjaar			182723	179.472	146.184	144.584	159.560	179.758	205.241	
20 Speelvoorzieningen			reden toevoeging / uitname	saldo	-18.296	-20.197	-20.498	-20.498	-20.498	-20.498
698013	60000	toevoeging	Jaarlijkse toevoeging	0						
698013	60000	Toevoeging		0	0	0	0	0		0
			totaal toevoeging	0	0	0	0	0		0
698013	60000	uitname	overschrijding kosten	0						
698013	60000	uitname	onttrekkingen aan reserves	18.296	20.197	20.498	20.498	20.498		20.498
			Totaal uitname	18.296	20.197	20.498	20.498	20.498		20.498
Stand reserve einde boekjaar			170544	152.248	132.051	111.553	91.055	70.557	50.059	
23 reserve IBOR			reden toevoeging / uitname	saldo	35.000	35.000	0	0	0	0
698014	60000	toevoeging	Toevoeging aan reserve	35.000	35.000					
698014	60000	uitname	totaal toevoeging	35.000	35.000	0	0	0		0
			Totaal uitname	0	0	0	0	0		0
Stand reserve einde boekjaar			126359	161.359	196.359	196.359	196.359	196.359	196.359	
31 Opleidingskosten personeel			reden toevoeging / uitname	saldo	8.513	0	0	0	0	0
698015	60000	toevoeging	Toevoeging reserve	8.513						
698000	60000	Toevoeging	Jaarresultaat 2023							
			totaal toevoeging	8.513	0	0	0	0		0
698015	60000	uitname	overschrijding kosten							
			Totaal uitname	0	0	0	0	0		0
Stand reserve einde boekjaar			50373	58.886	58.886	58.886	58.886	58.886	58.886	
21 reserve co-financiering			reden toevoeging / uitname	saldo	-33.500	-33.000	-33.000	0	0	0
698016	60000	toevoeging	overheveling vanuit dorpsvoorziening		0					
698016	60000	Toevoeging			0					
			totaal toevoeging	0	0	0	0	0		0
698016	60000	uitname		33.500	33.000	33.000				
698016	60000	uitname					0	0		0
Stand reserve einde boekjaar			400000	366.500	333.500	300.500	300.500	300.500	300.500	
19 Wegen			reden toevoeging / uitname	saldo	275.000	0	-50.000	-100.000	-100.000	0
698017	60000	toevoeging	Jaarlijkse toevoeging		25.000	0				
698017	60000	Toevoeging	Jaarresultaat 2024	250.000						
			totaal toevoeging	275.000	0	0	0	0		0
698017	60000	uitname	Extra uitgaven dekken uit reserve			50.000	100.000	100.000		0
698017	60000	uitname	onttrekkingen aan reserves							
698000	60000	uitname		0	0	50.000	100.000	100.000		0
Stand reserve einde boekjaar			676368	951.368	951.368	901.368	801.368	701.368	701.368	

Bij 15

40 Sociaal domein		reden toevoeging / uitname	saldo	0	0	0	0	0	0
698018	60000	toevoeging	Toevoeging saldo	0	0	0	0	0	0
698000	60000	Toevoeging	Toevoeging uit res. Dorpsvoorzieningen	0	0	0	0	0	0
			totaal toevoeging	0	0	0	0	0	0
698018	60000	uitname	Dekking extra kosten	0	0	0	0	0	0
698018	60000	uitname	onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
			Totaal uitname	0	0	0	0	0	0
Stand reserve einde boekjaar			677.215	677.215	677.215	677.215	677.215	677.215	677.215
?? Omgevingswet		reden toevoeging / uitname	saldo	-12.104	0	0	0	0	0
698025	60000	toevoeging	Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0
			totaal toevoeging	0	0	0	0	0	0
698025	60000	uitname	Onttrekking aan reserves	12.104	0	0	0	0	0
			Totaal uitname	12.104	0	0	0	0	0
Stand reserve einde boekjaar			284599	272.495	272.495	272.495	272.495	272.495	272.495
Omgevingsplannen en visie		reden toevoeging / uitname	saldo	40.000	0	0	0	0	0
698029	60000	toevoeging	Toevoeging saldo	40.000	0	0	0	0	0
698029	60000	Toevoeging							
698029	60000	Toevoeging							
			totaal toevoeging	40.000	0	0	0	0	0
698029	60000	uitname	onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
698029	60000	uitname		0	0	0	0	0	0
698029	60000	uitname		0	0	0	0	0	0
			Totaal uitname	0	0	0	0	0	0
Stand reserve einde boekjaar			120000	160.000	160.000	160.000	160.000	160.000	160.000
11 Onderhoud gebouwen		reden toevoeging / uitname	saldo	984.966	50.000	102.500	105.325	5.325	105.325
698020	60000	toevoeging	Jaarlijkse toevoeging	58.000	50.000	102.500	105.325	105.325	105.325
			Jaarresultaat 2024	1.000.000	0	0	0	0	0
			totaal toevoeging	1.058.000	50.000	102.500	105.325	105.325	105.325
698020	60000	uitname	onderhoud gebouwen	73.034	0	0	0	0	0
			naar reserve cultuurhuis					100.000	
			Totaal uitname	73.034	0	0	0	100.000	0
Stand reserve einde boekjaar			611755	1.596.721	1.646.721	1.749.221	1.854.546	1.859.871	1.965.196
22 Kunstwerken		reden toevoeging / uitname	saldo	50.652	30.827	30.827	30.827	30.827	30.827
698021	60000	toevoeging	Jaarlijkse toevoeging	51.825	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000
698021	60000	Toevoeging	Raming kapitaallasten Brinkkanterweg						
			totaal toevoeging	51.825	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000
698021	60000	uitname	Onttrekking aan reserves	1.173	1.173	1.173	1.173	1.173	1.173
			Totaal uitname	1.173	1.173	1.173	1.173	1.173	1.173
Stand reserve einde boekjaar			194990	245.642	276.469	307.296	338.123	368.950	399.777
16 Huisvesting BAO		reden toevoeging / uitname	saldo	-25.280	15.027	-55.755	102.152	252.314	252.314
698022	60000	toevoeging	Jaarlijkse toevoeging	239.000	239.000	239.000	389.000	539.000	539.000
698022	60000	Toevoeging	extra afschrijvingslast investeringen	0	36.355	36.355	36.355	36.355	36.355
			totaal toevoeging	239.000	275.355	275.355	425.355	575.355	575.355
698022	60000	uitname	Afschrijvingslast (voorheen kapitaallast)	264.280	260.328	331.110	323.203	323.041	323.041
			Totaal uitname	264.280	260.328	331.110	323.203	323.041	323.041
Stand reserve einde boekjaar			703070	677.790	692.817	637.062	739.214	991.528	1.243.842
Reserve onderhoud sportpark De G		reden toevoeging / uitname	saldo	4.560	-1.368	-10.859	-10.859	-9.155	-7.392
698023	60000	toevoeging		53.773	56.473	84.773	84.773	84.773	84.773
			totaal toevoeging	53.773	56.473	84.773	84.773	84.773	84.773
698023	60000	uitname	onttrekkingen aan reserves	49.213	57.841	95.632	95.632	93.928	92.165
698023	60000	uitname							
698023	60000	uitname							
			Totaal uitname	49.213	57.841	95.632	95.632	93.928	92.165
Stand reserve einde boekjaar			237005	241.565	240.197	229.338	218.479	209.324	201.932
Duurzaamheid		reden toevoeging / uitname	saldo	-3.608	-23.000	-23.000	-23.000	-23.000	-23.000
698027	60000	toevoeging		31.262					
			Jaarresultaat 2023						
			totaal toevoeging	31.262	0	0	0	0	0
698027	60000	uitname	onttrekkingen aan reserves	34.870	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
698027	60000	uitname	dekking RAP		3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
			Totaal uitname	34.870	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000
Stand reserve einde boekjaar			867114	863.506	840.506	817.506	794.506	771.506	748.506
Centrumplan		reden toevoeging / uitname	saldo	-43.136	-43.136	-43.136	-43.136	-43.136	-43.136
698026	60000	toevoeging		0					
			totaal toevoeging	0	0	0	0	0	0
698026	60000	uitname	Kosten centrumplan	43.136	43.136	43.136	43.136	43.136	43.136
			Totaal uitname	43.136	43.136	43.136	43.136	43.136	43.136
Stand reserve einde boekjaar			608422	565.286	522.150	479.014	435.879	392.743	349.607
ICT		reden toevoeging / uitname	saldo	17.942	0	32.196	47.819	17.400	28.650
698016	60000	toevoeging	Toevoeging saldo	17.942		175.000	175.000	175.000	175.000
698016	60000	Toevoeging							
698016	60000	Toevoeging							
			totaal toevoeging	17.942	0	175.000	175.000	175.000	175.000
698016	60000	uitname	onttrekkingen aan reserves kapitaallast			142.804	127.181	157.600	146.350
698016	60000	uitname							
698016	60000	uitname							
			Totaal uitname	0	0	142.804	127.181	157.600	146.350
Stand reserve ICT			94540	112.482	112.482	144.678	192.497	209.897	238.547
Ontheemden		reden toevoeging / uitname	saldo	0	0	0	0	0	0
698031			Jaarresultaat 2023	0					
698031									
698031				0	0	0	0	0	0
698031									
698031									
698031				0	0	0	0	0	0
Stand reserve ontheemden			300000	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000

Mutaties reserves		
Voorstel toevoeging / onttrekking aan reserves.	+ is toevoeging / is onttrekking	saldo toev.-/- ontr.
Algemene reserve		1.200.000
Toevoeging: Saldo	1.725.000	
Onttrekking:	-525.000	
Algemene reserve Grondbedrijf		246.980
Toevoeging: Winstneming grondexploitaties + rente	287.500	
Onttrekking: Kosten laagerfseweg	-40.520	
Algemene reserve overlopende kredieten		2.309
Toevoeging: Waterschapsverkiezingen	2.309	
Reserve Dorpsvoorzieningen		0
Toevoeging:	0	
Onttrekking:	0	
Reserve Cultuurhuis (Bij het realiseren van het Cultuurhuis is een reserve gevormd om o.a. de kapitaallasten te dekken.)		0
Onttrekking: kapitaallasten boekjaar	0	
Reserve machineparken (Ter vervanging van grote investeringen zoals vrachtwagens)		-1.600
Toevoeging: jaarlijkse toevoeging	56.000	
Onttrekking: kapitaallasten boekjaar	-57.600	
Reserve Speelvoorzieningen		-20.498
Onttrekking: dekking deel kapitaallasten omvorming	-20.498	
Reserve IBOR (Dekking incidentele uitgaven en inkomsten beheer buiten)		0
Toevoeging: jaarlijkse toevoeging sparen vervanging monumentale bomen	0	
Onttrekking:	0	
Reserve Co-financieringen		-33.000
Toevoeging: Toevoeging vanuit reserve dorpsvoorzieningen	0	
Onttrekking:	-33.000	
Reserve wegen. (Reserve dient ter dekking van fluctuaties in de uitgaven van het onderhoud van de gemeentelijke wegen.)		-50.000
Toevoeging: jaarlijkse toevoeging	0	
Onttrekking: dekking extra uitgaven	-50.000	
Reserve Sociaal Domein. (dient ter dekking van de de kosten van het sociaal domein indien de uitkeringen niet toereikend zijn.)		0
Toevoeging:	0	
Onttrekking:	0	
Reserve onderhoud gebouwen. (Reserve dient ter dekking van fluctuaties in de uitgaven van het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen.)		102.500
Toevoeging: jaarlijkse toevoeging	102.500	
Onttrekking:	0	
Reserve kunstwerken (Reserve dient ter dekking van fluctuaties in de uitgaven van het onderhoud van kunstwerken.)		30.827
Toevoeging: jaarlijkse toevoeging	32.000	
Onttrekking: kapitaallasten boekjaar	-1.173	
Reserve huisvesting basisonderwijs (Reserve dient ter dekking van de kapitaallasten van de huisvesting van het onderwijs.)		-55.755
Toevoeging: jaarlijkse toevoeging	275.355	
Onttrekking: kapitaallasten boekjaar	-331.110	
Reserve onderhoud Sportpark De Grift (Reserve dient ter dekking van fluctuaties in de uitgaven van het onderhoud van het sportpark)		-10.859
Toevoeging: jaarlijkse toevoeging	84.773	
Onttrekking: kapitaallasten boekjaar	-95.632	
Reserve omgevingswet (Reserve dient ter dekking van de de invoeringskosten van de omgevingswet)		0
Toevoeging: ter dekking van bestemmingsplannen	0	
Onttrekking:	0	
Reserve omgevingsplanne/visies (Reserve dient ter dekking van het opstellen van omgevingsplannen en visies)		0
Toevoeging: ter dekking van bestemmingsplannen	0	
Onttrekking:	0	
Reserve Duurzaamheid (Reserve dient ter dekking van incidentele uitgaven duurzaamheid)		-23.000
Toevoeging:	0	
Onttrekking:	-23.000	
Reserve Centrumplan (Reserve dient ter dekking van de afschrijvingslast van de investeringen in het centrum)		-43.136
Toevoeging:	0	
Onttrekking: afschrijvingslast	-43.136	
Reserve ICT (Reserve dient ter dekking van de investeringen in ICT)		32.196
Toevoeging:	175.000	
Onttrekking: afschrijvingslast	-142.804	
Totaal saldo toevoegingen en onttrekkingen reserves		1.376.965

Belastingtarieven gemeente Woudenberg	2025 Landelijk	2025 Woudenberg	2026 Woudenberg
<u>Onroerende-zaakbelastingen:</u>	percentage WOZ-waarde)	percentage WOZ-waarde)	percentage WOZ-waarde)
Gebruikersbelasting			
- Woning	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
- Niet-woning *	0,2388%	0,1699%	0,1787%
Eigenarenbelasting			
- Woning *	0,0924%	0,0930%	0,0954%
- Niet-woning *	0,3365%	0,2118%	0,2228%
<u>Landelijk Gemiddelde WOZ waarde woning:</u>	€ 506.000	€ 506.000	€ 506.000
Gemiddelde OZB woning:	€ 468	€ 471	€ 483
<u>Gemiddelde WOZ waarde woning Woudenberg:</u>	€ 491.000	€ 491.000	€ 505.000
Gemiddelde OZB woning:	€ 454	€ 457	€ 482
<u>Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten:</u>	Meerpersoons		
240 liter container vast tarief		€ 238,80	€ 256,00
Tarief per lediging		€ 11,50	€ 11,50
Gemiddeld aantal van ledigingen in 2024		5,98	5,98
Totaal te betalen bij gemiddeld aantal ledigingen	€ 364,00	€ 307,57	€ 324,77
140 liter container	Eenpersoons	€ 238,80	€ 256,00
Tarief per lediging		€ 6,50	€ 6,50
Gemiddeld aantal van ledigingen in 2024		4,15	4,15
Totaal te betalen bij gemiddeld aantal ledigingen	€ 291,00	€ 265,78	€ 282,98
Gebruik ondergrondse containers		€ 238,80	€ 256,00
Tarief per lediging		€ 1,90	€ 1,90
Gemiddeld aantal stortingen in 2024		24,59	24,59
Totaal te betalen bij gemiddeld aantal ledigingen	zie boven	€ 285,52	€ 302,72
<u>Rioolheffing:</u>			
Eigendom	€ 150,00	€ 165,07	€ 172,05
Gebruik	€ 85,00	€ 85,40	€ 89,00
Totaal	€ 235,00	€ 250,47	€ 261,05
<u>Hondenbelasting:</u>			
Per hond	€ 78,21	€ 82,25	€ 84,40
<u>Toeristenbelasting:</u>			
Per overnachting	€ 2,30	€ 1,70	€ 1,74

* Percentages van WOZ Waarde is hier 3% t.o.v. 2025. In december wordt deze definitief berekend op basis van gemiddelde waarde stijging/daling en besluit raad verhoging belastingen.

Lastendruk 2026 t.o.v. 2025

Voorstel voor 2026 is:

OZB eigenaar woning totale stijging 2,6%

OZB eigenaar/gebruiker niet-woning totale stijging 5,2%

*Afvalstoffenheffing op basis van gemiddeld aantal ledigingen in 2023.

	Landelijk '25	2025	2026	verhoging bedrag	verhoging in %
2. Woning € 506.000 (gem. WOZ waarde Woudenberg 1-1-2025)					
240 liter container					
Afvalstoffenheffing*	€ 364,00	€ 308,03	€ 325,23		
Rioolrecht gebruik	€ 85,00	€ 85,40	€ 89,00		
Totaal gebruiker/ huurder	€ 449,00	€ 393,43	€ 414,23	€ 20,80	5,29%
OZB	€ 446,32	€ 456,63	€ 468,41		
Rioolrecht eigenaar	€ 150,00	€ 165,07	€ 172,05		
Totaal eigenaar	€ 596,32	€ 621,70	€ 640,46	€ 18,77	3,02%
Totaal eigenaar en gebruiker	€ 1.045,32	€ 1.015,13	€ 1.054,69	€ 39,57	3,90%

	Landelijk '25	2025	2026	verhoging bedrag	verhoging in %
2. Woning € 506.000 (gem. WOZ waarde Woudenberg 1-1-2025)					
140 liter container					
Afvalstoffenheffing*	€ 291,00	€ 265,78	€ 282,98		
Rioolrecht gebruik	€ 85,00	€ 72,50	€ 75,70		
Totaal gebruiker/ huurder	€ 376,00	€ 338,28	€ 358,68	€ 20,41	6,03%
OZB	€ 453,68	€ 456,63	€ 468,41		
Rioolrecht eigenaar	€ 150,00	€ 165,07	€ 172,05		
Totaal eigenaar	€ 603,68	€ 621,70	€ 640,46	€ 18,77	3,02%
Totaal eigenaar en gebruiker	€ 979,68	€ 959,97	€ 999,14	€ 39,17	4,08%

	Landelijk '25	2025	2026	verhoging bedrag	verhoging in %
3. gebruiker/ huurder woning					
140 liter container					
Afvalstoffenheffing*	€ 291,00	€ 265,78	€ 282,98		
Rioolrecht gebruik	€ 85,00	€ 72,50	€ 75,70		
Totaal gebruiker	€ 376,00	€ 338,28	€ 358,68	€ 20,41	6,03%

	Landelijk '25	2025	2026	verhoging bedrag	verhoging in %
4. Winkel € 450.000					
OZB gebruik	€ 1.074,60	€ 764,55	€ 804,15		
Rioolrecht gebruik	€ 85,00	€ 85,40	€ 89,00		
Totaal gebruiker	€ 1.159,60	€ 849,95	€ 893,15	€ 43,20	5,08%
OZB eigenaar	€ 1.514,25	€ 953,10	€ 1.002,60		
Rioolrecht eigenaar	€ 150,00	€ 165,07	€ 172,05		
Totaal eigenaar	€ 1.664,25	€ 1.118,17	€ 1.174,65	€ 56,48	5,05%
Totaal eigenaar en gebruiker	€ 2.823,85	€ 1.968,12	€ 2.067,80	€ 99,68	5,06%

	Landelijk '25	2025	2026	verhoging bedrag	verhoging in %
5. Winkel € 300.000					
OZB gebruik	€ 716,40	€ 509,70	€ 536,10		
Rioolrecht gebruik	€ 85,00	€ 85,40	€ 89,00		
Totaal gebruiker	€ 801,40	€ 595,10	€ 625,10	€ 30,00	5,04%
OZB eigenaar	€ 1.514,25	€ 635,40	€ 668,40		
Rioolrecht eigenaar	€ 150,00	€ 165,07	€ 172,05		
Totaal eigenaar	€ 1.664,25	€ 800,47	€ 840,45	€ 39,98	4,99%
Totaal eigenaar en gebruiker	€ 2.465,65	€ 1.395,57	€ 1.465,55	€ 69,98	5,01%

Kerngegevens gemeente Woudenberg

(geschatte gegevens per 1 januari 2026)

A. Sociale structuur

Aantal inwoners: 15.050

Waarvan van:

van 0 t/m 18 jaar	3.485
van 18 t/m 64 jaar	10.102
van 75 jaar en ouder	1.463

Aantal cliënten WWB 110

Aantal cliënten ingevolge de wet IOAW 8

Aantal tewerkgestelden in sociale werkgemeenschappen 11

B. Fysieke structuur

Oppervlakte gemeente: 3.683

waarvan binnenwater	31 ha
historische stad- of dorpskern	- ha

Aantal woonruimte: 5.750

Aantal bedrijfsvestigingen: 1.850

Lengte van wegen: 91.000 m

waarvan:

Lengte wegen buiten bebouwde kom	44.000 m
Lengte wegen binnen bebouwde kom	31.000 m
Niet gemeentelijke wegen	16.000 m

Lengte van de recreatieve fiets-, ruiters- en wandelpaden 3.668 m

Lengte van de waterwegen 13 km

Aantal ha groen 46 ha

C. Financiële structuur

	<i>totaal</i>	<i>per inwoner</i>
Gewone uitgaven	€ 8.941.110	€ 594,09
Opbrengst belastingen en leges e.d.	€ 8.346.810	€ 554,61
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	€ 26.276.983	€ 1.745,98
Boekwaarde geactiveerde kapitaaluitgaven	€ 32.154.048	€ 2.136,48
Vaste schuld	€ 0	€ 0,00
waarvan ten behoeve van derden	€ 0	€ 0,00
Reserves	€ 25.640.157	€ 1.703,66
Voorzieningen	€ 8.871.974	€ 589,50

Balansraming						
	Rekening	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
	31-12-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029
ACTIVA						
<u>Vaste Activa</u>						
Immateriële vaste activa	119.749	0	119.749	119.749	119.749	119.749
Materiële vaste activa	25.276.305	26.529.720	34.024.427	33.409.964	32.433.344	31.015.431
Financiële vaste activa	2.531.333	2.506.313	2.516.868	2.500.827	2.484.225	2.467.040
Totaal vaste activa	27.927.387	29.036.033	36.661.044	36.030.541	35.037.318	33.602.220
<u>Vlottende activa</u>						
Voorraden	-2.543.273	-2.251.517	-4.506.996	-3.706.734	-1.879.957	-237.643
Uitzettingen < 1 jaar	16.495.890	8.921.639	4.770.000	5.957.801	4.940.079	5.456.648
Liquide middelen	397.340	400.500	400.500	500.500	500.500	181.068
Overlopende activa	629.793	500.000	546.744	500.000	500.000	500.000
Totaal vlottende activa	14.979.750	7.570.622	1.210.248	3.251.567	4.060.622	5.900.073
TOTAAL ACTIVA	42.907.137	36.606.655	37.871.292	39.282.108	39.097.940	39.502.293
PASSIVA						
<u>Vaste Passiva</u>						
Eigen vermogen	24.303.698	21.149.958	25.915.068	27.330.815	27.177.122	27.495.965
Voorzieningen	8.871.975	8.959.126	8.806.224	9.201.293	9.320.817	9.556.329
Vaste schulden > 1 jaar	1.860.885	1.850.000	0	0	0	0
Totaal vaste passiva	35.036.558	31.959.084	34.721.292	36.532.108	36.497.940	37.052.293
<u>Vlottende passiva</u>						
Netto vlottende schulden	2.613.698	3.000.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
Overlopende passiva	5.256.882	1.647.572	1.650.000	1.250.000	1.100.000	950.000
Totaal vlottende passiva	7.870.580	4.647.572	3.150.000	2.750.000	2.600.000	2.450.000
TOTAAL PASSIVA	42.907.138	36.606.656	37.871.292	39.282.108	39.097.940	39.502.293

Bij 21

Berekening voorlopig EMU-saldo 2025-2029		Emu 2025		Emu 2026		Emu 2027		Emu 2028		Emu 2029	
Eindsaldo jaarrekening/begroting (voordelig = + ;nadelig = -/-)		317.866		274.911		313.693		168.804		261.151	
Mutaties reserves											
- debet = toevoeging reserves		2.503.877		2.740.437		1.020.762		2.452.147		1.045.762	
- credit = onttrekking reserves		-1.167.418		-1.363.472		-1.029.566		-2.225.651		-800.969	
1) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	+		1.654.325	+	1.651.876	+	304.889	+	395.300	+	505.943
2) Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	1.288.927	1.288.927	+	1.457.503	+	1.183.743	+	1.200.458	+	1.184.412
3) Bruto dotaties aan de post voorzieningen			503.727		395.069		119.524		235.511		205.394
- toevoegingen aan voorzieningen	+	503.727		+	395.069	+	119.524	+	235.511	+	205.394
- onttrekking aan voorziening tgv exploitatie	-			-		-		-		-	0
4) Investerings lopend boekjaar die op de balans worden geactiveerd	-	300.000	-300.000	-	300.000	-	275.000	-	300.000	-	350.000
5) Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet in mindering zijn gebracht bij post 4	+		0	+	0	+	0	+	0	+	0
6) Opbrengst desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	+		0	+	0	+	0	+	0	+	0
- Baten desinvestering tegen verkoopprijs, voorzover niet op de exploitatie verantwoord.	+	0		+	0	+	0	+	0	+	0
- Boekwinst op desinvesteringen	+			+		+		+		+	
7) Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. alleen transacties met 3-en die niet op de exploitatie verantwoord zijn	-	4.150.283	-4.150.283	-	2.089.529	-	1.443.087	-	1.298.557	-	0
8) Baten bouwgrondexploitatie			1.559.600		5.305.720		1.652.887		-100.000		0
- Opbrengsten uit verkoop van grond tegen verkoopprijs	+	1.758.600		+	5.593.220	+	1.940.387	+	0	+	0
- Boekwinst op de grondverkopen	-	199.000		-	287.500	-	135.000	-	100.000	-	0
9) Betalingen ten laste van de voorzieningen	-	75.000	-75.000	-	75.000	-	75.000	-	75.000	-	75.000
10) Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die niet onder één van de andere genoemde posten vallen	-		0	-	0	-	0	-	0	-	0
11) Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	-		0	-	0	-	0	-	0	-	0
BEREKEND EMU-SALDO GEMEENTE WOUDENBERG			481.295		6.345.639		1.467.957		57.712		1.470.749

Bij 22

Kosten en opbrengsten per taakveld (BBV)									
Totaal overzicht kosten en opbrengsten per taakveld (x€ 1000)	uitgaven	Inkomsten	totaal	uitgaven	Inkomsten	totaal	uitgaven	Inkomsten	totaal
	2024	2024	2024	2025	2025	2025	2026	2026	2026
	uitgaven	Inkomsten	totaal	uitgaven	Inkomsten	totaal	uitgaven	Inkomsten	totaal
Taakveldengemeenten Totaal	49.368	52.846	3.478	46.268	47.922	1.654	44.912	46.564	1.652
0. Bestuur en ondersteuning	8.499	29.484	20.984	8.127	28.510	20.383	8.511	31.023	22.512
0.1 Bestuur	1.298	0	-1.298	1.213	0	-1.213	1.304	0	-1.304
0.2 Burgerzaken	437	323	-115	421	222	-200	418	217	-202
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	604	416	-188	517	395	-122	405	395	-10
0.4 Overhead	5.679	250	-5.429	5.613	5	-5.608	5.983	5	-5.978
0.5 Treasury	-6	468	474	46	53	7	8	115	107
0.61 OZB woningen	362	2.446	2.084	226	2.501	2.275	235	2.681	2.446
0.62 OZB niet-woningen	0	907	907	0	911	911	0	1.022	1.022
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.64 Belastingenoverig	17	106	89	42	94	53	8	86	78
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefor	0	24.411	24.411	0	24.282	24.282	0	26.277	26.277
0.8 Overige baten en lasten	41	158	117	49	47	-3	150	225	75
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	68	0	-68	0	0	0	0	0	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Veiligheid	1.462	8	-1.454	1.444	0	-1.444	1.515	0	-1.515
1.1 Crisis beheersing en brandweer	977	0	-976	1.040	0	-1.040	1.079	0	-1.079
1.2 Openbare orde en veiligheid	485	7	-477	405	0	-405	436	0	-436
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	1.365	23	-1.341	1.349	5	-1.344	1.911	5	-1.906
2.1 Verkeer en vervoer	1.365	23	-1.341	1.349	5	-1.344	1.911	5	-1.906
2.2 Parkeren	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3 Recreatieve havens	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Economie	192	514	322	128	397	269	140	404	264
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	65	65	0	0	0	0	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	118	53	-66	106	40	-65	117	40	-77
3.4 Economische promotie	9	397	388	22	357	335	23	364	341
4. Onderwijs	1.507	204	-1.303	1.405	137	-1.268	1.520	149	-1.371
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	129	0	-129	135	0	-135
4.2 Onderwijshuisvesting	486	0	-486	348	0	-348	419	0	-419
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.021	204	-817	929	137	-792	966	149	-817
5. Sport, cultuur en recreatie	2.724	214	-2.510	2.686	119	-2.567	2.804	120	-2.684
5.1 Sportbeleiden activering	301	144	-156	188	69	-119	251	70	-181
5.2 Sport accommodaties	179	52	-127	173	46	-126	210	46	-163
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipa	220	13	-207	243	0	-243	249	0	-249
5.4 Musea	38	0	-38	41	0	-41	41	0	-41
5.5 Cultureel erfgoed	74	0	-74	76	0	-76	51	0	-51
5.6 Media	303	0	-303	270	0	-270	370	0	-370
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.608	4	-1.604	1.697	4	-1.693	1.634	4	-1.630

Bij 23

6. Sociaal domein	18.503	8.519	-9.984	17.657	6.765	-10.892	19.756	7.205	-12.550
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.572	6.532	2.959	3.476	4.842	1.367	3.255	4.376	1.121
6.2 Wijkteams	2.710	0	-2.710	3.392	0	-3.392	3.666	0	-3.666
6.3 Inkomensregelingen	2.784	1.906	-878	2.728	1.890	-838	3.808	2.743	-1.065
6.4 Begeleide participatie	471	0	-471	493	0	-493	513	0	-513
6.5 Arbeidsparticipatie	167	0	-167	202	0	-202	221	0	-221
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	668	2	-666	462	0	-462	600	0	-600
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	1.198	80	-1.119	1.212	31	-1.181	1.545	86	-1.459
6.71b Begeleiding (WMO)	392	0	-392	341	0	-341	341	0	-341
6.71c Dagbesteding (WMO)	145	0	-145	178	0	-178	178	0	-178
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	347	0	-347	329	1	-328	365	0	-365
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.72a Jeugdhulp begeleiding	368	0	-368	560	0	-560	505	0	-505
6.72b Jeugdhulp behandeling	4.427	0	-4.427	1.537	0	-1.537	1.838	0	-1.838
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	163	0	-163	82	0	-82	82	0	-82
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	616	0	-616	582	0	-582	420	0	-420
6.73a Pleegzorg	0	0	0	428	0	-428	512	0	-512
6.73b Gezinsgericht	0	0	0	24	0	-24	29	0	-29
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	65	0	-65	604	0	-604	714	0	-714
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	410	0	-410	551	0	-551	595	0	-595
6.74c Gesloten plaatsing	0	0	0	477	0	-477	570	0	-570
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.81a Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.82a Jeugdbescherming	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.82b Jeugdreclassering	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Volksgezondheid en milieu	4.830	4.373	-457	4.714	4.008	-706	4.845	4.242	-603
7.1 Volksgezondheid	941	96	-845	958	87	-871	1.014	60	-954
7.2 Riolering	1.187	1.581	394	1.182	1.493	311	1.167	1.527	360
7.3 Afval	1.484	2.036	552	1.425	1.931	506	1.549	2.088	539
7.4 Milieubeheer	948	408	-540	863	263	-600	853	323	-530
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	269	252	-17	286	234	-52	263	244	-19
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuw	10.287	9.508	-779	8.758	7.982	-776	3.910	3.415	-495
8.1 Ruimtelijke Ordening	491	82	-409	378	5	-373	243	5	-238
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	8.412	8.810	397	7.281	7.490	209	2.567	2.924	358
8.3 Wonen en bouwen	1.384	616	-768	1.099	486	-613	1.101	486	-614
Taakveldengemeenten Totaal	49.368	52.846	3.478	46.268	47.922	1.654	44.912	46.564	1.652

Bij 24

	Kosten en opbrengsten per taakveld (BBV)								
Totaal overzicht kosten en opbrengsten per taakveld (x€ 1000)	uitgaven	Inkomsten	totaal	uitgaven	Inkomsten	totaal	uitgaven	Inkomsten	totaal
	2027	2027	2027	2028	2028	2028	2029	2029	2029
Taakveldgemeenten Totaal	41.101	41.406	305	40.742	41.138	395	39.623	40.129	506
0. Bestuur en ondersteuning	8.789	31.241	22.451	9.169	31.187	22.018	9.337	31.477	22.139
0.1 Bestuur	1.294	0	-1.294	1.291	0	-1.291	1.287	0	-1.287
0.2 Burgerzaken	433	217	-216	433	217	-216	393	177	-216
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	404	395	-9	551	395	-156	551	395	-156
0.4 Overhead	6.036	5	-6.030	6.050	5	-6.044	6.040	5	-6.034
0.5 Treasury	8	124	116	8	124	116	8	123	115
0.61 OZB woningen	235	2.876	2.641	235	3.130	2.896	235	3.160	2.926
0.62 OZB niet-woningen	0	1.082	1.082	0	1.164	1.164	0	1.164	1.164
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.64 Belastingenoverig	8	86	78	8	86	78	8	86	78
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefor	0	26.230	26.230	0	25.651	25.651	0	25.951	25.951
0.8 Overige baten en lasten	372	225	-147	594	415	-179	816	415	-401
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Veiligheid	1.524	0	-1.524	1.524	0	-1.524	1.524	0	-1.524
1.1 Crisis beheersing en brandweer	1.079	0	-1.079	1.079	0	-1.079	1.079	0	-1.079
1.2 Openbare orde en veiligheid	445	0	-445	445	0	-445	445	0	-445
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	1.640	5	-1.635	1.530	5	-1.525	1.430	5	-1.425
2.1 Verkeer en vervoer	1.640	5	-1.635	1.530	5	-1.525	1.430	5	-1.425
2.2 Parkeren	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3 Recreative havens	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Economie	142	427	285	142	449	307	142	449	307
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	119	40	-79	119	40	-79	119	40	-79
3.4 Economische promotie	23	387	363	23	409	386	23	409	386
4. Onderwijs	1.511	149	-1.362	1.503	149	-1.354	1.501	149	-1.352
4.1 Openbaar basisonderwijs	135	0	-135	135	0	-135	135	0	-135
4.2 Onderwijshuisvesting	409	0	-409	411	0	-411	409	0	-409
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	967	149	-818	957	149	-808	957	149	-808
5. Sport, cultuur en recreatie	2.792	55	-2.737	2.800	55	-2.745	2.806	55	-2.751
5.1 Sportbeleiden activering	312	5	-307	312	5	-307	312	5	-307
5.2 Sport accommodaties	210	46	-163	208	46	-162	207	46	-160
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipa	248	0	-248	248	0	-248	251	0	-251
5.4 Musea	41	0	-41	41	0	-41	41	0	-41
5.5 Cultureel erfgoed	76	0	-76	76	0	-76	76	0	-76
5.6 Media	270	0	-270	270	0	-270	270	0	-270
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.637	4	-1.633	1.646	4	-1.642	1.650	4	-1.647

Bij 25

6. Sociaal domein	17.141	3.127	-14.014	16.738	3.127	-13.611	16.745	3.127	-13.618
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	907	298	-609	817	298	-519	817	298	-519
6.2 Wijkteams	3.666	0	-3.666	3.666	0	-3.666	3.666	0	-3.666
6.3 Inkomensregelingen	3.814	2.743	-1.071	3.814	2.743	-1.071	3.814	2.743	-1.071
6.4 Begeleide participatie	520	0	-520	526	0	-526	533	0	-533
6.5 Arbeidsparticipatie	221	0	-221	221	0	-221	221	0	-221
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	600	0	-600	600	0	-600	600	0	-600
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	1.445	86	-1.359	1.345	86	-1.259	1.345	86	-1.259
6.71b Begeleiding (WMO)	306	0	-306	306	0	-306	306	0	-306
6.71c Dagbesteding (WMO)	178	0	-178	178	0	-178	178	0	-178
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	367	0	-367	367	0	-367	367	0	-367
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.72a Jeugdhulp begeleiding	355	0	-355	136	0	-136	136	0	-136
6.72b Jeugdhulp behandeling	1.838	0	-1.838	1.838	0	-1.838	1.838	0	-1.838
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	82	0	-82	82	0	-82	82	0	-82
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	422	0	-422	422	0	-422	422	0	-422
6.73a Pleegzorg	512	0	-512	512	0	-512	512	0	-512
6.73b Gezinsgericht	29	0	-29	29	0	-29	29	0	-29
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	714	0	-714	714	0	-714	714	0	-714
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	595	0	-595	595	0	-595	595	0	-595
6.74c Gesloten plaatsing	570	0	-570	570	0	-570	570	0	-570
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.81a Beschermde wonen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.82a Jeugdbescherming	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.82b Jeugdreclassering	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Volksgezondheid en milieu	4.785	4.226	-559	4.782	4.226	-556	4.782	4.226	-556
7.1 Volksgezondheid	956	0	-956	956	0	-956	956	0	-956
7.2 Riolering	1.168	1.527	359	1.166	1.527	361	1.166	1.527	361
7.3 Afval	1.552	2.132	581	1.550	2.132	582	1.550	2.132	582
7.4 Milieubeheer	858	323	-534	858	323	-534	858	323	-534
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	252	244	-9	252	244	-9	252	244	-9
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuw	2.777	2.177	-600	2.554	1.940	-615	1.356	641	-715
8.1 Ruimtelijke Ordening	238	5	-233	238	5	-233	238	5	-233
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.432	1.636	204	1.229	1.399	169	31	100	69
8.3 Wonen en bouwen	1.107	536	-571	1.087	536	-551	1.087	536	-551
Taakveldengemeenten Totaal	41.101	41.406	305	40.742	41.138	395	39.623	40.129	506

Verplichte indicatoren

(programma 1)

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.	Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	DUO	7	-	-	-	-
2.	Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	DUO	12	12	13	10	10
3.	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (% deelnemers aan het VO en MBO)	DUO	1,3%	1,9%	2,3%	1%	1%
4.	Niet sporters (%)	Gezondheids-enquete (CBS/RIVM)	50,60%	-	42,40%	40%	40%
5.	Banen (aantal per 1.000 inwoners leeftijd 15 - 64 jaar)	LISA	593	588,2	681*	681	681
6.	Jongeren met delict voor de rechter (% 12 t/m 23 jarigen)	Verwey Jonker	1%	1%	1%	1%	1%
7.	Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)	Verwey Jonker	3%	3%	3%	3%	3%
8.	Netto arbeidsparticipatie (% werkzame beroepsbevolking tov de beroepsbevolking)	CBS	77,40%	78%	79%	78,50%	78,50%
9.	Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	Verwey Jonker	-	1%	1%	1%	1%
10.	Personen met bijstands-uitkering (aantal per 1.000 inwoners)	CBS	13	14	14	14	14
11.	Lopende re-integratie-voorzieningen (aantal per 1.000 inwoners van 15 - 64 jaar)	CBS	4,2	5,2	5,9	6	6
12.	Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	CBS	10%	10,1%	9,6%	9,50%	9,40%
13.	Jongeren met jeugd- bescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	CBS	1,3%	1,00%	0,8%	0,80%	0,80%
14.	Jongeren met jeugd-reclassering (% van alle jongeren van 12 – 23 jaar)	CBS	-	-	-	-	-
15.	Clënten met maatwerk-arrangement WMO (aantal per 10.000 inwoners)	GMSD	510	520	550	550	550

(programma 2)

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.	Omvang huishoudelijk afval (restafval per kg per inwoner)	CBS	71	78	78	78	78

(programma 3)

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.	Verwijzingen HALT	Bureau Halt	2	6	3	5	5
2.	Winkeldiefstallen	CBS	5	15	5	5	5
3.	Geweldsmisdrijven	CBS	27	28	28	25	20
4.	Diefstal uit woning	CBS	120	130	85	100	100
5.	Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte	CBS	119	72	75	50	50

(programma 4)

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.	Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	BAG	30	20	20	30	30
2.	Demografische druk (%)	CBS	82,5%	82,0%	81,0%	81,50%	82
3.	Functiemenging (%)	LISA	52,1%	51,8%	52,0%	52%	52%
4.	Vestiging van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners)	LISA	150,3	156,6	181,3	181,3	181,3
5.	Hernieuwbare elektriciteit (%)	Rijkswaterstaat	29,20%	30%*	30%*	30%	30%

(programma 5)

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.	Formatie (fte per 1.000 inwoners)	Eigen gegevens	5,2	7,1	6,6	7,6	7,1
2.	Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	Eigen gegevens	5,2	5,6	6,6	7,6	7,1
3.	Apparaatskosten (kosten per inwoner)	Eigen begroting	€ 722	€ 693	€ 760	€ 822	€ 825
4.	Externe inhuur (kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	Eigen begroting	29,5%	31,8%	20,1%	5,4%	8,0%
5.	Overhead (% van de totale lasten)	Eigen begroting	9,5%	9,8%	13,0%	13%	13,0%

(algemene dekkingsmiddelen)

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.	Gemiddelde WOZ waarde (€ 1.000)	CBS	398	470	491	505	515
2.	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (euro)	COELO	€ 921	€ 914	€ 958	€ 970	€ 1.035
3.	Gemeentelijke woonlasten meerspersoonshuishouden (euro)	COELO	€ 961	€ 948	€ 1.000	€ 1.012	€ 1.083

Overzicht kader stellende beleidsnota's per programma

Het beleid van de gemeente Woudenberg is vastgelegd in diverse beleidsnota's

Programma 1	Vaststelling Jaar
Integraal Huisvesting Plan Onderwijshuisvesting	2020
Nota lokaal gezondheidsbeleid Woudenberg 2018-2022	2018
Woonzorgvisie	2025
Uitvoeringsprogramma wet Oké	2017
Beleidskader sociaal domein 2019-2022	2022
Uitvoeringsprogramma sociaal domein 2019-2020	2019
Beleidsplan Hoogwaardige handhaving	2008
Programma 2	
Gladheidsbestrijdingsplan	2011
Waterplan gemeenten Scherpenzeel en Woudenberg 2025-2029	2024
Grondwaterbeleid – en beheersplan	2024
Verkeersveiligheidsplan	2005
Parkeerbeleidsplan	2006
Beleidsnota uitwegvergunningen	2007
Groenbeleidsplan	2020
Actieplan Spelen	2016
Stookbeleid 2009	2009
Nota IBOR 2014	2014
Verbeterplan afvalscheiding 2016	2016
Beleidsvisie gemeentelijke begraafplaats Woudenberg	2013
Wegenbeheerplan gemeente Woudenberg 2023-2027	2023
Beleid ongeregistreerd Grondgebruik 2015	2015
Visuele inspecties en onderhoudsplanung civiele kunstwerken 2023-2027	2022
Hondenbeleidsplan	2004
Bomenbeleidsplan	2006
Programma 3	
Integraal Veiligheidsplan ZBLW 2024/2027	2023
Evenementenbeleid	2024
Beleidsplan VRU 2024/2027	2023
Regionale veiligheidsstrategie Midden Nederland 2023/2026	2023
Programma 4	
Afwegingskader Zon en Wind Woudenberg	2023
Bouwbeleidsplan	2008
Diverse bestemmingsplannen	2010-2019
Woonvisie 2024-2030	2023
Structuurvisie 2030 + oplegger	2013/ 2019
Nota grondbeleid 2023	2023
Nota maatschappelijk vastgoedbeleid	2015
Archeologische beleidskaart	2010
Expeditie duurzaamheid + oplegger	2014/ 2020
Uitvoeringsplan Duurzaamheid 2024-2030	2024
Beleidsnota Deelmobiliteit	2025
Erfgoedbeleid / cultuurhistorische waarde kaart	In ontwikkeling
Geurgebiedsvisie 2009	2009

Nota Ruimtelijke Kwaliteit	2020
Uitvoerings- en Handhavingsstrategie Woudenberg	2024
Programma 5	
HR-beleid	2016
Communicatiebeleid	2018
Organisatievisie 2024-2028	2023
Visie dienstverlening	2017
AVG	2018
Visie informatisering en automatisering	2016
Strategiekaart	2019
Strategische visie op samenwerking	2020
Informatiebeveiligingsbeleid	2018
AO plaat 'Woudenberg in beweging en verbinding'; dienstverlening – informatiebeleid - bedrijfsvoering	2018
Participatiebeleid	2024